72 עמודים
המחיר 100 שקלים (כולל מע״מ)
שנה 48

לם הזה

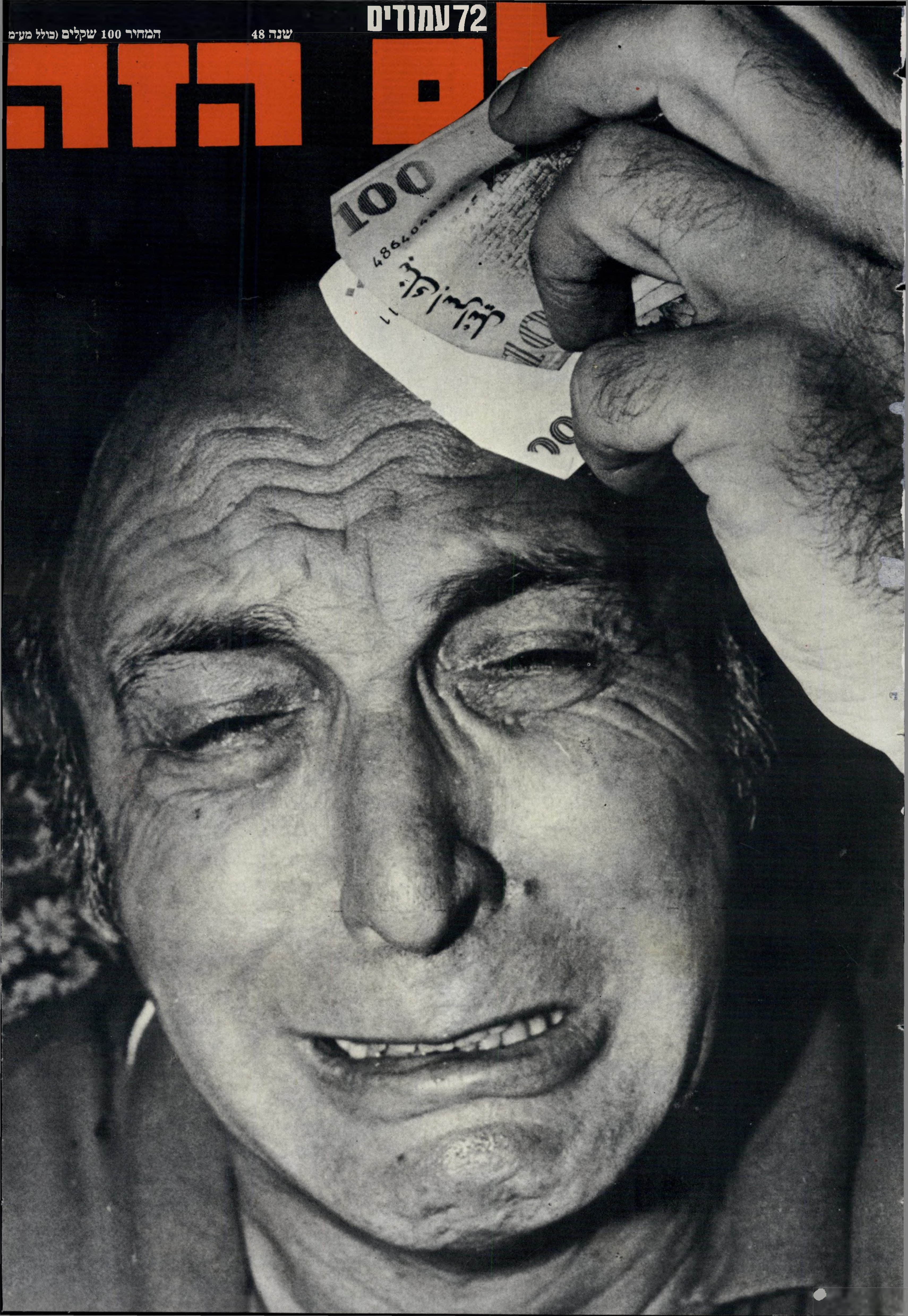

„אמא לא יודעת שאני גומר
את הממרחית כבר בדרך לבית הספר."
ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
ממרחית
CHOCOLATE FLAVOURED SPREAD
elite
ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
עלית
הממרחית הכי הכי של עלית

„העולם הזה”, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136, ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ רכז מערכת: שלמה פרנקל ♦ עורכי כיתוב: ענת ישראלי וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר, ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורכת דפוס: אהובה קורן ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המו״ל: „העולם הזה” בע״מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש” בע״מ, תל־אביב ♦ הפצה: „גד” בע״מ

קורא יקר,

בשנים שבהן היה יצחק שמיר אזרח מן השורה, אחרי שעלה מן המחתרת ולפני שהצטרף למוסד, קיים יחסים הוגנים עם העולם הזה. כמו מנחם בגין, נתן ילין־מור ושאר ראשי המחתרת, שמח להתראיין על־ידינו. איש מהם לא סירב מעולם להעניק לנו ראיון.

בכרכי העולם הזה מצוי ראיון שהעניק יצחק שמיר להעולם הזה (891) בנובמבר 1954. הנושא היה אז רצח הלורד מוין — פרשה שחקרנו אותה ביסודיות. תוצאות החקירה הזאת פורסמו באותו הגיליון, יחד עם ציוריו של שמואל בק, שתיארו את המאורע.

יש בראיון זה עניין מיוחד כיום, מפני שהוא מראה עד כמה שינה שמיר את מושגיו וסיסמותיו מאז.

הנה הדברים:

מר שמיר, מתי תיכננת לראשונה את ההת־

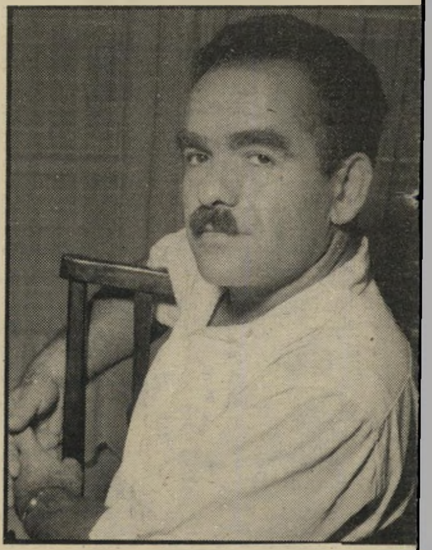

יצחק שמיר
„כפרנו בתורה הציונית...”

נקשות (בלורד מוין)?

התוכנית היתה קיימת מזמן. כשרק ניגשנו לקשור קשרים ראשונים במצריים, היתה המגמה להגיע לפעולות מסוג זה.

מתי הוחלט לעשות את הפעולה? מי החליט?

הוחלט כמה חודשים לפני הביצוע. היתה חליפת מיכתבים כמעט יומיומית בין נתן (פרידמן־ילין, אחר־כך ילין־מור) וביני. (ישראל) שייב (כיום אלדד) ישב אז במאסר. לעיתים קרובות היו דיעותינו כה זהות, עד שמיכתב מאחד מאיתנו לרעהו הכיל רעיונות שהשני רשם במיכתב שהיה אותה שעה בדרכו.

כיצד כתבתם?

(בחיוך) עלי לאכזב אותך. כתבנו פשוט, בלי שום כתב־סתרים. אף מיכתב אחד לא אבד. כמובן לא הזכרנו שמות מלאים.

מר שמיר, מה היתה המטרה העיקרית של הפעולה בעיניך?

היו כמה מטרות: הפגנה, מכה, העברת המילחמה לחוץ־לארץ, יצירת הד במיזרח התיכון.

איזה הד?

רצינו להראות לערבים דרך למילחמה באימפריאליזם. כפרנו בתורה הציונית שאנחנו סוכני המערב. היה רצון ליצור ברית עם הערבים נגד האימפריאליזם.

ראיתם אפשרות מעשית לכך?

קיווינו שנפעל בכיוון זה. מילחמה באוייב משותף יכולה לקרב יותר מאשר דיבורים על אחווה. מטרה שלילית מקרבת לפעמים יותר מאשר מטרה חיובית.

עד כאן דבריו של יצחק שמיר ב־1954.

האם ניתן היה השבוע להעלות על הדעת שיצחק שמיר ישתמש במילים כאלה בנאום שבו הציג את ממשלתו החדשה?

„רצינו להראות לערבים דרך למילחמה באימפריאלים?” כך אמר האיש השולח כיום — על פי הדיווחים המעודכנים ביותר של עיתונים פרו־ישראליים בעולם — נשק לסוכנים האמריקאיים בניקאראגואה ולתריסר תנועות אחרות מסוג זה, לממשלות צ׳ילה וארגנטינה, על פי הנחיות סוכנות־הביון האמריקאית סי־איי־אי (ראה הנדון).

„כפרנו בתורה הציונית שאנחנו סוכני המערב.” זה כמעט מצלצל כמו נאום של איש־אש״ף על הציונות. ואילו בנאומו השבוע בכנסת דיבר שמיר על היחסים בין ישראל וארצות־הברית במילים שאיש מבין „סוכני המערב” לא היה מתבייש בהן.

בנאומו השבוע בכנסת חזר שמיר על תפיסות וסיסמות, שאבד עליהן הכלח לפני 50 שנה. ואילו הדברים שאמר שמיר לפני 30 שנה מעל עמודי העולם הזה נשמעים כיום כדברים מתקדמים ומודרניים, בהשוואה למה שהוא עצמו אומר כיום.

כמו דברים רבים במדינה, גם יצחק שמיר נסוג אל העבר.

✱ עיתונות הגונה

לכתבי „העולם הזה” יש לעיתים קרובות חוויות אישיות, שאי־אפשר לדווח עליהן במהלך העבודה.

על קוריוז אחר כזה סיפרה לי השבוע אילנה אלון, כתבת ופרשנית העולם הזה לענייני מישפט. שהיא עצמה עורכת־דין.

סיפרה אילנה:

בוקר אחד, כאשר הייתי בדרכי לבית־המישפט, חלפה על פניי שיירת מכוניות־המישטרה, המביאה את שמעיה אנג׳ל לבית־המישפט. כאשר הכיר אותי הנאשם, הוציא את ראשו מחלון הג׳יפ וצעק לעברי: „אילנה אלון! את יודעת שאחיו של השופט... ישב בבית־הסוהר מעשיהו בגלל מירמות? תכתבי את זה!”

התגלית לא היתה חדשה עבורי. עורכי־דין, כמו בעלי־מיקצוע אחרים, נהנים מאוד להשמיץ איש את רעהו וללכת רכיל. והסיפור שסיפר שמעיה אנג׳ל עשה לו כבר מהלכים בין עורכי־הדין.

מדי פעם חייבים עיתונאים לשרבב שמו של אדם חף־מפשע לתוך כתבה, ולגרום לו עוגמת־נפש. אין מנוס מזה, כאשר הוא חלק בלתי־נפרד של סיפור גדול. אולם כאשר עוקצו של הסיפור הוא פגיעה בשופט, או בכל אדם אחר, ביגלל הקירבה הביולוגית שלו לעבריין, נראה לי שזהו הגבול שאותו אין לעבור.

אני בטוחה כי שמעיה אנג׳ל עצמו, המגן באבירות ובחירוף־נפש על שמה הטוב של אשתו, היה מבין זאת יפה מאוד, אילו הייתי מדגימה את הדבר לגבי בני מישפחתו. הוא בוודאי היה מתקומם מאוד, אילו הייתי כותבת כי הגברת הנכבדה... היא אחותו של העבריין שמעיה אנג׳ל.

אני יודעת שיש אנשים שלא יאמינו, אבל גם לעיתונאים יש לפעמים מצפון.

עד כאן דבריה של אילנה אלון. היא עצמה משמשת דוגמה חיה לקביעה זו.

כתבות השער הקידמי:

קלקלה נכונה

הבנקים עמדו לפשוט את הרגל, וממשלת ישראל נחלצה מייד לעזרתם. כיצד? היא פשוט עזרה להם לכייס את לקוחותיהם! אך המשבר של „הכלכלה הנכונה” אינו נובע רק מכישלון של שר־האוצר חרבב־הימורים. זהו מחיר הביזבוז בשטחים הכבושים וניהול מילחמה במימדים אדירים בלבנון. אפילו התשלום האמריקאי תמורת השירותים הפוליטיים לא יציל המשק הישראלי הקטן, הנדרש לשאת במאמץ הגדול ממידותיו.

8 11 13

כתבות השער האחורי:

דורסן בחסות אגו״י

בדרכה מבית־הספר נסגעה ילדה ממכונית דוהרת. הנהג נמלט והפקיר אותה לגורלה. באין מי שיחוש לעזרתה, היא מתה מפצעיה. דווקא לדורסן נמצא מושיע: ח״כ אברהם שפירא חש לעזרתו, והוא שוחרר ממעצר.

14

גירושין בצמרת

שתיים מדיירות פרוייקט היוקרה מיגדלי דויד בתל־אביב מתגרשות. מלכה רוזנשטיין עומדת לקבל גט ורכוש עצום מבעלה אמנון, וגילה לוי־בוכמן נפרדת משותפה לחיים מזה כמה שנים יוסל׳ה בוכמן.

64

אותה הגברת, אותה אדרת

על דוכן־הכנסת נשבעו השרים אמונים, אך הנבחרים התעניינו דווקא בחסכונותיהם, בפת״ם בתפ״ס, במט״ח, בדולארים ובדינארים. אחר־כך יצאו 21 הגברים והגברת — כולם שרים־יוצ־אים, כולם שרים־נכנסים — להציג עצמם לפני הנשיא. לא חלפה שעה, וחברי הממשלה חזרו לקטטותיהם.

16

פרשת גרופר

בעוד שר־הדתות לשעבר אהרון אבו־חצירא מרצה את עונשו, מגלה העולם הזה כי שר אחר, שר־החקלאות פסח גרופר, מעורב אף הוא בפרשה מפוקפקת, שגיבורה הראשי, עוזרו של השר, נחום דמתי כבר נעצר לפני חצי שנה בחשד שביצע מעשי מירמה.

62

פקולטות לטרור

סקופ

מי הבריונים שחיללו מזוזות במעונות הסטודנטים? מי שלח לרקטור האוניברסיטה מיכתבי־נאצה מגואל בדם? מי האנטי־שמי שכתב על הקירות „מוות ליהודים”? „אנחנו,” טוען עסקן בכיר לשעבר של הימין באוניברסיטות. המטרה: להסית ולהפעיל טרור נגד הסטודנטים הערביים באוניברסיטות.

31

יעקב (מרידור) ואחיו

האנשים הסובבים את שר־העל יעקב מרידור הם מוזרים ותימהוניים לא פחות ממנו. המנכ״ל סמי פרידריך הזמין חוברת ששמה פרוייקט על הפרוייקטים, ובה הצעה לקיים תחרויות שש־בש. היועץ אריה גנגר מטייל בעולם והעוזר ראובן שלום חשוד בעבירות מירמה.

24

רפול

רפאל איתן צובר כוח, בקרב צעירי חירות, אוהדי התחיה ואנשי תנועת־המושבים. כאשר יחליט להצטרף לחירות, ייתכן שיעמיד בצילו את אריאל שרון.

7

יועץ אופנתי

„אני קם בבוקר, מנקה את פני במי־ניקוי, לאחר־מכן מורח על הפנים קרם־יום ומסביב לעיניים מישחה מיוחדת,” מספר בין־השאר חנן אברמסון, יועצו של דויד לוי.

46

הלם מילחמה

כשיצא רמי גיבעוני ל־מילחמה היו לו דיעות לאומניות. בלבנון ראה מחנות־פליטים, ראה את חבריו מכים פלסטיניים באלימות, ושינה את כל דיעותיו. היום הוא מכריז: „אין לי נגיעה עם הצבא, כל עוד שהוא בלבנון!”

55

נציבים במחלוקת

השבוע נפתח מישפטם של הנאשמים ברצח רוני ניצן. במישפט עשויות להתגלות עובדות מרעישות על אופן ניהול הכלא ועל התעללות באסירים. בינתיים מתנצחים ביניהם נציב בתי־הסוהר הנוכחי מרדכי ורטהיימר וקודמו, חיים לוי, בעניין ניהול השירות.

26

מילחמת העדות

„שניהם היו יהודים,” טוען כומר אנטי־שמי. מדוע אם כן שנא הבולשביק יוסף („סטאלין”) דז׳וגאשווילי את המהפכן לייב דוויד דוביץ („טרוצקי”) ברונשטיין!

33

חפש את המטמון

כיצד הצליחו קציני המישטרה לשכנע את האסיר הרצל אביטן להובילם אל חלקו בשלל שוד תכשיטי קרן אור, שהיה מוטמן בפרדס, ולמסור אותו לידיהם?

68

המדורים הקבועים

תשבץ	4
מיכתבים	4
תשקיף	6
במדינה	7
הנדון	11
אתה והשקל	13
זה היה „העולם הזה” שהיה	18
אנשים – אביבה ארידור	21
בלונים	23
תמרורים	26
יומן אישי	29
רחל המרחלת על כל העולם	34
לילות ישראל – אצל תמרה יובל	36
חלון ראווה	40
נמר של נייר – ניקולס בורן, סמי מוחמד כילאני, אברהם סוצקובר ויגאל גלאי	42
זה וגם זה	45
קולנוע	49
אנשים בעולם – ב׳ ב׳ בת 50	50
עולם קטן – הפיליפינים ובריטניה	52
מה הם אומרים – יורם טהר־לב, פנינה בריק, בנימין חלוי, בנימין בן־אליעזר אריק נחמקין ואליהו נאווי	58
תמליץ טלוויזיה	60
שידור	61
הווי	61
הורוסקופ	67
ספורט	70

תשבץ

מאת אביגיל ינאי

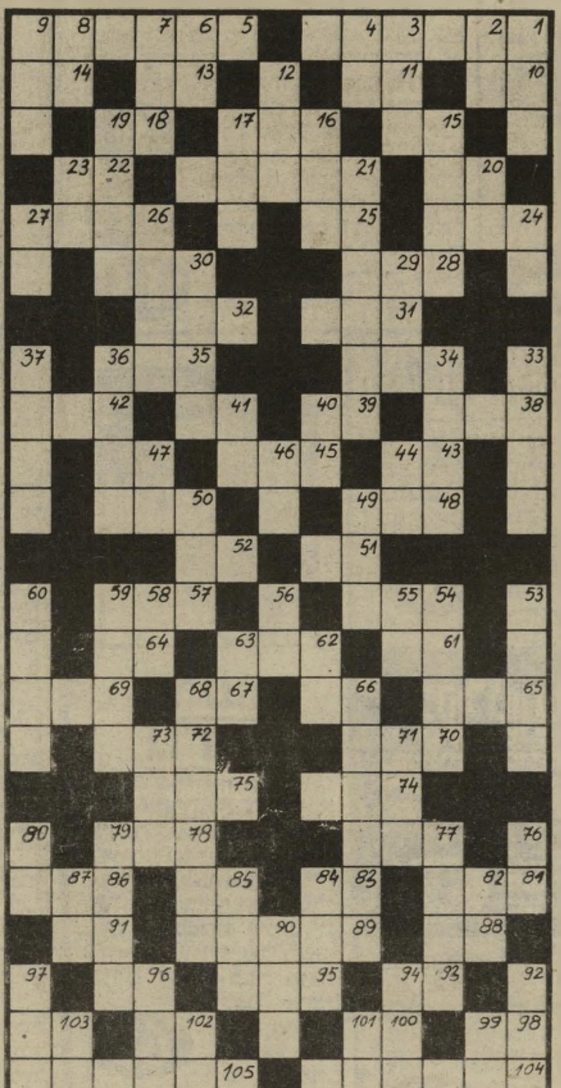

מאוזן:
1) המעמד הנמוך בעם (3,3); 5) אין חוק, העולם הפקר (3,3) (ארמית); 10) צעיר; 11) שבט בישראל; 13) מורח בשמן; 14) עוף טרף; 15) חומה; 16) נתמלא המולה ותנועה; 18) שלא נתבשל עד תום; 20) צמח הדפנה; 21) קשר, שלשלת (ישעיהו נ"ח, ו'); 22) אדמת עפר וטיט; 24) בהשאלה — פסק, החליט; 25) מאס; 26) מחצץ לשיניים; 28) קלח, זרם; 30) בליטה, זיז, פין; 31) שוב נראה על מגרשי הכדורגל; 32) חפרפרה; 35) עוף אגדי; 36) עוף בית גדול; 38) דיאמטר, מיתר במעגל; 39) בהשאלה — רע, עצוב; 41) אחד האיברים; 42) חלק של זמן; 43) עוללים; 45) סובין, קמח גס; 47) מילת זירוז; 48) הרחיק, הסיר; 49) דרך; 51) יושב למשפט; 52) בסולם הצלילים; 54) קו דקדוקי; 57) מאבני החושן; 61) נח, ישן; 62) עץ יער; 64) מפתן; 65) למדו בארמית; 66) ילד; 67) אריג גס; 69) אטום בעל מטען חשמלי; 70) העריך את הגודל או הכמות; 72) פרי עסיסי לשיח קוצני ממשפ' הורדניים; 74) יצק מים רותחים; 75) כומתה; 77) גזים וגרגרי דלק שלא נשרפו כליל; 78) יסוד כימי, שמושי רב ברפואה; 81) כאב, נתמלא צער; 83) סוף ה„גלות"; 85) חזק מאד; 86) ליקוי במעגל חשמלי; 88) מספיק; 89) רצון עז — למחזה חדש ב„הבימה"; 91) נהר בדרום אפריקה; 93) שתיקה; 95) עיר בסוריה; 96) אחוריים; 98) רקב; 100) מאכל שמיימי; 102) נשיא; 103) מילת רבוי; 104) כינוי לחזיר בלשון העם (3,3); 105) חיוך קל (4,2);.

מאונך:
1) רמס, דרס; 2) הזוכה השנה בפרס נובל לשלום (ש"פ); 3) פילוסוף גרמני אידאליסט גדול; 4) נצח; 6) הסכמה אנגלית; 7) מהות פנימית של דבר; 8) מטבע במזרח הרחוק; 9) כפתור הצמח; 12) איבר שהוא כלי זינם של בעלי־חיים; 15) צמח־בר ממשפ' השושניים; 16) פרה ורבה במהירות; 17) תקרה מקומרת או... בית זונות; 19) זנבה השמן של הכבשה; 20) אויב; 21) הלכה קבועה לדורות (שמות ל' כ"א) (4,2); 23) עש לילה; 24) חנינה; 26) סוג של תוכים מאולפי דבור; 27) נוגש, מציק; 29) בתוך; 30) שריד, שארית; 34) נוחם, חזרה מרעה קודמת; 36) חבור, צרוף; 37) משקל בשירה או במוסיקה; 40) מילת המעטה; 41) הזכר בבקר; 44) פרי־בוסר; 46) פת מאכל; 47) כלי למאור; 49) זעזוע, דחיפה; 50) אפס, לא כלום; 53) מוקף צבא האויב (כ"ח); 54) מבצר (שמואל ב' ה' ט'); 55) בהשאלה — בית חם; 56) זעם; 58) קו מסומן; 59) ממלא מקומו של שחקן בתפקיד; 60) חלק חשוב בכל מנוע, או — פטמת האתרוג; 62) בוסתן; 63) עני; 66) בפוליטיקה — אי התערבות במתרחש בארצות אחרות; 68) עקשות ללא טעם; 71) המחיש, הגשים; 73) כתובת קעקע; 76) נצח; 77) לערבים אין בעיה עם לבוש זה; 79) עדינות; 80) עטור לראש; 82) קיטור; 84) שנה אחת — ודור שלם נקרא בשמה; 85) עקום, עקלקל; 87) דמות מטושטשת; 90) רקוד; 92) חיל המרע בראשיתו של צה"ל; 94) גרם לעוורון; 96) דום לב; 97) יורד עד התהום (כ"ח); 99) אחד המימדים; 101) אינו עובד; 102) תקופה; 103) גוף;.

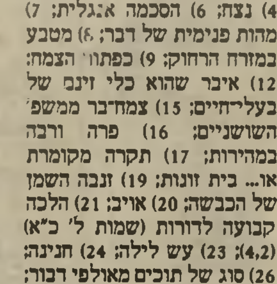

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור
★ קורסים
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)
★ סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעוה
★ הכנת כלות
* מחירים עממיים * שרות מעולה
1983 העסק הנבחר
ת"א, דיזנגוף 190 (יודפת 4) 229388 ,226066

תן טרמפ לחייל

מכתבים

שכר התבוסה

הפרס ניתן מאוחר מדי.

אי־אפשר שלא להיתקף עצבות לשמע החלטת ועדת פרס־נובל לשלום. הענקת הפרס ללך ואלנסה היא אומנם מחווה של כבוד — הומאז' — לאביר־החירות הפולני. אולם העיתוי העגום של ההחלטה, אחרי תבוסת סולידאריות ואחרי שנראה כי המישטר הפולני התגבר על המשבר, כמוהו כגושפנקה סופית כי הפרק המהולל בתולדות הפולנים כבר הסתיים, כי הנסיון לערער על שילטון־החושך הפך אפיזודה השייכת לעבר.

אין ספק: רוב הפולנים היו מעדיפים שסולידאריות לא תובס, אפילו אם המחיר היה שנציגם לא יקבל את הפרס בנימוק של „ניהול מאבק ללא אלימות."

משה גרין, חיפה

חתן פרס־נובל לשלום ואלנסה
הומאז' אחרי התבוסה

● ● ●

בשיבחי השורוק

כרגיל, ביקש הקורא תבלשן שלא לשנות ולוא קוצו של יוד במיכתבו.

שמחתי להיווכח שלאחרונה עבר „העולם הזה" לטכניקה חדשה של הדפסה בסדר צילום, טכניקה המאפשרת ניקוד. ניקוד — ולוּ חלקי — בטֶקסט עברי הוּא חג לשוחרי הלשון ולשוחרותיה. כמה חשובה לפעמים ההבחנה בין חולם (וֹ) לשוּרוּק (וּ). הינה שתי מלים השגורות בפינוּ יום יום ושעה שעה: איננוּ וממנוּ, שתי מלים ששוּרוּק מצטלצל בסופן, וּלמרבה הצער כמה וכמה דוברים ודוברות, שרים ושרות, משמיעים לנוּ: איננוֹ, ממנוֹ (בחולם נלעג בסופן). והלא ראוּבן בן יעקוב אמר: הילד איננוּ, ואני אָנה אני בא?! והקב"ה הזהיר את אדם הראשון: לא תֹכל ממנוּ! (מעץ הדעת). ביאליק שר: היה איש, וּראוּ איננוּ עוד! וכן: אם יש את נפשך לדעת את המעיין / ממנוּ שאבוּ אחיך המוּמתים בימי הרעה עוֹז כזה... גם תלמידי ז'בוטינסקי ודאי זוכרים את שירו: אל תגידוּ כי איננוּ / דם אבינוּ המכבי / כי שלוש טיפות ממנוּ / נמזגוּ בדם ליבּי... וּבכל זאת...

של היינריך היינה: „אל תלביני פניי ברבים, יפתי / ואל־נא תאמרי לי ‚שלום' בעוברך ברחוב הראשי..."

יפה שטיין, תל־אביב

להציל את כבוד הדמוקרטיה

מיכתב גלוי ליו"ר הכנסת ח"כ מנחם סבידור, וליו"ר ועדת הכנסת, ח"כ איתן ליבני.

אנו, החתומים מטה, צעירים אזרחי ישראל, מוחים בזעם ובבושה על כך שעד היום לא נעשו הצעדים החוקיים הנדרשים כדי להשעות את ח"כ אהרון אבוחצירא מחברותו בכנסת.

האיש הורשע בדין על גניבה מכספי־ציבור, ואין הדעת סובלת כי אדם המרצה את עונשו על עבירה פלילית יהיה חבר־כנסת ובקולו יקבע מי ירכיב ממשלה ואיזו ממשלה תהיה לישראל.

כל נורמה של חוק וצדק, של סדר ציבורי ואזרחות טובה, תחדל להתקיים אם עניין זה לא יבוא על תיקונו.

עדיין לא מאוחר לכנס את הוועדה המתאימה ולהציל כבוד הדמוקרטיה וכבוד הכנסת.

יצחק מיזרחי, רוני קצב ואירים סלע, רמת־גן,
מירי דקל, בת־ים,
מוטי קימחי, יפו,
מנלה חנה, חיפה,
ברוך אולשן, יהוד,
רון חדד, בני־ברק,
ועוד 100 חתימות

● *גילוי־הדעת נשלח ליו"ר הכנסת ב־4 באוקטובר.*

האסיר דה־לוכס אהרון אבו־חצירא הוא הפוליטיקאי המחוזר ביותר בישראל. בכוחו להפיל ממשלות, בכוחו גם לקיימן. לכן שתי הסיעות הגדולות נזהרות כל־כך בכבודו. שתיהן זקוקות לו. גם הבושה היא גדולה.

לכן שימעון פרס ויצחק שמיר מצטטים באוזניו את החרוז המפורסם

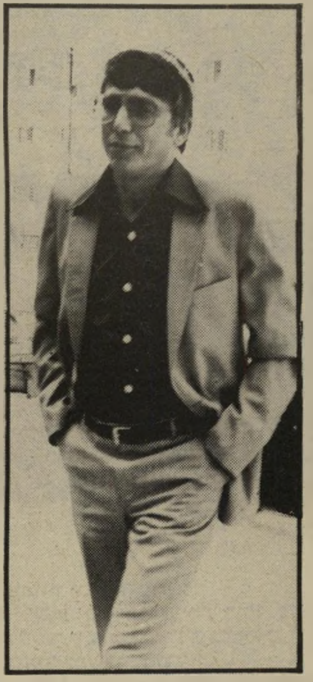

אסיר דה־לוכס אבו־חצירא
חרוז משירו של היינה

שילטי הדרכה היגייניים בקרן רחוב
גפרורים בחשכת הלילה

העיקר שנשמור על הנקיון

תל־אביביים המחפ־שים כתובת מוצאים דיברי־הטפה ותוכ־חות־ מוסר.

תייר שנקלע לא מזמן לתל־אביב גילה תופעה מוזרה ביותר. כשחיפש כתובת מסויימת התברר לו, שבניגוד לערים אחרות בעולם, יש בתל־אביב כמה וכמה רחובות הנושאים את אותו השם בדיוק.

„מי זה שמור," הוא שאל אותי בסקרנות, „מי זה האיש שעל שמו קראו כל־כך הרבה רחובות באותה העיר?" לא ידעתי על מה הוא מרבר.

עד שהוביל אותי לפינת הרחובות בן־יהודה ופרישמן, והראה לי את השלטים המוארים המתנוססים שם לתיפארת: „שמור עירך נקייה" נרשם על השלט הפונה לבן־יהודה, „שמור עירך נקייה" נרשם גם על השלט הפונה לפרישמן.

ולא רק שם. גם ברחוב הירקון פינת גורדון, גם ברחוב פרישמן פינת הירקון — ועוד ועוד.

פעם. לפני כמה שנים, כשהעיירה התחילה להציב שלטים מוארים הנושאים את שם הרחוב — שמחתי. הנה, גם בלילה אפשר יהיה סוף־סוף למצוא כתובת.

היום, כשברצונך לקרוא את שם הרחוב בלילה, במיקרים רבים עליך לדלג לתוך חצר של בית. לדמוס כמה שתילים רכים, לטפס על פח זבל נוטה ליפול ולהדליק גפרור.

העיקר שאשמור על עירי נקייה.

אביבה ליבנה, תל־אביב

נזכור כולנו, איש ואישה, נער ונערה, לבטא לעולם: איננו, ממנו.

ד"ר **ראובן סיוון**, ירושלים

● *במיכתבו הקודם של הקורא, שפורסם ב־20 בספטמבר, נפלה שגיאה. הבית האחרון של* ***אדון עולם*** *מתחיל, כמובן, בפסוק: „בידו אפקיד רוחי / בעת אישן ואעירה..." ולא כפי שנדפס.*

● ● ●

להפגין ליד שגרירויות

דם בהרי־שוף – היש אש־מים קולקטיביים?

לאחרונה החלו דמגוגים מן הימין במסע הכפשה של מחנה־השלום, בטענה שמחנה זה מפלה בין דם ודם ומצדיק או מתעלם ממעשי־טבח של הדרוזים והנוצרים, בעיקבות הנסיגה מהרי־שוף. לדעתי, חובה על מחנה־השלום לנקוט עמדה ברורה, אשר תתבטא בעקרונות הבאים:

● אנו מגנים מעשי־טבח באוכ־לוסיה אזרחית, וכן רצח שבויים, מכל צד שהוא.

● איננו נוקטים בעמדה מוגדרת לגבי „אשמים קולקטיביים" ו„זכאים קולקטיביים". משיתבררו סופית מימדי האבידות, נוכל לקבוע את היקף אשמתו של כל אחד מהצדדים. מאחר שבמאבק האחרון ידם של הדרוזים היתה על העליונה ונוצרים כלל לא כבשו כפרים דרוזיים, על העדה הדרוזית מוטלת החובה להוכיח שלא ננקטו אמצעים בלתי אנושיים.

● ממשלת ישראל איננה יכולה לנקות את ידיה מתוצאות הנסיגה מהרי־שוף. ייתכן שהנסיגה הנחפזת לא היתה במקומה, וחובה היה על ממשלת ישראל, שעירערה את איזון־העדות בשוף, לנקוט באמצעים אפקטיביים יותר, למניעת ההידרדרות.

שדר אטינגר
אפילו הידידים נהנו

על מחנה־השלום להפגין ליד שגרירויות המדינות המיוצגות בכוח הרב־לאומי, למען קיום המשימה שלשמה באו לביירות — לשמור על חיי אזרחים חפים מפשע.

אלי שטיינר, פתח־תיקווה

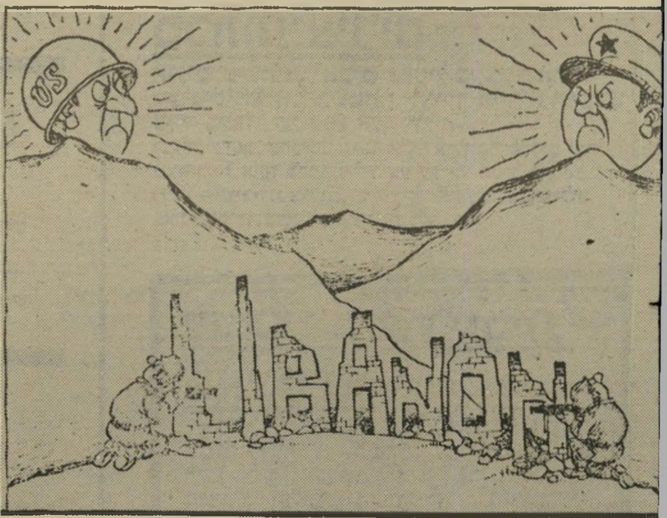

קריקטורה ב„זידדויטשה צייטונג" (פורסם גם ב„דבר")
איזון העדות שהתערער

● ● ●

איפה ספרותית

מהו הקריטריון של עורכי התוכניות הספרותיות?

בתוכניות הספרותיות של „קול ישראל" („מוסף רדיו לספרות" ביום ו' בשעה 6 ו„סקירת ספרים" בשבת אחרי חדשות השעה 1) וגלי צה"ל („מילים מצלמות מצב" ו„קריאת כיוון") קיים עוול משווע: נסקרים כמעט רק סיפרי הוצאות ספרים גדולות, כמו עם עובד, דביר, מוסד ביאליק, הקיבוץ המאוחד, ספרית פועלים.

נראה שהקריטריון של עורכי התוכניות על איזה ספר לדבר הוא שם ההוצאה. אם ההוצאה היא מיוחסת אז הספר עבר את המחסום. אבל אם הספר יצא בהוצאה לא־מיוחסת, קטנה, צנועה, ושלא לומר אם הוא ראה אור בהוצאת המחבר — אז חס וחלילה שידובר בו. אז הוא נדון לשתיקה.

והרי יחס כזה ראוי לכל גינוי. יש להתייחס לספר אובייקטיבית: לתוכנו, ללשונו, ולא לשם ההוצאה שבה ראה אור.

יצחק שני, תל־אביב

● ● ●

צל"ש לגנאי

יהורם גאון ועמוס אטינגר מצאו מאוד חן בעיני הקוראה. הביקורת במ־דור „שידור" – לא כל־כך.

אינני יודעת מיהו בדיוק „מומחה" הביקורת של העתון לענייני צל"ש וצל"ג במדור שידור. מה שאני כן יודעת זה שהוא מרגיז אותו מדי פעם בסיגנון הביקורת שלו.

בפעם האחרונה, שהתייחסה לעמוס אטינגר וליהורם גאון בחיים שכאלה, ממש רתחתי מכעס. אינני מעריצה נלהבת של יהורם גאון, אבל אני בהחלט מכבדת אותו כאדם וכזמר (והתוכנית הוכיחה שלא רק אני).

המלים הבוטות שבהן התבטא המבקר שלכם, כגון „גרנדיוזיות מגוחכת," „חוצפה והתעללות," משקפות אולי את דעתו הפרטית של המבקר. במישאל שערכתי בין חבריי וידידיי הסתבר, שכולם נהנו עד מאוד. יתכן שאין מקום למישדר חוזר, אבל בהחלט אין מקום לסיגנון בוטה שכזה.

מלכה זוהר, אשדוד

לידיעת הקוראים

מיכתבי קוראים מתפרסמים בקיצורים המתחייבים מתוכנם ומשיקולי מקום. עדיפות תינתן למיכתבים קצרים, מודפסים ב־מכונת־כתיבה, שצורפה אליהם תמונת הכותב. מיכתבים בעי־לום־שם לא יפורסמו. אין ה־מערכת מחזירה את המיכתבים שנתקבלו בה.

● 10 ימי שייט חופים
לכל המקומות היפים
החל מ-390 $
ונציה יגוסלביה (דוברובניק) קורפו
אתונה, רודוס וקפריסין (לימסול)
מועדי הפלגות: 14.10, 24.10, 3.11
● רכב ביבוא אישי -
הדרך הנכונה ליבא רכב
תוכנית המשלבת טיסה לאירופה
והפלגה עם הרכב מונציה לחיפה
● הפלגות שבועיות
לנוסעים ורכב כל השנה
פרטים בכל משרדי הנסיעות ואצל:
י. כספי בע"מ סוכנים כלליים
חיפה, דרך העצמאות 76, טל. 674444
ת"א, רח' בן יהודה 1, טל. 655749,664902
ירושלים, רח' ינאי 4, טל. 247315,244266
אולימפיה · שנת בניה 1967 דרגת סיווג בטיחותית א'

על מגש כסף
תקבלו זהב!
אצל דוד לויאן
בדיזנגוף 274 ת"א.
היועץ האישי שלך בבחירה ולהתאמת
מוצרי חשמל לבית ולתעשיה.
מבצע זהב!
טלויזיות ווידאו-טייפים
סניו, גרץ, שרפ ו-I.T.T.,
במחירים ובתשלומים ללא תחרות.
כמו כן אנו מציעים
מדיחי כלים "קונסטרוקטה" ו"קינג",
מכונות כביסה, תנורים, מקררים
ומערכות סטריאו.
על כל קניה - שי, טרנזיסטור
או קסטה לוידאו!
אלקטרו אור גון בע"מ. חברה ליעוץ
יבוא ושווק מוצרי חשמל לבית ולתעשיה.
רחוב דיזנגוף 274 תל־אביב. טלפון: 242008

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים
(ג'וקים), תולעי עץ, חרקי
ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

תשקיף

סיכויים לחוק הנורווגי

בהנהלת הקואליציה מתגבשת הצעה לחקיקת „החוק הנורווגי".

היוזמים מקווים שעל־ידי התפטרות חלק מהשרים מהכנסת, תמנע הקואליציה מארבים פרלמנטריים מצד האופוזיציה.

בין המוזכרים להתפטרות בקרוב: השרים יעקב מרידור, יובל נאמן ויוסף בורג.

שילנסקי — שר־ללא־תיק

ח"כ חרות, דב שילנסקי, נפגש כמה פעמים עם ראש־הממשלה, יצחק שמיר, וביקש מינוי כשר־בלי־תיק.

הוא הציע שאת מקומו כסגן־שר במישרד ראש־הממשלה יתפוס סגן שר־החקלאות, מיכאל דקל, שיקבל סמכויות רחבות בענייני התיישבות.

שמיר הודיע לו שהוא יחשוב על כך רק אחרי השבעת הממשלה, ולא לפני־כן.

תלמי יהיה מזכיר מפ"ם?

במרכז מפ"ם שיתכנס בקרוב עשוי להיבחר מאיר תלמי הקשיש כמזכ"ל מפ"ם, במקומו של ויקטור שם־טוב.

הגוש שתמך בהישארות מפ"ם במערך יציע את נתן פלד לתפקיד. אם הוא יוצע מאיימים תומכי פירוק המערך להציג את מועמדותה של חייקה גרוסמן, אך הם מציעים את מאיר תלמי כמועמד־פשרה, כדי למנוע התמודדות נוספת במרכז־המיפלגה.

התמודדות כזאת עשוייה להנציח את החלוקה בין תומכי המערך ושולליו במוסדות מפ"ם.

יבוטלו מישרות המזכירים?

יתכן שבמרכז מפ"ם יוחלט לבטל את מישרות המזכירים, ולהשאיר רק את מישרת המזכיר הכללי של המיפלגה.

כיום יש, נוסף על המזכיר הכללי, שלושה מזכירים נוספים: לעניינים מדיניים (גד יציב), לענייני־חברה (חייקה גרוסמן) ומזכיר אירגוני (בנימין יסעור). כל המזכירים תמכו בפירוק המערך, ותומכי המערך יציעו את ביטול המישרות כדי לנטרל את המזכירים, מבלי שיהיה צורך להדיחם.

בגדים חדשים לעורכי־הדין

לישכת עורכי־הדין עומדת להציע תיקון לתלבושת של עורכות־הדין, המופיעות בבתי־המישפט.

הכוונה היא להגמיש את הוראות הלבוש האחיד.

זיגל מתכנן מיבצע

אנשי מחלקת־חקירות־הונאה במטה הארצי, בראשות בנימין זיגל, ביקשו מבית־המישפט בתל־אביב צווי־חיפוש מיוחדים.

החוקרים לא פנו לשופט המעצרים, אלא לשופט אחר, וביקשו איסור פירסום שמם של החשודים שאצלם יבוצע החיפוש. המיסמכים הונחו בכספת בית־המישפט.

נראה שבעיקבות החיפושים יבוצעו מעצרים.

„המיזרחי" קנה מניותיו אחרי סגירת הבורסה

הברוקר משה לביא מחברת „הראון לביא" הצליח למכור במוצאי־שבת שעברה ל„בנק המיזרחי" מניות של הבנק, בשווי של יותר משמונה מיליון דולר.

בשבת טילפנו פקידי מישרדו של לביא ללקוחותיהם, והודיעו להם שבתיקי־ההשקעות שלהם אין מניות בנקאיות של המיזרחי.

הפרשה הדהימה לקוחות גדולים של הבנק, שניסו ביום החמישי שעבר למכור את מניות המיזרחי בחזרה לבנק. יועצי־ההשקעות שיכנעו אותם בכל דרך אפשרית שלא יעשו זאת.

ליועצים שהצליחו למנוע את מכירת מניות המיזרחי הובטחו פרסים כספיים.

משקיעים גדולים בבורסה טוענים, שבנק נוסף עשה הסדרים דומים עם חלק מלקוחותיו.

שחיתות בשירות בתי־הסוהר

אישיות בכירה בשירות בתי־הסוהר נחשדה לפני זמן־מה בגניבת שני ארגזי־מזון, שנותרו אחרי מסיבה שנערכה במוסד „ון־ליר" בירושלים.

העניין הובא לידיעתו של השר הממונה, יוסף בורג, אך שם נעצר. העניין הוקפא ולא הובא לחקירה משטרתית.

הצפה בדולארים מזוייפים

קונים רבים, שרכשו בימים האחרונים דולארים בשוק השחור בתל־אביב ובירושלים, גילו שהשטרות מזוייפים.

מכיוון שעל־פי החוק אסור להחזיק יותר מ־500 דולאר במזומן — לא יכלו הקונים המרומים לפנות למישטרה.

כתוצאה מכך יש חשש שהקונים יאלצו את המוכרים בכוח להחליף להם את הדולארים המזוייפים.

עיתון כלכלי — השבוע

ביום ראשון הקרוב יופיע הגליון הראשון של היומון הכלכלי „גלובוס".

המשקיעים בו הם חברת גלובוס פבלישר, חל"ב־השקעות של מישפחת לייבוביץ וחברת גחלת, חברת־בת של הסנה.

היומון יחולק בערב למנויים, ולמחרת יופץ בדוכנים.

תמנע — אתר־תיירות חדש באילת

מישרד־התיירות מתכוון להפוך את מיכרות תמנע לאתר־תיירות מרכזי לאיזור אילת.

המקום יוכרז כמיכרה העתיק ביותר בעולם — מיכרה שלמה המלך. בתחתית האתר תיערך תצוגה מתמדת של כלי־נחושת.

מבוקשת — כתבת „העולם הזה"

מנחם גולן, מפיק הסרט „השגריר", בכיכובו של רוברט מיצ'אם, מחפש שחקנית לתפקיד של כתבת העולם הזה.

בין התכונות הנדרשות ממנה: חתיכה המוכנה להצטלם בבגדים שקופים.

דו"ח תעסה בדצמבר

דו"ח הוועדה הבינמישרדית, בראשות סגנית שר־החינוך, מרים גלזר־תעסה, בעניין הכתות הדתיות, יושלם בתחילת חודש ספטמבר.

מתוך 12 כתות, שהדו"ח יעסוק בהן, הושלמה בדיקת שמונה. המסקנות העיקריות שיהיו בו — הצעות למיסוי כבד על הכנסות הכתות.

נציגי ממשלות זרות מתעניינים במישרד־החינוך בהתקדמות עבודת הוועדה, משום שמרכזי מרכית הכתות נמצאים במקומות שונים בחו"ל.

אושפז שומר של אנג'ל

אחד השוטרים השומרים על שמעיה אנג'ל נתקף בהתמוטטות־עצבים, נזקק לטיפול פסיכיאטרי ואושפז.

הוא טוען כי הדבר קרה לו כתוצאה מאיומים שאיים עליו שמעיה אנג'ל, הנאשם ברצח הכפול של שולמית שלי ומישל נחמיאס.

הפיחות — חצי אחוז ליום, 200 אחוז בשנה

כלכלנים מעריכים שבעיקבות האירועים הכלכליים האחרונים יהיה קצב הפיחות יותר מחצי אחוז ביום.

מדד אוקטובר, שיפורסם בעוד חודש, יהיה קרוב לוודאי מעל ל־15 אחוז. קצב זה יעמיד את האינפלציה השנתית מעל ל־200 אחוז.

צלי"ל מתחברים למחשב

האירגון „צעירים למען ישראל", בראשות ישראל כץ, משתמש בשירותי־מחשב כדי לעדכן את רשימות אוהדיו הפוטנציאליים.

הם עובדים עם חברת־מחשבים, שבה עובדת רותי — בתו של הרמטכ"ל הפורש, רפאל („רפול") איתן, שהספה דתית.

לוריא — הקריקטוריסט הלאומי של יפאן

דמות סימלית של יפאני, שיצר הקריקטוריסט הישראלי רענן לוריא, זכתה בהכרה ממלכתית ביפאן.

לוריא יצר דמות של אדם המסמל את יפאן, בדומה לצורה שבה מסמל „הדוד סם" את ארצות־הברית. הדמות — „טארו־סאן" — זכתה בהכרה רישמית בטקס, שבו השתתף ראש ממשלת יפאן.

האוניברסיטה תפעיל מכונות־צילום

אוניברסיטת תל־אביב תפעיל בעצמה את מכונות־הצילום בשטחה. לצורך זה היא תרכוש ציוד בשווי של 100 אלף דולר.

המחיר שהאוניברסיטה תגבה עבור צילום מיסמכים יהיה גבוה ב־40 אחוז מהמחיר שהוצע על־ידי חברה פרטית גלסי – שירותי צילום, שהפעילה את מכונות הצילום באוניברסיטה בשנים האחרונות.

שחקני „האידיוטית" מאיימים

מבקר התיאטרון של החינמון „העיר", אמיר אוריין, התלונן במישטרה על השחקנים שלמה וישינסקי ואברהם סלקטר, המופיעים במחזה „האידיוטית". אוריין טוען שאחרי שהוא פירסם ביקורת נוקבת עליהם, טלפנו אליו השניים ואיימו על חייו.

אבניאון ל„ירדניה"

מנכ"ל „הסנה", איתן אבניאון, יעבור לחברת הביטוח „ירדניה".

בין הגורמים לעזיבתו: מתחים עם נציגי־העובדים.

במדינה

העם

חדשות מן הקירקס

העם היה אחוז חרדה ובהלה, ובכנסת נערכה הצגה נלוזה

הציבור הישראלי היה מוכה־הלם. רבים עמדו על סף הבהלה.

האזרח הפעיל את מקלט־הטלוויזיה, כדי לראות מה מתרחש בכנסת. הממשלה החדשה הוצגה בפרלמנט (ראה עמודים 17 – 16) ורבים קיוו שבדיון על כך יישמעו דברים רציניים על המשבר המאיים לבלוע אותם.

הם ראו את חברת־הכנסת שולמית אלוני, כשהיא מעמידה על שולחנה בובה, שאמורה היתה להיות מצחיקה. על פניה של הח"כית היתה שפוכה הבעה של התמוגגות. ואכן, היא

ח"כ אלוני והבובה
קירקס

הצליחה: במשך כמה דקות יקרות התמקדה בה מצלמת הטלוויזיה, וכל העם רואים ושומעים.

תוספת קילוגרמים. הצגה קירקסית זו בשעה של טראגדיה לאומית היתה אופיינית למצבה של האופוזיציה כולה, אף כי איש לא הגיע לקיצוניות של חוסר־טעם ורדיפת־פירסומת כמו אלוני.

הדבר שהדהים ביותר בישיבה סוריאליסטית זו של הכנסת, שהתנהלה על־עברי־פי־פחת של התמוטטות הכלכלה הלאומית, לא היה המרכיב הקואליציוני.

הקואליציה התנהלה כאילו לא קרה דבר. יצחק שמיר נאם נאום שיכול היה להיכתב לפני עשר, עשרים או חמישים שנה, במיזרח אירופה. הוא חזר על כל אוצר המליצות המקובלות של תנועתו.

הממשלה שהוצגה על־ידיו היתה העתק נאמן של הממשלה היוצאת, שפתחה במילחמת־לבנון ושניצחה על התמוטטות הכלכלה הלאומית. בסך הכל נפלט אדם אחד ונוסף אדם אחר — מנחם בגין נמוג ופסח גרופר בא. קשה להאמין שזוהי תוספת של מישקל מדיני, השווה לתוספת המישקל בקילוגרמים.

אך גם האופוזיציה התנהלה כאילו דבר לא השתנה — ובזה היה משהו מפתיע. שהרי גם אופוזיציה חסרת כל כישרון, המשוללת מנהיגות של ממש, היתה יכולה להתעלות במצב כזה לרמה אחרת.

נאומו השיגרתי של שימעון פרס לא נגע בשורשי הכשל הלאומי, והסתפק בכמה מליצות בלתי־משכנעות לגבי המשבר המחריד את אמות־הסיפים במדינה. לאזרח הרגיל, שציפה לדברי־היגיון אמיצים ונוקבים, נכונה אכזבה.

יתכן שגם בזה לא היה כל חידוש.

(המשך בעמוד 15)

אנשי התחייה מחכים לרפול ואינם מאמינים לאריק — רפול היה רוצה להצטרף לחרות בראש מחנה גדול של מצטרפים

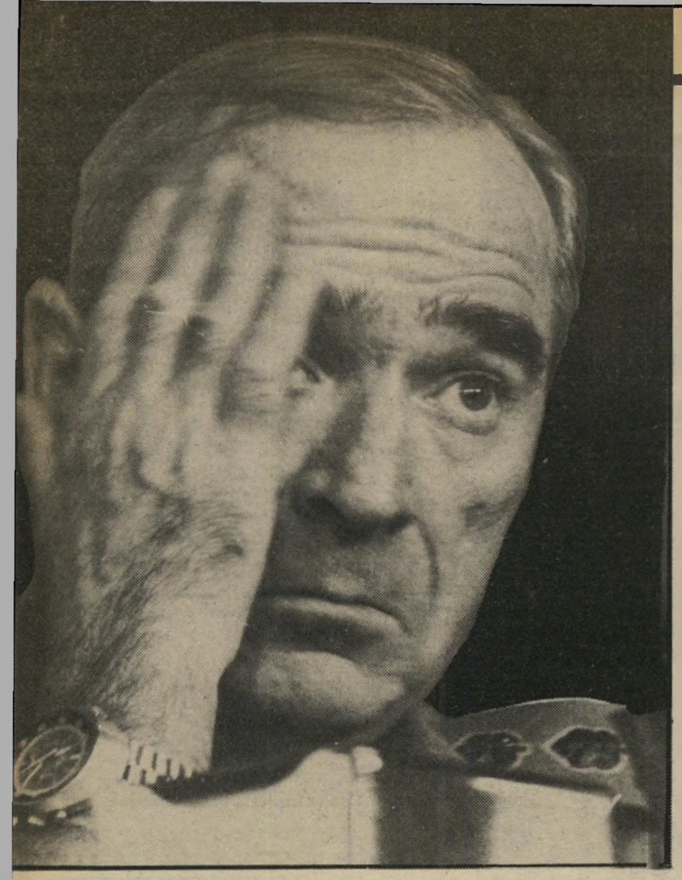

הסופר האמריקאי ג'ו מק־גיניס, תיאר ברב־מכר שלו את שיווקו המוצלח של ריצ'ארד ניכסון לציבור בכלי־התיקשורת ב־1968. הנוסחה שלו, באורח אמריקאי טיפוסי, נשמעת פשטנית במיקצת. מק־גיניס טוען, בביטחון מוחלט, ששום מאורע בפוליטיקה האמריקאית אינו קיים אלא אם כן זכה בסיקור טלוויזיוני מתאים.

מנקודת־מבט זאת היה השבוע האחרון חשוב ביותר בקורותיו של רב־אלוף (מיל') רפאל איתן כאיש פוליטי. קבלת־הפנים החמה שהעניק לו קהל־הצופים בתוכנית־הבידור הפופולארית שעה טובה, לעיני כמעט שני מיליון צופים, קבעה עובדה העובדה ששרון „איננו בנוי לתפקד במישטר דמוקרטי."

זיקת אנשי־התחייה לדמוקראטיה איננה ברורה. הם סבורים שרוב העם מתנגד נמרצות לפינוי הגדה, ולכן אין להם כל סיבה לחשוש מהכרעה דמוקרטית. מצד שני הם חוששים מ„הכרעה אריתמטית" בכנסת לסגת משטחים בגדה, אולי תחת לחץ אמריקאי כבד.

מנהיגי התנועה הישוו השבוע החלטה כזו של הכנסת להכרעה על גירוש הערבים מארץ־ישראל. „האם יקבל השמאל החלטה כזו, אפילו אם היא תהיה דמוקרטית למהדרין?"

כל קיומה של תנועת־התחייה מושתת על החשש מהסיוט הזה, של

האם רפול יאכל את אריק?

בשטח, לא פחות מההתנחלויות החביבות עליו.

רפול הגיע. צריך להיות עיוור פוליטי מוחלט כדי להתעלם מהתופעה הזאת, ומהשלכותיה לטווח־ארוך.

בזירה הפוליטית הישראלית, שבה שולט לכאורה הימין הרוויזיוניסטי הישן, חל שינוי משמעותי, ולא־מיקרי. שלושת האישים הבולטים בשבועות האחרונים — אריאל שרון, יגאל הורביץ ורפאל איתן — צמחו כולם במושבים של תנועת־העבודה, בחממה של מפא"י. שלושתם, חרף ההבדלים הניכרים באופיים ובדרך־פעולתם בציבור, נתפסים כאנשי־„דוגרי" שחוסר־תיחכומם נמכר לציבור כיתרון, כביטוי ליושר ולשורשיות. בעידן האנטי־אינטלקטואלי השורר כיום במדינה, הם מהווים תשובה לערגת הציבור לתשובות פשוטות, יש אומרים פשטניות, לבעיות סבוכות מאין כמוהן.

העובדה הפשוטה שלפחות שניים מהם — שרון ואיתן — ידועים בקרב העיתונאים והמומחים כאנשים שאינם בוחלים בשקרים בוטים איננה משנה דבר. תדמית ה„דוגרי" אינה זקוקה לגורם האמת במינון שלה. הניסוח הצברי המחוספס, הפנייה למכנה המשותף הנמוך ביותר, הלאומנות נעדרת־ההתלבטות והאיבה הגלוייה לאנשי־רוח — כל אלה מהווים תנאי הכרחי (ומספיק) כדי להגיע לעמדת מנהיגות בימין החדש של 1983.

בהתחייה עדיין מחכים לרפול, ואין ספק שהוא יזכה שם בעמדת־מנהיגות בכירה, אם אומנם יחליט להצטרף למפלגה זו.

מנהיגי התחייה רואים ברפול מנהיג שורשי וכן, שהיה תמיד קרוב להם בהשקפת־עולם ובמנטליות. הם מעדיפים אותו על שרון, הנתפס כאופורטוניסט העלול לבגוד בגדה, כפי ש„בגד" בישובי־סיני וחבל־ימית.

רפול, לדעתם, הוא מעין כוח מאזן לשרון. הם מודעים לחסרונות הבולטים של שרון בתחום האמינות ויחסי־האנוש, וכמה מהם הצביעו השבוע על החלטה לנסיגה בלחץ, אולי כלכלי, מבחוץ.

גם מבחינה זו רואים אנשיה ברפול מנהיג אמין. שרון, לעומתו, עלול לנסות שוב להיראות בעיני ארצות־הברית כאיש שלה במרחב.

מיפלגת־התחייה איננה כהכרח מיפלגה פרו־אמריקאית. באורח טיפוסי לקבוצת ימין קיצוני אמיתית, מתייחסים מנהיגי התחייה בחשדנות רבה לכל הזרים. ביטאוני התחייה וגוש־אמונים רצופים בהתבטאויות אנטי־אמריקאיות.

גם שרון, שכלי התיקשורת בארצות־הברית מתייחסים אליו בתיעוב גלוי, הגיב ריגשית נגד האמריקאים. בהתחייה אין רואים בכך תופעה כנה, או רצינית. שרון ישנה את עורו, בהתאם לנסיבות. הם רוחשים לו אהדה מסויימת, כ„קורבן לרדיפות של השמאל הישראלי", ומקווים להיעזר בו בכל הקשור לעידוד התנחלויות חדשות בגדה, אבל היחס הזה מהול בחשד, אפילו בטינה.

באורח אירוני ניתן לומר שאפילו זכויותיו הרבות של שרון בצברה ובשאתילא עדיין אינן מכפרות על חלקו בהחרבת ימית.

רפול שוחח השבוע עם ראשי התחייה, אבל אין משא־ומתן של ממש, ובוודאי שלא סיכום ברור על הצטרפותו להנהגת התנועה.

משקיפים סבורים שהרמטכ"ל־לשעבר היה רוצה להצטרף לחרות, יחד עם הנהגת התחייה וחוגים לאומניים אחרים, כולל חוג עין־וורד, שרבים מאנשיו הם עדיין חברי העבודה.

בחוגים אלה רווחת ההשקפה, שגם רפול שותף לה, שיש לחזק את חרות, כדי לבלום את הליברלים, העלולים להצטרף לממשלת־מערך אחרי הבחירות לכנסת ה־11.

חיזוק ניכר של חירות יאפשר ליצחק שמיר לצמצם את מיספר מועמדי הליברלים במקומות הריאליים ברשימת הליכוד. כך ייבלם האיום על ארץ־ישראל, ויובטח אופייה הלאומני של רשימת הליכוד.

רפול אולי אינו מתוחכם במיוחד, אבל הוא ניחן במין ערמומיות איכרית, ולאחרונה גם בביטחון עצמי, שיש לו כיסוי מבחינת המקובלות שלו בציבור. הוא מפלרטט עם צעירי הליכוד ועם מנהיגי התחייה בעת ובעונה אחת.

לטווח ארוך יש לצפות שגם ייגאל הורביץ יעשה יד אחת עם רפול. הגוון הימני שלהם הוא שמרני, ולא פופוליסטי. כלומר, שניהם מאמינים שיש לדרוש מהעם מדיניות של צנע והידוק־חגורה, כדי לקיים את שילטון ישראל בארץ־ישראל השלמה. הם בזים לחלוקת סוכריות בנוסח יורם ארידור.

לחלק מאנשי התחייה, ובעיקר לח"כ גאולה כהן, יש נטייה „חרותית" לייחס חשיבות אדירה למלים ופחות למעשים, ולכן גם קיים כעס כלפי הורביץ שהופיע, כביכול, כאיש פשרות. רפול, שהוא מעשי יותר, מבין היטב את הורביץ. שניהם מאותו הכפר, והם גם יהיו, לבסוף, באותה המיפלגה.

שרון, לעומת זאת, מבקש להתחרות עם דויד לוי במיגרש־הבית הפופוליסטי של סגן ראש הממשלה. באורח פוטנציאלי מהווה רפול יריב לשרון, אחרי שיחולו תהליכי גיבוש ואיחוד בימין, שהם בלתי נמנעים.

יש להניח, לכן, שאחרי הבחירות לכנסת — ובתנאים מסויימים גם לפני הבחירות — יחול גידול משמעותי בכוחה של תנועת־החרות. מיפלגת־התחייה (ולפחות חלקה החילוני) תצטרף, וכן גם רפול, הורביץ, ראשי לעם (אהוד אולמרט, יגאל כהן ואחרים) וכן חוגים לאומניים אחרים, כולל חלקים מ„חוג בן־גוריון" במיפלגת העבודה.

אין לראות במצטרפים אלה תומכים אוטומאטיים באריאל שרון. הם עשויים לתמוך במועמדים אחרים, ותיתכן אפילו ברית בין רפול ובין דויד לוי. למרבה האירוניה עלול שרון להיתקל בהתנגדות דווקא בשל חוסר מהימנותו כלאומן בעיני חוגים מסויימים.

מנהיגים בכירים במיפלגת־התחייה אמרו השבוע מפורשות להעולם הזה, שאין לראות כלוי פשרן בכל הנוגע לעתיד ארץ־ישראל, ושהוא נאמן בעיניהם לפחות כמו שרון. מי שחושש משרון אולי יצטער ללמוד שניתן לבלמו רק באמצעות גרועים ממנו.

חיים ברעם ■

האם יקום מערך ימני?

לפני יותר משנה הציע מנחם בגין לראשי התחייה להצטרף למעין „מערך" ימני, כדי להתמודד עם המערך בבחירות הבאות. בגין רצה לצרף גם את המפד"ל ואת תמ"י למיסגרת החדשה.

הוויכוח הער שפרץ במיפלגה הימנית הקטנה דעך במהירות, אחרי שהתברר שהשותפים האחרים מכשילים את הברית המוצעת. תמ"י ואנשי למיפנה במפד"ל גילו חוסר־התלהבות, וגם הליברלים בליכוד התנגדו, כמובן.

אין להוציא מכלל אפשרות שרעיון כזה יקום שוב לתחייה, והפעם עם השלכות רציניות לעתיד גח"ל, מרכיב חירות־ליברלים בליכוד.

לפחות איש ציבור בולט אחד, ח"כ יהודה בן־מאיר מהמפד"ל, מחכה להזדמנות להשתלב במערך ימני כזה. ובן־מאיר הוכיח פעמים רבות שבכל הקשור לתככים פוליטיים, אין הוא קוטל־קנים.

החלום

משה אהרוני, קשיש בן 74, עמד בסניף־הבנק שלו ברחוב אלנבי בתל־אביב ומירר בבכי.

משה אהרוני השקיע את חסכונות־חייו במניות של בנקים. הוא עשה זאת לפי עצת פקיד־הבנק, שטיפל בענייניו.

הוא לא סיפסר במניות. הוא רצה, בסך הכל, להשקיע את חסכונותיו בצורה שתבטיח שלא יאבדו את ערכם. כי חסכונות אלה נועדו להבטיח את הקיום שלו ושל אשתו בשנות זיקנתם. אין לו ילדים שיקיימו אותו, והקיצבה עלובה.

עתה נוכח משה אהרוני לדעת, כי חלק גדול מכסף זה אבד. הוא לא ידע כמה.

עולמו חרב עליו. כל פחדיו הגנוזים פרצו החוצה. הוא בכה כילד.

משה אהרוני האמין כי נפל קורבן למישחקם האכזרי של כוחות אלמוניים, בלתי־מובנים. הוא היה בטוח כי מישהו רימה אותו, מישהו שיקר לו.

לא עלה על דעתו כי הוא גרם לאסון הזה בעצמו — הוא ורבים אחרים — כאשר הריעו בהתלהבות פטריוטית למעשים שאין להם, לכאורה, שום קשר לכלכלה.

יש מחיר לפרווה!

בארץ אין אוהבים לקרוא ולדבר על „כלכלה". חוקי הכלכלה נראים כתורת־מיסתורין משעממת, שרק מתי־מספר, הקרויים „כלכלנים", מבינים אותה. וגם אלה טועים, בדרך־כלל.

אך אין דבר פשוט יותר בעולם מאשר „הכלכלה". כי במישור המדיני־הלאומי פועלים בדיוק אותם העקרונות כמו במיטבח של עקרת־בית.

לכל דבר יש מחיר. כאשר קונים משהו, צריכים לדעת כמה זה עולה, ומניין לקחת את הכסף.

שרשרת האסונות, שירדו השבוע על הכלכלה הישראלית ועל האזרח, אינם פרי תהליכים מיסתוריים. שום אלים בעלי־שיגיונות לא גזרו אותם על קורבנותיהם. אילו היתה קיימת בישראל מחשבה רציונלית, ניתן היה לחזות אותם מראש, בדייקנות רבה.

מדוע זה לא נעשה? מדוע עומדים ה„כלכלנים" בישראל מול תופעות אלה, כאילו פגע בהם הברק?

יש לכך סיבה פשוטה, ישראלית מובהקת:

בישראל קיימת הפרדה מוחלטת בין „כלכלה" ובין „מדיניות". כאשר מחליטים על מעשים מדיניים וצבאיים, הכלכלה אינה קיימת. כאשר מדברים על הכלכלה, מדברים עליה כאילו היא מנותקת מכל המעשים המדיניים והצבאיים.

למה הדבר דומה? כאילו לקחה עקרת־בית את הכסף, המיועד למשק־הבית, וקנתה בו מעיל־פרווה. בחנות־הפרוות היא אינה חושבת על משק־הבית. ובבואה לקנות את מיצרכי־הבית, כשהיא נוכחת לדעת שאין לה כסף בקופתה, היא תמהה מה גרם לכך, ומאשימה את כל העולם.

כל מה שקרה השבוע בישראל הוא פרי של מעשים שנעשו בשנים האחרונות, ובעיקר בשני תחומים: בלבנון וב„שטחים".

עבירה גוררת עבירה

מי שהסתכל בטור האנשים המרוכאים והמיואשים, שהשתלשל השבוע בסניף של בנק בצפון תל־אביב, לא יכול היה לחשוב על שורת אנשי־המילואים, הנרגשים והעליזים, שהסתדרה לפני שנה ורבע בבסיס יחידתם, כדי לצאת למילחמה.

את מאורעות השבוע אפשר לסובב אחורה, כי כל אירוע מוסבר על־ידי האירוע שקדם לו.

קל מאוד להבין את ההשתלשלות, כשמתחילים מן הסוף:

● **המשבר האחרון התחיל,** כאשר החליטו הממשלה והבנקים המסחריים להפקיר את מניות־הבנקים לגורלן, תוך הבטחת ערכן רק למי שיחזיק בהן במשך תקופה ארוכה. בכך הפסידו מאות אלפי משקיעים קטנים וגדולים, פרטיים ומיסחריים, חלק גדול מכספם, ואולי את הבסיס לקיומם. גודל ההפסד יתברר רק כאשר המניות יירדו לרמתן החדשה.

● **המעשה הזה נעשה** מפני שהבנקים עמדו לפני פשיטת־רגל — שלא יכלו לתמוך עוד במניותיהם, כפי שהבטיחו לעשות, כאשר יעצו ללקוחותיהם (ולפעמים גם הכריחו אותם) לקנות את המניות (ראה אתה והשקל עמוד 13).

● **מצב זה נוצר** מפני שהציבור הסתער בבהלה גוברת על הדולארים, וקנה מטבע זר בכמויות אדירות. הסתערות זו השאירה את הבנקים בעירום.

הזלילה הגדולה נגמרה. חרדה ובהלה אחזו בציבו

● **הציבור הסתער** על הדולארים מפני שהוא השתכנע, בצדק, כי עומד להתבצע פיחות גדול מאוד. כדי להציל את כספו, ברח הציבור מן השקל אל הדולר.

● **פיחות גדול הפך** בלתי־נמנע מפני שנוצר פער בין ערכו הרישמי של הדולר ובין ערכו האמיתי בשקלים. פער זה נוצר מפני שהממשלה טיפחה את ייבוא הסחורות והשרותים תוך קיפוח הסיכויים של הייצוא.

● **מדיניות זו נראית,** לכאורה, כמטורפת, כי כל מדינה מעוניינת להגדיל את הייצוא שלה ולצמצם את הייבוא אליה. יורם ארידור ויועציו החליטו על מדיניות הפוכה, שנקראה בפיהם „הכלכלה הנכונה".

● **המניע העיקרי** למדיניות זו היה הרצון הנואש לצמצם את האינפלציה, שהגיעה לממדים גדולים מאוד, ושהתקרבה לשיא העולמי. ארידור ושות' האמינו כי אינפלציה זו תגדל עוד יותר, אם לא יהיו מצויים בשוק כמויות גדולות של סחורות־ייבוא זולות־יחסית. (כנימוק־מישנה נכנסו כאן גם שיקולים מיפלגתיים, בייחוד בתקופת הבחירות. כל עוד נמשכה „הכלכלה הנכונה", ולפחות חלק גדול מן הציבור יכול היה לזלול ולבזבז נשמרה הפופולאריות של הליכוד.)

● **ארידור ואנשיו החליטו** על הימור מסוכן זה בגלל הממדים המפחידים של האינפלציה. הסיבה העיקרית של אינפלציה דוהרת זו היתה נעוצה בגודל ההוצאה הממשלתית. תקציב־הענק הממשלתי הוא הגורם מס' 1 של האניפלציה.

● **אי־אפשר היה לצמצם** את ההוצאה הממשלתית באופן מובהק. אמצעי־חיסכון קטנים לא היו מועילים. המיבנה הקואליציוני גרם לכך שסכומים ניכרים בוזבזו על צרכים מישניים או מיותרים, כגון שוחד למיפלגות, ובעיקר הדתיות. אך לא זה היה העיקר.

והיקיצה

אך שום כוח מיסתורי לא גרם למשבר. יש לו סיבות.

● **עיקר ההוצאה הממשלתית**, שנתנה דחיפת־ענק לאינפלציה, היתה בשני שטחים: המילחמה וההתנחלות.

● **ההתנחלות בולעת** סכומי־עתק. מעולם לא נאמרה לציבור האמת על גודל ההוצאה הזאת. ערים שלמות נבנו על־ידי מדינה פושטת־רגל. הטענה כאילו „זה לא משנה אם הערים נבנות מצד זה של הקו הירוק או מן הצד השני" אינה תופסת — כי גם בתוך הקו הירוק אסור היה לבנות ערים חדשות ולעסוק בבנייה בהיקף עצום זה, מפני שהדבר גורם לאינפלציה דוהרת. מבחינה כלכלית, אין הבדל אם הכסף המבוזבז בצורה זו הוא „פרטי" או „ציבורי". זהו כסף שנזרק לשוק, המשמש כשמן־הסיכה על גלגלי האינפלציה.

● **על כל אלה האפילה** מילחמת־לבנון, שגרמה להוצאה ממשלתית כבירה, ושמוכרחה היתה לגרום לאינפלציה אדירה.

● **אינפלציה „מילחמתית"** זו נוספת על האינפלציה הגדולה שהיתה קיימת ממילא גם קודם לכן, ושגם היא נגרמת במידה מכרעת על־ידי תקציבי־הביטחון העצומים. כאשר יותר מרבע מכוח־העבודה עסוק בביטחון (צבא סדיר, שרות־מילואים, תעשיות צבאיות, שרק חלק מתוצרתן מיוצא לחו"ל), זהו מירשם בטוח לאינפלציה גדולה — כי כל אלה משתכרים ומוציאים כסף רב, מבלי לתרום דבר למשק הלאומי.

שר בכיר הודה, לא מכבר, שכאשר הוחלט על מילחמת־לבנון, לא דובר כלל על ההיבט הכלכלי שלה.

הדבר לא־ייאמן.

מילחמת־לבנון היתה מילחמה גדולה מאוד, גם בממדים עולמיים. ישראל הפעילה במילחמה זו כוחות שלא נפלו מן הכוחות שהופעלו על־ידה במילחמת יום־הכיפורים. לפי מומחה צבאי זה, הפעילה ישראל במילחמה זו יותר טנקים, מכפי שהפעילו הבריטים, הגרמנים והאיטלקים ביחד בקרב אל־עלאמיין, ששינה את פני ההיסטוריה האנושית.

מכל הבחינות היתה זאת מילחמה גדולה ויקרה. אך מי שהחליטו עליה, לא חשבו כלל שצריכים לממן אותה. אף מערכת־הביזבוז הגדולה השניה — ההתנחלות — לא הופסקה בגללה.

יש לתעלומה מטורפת זו כמה הסברים:

● על המילחמה החליט אדם פרימיטיבי, חסר כל אחריות, אריאל שרון, כשלידו משרת מורון בעל מוח של ילד — רפאל איתן.

● למנחם בגין, ראש־הממשלה, אין שום מושג בכלכלה, וכל דיבור על כלכלה שיעמם אותו. הוא הדין לגבי שר־החוץ דאז, יצחק שמיר.

● **שר־האוצר, שצריך היה להעלות נושא זה בעת הדיונים, הוא לאומן קיצוני וטוען לכתר־המנהיגות במיפלגה לאומנית־קיצונית. לא עלה על דעתו לקלקל לעצמו את הקריירה על־ידי השמעת אזהרה ערב־מילחמה. הוא הדין לגבי דויד לוי, שאמור היה — לפי האגדה — לגלות רגישות מיוחדת לגבי נושאים „חברתיים".**

● אף אחד מאלה לא העלה על דעתו כי ישראל נכנסת למילחמה שתימשך לפחות שנה וחצי, וששום סוף לה אינו נראה בעין. הם חשבו על טיול צבאי קטן בן 48 או 72 שעות.

ואם ה„מנהיגים", „אלה שלמעלה", מתנהגים באי־שפיות כלכלית כזאת — מדוע ינהגו האזרחים־סתם אחרת?

ההמונים הריעו למילחמה, צעקו הידד, מבלי שעלה כלל על דעתם שבסופו של דבר יוגש להם החשבון

עם־ישראל התרגל למילחמות דה־לוכס. הוא מאמין שתמיד יימצא מישהו שישלם את החשבון במקומו. כך נהג גם במילחמה זו. הוא ראה את קורבנות־הנפש, שנקברו בטקסים ממלכתיים. הוא לא ידע שאחרי טקסים אלה יבוא תורה של הלווייה אחרת — הלוויית הכלכלה הלאומית.

גם עם כל העזרה שאותה מקבלת ישראל מן החוץ (ראה הנדון, עמוד 11), אין הכלכלה הישראלית הקטנה יכולה לשאת בהוצאה אדירה זו של מילחמה גדולה, התנחלות אדירה ואלף ואחד ביזבוזים אחרים.

הכלכלה הישראלית דומה למנוע של „פולקסוואגן", שהורכב עליו מרכב של „מרצדס".

הפולקסוואגן עצמו הוא טוב, ואילו נדרש לשאת במאמץ שהוא נועד לו, היה ממלא את תפקידו כראוי. גם הכלכלה הישראלית יכלה לעמוד במשימותיה בכבוד, אילו הוטלו עליה תפקידים המתאימים למדינה קטנה ומפותחת.

אך כאשר מנוע־הפולקסוואגן צריך לשאת במרכב כבד וגדול, וכאשר נדרש ממנו לדהור בכבישים ולהעפיל לפיסגות־הרים כאילו היה זה מנוע של מטוס הוא מוכרח להתמוטט, במוקדם או במאוחר.

זה מה שקרה לכלכלה הישראלית. אלמלא אירע האסון כפי שאירע השבוע, היה הדבר קורה בצורה אחרת לפני חודש או אחרי חצי שנה.

„הכלכלה הנכונה" של ארידור היתה הימור שנכשל. אך אילו ניסה מישהו לנהל מדיניות לאומית דומה לפי שיטה כלכלית אחרת, ה־ה מגיע בסופו של דבר לאותה התהום.

לא ארידור אשם, אלא ממשלת־הליכוד, שקבעה את היעדים האלה למדינה. ולא רק ממשלת־הליכוד, אלא גם האופוזיציה הממלכתית, שהיא שותפה ליעדים אלה במלואם, או כמעט במלואם.

מדינה מסטולית!

מה שקרה השבוע אינו כישלון של שיטה. הכישלון הוא הרבה יותר עמוק.

הבעיה לא תיפתר על־ידי החלפת שר־האוצר — אם כי שר אחר, יותר־אחראי ופחות־יהיר, היה בוודאי מצמצם כמה מן האסונות. גם החלפת הממשלה עצמה לא תפתור את הבעיה, אם היעדים הלאומיים יישארו כפי שהם.

לכלכלה הישראלית יש רק פיתרון אחד לטווח ארוך: צימצום היעדים ליכולת האמיתית של המדינה וכלכלתה.

היעדים הלאומיים דומים להרואין. ישראל מסטולית מזה שנים רבות. בטירוף מסומם, נדמה לה שהיא מעצמה עולמית, שהיא כל־יכולה, ש„חוקי־הכלכלה אינם תופסים אצלנו", שאצלנו „הנס הוא מציאות יומיומית".

לנרקומאן אין תרופה, אלא הגמילה מן ההתמכרות לסם. אם ישראל לא תיכנס לגמילה עכשיו, יקרה לה אסון יותר גדול בהמשך הדרך.

אורי אבנרי ■

החל מ- 288$

שים לב: מספר המנויים מוגבל!
כל הקודם זוכה!

מבצע 1000 המנויים של ארקיע צ'רטר:

מחיר נמוך וקבוע לאירופה וגם שי עד 120$!*

מחיר נמוך וקבוע

במבצע מיוחד לזמן קצר בלבד, תוכל לרכוש עכשיו מנוי בן 2 או 4 שוברים לכרטיסי טיסה הלוך ושוב של ארקיע צ'רטר לאירופה — במחיר נמוך ללא תקדים. המחיר קבוע ולא יושפע מעליית המחירים במשך השנה. את כרטיסי המנוי תוכל לנצל בזמן הנוח לך.

מבחר יעדים באירופה!

לבחירתך טיסות שבועיות של ארקיע צ'רטר אל לונדון, פריז, מינכן, פרנקפורט, ומבחר יעדים עונתיים נוספים כגון: אוסטריה (אינסברוק) פיזה וקלן. הטיסות במטוסי בואינג 737 דגם 83 ומוגשות בהן ארוחות עם תפריט לבחירתך.

מסלול חופשי!

תוכל לטוס ליעד אחד ולחזור מיעד אחר — ללא תוספת מחיר!

*לאילת חינם - או שוברי קניה ל"דיוטי פרי" ב-120$

אם תרכוש מנוי של 4 שוברים לכרטיסי טיסה + 4 שוברים לשירותי קרקע (בתי מלון, רכב שכור) תזכה בשי חינם — לפי בחירתך:

- כרטיס טיסה הלוך ושוב לאילת. תוכל לנצל אותו בזמן הנוח לך ולהגיע שזוף לאירופה... או:
- שוברי קניה ל"דיוטי פרי" במטוסי ארקיע בשווי 120$.

אם תרכוש מנוי של 2 שוברים לכרטיסי טיסה + 2 שוברים לשרותי קרקע — תזכה בשוברי "דיוטי פרי" בשווי 60$.

רווח בטוח!

במבצע 1000 המנויים של ארקיע צ'רטר — אתה מרוויח בכל מקרה:

- אתה נהנה ממנוי של כרטיסי טיסה לאירופה במחיר נמוך וקבוע!
- אתה יכול לקבל שי חינם לפי בחירתך עד לשווי 120$.
- אתה יכול לבטל את המנוי — ולקבל את כספך בחזרה — צמוד לדולר!

כל יום טיסה חינם לאירופה בכל אחד מסניפי ארקיע!
בשבוע הראשון למבצע **5.10.83 - 12.10.83** יוענק לכל רוכש ראשון של מנוי בן **4** שוברים לכרטיסי טיסה + **4** שירותי קרקע, בכל אחד ממשרדי ארקיע - **כרטיס טיסה לאירופה — חינם!** (על בסיס מקום פנוי).

אדמון

מופעל ברשיון נ/243/83

ארקיע צ'רטר

המבצע כפוף לתקנון המבצע הנמצא במשרדי ארקיע.

כפוף לתקנות טיסות שכר מסוג I.T.,
לאישור ממשלתי ולמינהל התעופה האזרחית.

לשלם פחות ולהנות יותר!

פנה עוד היום אל משרדי ארקיע או אל סוכן הנסיעות שלך

תל-אביב: מרכז הזמנות טל. 424907, 426262, 423597, רח' פרישמן 11, טל. 233285. **ירושלים:** מרכז כלל, רח' יפו 97 טל. 225888. **חיפה:** רח' העצמאות 84, טל. 643371.
נתניה: ככר העצמאות 11, טל. 40734. **אילת:** מרכז התיירות החדש, טל. 76102. **ראש פינה:** שדה התעופה, טל. 35301.

הנדון:

המשק הישראלי לא יתמוטט: הוא מוכר שתי סחורות חיוניות

יצוא בלתי־נראה

יש אומרים שישראל עומדת להתמוטט מבחינה כלכלית.

אחד הסימנים הבולטים לכך הוא הפער במאזן־התשלומים. כלומר: הפער בין כמות הסחורות והשרותים שאנו מייבאים מחו״ל ובין כמות הסחורות והשרותים שאנחנו מייצאים.

מי שמוציא יותר כסף מכפי שהוא מרוויח, סופו לפשוט את הרגל.

כל הכלכלנים והסטאטיסטיקאים מוכיחים לנו שאנחנו מייבאים הרבה יותר מכפי שאנחנו מייצאים. מכאן: ההתמוטטות היא בלתי־נמנעת. כדאי לרוץ אל סניף־הבנק הקרוב ביותר ולקנות דולארים, לפני שהשקל יתמוטט סופית.

פוליטיקאים ועיתונאים חוזרים כמרץ על קביעה פשוטה זאת, המובנת לכל.

אבל זוהי שטות גמורה.

■ ■ ■

הכל שואלים את עצמם בפליאה: איך זה יכול להיות שהאזרחים (או לפחות חלק מהם) חיים בגן־עדן, בעוד שהמדינה נתונה בגיהינום כלכלי?

או במישור אחר: איך זה יכול להיות שהמדינה פושטת רגל מזה שנים, ועדיין היא פורחת ומשגשגת?

ההתמוטטות הזאת, שנביאי־הזעם ניבאו אותה בכל שנה מזה שנות־דור, מדוע אינה מתרחשת?

משהו בכל הסטאטיסטיקה והתיאוריות אינו בסדר. מה?

הנה הגילוי המרעיש: א י ן פער במאזן־התשלומים. הוא קיים רק על הנייר, ובמוחם של סטאטיסטיקאים וכלכלנים, היודעים את הכל ואינם מבינים דבר.

(על כך כבר אמר דויד בן־גוריון, ממציא השיטה הנוכחית, שמדע כלכלי כלל איננו קיים).

א י ן ישראל מייצאת פחות מכפי שהיא מייבאת.

זה נראה כך בסטאטיסטיקות בגלל סיבה פשוטה אחת: שני סעיפי־הייצוא העיקריים של ישראל פשוט אינם נרשמים.

שניהם שייכים למדור „ייצוא בלתי־נראה", והיו צריכים להירשם תחת כותרת זו.

■ ■ ■

ישראל היתה אמורה לקבל בשנה הבאה מארצות־הברית סכום של 2.6 מיליארד דולר, שהם 20% מ כ ל סיוע־החוץ המוענק על־ידי ארצות־הברית למדינות העולם.

(אוכלוסיית ישראל מהווה כיום אלפית מאוכלוסיית העולם!)

האוצר הישראלי מנסה לקבל את כל הסכום הזה כמתנה פשוטה. כדאי לו להקטין במיקצת את הסכום הכולל, כדי להפוך את כל ההלוואות למענק.

מדוע משלמת לנו ארצות־הברית את הסכום הכביר הזה — באקשיש של 2400 דולר (או 156 א ל ף שקל) לכל מישפחה בישראל?

יש המאמינים שזהו נס, או מיקרה, או ביטוי של טוב־לב ונדיבות.

אילו זה היה כך, היתה אמנם מרחפת סכנה על הכלכלה הישראלית. אי־אפשר לסמוך על נסים.

אבל אין כאן שום נס. ארצות־הברית אינה נותנת לנו באקשיש. היא משלמת עבור שרותים, כמו כל לקוח המשתמש בשרות של אוניה ישראלית או מטוס ישראלי.

■ ■ ■

ישראל מייצאת לארצות־הברית שני סוגי־שרות, הקשורים זה בזה.

האחד הוא שרות מדיני־צבאי.

השני הוא שרות אלקטורלי.

שני הסוגים קשורים איכשהו זה בזה, אך כדאי לבדוק אותם בנפרד.

■ ■ ■

העיתון הפרו־ישראלי הקיצוני ניו־יורק פוסט גילה בשבוע שעבר את אמריקה, תרתי־משמע.

בכותרת־ענק בעמודו הראשון הוא הכריז: „ישראל מעבירה נשק לסי־איי־אי".

בגוף הידיעה נאמר כי כמויות גדולות של נשק־שלל מלבנון מייוצאות על־ידי ישראל, על פי ההוראות של סוכנות־הביון האמריקאית, לשורה ארוכה של מדינות ותנועות באמריקה הלאטינית, באפריקה ובאסיה — החל במורדי אפגאניסתאן וכלה בטרוריסטים בגבול הונדורס־ניקאראגואה. בכל אותן מדינות מנהלת סוכנות־הביון האמריקאית מילחמות מקומיות — בדרך־כלל לטובת רודנים ימניים קיצוניים, נגד תנועות ומישטרים שמאליים. נשק־השלל דרוש מפני שהוא מתוצרת סובייטית, ואין זה רצוי שהסוכנים האמריקאיים יביאו עימם נשק שמוצאו האמריקאי בולט לעין.

זהו שרות המכניס כסף רב.

אבל זהו רק חלק זעיר מן השרותים שמעניקה ישראל לארצות־הברית במרחב ובעולם כולו. מילחמת־הלבנון החלה בתמיכת ארצות־הברית, ונועדה להשיג מטרות שגם ארצות־הברית חפצה בהן: גירוש הסורים מלבנון, חיסול אש״ף והקמת ריקטטורה פלאנגיסטית בכל לבנון. למען מטרות אלה נהרגו יותר מ־500 צעירים ישראליים, ואף לא צעיר אמריקאי אחד (עד שנעשתה השטות ונשלח חיל־הנחיתה האמריקאי לביירות.)

ישראל משרתת את האינטרס האמריקאי (כפי שממשלת־ארצות־הברית רואה אותו) באלף ואחת צורות — החל בקיום הדיקטטורה של מובוטו בזאיר וכלה באיום הצבאי על סוריה, החל בתעמולה האנטי־סובייטית וכלה בשיתוף־פעולה הדוק מאין־כמוהו בין סוכנויות־הביון, החל בדירבון המכירות של תעשיית־הנשק האמריקאית למדינות־ערב וכלה בהקמת המישטרה הפוליטית של איראן בימי השאה.

שרותים אלה ניתנים מדי יום, והם שווים הרבה מאוד כסף.

ארצות־הברית משלמת. היא תמשיך לשלם ככל הנדרש.

בשבילה, זהו עסק טוב מאוד.

■ ■ ■

השרותים מן הסוג השני שונים לגמרי, וקשה מאוד להגדירם במונחים כלכליים. מסופקני אם יש בעולם שרותים דומים, מלבד השרותים שמעניקות המיפלגות הקומוניסטיות בעולם לברית־המועצות.

NEW YORK POST
METRO
TV listings: P. 53
TUESDAY, OCTOBER 4, 1983 30 CENTS
AMERICA'S FASTEST-GROWING NEWSPAPER
ISRAEL SHIPPING WEAPONS TO CIA
Captured Soviet guns fighting Red aggression in Afghanistan and Central America
Reagan skips Manila trip
EYE NEW STADIUM FOR CITY

הכותרת ב„ניו־יורק פוסט": מוכרים בלבד

מדינת־ישראל מייצאת שרות אלקטורלי. כלומר: היא עוזרת לפוליטיקאים אמריקאיים להיבחר, ותמורת שרות זה משלמים האמריקאים בכסף טוב.

נרמה לי שזהו העסק הטוב ביותר בעולם כולו, מבחינת היחס בין השקעה ותשואה.

השדולה היהודית, הכפופה כולה ולחלוטין לשגרירות הישראלית בוושינגטון, השקיעה בבחירות האחרונות לסנאט ולבית־הנבחרים של ארצות־הברית 1,676,016 דולר. תמורת השקעה זו תקבל מדינת־ישראל במשך שנתיים (עד לבחירות הבאות) כחמישה מיליארד דולר.

לא, אין כאן טעות־דפוס. ההשקעה: 1.6 מיליון. התשואה: 5000 מיליון. יחס של 1 ל־3000. לא רע.

■ ■ ■

איך זה פועל?

יש שרות כספי ויש שרות אירגוני.

בבחירות האחרונות (1982) פעלו בארצות־הברית כשלושים ועדי־פעולה, שחילקו כסף למועמדים שישראל היתה מעוניינת בבחירתם, או שהיתה מעוניינת בהבסת יריביהם.

שרותים אלה לא ניתנו בלי אבחנה ובלי חשבון. הם ניתנו רק במחוזות מסויימים, שם יכלו להביא את התועלת הגדולה ביותר.

כדי לעמוד על השיטה, יש להבין את צורת־המימשל האמריקאית. אין המדיניות נקבעת בבית הלבן, כפי שנדמה לקוראי־העיתונים. מרכז־הכובד נמצא בשני בתי־הקונגרס (הסנאט ובית־הנבחרים). אלה קובעים למי להעניק את כספי־הסיוע וכמה. אלה גם קובעים למי למכור נשק ולמי לא.

לכאורה נתונות החלטות אלה בידי מאות חברי־סנאט ובית־הנבחרים, ואילו היה צורך לקנות את כולם, זה היה עולה ביוקר. אך למרבה המזל, ההחלטות האמיתיות מתקבלות בוועדות מצומצמות.

די בהשקעה קטנה־יחסית, כדי להרחיק משם אנשים שאינם נוחים לממשלת־ישראל, ולהכניס לעמדות־המפתח שבירים ישראליים.

■ ■ ■

דוגמה שכבר הפכה קלאסית (והנלמדת כיום בעל־פה על־ידי כל פוליטיקאי אמריקאי) ניתנה לפני שנה באיזור־הבחירה של העיר ספרינגפילד במדינת־אילינוי.

ועדות יהודיות מכל רחבי ארצות־הברית (המתואמות להלכה על־ידי קבוצה יהודית, אך למעשה על־ידי השגרירות הישראלית) העבירו סכומים שהסתכמו ב־104,325 דולארים לאחר המועמדים, פרקליט קאתולי חסר־חשיבות בשם ריצ׳ארד דורבין, שאיש לא שמע את שמו קודם לכן.

במחוז זה יש פחות מאלפיים בוחרים יהודיים, ועניייני ישראל כלל לא הוזכרו במסע־הבחירות.

מה לישראל ולעורך־דין קאתולי? מעט מאוד. אלא שדורבין התמודד עם אדם שממשלת־ישראל היתה מוכנה לשלם כל מחיר כדי להביסו: חבר־הקונגרס פול פינדלי.

פינדלי זה התבלט בשנים האחרונות כמי שתבע מדיניות אמריקאית „מאוזנת" (קרי: פחות פרו־ישראלית) במרחב. הוא גם נפגש עם יאסר ערפאת וטען כי כדאי לארצות־הברית לשאת ולתת עם אש״ף. חוץ מזה היה פינדלי החבר הרפובליקאי הבכיר בתת־ועדה, המופקדת על אישור הסיוע לישראל.

הסכום האפסי של 104 אלף דולר — (פחות מאחוז אחד ממחירו של מטוס־קרב!) הספיק כדי להביס את פינדלי ולהכניס לעמדת־מפתח אדם שנבחר בכסף יהודי. בסך הכל הוציא כל אחד משני המתמודדים סכום של 700 אלף דולר.

המיקרה הזה, שפורסם ברבים, הטיל את אימתו על כל העסקנים בארצות־הברית.

הוא שיכנע את כולם שכדאי לרקוד לפי החליל של ממשלת־ישראל, ושגם הביקורת הקלושה ביותר על מעשיה משולה להתאבדות פוליטית.

■ ■ ■

על הצד האלקטורלי הישיר קיבלתי בוועידת־ז׳נבה שיעור מפי אחד המומחים: חבר־הקונגרס פול מק־קלוסקי, שגם הוא הובס על־ידי אחינו היהודים באותן הבחירות.

לפי דבריו, די ב־2% מציבור־הבוחרים, המסורים לסוגיה אחת בלבד, כדי להכריע כמעט בכל מערכת־בחירות בארצות־הברית.

כל הבחירות הן אישיות. בכל מחוז מתמודדים בעיקר שני מועמדים, נציגי שתי המיפלגות הגדולות. ברוב ההתמודדויות מתחלקים הקולות בערך ביחס של 52 ל־48.

במערכה כזאת די בכך ששני אחוזים ישנו את עמדתם, כדי להפוך רוב למיעוט ומיעוט לרוב.

כאשר יש במחוז גרעין כזה של בוחרים, ששום דבר בעולם אינו מעניין אותם מלבד נושא אחד (למשל: התמיכה הבלתי־מסוייגת בממשלת־ישראל) הם מכריעים בבחירות. וכאשר רק חצי הציבור טורח ללכת לקלפי, שווים שני אחוזים אלה לארבעה אחוזים, והם יכולים לשנות את יחסי־הכוחות במערכה שבה היה היחס ההתחלתי 54־46.

כאשר שני אחוזים אלה מתואמים על־ידי מוסד הקובע במי לבחור, וכאשר יש להם גם השפעה מכרעת בעולם הטלוויזיה, הרדיו, העיתונות, הקול־נוע, הבידור, הבנקים והעסקים, זהו כוח אדיר.

(אדם פסימי יכול לשאול: עד מתי יסבול ציבור של יותר מ־200 מיליון נפש שמיעוט קטנטנן בקירבו יקבע את מדיניות־החוץ שלו בעניין שהוא חיוני לאינטרס הלאומי? אם זה ישתנה באחד הימים, עלולה התוצאה להיות הרת־שואה ליהודי ארצות־הברית ולמדינת־ישראל. אבל אין זה נוגע להווה.)

השליטה הזאת על תהליכי הבחירות של ארצות־הברית מכניסה לישראל הון עצום. אין היא תלוייה בנסים, ואין היא עומדת להסתיים בשנים הקרובות.

משמע: זוהי הכנסת־קבע, העולה בהתמדה, ומותר בהחלט להכניסה למאזן־התשלומים של מדינת־ישראל כמו כל הכנסה אחרת.

■ ■ ■

קשה לדעת איך מתחלק הסיוע האמריקאי לישראל בין שני סעיפים אלה — השרותים המדיניים־צבאיים והשרותים האלקטורליים. מכיוון שהתוצאה היא שווה ומשולבת, אין צורך לעשות חלוקה כזאת. אך מבחינה פוליטית, שונים שני סוגי השרותים.

במישור השרות המדיני־צבאי פועלת ישראל כאילו היתה מושבה אמריקאית. במישור השרות האלקטורלי פועלת ארצות־הברית כאילו היתה מושבה ישראלית.

שני הדברים נכונים. אלה הם יחסי־גומלין, שבהן כל אחד משני הצדדים תלוי בשני. למרות השוני בגודל ובעוצמה, לא ברור כלל מי כאן העורב ומי הזרזיר.

על כל פנים, אין מה לדאוג. יקרה מה שיקרה לייצוא־הטכסטיל או לתעשיית־היהלומים — הי־ייצוא העיקרי של ישראל הוא יציב.

כל זה מקשה מאוד על הכלכלנים. אין הם יודעים איך לשלב עובדות אלה בתורת־הכלכלה שלמדו באוניברסיטה.

אבל זוהי בעייתם שלהם.

מאת אורי אבנרי

תושבי אילת

הנמצאים במרכז הארץ ובעלי זכות הצבעה באילת.
באם אתם מזדהים עם רשימתו של **גדי כץ** לראשות – אנא התקשרו לטלפונים 76003 – 76100 באילת, כל יום בין השעות 17.00–21.30
(נבדקת אפשרות הבאתכם לאילת ביום הבחירות).

א.ל.א. —
אילתים למען אילת

השתלת ריסים
ע"י מומחית
"אורלי"
ת"א, המלך ג'ורג' 89
טלפונים:
284919
295318

השתלת ציפורניים

עמירב
הדברת
מזיקים
בבתים
ובמבעלים
רשיון 445
מחלקה לטיפוש
ניקיון
ארלוזורוב 30
טל 03-236710

ניתן להשיג
העולם הזה
בכתובת:
GLENHAZEL VIDEO
15 Northfield A[ve]
GLENHAZEL
JOHANNESBURG
S. AFRICA

סטודיו B
ארלוזורוב 82, ת"א
237026
בהנהלת
אבי פאנק

★ כושר גופני וחיזוק שרירים
★ שמירה על גיזרה
★ יציבה נכונה
★ גמישות

ישנו לנו מה להציע לך!

בסטודיו B –
אולמות ממוזגים
מורים מוסמכים

ג'אז, אירובי, מתיחות
יוגה, סטפס, התעמלות

- **חוג לריפורמה והרמוניה באדם ובחברה**
- **היכרות למשכילים–ות (בשיטה בלתי שיגרתית ויעילה!)**
- **אינטלקטואל ומוסיקאי בפרטנרית לריקודי עם ועמים (כל גיל!)**

פרטים בכתב (לא בטלפון!)
מת.ד. 921, תל־אביב.

"להראות כמוני זה לא בהכרח מאלוהים"...

להשיג עתה בחנויות הספרים:

"גופי ואני"

ספרה של
ויקטוריה פרינסיפל
(פאמלה יואינג מסדרת "דאלאס")

ובו היא מספרת על עיצוב הגוף, על דיאטות ועל... שיפור חיי המין
בלווית כ-120 תמונות של ויקטוריה פרינסיפל
(בתרגום עברי)

בהוצאת **"מטר"** טלפונים: 612948 — 622703

תהיה בריאה גמישה וזקופה יותר
התעמלי
הרשמה לקורסים
להתעמלות מיוחדת
CALIFORNIAN STRETCH

אולפן לאה פלטשר
רח' אבן גבירול 50, טל. 03-267682

טשולנט
שחיתות*
בשבת
בצהריים
בדיזנגוף
110
(מאה ופרסר)

*ביידיש זה מצלצל יותר טוב.

מאת מאיר תדמור

הבנקים פשטו את הרגל והממשלה עוזרת להם לכייס את לקוחותיהם

בעמוד זה יש שני תצלומים: אחד מתאר בדיוק נמרץ את מה שעשו הבנקים: הם פשטו את הרגל. וכדי להוכיח שאכן כך עשו, טרחתי לבדוק בערך „פשיטת רגל" במילון של אברהם אבן־שושן ומצאתי: „פשט את הרגל – חדל לשלם את חובותיו, הגיע למצב של בנקרוט."

זה בדיוק מה שקרה לבנקים. הם פשוט הודיעו שלא יוכלו להחזיר לנו את הכסף, שהתחייבו להחזיר, תמורת המניות שהנפיקו; במילים אחרות, הם לא עמדו בהתחייבויותיהם.

בכל מדינה מתוקנת חייב, שאינו עומד בהתחייבויותיו, תופסים את רכושו, ולצורך זה הוקם מוסד הקרוי כונס־נכסים, המוכר את נכסי החייב ומחלק את תמורתם בין בעלי־החוב.

במיקרה שלנו, מתברר, מכרו לנו במשך שנים

– פָּשַׁט צורה ולָבַשׁ צורה' (רות חן י), שִׁנָּה את צוּרָתוֹ, הֶחֱלִיף את מַרְאֵהוּ (מכאן):
– פָּשַׁט צורָתוֹ° שִׁנָּה את מַרְאֵהוּ: "פָּשַׁט שָׁם אֶת צוּרָתוֹ הַטִּבְעִית וְהָיָה לְהִימְנוֹן לְאֻמִּי" (אחד העם, ספר).
– פָּשַׁט אֶת הָרֶגֶל° (בהשאלה) 1°. חָדַל לְשַׁלֵּם אֶת חוֹבוֹתָיו, הִגִּיעַ לְמַצָּב שֶׁל בַּנְקְרוֹט: "הַפּוֹסֵק מְעוֹת לְחִתְּנוֹ וּפָשַׁט לוֹ אֶת הָרֶגֶל" (כתובות יג ה). "מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם הֵם שֶׁסּוֹחֲרִים עוֹמְדִים וּפוֹשְׁטִים אֶת הָרֶגֶל בְּאֹנֶס אוֹ בְרָצוֹן" (מגדלי מו"ס, רמג). "וּכְפִי הַנִּרְאֶה עָתִיד הַוַּעַד־הַפּוֹעֵל לִפְשֹׁט אֶת הָרֶגֶל" (אחד העם, תכג). "זֶה הָיָה לוֹ... מִיּוֹם שֶׁפָּשַׁט אֶת הָרֶגֶל בְּלַיְפְּצִיג" (ביאליק, אריה ה). בֵּית־הַמִּשְׁפָּט הִכְרִיז עַל פְּלוֹנִי כְּבַעַל פּוֹשֵׁט־רֶגֶל. 2°. הִתְבַּדָּה, נִכְשַׁל: הַתָּכְנִית הַחֲדָשָׁה פָּשְׁטָה אֶת הָרֶגֶל.

אשליות, באיצטלה של חמצן כלכלי, ועכשיו מאלצים אותנו לשלם עבור מחלקה חדשה לטיפול נמרץ, אחרי שאזל החמצן.

אבל גם זו לא כל האמת. לפני שהאוצר בא לסייע לבנקים, צריך היה לאלצם למכור חלק מהנכסים הנזילים שברשותם, ואולי גם חלק מחברות־הבת, החברות השלובות, החברות האחיות, וכל מיני חברות שעדיין אפשר למצוא להן קונה, בארץ ובחו"ל.

אני לא מבין, ויש עוד כמה טובים כמוני שאינם מבינים, איך זה שברשיון להפעלת בנק לא היה כתוב שלבנקים מותר לשדוד את לקוחותיהם. אבל מסתבר שעניין כזה אינו טעון רשיון, אלא הסכמת האוצר, וזו ניתנה. והיתה ברירה.

למה זה קרה

מסתבר שזה היה חייב לקרות.

אתם בוודאי זוכרים את מעללי ריגר־פישמן. גם שם התפוצץ, לבסוף, הבלון. אבל שם, איש לא הבטיח שלא יתפוצץ.

הבנקים הבטיחו, במיסמך כתוב, שזה לא יקרה, וזה קרה.

גם הפעם צדק הד"ר מאיר חת, יו"ר מועצת־המנהלים של הבורסה, שרק לפני חודש וחצי אמר על מניות הבנקים „שלא לעולם חוסן".

אבל האשמה העיקרית במצב שאליו נקלענו היא המערכת השילטונית, שאיבדה את יכולתה לשלוט.

אלמלא אווירת אי־הוודאות הכלכלית, חוסר־האמון בדובריה וביכולתם להוציא את כלכלת המדינה מהבוץ, לא היה קורה מה שקרה. וכאשר קרה, כופים עלינו מס־עקיפין בשיעור של 15 עד 30 אחוז לטובת קופת־הבנקים, ששניים מהם נמצאים ברשימת 100 הבנקים הגדולים בעולם. לא עוד.

בהקשר זה אני מציע לבדוק מהו מקומם של שני הבנקים הגדולים שלנו – כן, שלנו – ברשימת עשרת הבנקים הגדולים של אמריקה הלאטינית.

היתה סיבה לא־פחות חשובה: שיטת הוויסות. שיטה זו אמרה שלא חשוב כמה שווה מניית הבנק – היא תמיד שווה יותר, כל יום, כל שבוע, כל חודש, כל שנה. היא שווה יותר, אפילו כשהבנק מפסיד וערך נכסיו יורד. היא שווה תמיד יותר, משום שהבנק תמיד היה מוכן לקנות את המניה של עצמו במחיר גבוה ממחירה אתמול.

נכונות זו לקנות את המניה הועמדה במיבחן בשבועיים האחרונים, והבנקים השקיעו מיליארדים רבים, כדי להוכיח שנכונות זו תימשך.

שינוי.
בכוונת החברה האם של הבנק להמשיך בפעולות ויסות כאמור בתקופה המסתיימת בתום קבלת ההזמנות לפי התשקיף ובעתיד הנראה לעין וזאת בין במישרין ובין בעקיפין אולם היא שומרת לעצמה את הזכות לשנות מדיניות זו בכל עת לפי שיקול דעתה הבלעדי.

שחור על לבן

בתשקיף הרשמי להנפקת מניות של „בנק לאומי לישראל" הובטח מפורשות, אם כי בעקיפין („החברה־האם של הבנק) כי „בכוונה ...להמשיך בפעולות ויסות". רק בסיום ההבטחה המפתה „שומרת לעצמה (החברה־האם) את הזכות לשנות מדיניות זו בכל עת." והעת הגיעה, כנראה.

עד שנגמר להם הכסף, היכולת, הרצון והחמצן. ואז אנחנו נכנסנו לתמונה – אנחנו נשלם את החשבון.

מה קורה: פיחות!

כאן אנו מגיעים לתצלום השני: דולר בן 100 שקלים. דולר כזה כיניתי, במדור זה לפני שלושה שבועות, בשם ז'דולר (ז'בוטינסקי־דולר).

מי שפיקפק אז בלידתו הקרובה של הדולר בן 100 השקלים, מתבדה. הוא יבוא, והרבה יותר מהר ממה שמבטיחים לנו.

אין ברירה. הממשלה, כפי שהיא היום, או אחרת – נאלצה לפחת את השקל, ולכך כמה סיבות טובות. ו־23 אחוז זאת ההתחלה.

במיסגרת „הצעדים המשלימים" שבהם תנקוט הממשלה, היא תהיה חייבת להקטין את הייבוא ולהגדיל את התמורה לייצוא. את שני אלה אפשר להשיג על־ידי פיחות גדול. הלחץ על השקל יגבר, ככל שתימשך הנהירה אל הדולר. גם אחרי שייקבעו הסדרים חדשים לגבי המניות הבנקאיות, ירוצו רבים לקנות דולרים, בבנקים ומחוצה להם. חוסר־האמון במערכת הבנקאית ובשקל אילצו את האוצר לספק טרף ענייני ופסיכולוגי לשוחרי־הדולר – עוד סיבה לפיחות הגדול.

ויש עוד סיבה טובה: קרן המטבע הבינלאומית. גם ראשי קרן זו, שמישלחת־סקר מטעמה ביקרה כאן לפני כמה חודשים, המליצו על פיחות גדול.

ותתפלאו, הם לא מצביעים של המערך, גם לא של הליכוד.

לעומת זאת, הם מחזיקים במפתח לכספת של דולרים, שבקרוב מאוד נזדקק לשרותיו.

מי יפסיד כמה

היחס יהיה הפוך. מניה בנקאית שנתנה תשואה גבוהה יותר, המחזיק בה „בעל כורחו", יפסיד יותר.

הנה סדר ההפסדים: בנק לאומי ובנק הפועלים, 15 עד 25 אחוז; אי־די־בי (דיסקונט) 20 עד 30 אחוז.

דבר דומה יקרה למניות בנק איגוד. מניות בנק המזרחי יפסידו 30 עד 40 אחוז מערכן.

זהו, לעת עתה.

מי ירוויח

ירוויח מי שמחזיק במניות פי־בי, חברת־האם של הבנק הבינלאומי, היחידי שלא השתתף במסיבת־הוויסות כמדיניות, ושהמנהל הכללי שלו, בינו צדיק, צדק לכל אורך הדרך.

סיכויי הבורסה לפרוח גדלו. סיכויי המניות החופשיות לעלות גדלו גם הם.

שימו לב: מדובר בסיכוי. במקום שיש בו סיכוי, יש גם סיכון. זה האחרון יקטן.

סקופ

התייר הדתי דרס ילדה למוות וברח מן המקום, מסר הודעת כזב למישטרה ושוחרר אחרי יו״ר הקואליציה

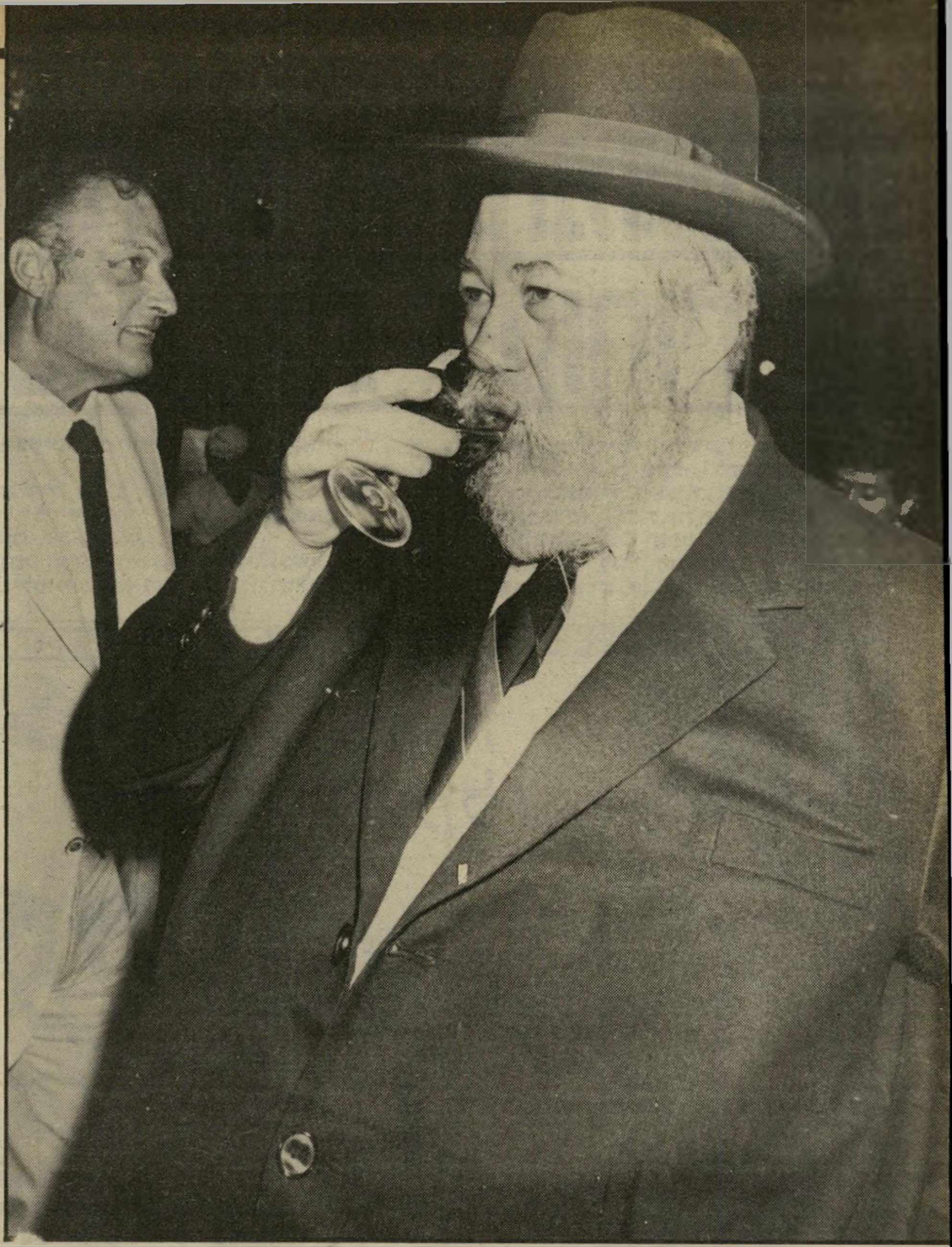

לרפואה. בכביש עצמו לא עברו באותה שעה כלי־רכב.

גופה בבית־החולים

זמן רב חלף מהרגע שפתחיה נפגעה ועד שנהג הגון שעבר ב־כביש, נעצר ולקח אותה לבית־החולים בבירת־הנגב, מרחק 25 דקות נסיעה מהמקום שבו נהרגה על־ידי הנהג הדורסן.

לרופאים לא נותר, אלא לקבוע את מותה.

בית־החולים דיווח בלי דיחוי למישטרת באר־שבע על תאונת פגע־וברח ועל מיקומה. מייד הועברה

ילדי ע'ורה המפוחדים.

שלושת רבעי שעה אחרי שהמיש־טרה החלה בחיפושיה אחרי הנהג, נכנס צעיר דתי, עטור פיאות וזקן, לתחנה של מישטרת ערד. הצעיר, ישראל פרידמן, תייר יהודי מארצות־הברית, בן 28, ביקש להתלונן על כך שאבנים שנזרקו, כביכול, לעברו בכביש באר־שבע ערד, גרמו נזק לרכב שבו נהג.

שוטר בתחנת ערד מיהר לצאת עם הצעיר אל מיגרש־החנייה, כדי לראות במו עיניו על מה הוא מדבר. פרידמן עצמו התנהג בקור־רוח. לא ניכרו בו שום סימנים של התרגשות.

בעודו מחפש שרידי שריטות של אבן, נזכר השוטר שזהו סוג־הרכב שבו נהג האיש המבוקש על גרימת מוות.

הרג, ברח וטילפן לח״כ שפירא

ה גופה המרוסקת, שהובאה לבית־החולים סורוקה בבאר־שבע, לא השאירה מקום לספק.

היה זה ביום השני, בשעה 3 וחצי אחרי־הצהריים.

שעתיים קודם לכן ניסתה הילדה הבדווית, פתחיה אבו־סייפן, לחצות את הכביש ליד כפר ע'ורה, שבו היא מתגוררת. הכפר שוכן משני צידיו של כביש ערד באר־שבע, סמוך לצומת יתיר.

התנועה בכביש דלה ביותר, אך למרות זאת, הביטה פתחיה ימינה ושמאלה בטרם פסעה למרכז הכביש. במרחק קטן ממנה עמדו ילדים אחרים, לבושים כמוה בבגדים אחידים של בית־ספר. חלקם המתינו לאוטובוס, אחרים ביקשו לעבור לבתיהם שמעבר לכביש. עוד יום־לימודים היה מאחורי־הם.

ואז הגיח הרכב.

מכונית מסוג ב־אם־וו דהרה מכיוון באר־שבע לכיוון ערד. הנהג, שהיה לבדו ברכב, לא האט את מהירות נסיעתו. נדמה היה כי הוא אף הגביר אותה.

הילדים קראו בקול לפתחיה והזהירו אותה, אך הילדה לא הספיקה לשוב על עיקבותיה. הרכב פגע בה והעיף אותה למרחק קצר. היא נפלה בכוח רב על מישטח האספלט.

הנהג לא עצר אף לרגע. הוא לא האט את מהירות נסיעתו. הוא לא ניסה לעזור לפצועה ששכבה על הכביש. הוא הגביר את מהירותו ודהר קדימה.

פתחיה שתתה דם. כל רגע היה קריטי לחייה. הילדים התפזרו בבהלה לבתיהם, ניסו לקרוא לעזרה, אך זו בוששה לבוא. הגברים תושבי הכפר נמצאו אותה שעה בעבודה במקומות אחרים. במקום שבו אין חשמל ומים זורמים בפחונים, אין גם קו־טלפון אחד ידיעה במערכת־הקשר לכל הניידות באיזור. הוקמו מחסומים. השוטרים חיפשו רכב שיתאים לתיאוריהם של

בית הילדה פחון־המגורים של מיש־פחת אבו־סייפן (מסומן בחץ) בכפר ע'ורה שבנגב. לצד הפחון – מחסן כלים ומגורים. בקידמת הפחון המסומן נמצאים פרה ועגל של המישפחה ואוהל, שבו הם מבשלים את מאכלי־הם. הפחון נמצא שני קילומטר מכביש ערד באר־שבע, ואין כל גישה אליו. נקודת־המים שממנה שו־אבים בני המישפחה נמצאת בסמוך לכביש הראשי.

„אני לא דרסתי אף אחד,״ קרא הצעיר בקול. אחרי בירור קצר הודה שאכן עבר ליד הכפר ע'ורה. לטענתו, משם הושלכו עליו האבנים. „לא הרגשתי שפגעתי במישהו,״ חזר על גירסתו.

למקום הוזעק ראש לישכת־התנועה של המרחב. איש לא העלה על הדעת שיתכן כי נהג הנוסע בשעת־צהריים, בכביש שבו אין כמעט תנועת־רכב, יכול לדרוס אדם מבלי להרגיש בכך.

השוטרים לא הבינו גם מדוע הופיע הצעיר בתחנה כשעתיים וחצי אחרי המעשה. המרחק מע'ורה לערד, גם בנסיעה איטית ביותר, הוא פחות מ־20 דקות.

שפירא מטלפן

ה צעיר הועבר לחקירה בבאר־שבע. בדרך ניסו החוקרים לתת תשובה לשאלה מטרידה זו.

הפיתרון בא ממקום בלתי־צפוי.

בעוד שהצעיר נעצר כחוק, צילצל הטלפון בתחנת המישטרה בבאר־שבע. הקול, שנשמע מעברו השני של הקו, לא השאיר מקום לספקות.

היה זה ח״כ אגודת־ישראל, אברהם שפירא.

מה חיפש הח״כ גדול־המימדים בתחנת־המישטרה בבירת הנגב?

„רציתי רק דבר אחד,״ אמר אחר־כך שפירא לכתב העולם הזה, שפנה אליו, „שיתנו לו עד השיחרור תנאים, שלא יישב בין רוצחים.״

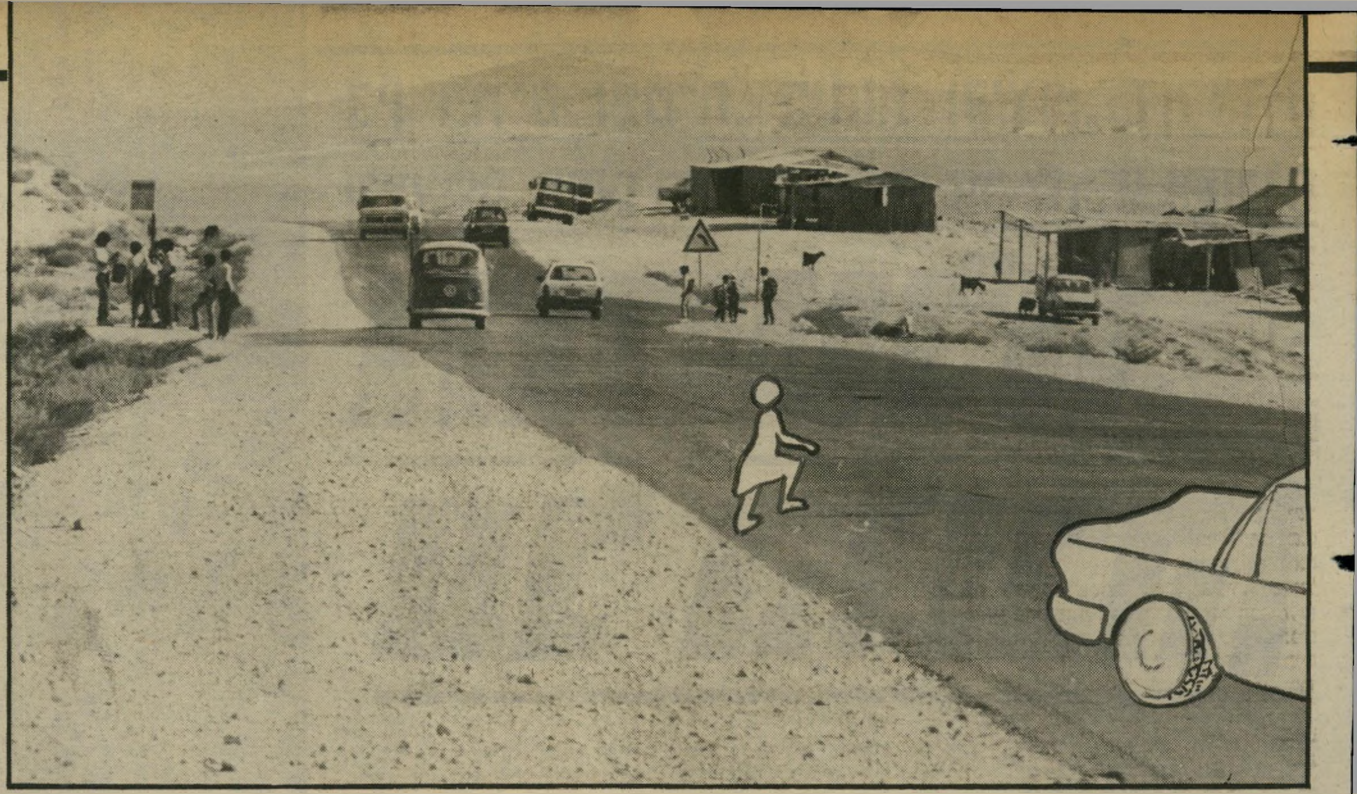

מוות בכביש

פתחיה אבו־סייפן חוצה את הכביש (למעלה) ומוטלת על הכביש, אחרי שנפגעה מרכב שבו נהג ישראל פרידמן (למטה) כפי שמראה שיחזור העולם הזה. הילדה ניסתה לחצות את הכביש המפריד בין שני חלקי כפר ע׳ורה. אחרי שנפגעה, נמלט הנהג מהמקום. כפי שניתן לראות, דבר לא חסם את שדה־הראייה של הנהג הדורסן, שנסע בכיוון ערד. התאונה אירעה בצהריי יום השני לפני שבוע, אך בני־המישפחה המתינו עד לסוף השבוע, לנציג של הביטוח־הלאומי, שבושש לבוא. הנהג שוחרר תוך זמן קצר.

איך הגיע התייר האמריקאי ליושב־ראש הקואליציה? „כח״כ, מצלצלים אלי יהודים מכל העולם. אני לא חייב להודיע לך איך הוא הגיע אלי, אני לא צריך לתת תשובה על כך. זה מתחת לכבודי.״

האם הוא קרוב של שפירא? „גם אם הוא קרוב, זו לא בושה!״

האומנם ביקש שפירא בסך־הכל שאברך־המשי שדרס למוות ילדה בדווית במקום שכוח־אל, שהפקיר אותה לחסדי־שמיים וברח מהמקום — לא יישב בין רוצחים?

בדרום זה התקבל אחרת.

במהלך החקירה סתר פרידמן את עצמו. בשלב מסויים הוא הודה שייתכן שפגע במישהו אך פחד לעצור, מחשש פן ירגמו אותו באבנים. מדוע, אם כן, לא הזעיק עזרה ולא הודיע על כך למישטרה מייד כשבא לערד? על כך לא היתה לו תשובה.

אך דבריו כבר לא שינו מאומה.

הנהג הדורסן, שברח ממקום הפגיעה והשאיר את הילדה הפצועה לגורלה, זכה בטיפול מיוחד. חקירתו זורזה. התיק הועבר לפרקליט מחוז־הדרום כבר למחרת בבוקר. בבית־המישפט בבאר־שבע נעשו מאמצים מיוחדים לסיים את הפרשה במהירות.

והנה, ביום השלישי, בשעה 6 בערב, 26 שעות אחרי שנעצר פרידמן, הוא שוחרר.

הצעיר הדתי, שדרס למוות ילדה בתאונת פגע־וברח, התבקש להפקיד את דרכונו במישטרה. הוא הפקיד 100 אלף שקל במזומן, וערבות בנקאית בסך מיליון שקל ויצא לתל־אביב.

בכפר ע׳ורה אין שואלים שאלות בקול רם. הבדווים אשר מתגוררים במקום בתנאים מחפירים, אינם מגלים לפני זרים את אשר בליבם.

בפחון שבו מתגוררת מישפחת אבו־סייפן נמצאו, ימים אחדים אחרי הריגת הבת, האם ושיבעה מילדיה. האב לא היה באותה שעה במקום. קשה לדובב את בני הכפר ולקבל מידע מפורט על מה שקרה. בפחון, הצמוד לבית־הספר של הכפר, והמרוחק כשני קילומטרים מהכביש הראשי, שומרים על שתיקה.

אבל השאלה המתבקשת מאליה היא עד כמה תרמה שיחת־הטלפון שקיים שפירא עם חוקרי פרידמן לזירוז שיחרורו.

„ידוע לי שהוא שוחרר בבית־המישפט על־ידי שופט, כחוק, ולא שוחרר מהמישטרה לפני כן,״ חזר שפירא פעם אחר פעם על דבריו. בשיחה שהתנהלה איתו לא הביע שפירא זעזוע מהריגת ילדה, ומכך שהנהג האכזר אפילו לא ניסה להגיש לה עזרה או להזעיק רכב־חירום מערד, כשאולי עוד ניתן היה להציל את חייה. „זה מתחת לכבודי להגיב על כך,״ אמר. הוא לא גינה, ולו במילה אחת, את פרידמן, שנהג ברשלנות פושעת.

ערב הקמת הממשלה החדשה־ישנה קבע יושב־ראש הקואליציה, חובש־הכיפה, נורמה חדשה בתחומי הקו־הירוק.

אולם נשאלות השאלות הבאות:

● האם יתכן שנהג יפגע בילדה בנסיבות אלה מבלי להרגיש בכך?

● האם ניתן היה להציל את חייה של הילדה, אילו הוגש לה טיפול מיידי ואילו הובאה לבית־החולים בעוד מועד?

● האם הנהג, ישראל פרידמן, ניצל את הזמן לפני שניגש למישטרה ומסר לה הודעת־כזב, כדי לטלפן לח״כ שפירא ולבקש את התערבותו?

● האם ח״כ שפירא הוא קרוב מישפחה של פרידמן?

● האם ניצל פרידמן את הזמן, כדי לקבל עצה מישפטית והודרך להתייצב במישטרה ולמסור שם הודעת־כזב?

● איך העז ח״כ שפירא, ראש הקואליציה, לטלפן למישטרה ולהתערב בהליכיה, שעה קלה אחרי ביצוע עבירה נבזית כמו השארת ילדה פגועה על הכביש?

● איך השפיעה שיחת־הטלפון של ראש הקואליציה על מפקדי המישטרה האחראיים?

● האם נוהגת המישטרה לשחרר תוך 26 שעות נהגים אחרים, האשמים בתאונת פגע וברח, שבה נהרג אדם?

● האם התנהגותו של ח״כ שפירא נוגדת את מוסר הכנסת, אם יש דבר כזה, ואם כן, האם ייערך על כך בירור ויוסקו מסקנות?

● האם יש עוד עניין כלשהו בארץ, שלא יישק על־פי דבריו של אברהם שפירא?

על מרבית השאלות האלה יכולים הקוראים להשיב בעצמם.

בן־ציון ציטרין ושרית ישי ■

במדינה

(המשך מעמוד 7)

כשם שהליכוד נשאר כפי שהיה, גם המערך לא השתנה.

כס המלכות. האיש הבולט ביותר בכנסת לא היה ראש־הממשלה החדש וגם לא ראש־האופוזיציה הישן.

ח״כ אברהם שפירא ישב במקומו ומדי פעם התמקדה בו המצלמה. ובכל פעם ישב ליד שפירא ח״כ אחר, ודיבר אליו בלהט.

ירוחם משל ויהודה בן־מאיר, עדי אמוראי ושורה ארוכה של ח״כים מכל הסיעות עלו בזמן הישיבה לרגל למושבו של שפירא, שהפך כס־השילטון האמיתי בבית־המחוקקים. ברור עתה גם לעין הבלתי־מזויינת כי הח״כ המזוקן, נציגה של סיעה קטנה ואנטי־ציונית, הוא שליט המדינה, ועל פיו יישק דבר (ראה סקופ בעמודים 14 – 15).

חיות־הטרף. התמונה שהצטיירה לעיני האזרח הפשוט היתה מסוכנת מאוד.

שני הדינוזאורים הפוליטיים הגדולים — הליכוד והמערך — שוב אינם ממלאים תפקיד חיובי בזירה הלאומית. החיות הקטנות, מסוגה של מיפלגת־שפירא, בוודאי אינן באות להושיע.

הפרלמנט כולו נראה חסר־אונים. ומחוץ לשערי הדמוקרטיה הישראלית מייללות חיות־טרף מסוג אחר לגמרי, שעצם זיקתן לדמוקרטיה מוטלת בספק חמור ביותר (ראה מיסגרת).

תולדות

חסיון חלקי בעניין יהושע בן־ציון

שופט החליט כי חלק מהמיסמכים שנתפסו אצל עורך־דין מנדלוביץ חסויים.

חיפוש שנערך במישרדם של עורכי־הדין אליהו מירון ופנחס מנדלוביץ, שותפיו לשעבר של פושט־הרגל יהושע בן־ציון, העלה שלל מיסמכים. אולם עורכי־הדין פנו מייד לבג״ץ, בטענה כי המיסמכים הם חסויים, מכיוון שהם נעשו במהלך השירות שהגישו עורכי־הדין ללקוחותיהם.

שופט־השלום התל־אביבי, דויד בר־אופיר, דחה טענה זו, אולם בית־המישפט העליון העביר את הדיון בשאלת החסיון לשופט־השלום הירושלמי ד״ר צבי כהן. השבוע החליט השופט, כי חלקם של המיסמכים שנתפסו אצל עורך־הדין מנדלוביץ, אומנם נעשו במהלך שירות שהגיש ללקוחה אלמונית, ששמה נאסר לפרסום, ועל כן הם חסויים. לגבי עורך־הדין מירון, קבע השופט כי אין חסיון למיסמכים שנתפסו.

הגבלה חמורה. שאלת החסיון לעורך־דין היתה רדומה שנים רבות. לפתע, בחודשים האחרונים, התעוררה בחריפות רבה בכמה מיקרים, ועוררה עניין ודאגה בקרב עורכי־הדין. פרופסור דויד ליבאי, יושב־ראש לישכת עורכי־הדין, עמד על המישמר. הוא מינה את נציג הלישכה, עורך־הדין ד״ר משה אליעש, להופיע מטעם הלישכה לפני בית־המישפט בירושלים, ולהגן על האינטרסים שלה.

למרות ייצוגה של הלישכה, נראה כי החלטתו של השופט כהן מגבילה את החסיון אך ורק למידע המוחלף בין עורך־הדין ללקוח, במהלך השירות המיקצועי. ההגבלה חמורה למדי.

כדי לתדרך בינתיים את עורכי־הדין במדינה, פירסם פרופסור ליבאי הנחיות כיצד יפעל עורך־דין במיקרה שנערך חיפוש במישרדו.

בין פת"ם ומט"ח, פיחות וקיצוץ, דולארים ודינארים, מצאו הח"כים בקושי זמן להקים ממשלה

ממשלה על הגובה!

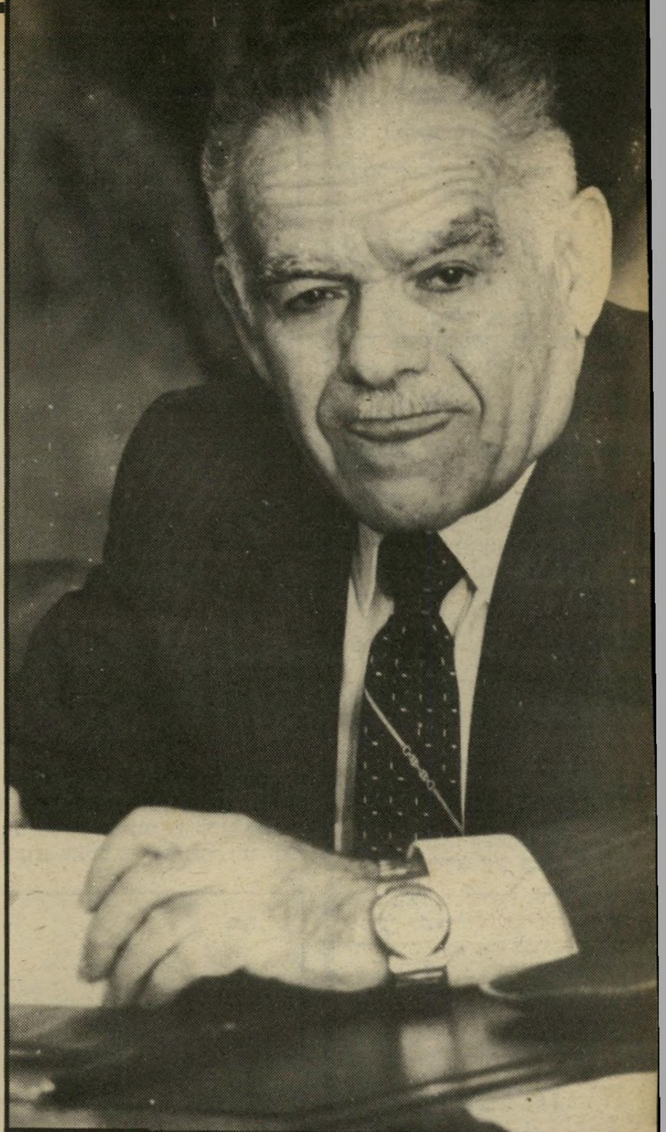

יצחק שמיר הגיע בבוקר לבניין הכנסת, לישיבת הממשלה. הוא נראה עליז וצוהל, וחיוך רחב היה שפוך על פניו. חיוכו קצת מוזר בהתחשב בצרות הכלכליות שנפלו על העם יום קודם, ובאותן שעוד צפויות לו.

חברי הממשלה האחרים נראו פחות עליזים באותו בוקר. הם באו אחד־אחד אל חדר ישיבות־הממשלה בקומה הראשונה של בניין הכנסת. נכנסו בשקט פנימה, התיישבו איש איש במקומו.

בלט בנוכחותו בישיבת הממשלה היוצאת השר המיועד פסח גרופר — באותה השעה עדיין סגן־שר. כנראה שלא יכול היה להתאפק כמה שעות, עד שיצהיר את הצהרת־האמונים שלו, ומיהר לתפוס את מקומו ליד שולחן הממשלה. כאילו ניסה להבטיח שאיש לא יתפוס את מקומו ברגע האחרון, אחרי שחיכה כל־כך הרבה זמן.

מישיבת הממשלה המתפטרת, שהיתה קצרה ביותר, מיהרו חבריה לאולם המליאה, שם עמד להתחיל הדיון הארוך והמייגע שבסופו נבחרה ממשלת ישראל ה„חדשה" — אותם השרים בדיוק, בתוספת גרופר אחד.

במליאה לא היתה אווירה חגיגית. שמיר פתח את הדיון בנאום ארוך עד אין סוף ומשעמם. הוא דיבר כמו מנהל בית־ספר עממי במושבה ותיקה, בנאום לתלמידיו לכבוד יום־העצמאות. הוא לא חסך משומעיו אפילו מליצה שחוקה אחת: „לב יהודי... עם אחד... חזרה לשורשים... שמירת כבוד הזולת... אהבת ישראל... אושר היחיד — הצלחת הכלל... התחשבות הדדית... אחריות לאומית... צבא העם — מגן המולדת... מדינת ישראל המחדשת ימיה כקדם... סאת האסונות שעברו על עם ישראל... נגיש להתנחלויות יד סוערת וממריצה..."

בכל נאומו היתה לשמיר הברקה אחת: הוא כינה את מילחמת־לבנון בתואר המקאברי „מיבצע עוצר נשימה". לפחות עיתונאי אחד זרק במרירות שאכן נעצרה לעד נשימתם של 520 חיילים ישראלים, ושל אלפי פלסטינים ולבנונים.

ברגע שגמרו שמיר ופרס את נאומי־הפתיחה שלהם, התחילו הח"כים והשרים להימלט מאולם המליאה.

רשימת הנואמים היתה ארוכה ומייגעת. איש מהם לא אמר דבר מקורי, ותוך זמן קצר היו כמעט כולם בחוץ. שולחן הממשלה נותר ריק משריו.

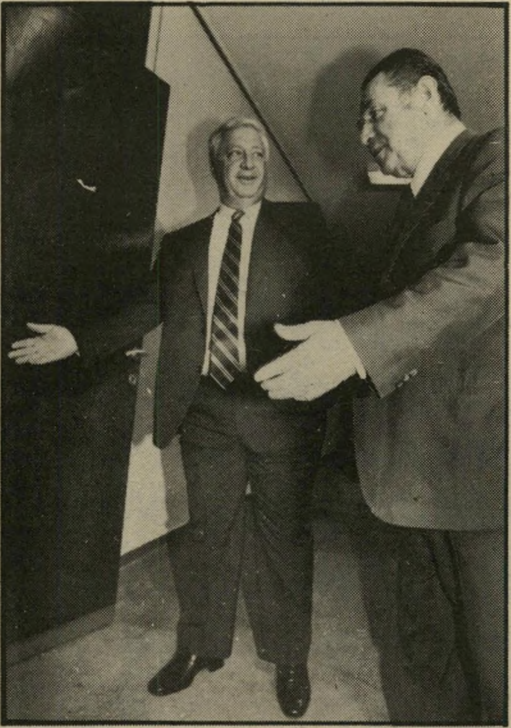

אחריך! אליעזר שוסטק (מימין) ואריאל שרון באו ביחד לישיבת הממשלה ביום השני בבוקר, וכל אחד חיכה שחברו ייכנס ראשון.

הבדלי גובה ראש־הממשלה (מהגב) לוחץ את ידו של יורם ארידור. מימין אברהם שריר ומשמאל יעקב מרידור.

עוד הפעם שר־הפנים והדתות יוסף בורג חותם פעם נוספת על הצהרת־האמונים כחבר־ממשלה. בורג הוא שר מאז כינון הממשלה השלישית ב־1951, וזו לו הפעם ה־17 שהוא חותם על הצהרה כזאת. הוא עשה זאת בלי התרגשות, כרגיל.

עט מהבית שר־החקלאות החדש, פסח גרופר, דחה את העט שהציע לו סדרן־הכנסת והתעקש להשתמש בעט הפרטי שלו. גרופר היה נרגש מאוד, וכשירד מהדוכן לחץ את ידיהם של כל הח"כים שלידם עבר בדרכו למושב החדש שלו.

בשיא הדיון: יצחק שמיר נותר כמעט לבדו באולם המליאה, שננטש על־ידי הח״כים

לקצרניות, לא הקשיב למה שנאמר שם, ולצופים ביציע נראה כאילו לא נאמר שם דבר.

מי שהיה פעיל מאוד במשך כל תשע שעות הדיון המייגעות והמשעממות, היה הח״כ העבדקן אברהם שפירא, המכונה „מנכ״ל המדינה". שפירא נראה כאילו מאום לא מטריד אותו. הוא בוודאי הבטיח את חסכונותיו וקרנות־הפנסיה שלו הרבה לפני שגזירות מישרד־האוצר ירדו על פשוטי־העם.

שפירא הסתובב כגביר בעירו בין חברי־הכנסת, זרק מילה פה, הרגיע שם, קרא קריאת־ביניים, חתם על ניירות, כתב פתקים, קיפץ ודילג בין הקואליציה לאופוזיציה, הסביר, השתיק וחייך לכל עבר.

בלטה בהיעדרה מהיציע שולמית שמיר, אשתו של ראש־הממשלה החדש. ליצני הכנסת העירו על כך בציניות, כי שמיר בוודאי אמר לאשתו שאין טעם לטרוח, כי התפקיד הוא ממילא זמני.

והדיון נמשך, נמשך ונמשך.

חברי־הממשלה הודיעו כי בשעה 7.30 בערב יש בכוונתם להגיע לנשיא ולהציג את הרכבם ה„חדש". הדיון המייגע נגמר קצת אחרי השעה 7 בערב. חברי הממשלה החדשה, אחרי שחתמו כולם על הצהרות־האמונים, מיהרו אל הנשיא. הם הגיעו לשם מתנשפים, כמעט באיחור, הסתדרו בחצי מעגל לתמונה כמו־מישפחתית של 22 גברים וגברת אחת, הרימו כוסית לחיים, ומיהרו משם לעבודת־יומם — לישיבת הממשלה הראשונה של ההרכב ה„חדש", ואל הקטטות הישנות ביניהם.

סוף־סוף! השר החדש פסח גרופר תופס סוף־סוף את מקומו ליד שולחן־הממשלה. מימינו גדעון פת ומשמאלו מרדכי בן־פורת ומרדכי ציפורי. הוא חיכה שבועות רבים לרגע שבו יושבע כשר בממשלת־ישראל. הדבר נמנע ממנו עד כה בגלל התפטרותו של בגין.

יו״ר הכנסת, מנחם סבידור, העיף מבט כועס לעבר השולחן הריק והכריז, כי אם לא יישב לפחות שר אחד ליד שולחן הממשלה, הוא יפסיק את הדיון. אפילו האיום הזה לא היה חדש או מקורי.

שמיר, ששמע את דבר היו״ר, הזדרז להכנס פנימה ותפס את מקומו. הוא ישב שם שעה ארוכה באולם ריק כמעט לחלוטין, כשהוא מעיף מבטים משועממים לעבר אין־קץ הנואמים שעלו לפי תור לדוכן. מפעם לפעם הציץ נואשות לעבר פתחי־הכניסה לאולם־המליאה, אולי תבוא משם ישועה בדמות שר, שיוכל להציל אותו והוא יצליח להימלט החוצה. אך שום שר לא נראה בפתח.

שמיר שלח פתקים מלאי ייאוש החוצה, ביקש שיקראו לשר מרדכי ציפורי. אך ציפורי היה עסוק אותה שעה באירוח במיזנון הכללי. חברי ממשלה אחרים ישבו במיזנון הכנסת וניסו לצוד את עינם של העיתונאים. שמיר נשאר בודד במערכה, כמו חייל אלמוני.

אחרי זמן, שנראה בעיניו כנצח, נכנס סוף־סוף ציפורי לאולם, והציל את ראש־הממשלה שלו.

תפקיד זמני

הדיון נמשך כמו הנצח. אנשי האופוזיציה נופפו בידיהם מעל הדוכן לעבר חברי הקואליציה, ואלה, בתורם, החזירו להם בניפנופי־ידיים נרגשים. נראה כאילו איש, פרט

הקידה שלא היתה ראש־הממשלה הטרי, יצחק שמיר, מתיישב על כיסא ראש־הממשלה. שמיר נראה כאילו הוא קד קידה, מכיוון שהוא מתכופף כדי לשבת. מאחוריו עומד סדרן הכנסת. ברקע נראים השרים משה („מישה") ארנס ויעקב מרידור.

זה היה העולם הזה שהיה

גליון „העולם הזה", שראה־אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער נרחבת על פסק־הדין של בית־המישפט הצבאי נגד נאשמי הטבח בכפר־קאסם, שנערך שנתיים קודם לכן. כתבה נוספת שעסקה באותו רצח היתה סיקור ודיווח על האווירה בכפר שבניו נטבחו, ביום מתן פסק־הדין, שמצא את מרבית הנאשמים אשמים, תוך קביעת תקדים מישפטי, שעל חייל לסרב למלא פקודה הנראית לו בלתי־חוקית בעליל.

תחת הכותרת „התיאטרון — זה אני!" הביא אריה קרן על עולמה של

לפני 25 שנה

השחקנית נאווה שאן, שסובבה השבוע לפני 25 שנה בארץ בהצגת־יחיד. במדור הספורט דיווח שייע גלזר על הפסדה של קבוצתו, מכבי תל־אביב, להפועל חיפה, בתוצאה 1:4.

בשער הגליון: פסק־הדין על טבח כפר־קאסם.

פסק־הדין במשפט רצח

כפר-קאסם

„העולם הזה" 1098
תאריך: 15.10.1958

איש ושמו ג'ו גולן ★ שיתוף פעולה יהודי־ערבי

יחסים מרחביים

ברקת מבריק

„הוא אינו יריב פוליטי. איני יודע אם מיבנה המוח שלו מסוגל לחשוב במושגים של כבוד לאומי. הוא פרופסור, ויש עוד פרופ־סורים עם תכונות חיוביות ושליליות. אבל היתה בהופעתו גילוי של פרצוף יהודי, שחשבנו שעם הקמת מדינת־ישראל נעלם מעל הנוף. היתה בו איוולת פוליטית ממדרגה ראשונה, רצון בלתי־פוסק לדקור את ישראל ולנגח אותה. וכל זה – בשעה שיהודי זה מצא מיפלט בישראל ופרנסה מכובדת!

„אסור לעשות מן האיש הזה קדוש! אסור לתת לו הרגשה שהוא נרדף על־ידי מנגנון־החושך של בן־גוריון! נשאיר אותו לנפשו! יש לו תלמידים רבים, והם כבר יחיו איתו כאשר יחיו!"

אחרי שראובן ברקת שפך השבוע בצורה נעלה זו קיתון של שופכין על ראשו של הפרופסור מאיר פלסנר ותיארו כדמות של יהודי גלותי, ניגש ברקת להציג בעצמו את דמותו של היהודי החדש, הגשמת חלום הדורות.

כשידו השמאלית נתונה בכיסו וידו הימנית עולה ויורדת בקצב אחיד במשך שעתיים תמימות, יצא ראש המחלקה המדינית של ההסתדרות ומשתתף ועידת־פירנצה להגן על התנהגותם של ראובן שילוח וחבריו בוועידה זו. קולו, שנשמע כחיקוי אמנותי מדוייק של קול דויד בן־גוריון, הביא את דבריו לאוזני חברי מפא"י בתל־אביב.

הסביר הגאון המדיני של ההסתדרות את השיקולים הפוליטיים כיבדי־המישקל למעשה הפיצוץ של ראובן שילוח בפירנצה: „היה לעניין אספקט אנושי. כולנו באנו כשבידינו הזמנות אישיות. ראינו בביטול ההזמנה של שילוח ופישר (פקידי מישרד־החוץ) לא פגיעה לאומית ולא פגיעה ישראלית, אלא פגיעה אנושית... היה בזה משום פגיעה בנימוסים אלמנטריים ביחסים בין בני־אדם!"

תוך כדי כך גילה ברקת פרט חשוב: עוד לפני הוועידה רצו המארחים האיטלקיים למנוע את בואם של שילוח ופישר, ביודעם שהופעת שני אלה עשוייה להטביע את הסירה.

האיש שהעז להתווכח. לא היה זה הגילוי היחיד. בין השאר אישר ברקת את גילויי העולם הזה (8 באוקטובר 1958) כי אומנם היה זה יוסף ("ג'ו") גולן, איש הקונגרס היהודי העולמי, שייזם את הוועידה כולה. יתר על כן, הקונגרס היהודי אף עזר לממן את הכינוס.

גולן לא עמד מן הצד כאשר הופיע שילוח במגמה ברורה להרוס את הכינוס, שבו ראה מיבצע מדיני בעל ערך מכריע לטובת ישראל. טען ברקת: גולן הצביע יחד עם הערבים נגד השתתפות שילוח ופישר.

מליניקי ודהאן שניים מנאשמי הטבח בכפר־קאסם כפי שצולמו בחדר־האוכל בבסיס שבו נערך מישפטם יחד עם המשתתפים האחרים בטבח. רב־סרן שמואל מליניקי וסגן גבריאל דהאן נמצאו אשמים ברצח.

„קראנו לגולן כדי להסביר לו את חובתו האלמנטרית כישראלי. האדם הצעיר הזה העז לפתוח בוויכוח איתנו! עצם החוצפה הנוראה הזאת של גולן, אחד מחלוצי המגע עם הערבים, מול שני הגאונים הרשמיים הדהימה את ברקת.

אולם גולן לא הסתפק בזה. „הוא הסביר לנו שהוא לא ישב עם האיש הזה (שילוח), כשאמרנו לו שאנחנו מייעצים לו שלא להשתתף בישיבה הראשונה של הוועידה, השיב: אינני מקבל הוראות מכם. אני מקבל הוראות מ(נחום) גולדמן. גולדמן נתן לי הוראות להצביע בעד הוצאת השניים, ואמר לי שהדבר הוסכם עם ממשלת ישראל!"

לעומת זאת שיבח ברקת את רוסטום בסטוני, החבר הערבי של מפ"ם. „הוא קיבל מרות כחבר־הסתדרות!" ציין ברקת, ששכח כי בסטוני, בהיותו ערבי, אינו יכול בכלל להיות חבר־הסתדרות.

המורה ותלמידיו. ברקת עצמו ידע היטב מה חובתו הנעלה: „בנאומי בוועידה דיברתי על ההסתדרות. הדגשתי את חשיבות ההסתדרות לבניין הארץ. בתגובת הערבים לנאומי אפשר היה לראות מידה מסויימת של הבנה!"

כך, על כל פנים, חשב ברקת. שונה לגמרי היתה דעתו של רוסטום בסטוני, שאותה גילה השבוע לעיתונאים: הופעת ברקת, שהציג את עצמו כמחנך העולם הערבי המפגר, פגעה בגאוותם הלאומית של הערבים. „יש לדבר אליהם כשווה אל שווה, לא כמורה אל תלמידו!"

שילוח חורש הקנוניות וברקת הבלתי־חכם קילקלו כמיטב יכולתם. אולם בכל זאת סימנה ועידת־פירנצה מיפנה היסטורי: היתה זאת הפעם הראשונה מאז חתימת חוזי שביתת־הנשק, שאישים ערביים הסכימו לשבת באופן רשמי עם אישים ישראליים, והחליפו עם אחרים מהם באופן פרטי דיעות ידידותיות, תוך הכרה הדדית ותיקווה לחיים משותפים.

אנשים

● הפרופסור **מאיר פלסנר**, ב־תשובה לדיברי **ראובן ברקת**, שמיבנה המוח שלו אינו מסוגל לחשוב במונחים של כבוד לאומי: „מיבנה המוח של ברקת התבלט בניסיון להפחידני."

● בחגיגות יובל ה־80 של פתח־תיקווה אמר ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון**: „בירכתי שניזכה ליובל המאה, ואני מקווה שאז יהיה ראש־הממשלה איש אחר!"

פשעים

העיתונאי המדומה

בשבועות האחרונים החלה תנועה מוזרה במישרדי מערכת העולם הזה. מדי פעם הופיעו אנשים במישרדי המערכת, חיפשו אחרי כתב בשם שימשון עברי. כשנאמר להם כי לא קיים במערכת כתב בשם זה, נשבעו כי דיברו אתו. כעבור כמה ימים, שעה שחבר המערכת אלכס מסיס ישב בתל־אביב, הופתע לקבל ידיעות מפי אנשים שהודיעו כי הכירו בבאר־שבע אדם המציג את עצמו בשם אלכס מסיס, כתב העולם הזה. הוא לא היה דומה כלל למסיס האמיתי.

חקירה קצרה העלתה את מקור התעלומה. לפני כמה שבועות הופיע במערכת צעיר בשם שימשון עברי, ביקש להתקבל לעבודה כעיתונאי. הוא נידחה. אולם הצעיר החליט להיות עיתונאי בכוחות עצמו, הדפיס לעצמו כרטיסי־ביקור, הציג את עצמו לפני אנשים שונים ככתב הארץ, על המישמר והעולם הזה. באחת ההזדמנויות אף הזמין צלם בבאר־שבע לצלם רפורטז'ה, הזמין תמונות ב־70 ל"י — ולא בא לקחתן. כשנודע על מעלליו למערכת העולם הזה, הוגשה תלונה למישטרת באר־שבע.

מארב במלון. אולם מישטרת באר־שבע לא הצליחה לעצור את האיש. שימשון עברי החליט ליהפך מכתב באר־שבעי לכתב תל־אביבי. הוא בא לתל־אביב, התייצב לפני בעל מלון המיזרח, הציג את עצמו כזאב שיף, כתב הארץ על המישמר והעולם הזה בעת ובעונה אחת. הוא סיפר כי הוא עורך חקירה על המלון. לצורך זה נשאר במלון שלושה ימים, לא שילם דמי־איכסון ואף לווה כסף מבעל המלון.

כשנודע הדבר לאנשי המערכת, מיהרו להתקשר עם מפקח אהוד סאפורטה במישטרת תל־אביב, שיצא מייד למלון המיזרח. שימשון עברי לא היה שם.

משך שלוש שעות רצופות ארב ספורטה לעברי, עד שהופיע. הוא נעצר מייד. רק במישטרה התברר שמו האמיתי: פואד בן אליהו ערב, תושב באר־שבע. למחרת הוצאה נגדו פקודת מעצר.

היום: 25 שנה אחרי

הנדסה וגרמניה

● מי שהיה אז אלוף־מישנה, **יששכר** („יסקה") **שדמי**, מפקד החטיבה, אשר אנשיה רצחו במבואות כפרקאסם יצא, בשעתו, מן הטבח, בעיקר בהערכה בלתי־מחמיאה מצד שלושת השופטים בבית־הדין הצבאי המחוזי בירושלים. שדמי לא המשיך הרבה זמן בשירות־הקבע בצה"ל. בשירות המילואים הגיע עד דרגת תת־אלוף ובחייו האזרחיים שימש במשך שנים כמנהל הבית של מיגדל שלום בתל־אביב, בעל 32 הקומות, המיבנה הגישא ביותר במרחב. עיסוקו העיקרי היה בנושאי תחזוקה, משק, בטיחות וביטחון. בשנים האחרונות הקים חברה לבקרה הנדסית.

■ ■ ■

● **רב־סרן שמואל מלינקי**, מפקד הגדוד ואב לארבעה, שהורשע יחד עם שבעה נאשמים אחרים (מתוך 11) ברצח בכוונה תחילה של עשרות כפריים, שוחרר ממאסרו בטרם זמן, מונה לקצין־הביטחון של הכור האטומי בדימונה ונפטר לפני שנים אחדות.

■ ■ ■

● **סגן גבריאל דהאן**, בשעתו רווק מבוקש בעירו, רמלה, ריצה את עונשו, חזר לרמלה, ושימש בה תקופת־מה קצין־ביטחון של העירייה המקומית. לאחר מכן ירד לגרמניה.

ה„עיתונאי" אחמד עות'מן, ש־הגיע לישראל כעי־תונאי המצרי הראשון, נעצר כאיש שירותי־הביטחון המצרים, והיה בין מחוללי מרד האסירים בכלא שאטה. אך ב־התנהגותו השקולה הציל חיי סוהרים רבים.

שברון
גונב
ת'הצגה.
שברון עולה על הגוף, רך, נעים למגע,
איכותי, בגיזרה ובצבעים משגעים.
לא פלא ששברון גונב ת'הצגה, הוא
שונה מהשאר, הוא שברון.
שברון אופנת ספורט יוקרתית,
לגבר ולאשה.
Chevron
אופנת ספורט יוקרתית

1/2 ליטר יותר בכל בקבוק
טמפו
קנקל
2 ליטר
קנקל פלסטיק חד-פעמי
טמפו-אורנג'
קנקל ענק 2 ליטר

אנשים

על מה שמרה אביבה ארידור במטוס ולאיזו משימה גייס מתי שמואלביץ את אשתו

■ הראשון שהודיע על התפטרותו אחרי **מנחם בגין** היה מנכ"ל מישרדו **מתי שמואלביץ**. אך הוא היה גם הראשון שחזר בו. אחרי **שיצחק שמיר** נבחר כמועמד חרות להרכבת הממשלה, נפגש עימו שמואלביץ לשיחה בת שעתיים. כאשר ראה ששמיר אינו שש לקבל את שרותיו, הוא שלח את אשתו **שיפרה** לשיחת־נשים עם **שולמית**, אשתו של המועמד. גם זה לא עזר, ואז נפגש שמואלביץ פעם נוספת עם שמיר, ושוב לצערו הוא לא זכה לתשובה חיובית.

■ השמועה ששמיר מתכוון להחליף את כל צוות מישרד ראש־הממשלה אחרי שייכנס לתפקידו, הבהילה גם את **יונה קלימוביצקי** מזכירתו של בגין. היא התחילה לשבח בקול רם את שמיר, ואף מרבה לטלפן אליו ולשאול לשלומו. אך הוא כנראה לא רוצה בה, משום שהוא רגז כששמע שבימי עבודתו האחרונים של בגין היא היתה מפסיקה לעבוד אחרי לכתו של ראש־הממשלה הביתה. וגרוע מזה: סיפרו לו שהיא מניחה את רגליה על השולחן.

■ היחידי ששמיר רוצה בהמשך עבודתו בלישכת ראש־הממשלה הוא **יחיאל קדישאי**. הוא הסביר למקורביו שקדישאי מדפיס את כרטיס־העבודה שלו ועובד שעות רבות.

■ כאשר הוזעק ארצה שר־האוצר, **יורם ארידור**, לא נמצא לו מקום במחלקה הראשונה של מטוס ג'מבו של אל על. כל המקומות שם היו תפוסים על־ידי נוסעים ששילמו עבורם מחיר מלא. השר הועבר למחלקת־העסקים. נראה שהוא הסתפק בכך, אך לא כן אשתו. אשת־השר, **אביבה**, שנשאה בידיה את חליפת השר על קולב, תבעה מן הדיילת לתלות אותה במחלקה הראשונה. הדיילת הסכימה ברצון, אך אשת־השר עמדה על כך שהיא עצמה תלווה את הדיילת לקומה השניה, שם נמצאת המחלקה הראשונה, כדי להשגיח על תליית החליפה כראוי. במשך הטיסה עלתה אשת־השר פעמים רבות למעלה, כדי לבדוק את מצב החליפה.

■ כאשר הגיע המטוס ללוד, רצה הצוות לחלוק כבוד לשר, וביקש מן הנוסעים שלא לקום ממקומותיהם עד לרידתו של השר. הכל נשמעו, מלבד השרכנית **הלנה עמ־רם**, שסברה, כנראה, שעומדים לצלם אל השר. היא רחפה בכוח את הדיילת, שביקשה לחסום את דרכה, ונצמדה אל השר ברידתו. אך לא היו שם צלמים.

■ צופי תוכנית הטלוויזיה, שעה טובה ראו את הרמטכ"ל לשעבר **רפאל** („רפול") **איתן** נינוח ושליו, בעת הראיון איתו בליל שבת. הם לא ידעו שהטריד אותו מאוד האיפור. כאשר איפרה אותו המאפרת **עדה לזרז־בייץ** לפני הצילומים, הוא שאל בקול רציני: „זה באמת הכרחי?" מייד אחרי שהסתיימו הצילומים הוא מיהר אליה וביקש שתוריד את האיפור מעל פניו.

■ לשידור בא רפול במכוניתו, כשהוא מלווה על־ידי בתו הצעירה, שבאה ברגליים יחפות. כאשר ביקש לצאת מהאולפן בהרצליה, חסמה מכונית שכורה את מכוניתו. היה זה ריכבו של אחד מעובדי רשת הטלוויזיה אן־בי־סי, ששהה באותו זמן באולפן. הוא הוזעק והזיז את ריכבו. עד לבוא הנהג, העירו לרפול, שאילו הסכים שיסיעו אותו מהבית במונית, זה לא היה קורה.

■ בזמן הצילומים לא התארשש המנחה **מאיר שליו** מהמכה שהנחיתה עליו השחקנית **ענת טופול** כאשר הוא ראיין את שחקני המחזה החדש טנזי. שליו נפל לקרשים, התקשה לנשום ובמשך דקות ארוכות לא יכול היה לדבר. הקטע המביך הושמט בעריכה, ולא שודר בתוכנית בערב שבת.

■ במישרד־התיירות בירושלים שורר מתח רב. **רפי פרבר**, מנכ"ל המישרד, **צבי רימון**, יועצו של השר לענייני תיקשורת, ואפילו השר עצמו **אברהם** („אברש'ה") **שריר** נשאלים כל הזמן על מיסמך מסויים ומסרבים להגיב. שני בעלי עניין התחזו לעיתונאים וביקשו ראיון, בתיקווה לסחוט מידע על המיסמך. אך הם התגלו לפני שהספיקו לעיין בו. המיסמך המדובר מונח בכספת, ואיש אינו רשאי לגלות את תוכנו. אבל המיסתרין סביבו יתפזר השבוע, כאשר שריר יפרסם את דוח הדירוג הסופי של מיסעדות, בתי־קפה ובתי־עסק שסווגו על־ידי אנשי המישרד לפי כוכבים.

■ רימון התארח השבוע באילת וישב באחד המלונות לצידם של איש־התיירות הוותיק **מזקי מלצר** ושתי עיתונאיות. הם שוחחו על בעיית התיירות בגבול המצרי. לפתע קם מלצר ואמר: „מדוע אנו שוברים את הראש? נזמין לכאן את הקונסול המצרי ונראה מה הוא אומר!" המלצר מיהר לטלפון וחזר בפנים זורחות. **חסאן עיסא**, כך הוא בישר, הודיע שהוא מגיע מייד. השעה היתה 9 וחצי בערב. הארבעה ישבו והמתינו, לבסוף החליטו להתפזר, כי האורח לא הגיע עד השעה 11 וחצי.

■ הכנות מרובות עשה העתונאי **אילן שחורי** לפני שהתחיל לפרסם את סידרתו בעיתון הארץ: תל־אביב 83 דעיכה אורבנית ואובדן הבכורה. שחורי התחיל לכתוב אותה כבר לפני שנה וחצי, והכוונה היתה לפרסמה לפני שנה, כשאמורות היו להתקיים הבחירות המוניציפליות, שנדחו. הוא נפגש עם יותר מ־200 איש, ושבוע לפני תחילת הפירסום אף פגש בראש־העירייה **שלמה** („צ'יץ'") **להט**, והציג לפניו יותר מ־300 שאלות. שחורי, שהוא כתב מוניציפלי מאז 1977, כותב עתה עבודת מאסטר באוניברסיטת תל־אביב, בנושא ההיסטוריה של תל־אביב. את הרעיון לכתיבת הסידרה בת שיבעה הפרקים, התוקפת בחריפות את צ'יץ', נתן לו אחד ממקורבי ראש־העירייה דווקא. אך הזהירות מחייבת. מאז פירסום הפרק הראשון, הוא לא הופיע בבניין העירייה וגם לא בסיפריה למדעי החברה והרוח באוניברסיטה ברמת־אביב, שארתה מנהלת **זיוה** אשתו של להט.

■ כאשר ערך **דב בן־מאיר**, יריבו של להט בבחירות, סיור במרכז הקניות דיזנגוף סנטר, בישר הרמקול המותקן במקום על ביקורו. מאחת החנויות יצאה זיווה להט, שעסקה שם בקניות עם ידידה. לרוע מזלה, הנציח צלם שהתלווה לסיור את הפגישה בין השניים, שממנה ניסתה להתחמק.

אורה הרצוג יורדת מבימת קולנוע לב 1 בתל־אביב, כשהיא נעזרת בעובד הקולנוע (למעלה), ומתיישבת בכיסא שיועד לה בטקס חנוכת המוסיאון בבית הצייר ראובן רובין ברחוב ביאליק בתל־אביב (למטה). ביום הרביעי השבוע נחנך בית הצייר, ואילו למחרת בלילה הוקרן סרט ביוזמת המועצה לארץ־ישראל יפה, שהרצוג היתה פעילה מרכזית בה. הכנסות הסרט הוקדשו לפעולות צדקה. הרצוג הצנועה באה לשני האירועים באותו הלבוש: שימלה בהירה מעוטרת בפרחים.

אליזבט גורי מסתתרת מאחרי בובות־תיאטרון גדולות לצד שגריר קנדה בישראל, וארון טרנר. גורי, מחזאית קנדית, באה לארץ לרגל העלאת מחזה מתורגם מפרי עטה „חד קרן", בתיאטרון לילדים ולנוער. השגריר ואשתו ערכו קבלת־פנים לאורחת, שגםביימה את המחזה, ולאנשי התיאטרון. לאורחים ציפתה הפתעה, כאשר בחצר הבית ברמת־השרון נערכה הופעה.

■ המראיין **איתן דנציג** שאל את בן־מאיר מהי הפעולה הראשונה שהוא יעשה, אם הוא יבחר לראשות העירייה. תשובת בן־מאיר היתה מהירה: „אני אפטר את **אורי סלע**, ובכך אחסוך מייד 15 אלף שקל על כל נאום.”

■ השופט המחוזי **משה חסון** הסביר את מניעיו של **משה גור**, הנאשם בהתחזות לגינקולוג ובמעשים מגונים במירמה: „האיש הזה רצה אהבה. הוא רצה להפשיט את האשה ולהגיע לחלקים אינטימיים. לכן הוא הציג עצמו כגינקולוג, מכיוון שלפניו של זה מתפשטים. בסיטואציה כזו היחסים בין גבר ואשה אינם אסורים. אבל את החיזור עצמו הוא השיג במירמה בצורה מתוחכמת.”

■ סגן נציב מס־ההכנסה **אברהם צרפתי** דיבר ביום עיון של עורכי־דין על החסיון שבין עורך־דין ולקוחו. הוא סיפר כי יש הסכם ג'נטלמני בין מס־ההכנסה ולישכת עורכי־הדין, שבכל מיקרה של חיפוש יהיה נוכח נציג הלישכה. „לא כל עורך־דין התנסה בחיפוש — אך

מה יקרה לאורי סלע אם ייבחר דב בן־מאיר, מה היה חסר לאריה דולצין ומה שונא שימעון פינקל

פות. הגלביות שברשותה הן מכותנה מצרית עבה.

■ האם היא כותבת ספר חדש? הסופרת **נעמי פרנקל** מבלה באחרונה בחברון, לצידה של **מרים**, אשתו של הרב **משה לווינגר**.

■ ח"כ העבודה **אהרון הראל** מספר, שאחרי הבחירות האחרונות הוא התכוון לכתוב ספר־זיכרונות על תפקידו ב־מטה־הבחירות של המערך. הוא חזר בו, אך פרט אחד מאותו הספר הוא מוכן לגלות. כאשר מונה **שימעון פרס** לתפקיד שר־הביטחון, בא הראל לבקר אותו בלישכתו. פרס היה במצב־רוח ירוד ביותר. הראל ביקש לדעת מהי הסיבה. פרס אמר, שהוא חישב ומצא שכל שרי־הביטחון שכיהנו בתפקיד לפניו „גמרו רע,” כדבריו.

■ יובל כפול חוגג עתה ה־

לאכול דג בלי חרייאן” המלצר, שאינו ממיזרח־אירופה, הבין מייד את המסר ורץ להביא לאורח רם־המעלה קערית חזרת.

■ דובר מישרד־החקלאות **נפתלי יניב** התגלה כבעל כישורים נוספים. בתערוכה ה־חקלאית אגריטך 83 הצליח יניב, מוותיקי המישרד, כאיש יחסי־ציבור וכמקדם־מכירות. הוא שידך בין סגן־השר **פסח („פייסי”) גרופר**, שעדיין לא זכה באישור הכנסת למינויו כשר־החקלאות, ובין האורחים הרבים שבאו מחו"ל לתערוכה. רק במיקרה אחד לא היה צריך יניב, הדובר אנגלית רהוטה, לעזור לפייסי. היה זה כאשר החקלאי מעתלית פגש במנכ"ל מישרד־החקלאות המצרי, והשניים שוחחו ארוכות בערבית.

■ אם הוא ייבחר, הוא יהיה ראש־העירייה הראשון שהוא

והוא נערך במלאת שלוש שנים למותו של **ארי קוטאי**, מ־וותיקי התיאטרון הלאומי הבי־מה. קוטאי הבן הוא מראשי חוג המדיטציה הטרנצנדנטלית ב־ארץ.

■ באותו כינוס, שבו נעדרו

שלמה המלך.” בקהל שהתאסף בצוותא עבר רחש, ואז התערבה **חנה מרון** ואמרה: „הוא לא התכוון **לאילי גורליצקי**.”

■ סגן ראש עיריית חולון, **אפרים קורן**, איש מפ"ם, הוא צעיר ב־41 שנה מראש־העירייה,

לימור קופמן בתו של סגן־שר־האוצר, חיים קופמן, עומדת לצד חתנה, רוני בלמוט, כדי לקבל את פני מאה האורחים שבאו לחתונתה במלון „רמת־אביב” בתל־אביב. רוני, מאסטרנט בפסיכולוגיה קלינית, ולימור, שסיימה את לימודי התואר הראשון בקולנוע, הכירו זה את זה על מידשאות אוניברסיטת תל־אביב לפני שנתיים. בני־הזוג התנהגו בחמימות רבה לכל האורחים, גם לאותם שלא הכירו אישית.

יגאל גריפל מרכין את ראשו סמוך לפניה של יעל רום, מועמדת עצמאית לראשות עיריית חיפה ואשתו של ח"כ חרות יוסף רום. השניים נפגשו בחתונת בת משפחת קופמן, ורום הוזמנה לשבת בשולחן הכבוד של המסיבה. בשלבים שונים של הערב ישבו לצידה מכובדים כמו סגן ראש־הממשלה, דויד לוי, יושב־ראש הכנסת, מנחם סבידור, שר־התיירות אברהם („אברש'ה”) שריר ויגאל וגריפל, ממלא מקום ראש עיריית תל־אביב. המזון הרב שהוכן לאורחים הוצב משני צידי רחבת הדשא. הוא היה מגוון ביותר וכלל סוגים רבים של סלט, מיני בשר, פירות ושתייה.

עזרא סדן מנכ"ל מישרד־האוצר הביא לביתו של קופמן מתנה מקורית. סדן (משמאל) החזיק בידו חבילה עטופה ובתוכה גבינת צאן של תנובה, וביקש לדעת היכן להניחה. הסיבה: ערב החתונה טען סגן־שר־האוצר שהחברה ההסתדרותית הוציאה מהאוצר סכום מופרז על חשבון סובסידיות שהגיעו לה. סדן לא רווה נחת מפירסום זה, ובחר במתנה מקורית כדי להזכיר לקופמן שהוא חולק עליו בעניין זה. קופמן ואשתו, חנה, היו מוקפים כל הערב בידידים ובקרובים.

הזמן יעשה את שלו,” אמר צרפתי בחיוך.

■ באותה הרצאה אמר צרפתי, כי עורכי־הדין מנהלים ספרים לא רק כדי שהם ידעו כמה הרוויחו, אלא גם עבור השותף הבכיר — מס ההכנסה!

■ האמנית **מירה רקאנטי**, רעיתו של **ליאון**, מבעלי בנק דיסקונט, „מואשמת” בהעלת מחירים. מירה רכשה באחרונה מחסן גדול ברחוב דולפין ביפו העתיקה, שאותו היא מתכוונת להפוך לסטודיו. שכניה טוענים, שהיא שילמה עבור המקום סכום של יותר ממאה אלף דולר, וקבעה למעשה מחיר התחלתי גבוה למיבנים בסביבה.

■ מה רוצים ממנה? מקור המקורב לרעיית הנשיא הפורש **אופירה נבון** ביקש להגיב על פרשת הגלבייה השקופה שלה (העולם הזה, 20 בספטמבר). באותו פירסום נטען, שאופירה נראתה מהלכת בגלביה שקופה ברחובות ירושלים בערב יום־הכיפורים. לאופירה, על־פי ה־מקור, אין בכלל גלביות שקו־

שחקן **עודד תאומי**. יובל 500 הצגות הוא מציין בהצגתו מעל ומעבר. בתום ההצגה נוהג תאומי לערוך ניסוי טלפתי עם הקהל. יובל שני הוא להצגה ה־250 של אותות ומופתים. בהצגה זו הוא מספר על חוויה אישית שחווה. אביו **מאיר**, שנרצח בתחילת מילחמת־העצמאות, הופיע בחלומו, שלח אותו לצפת ושם הוטלה עליו משימה: להזהיר את עם ישראל מפני גורלו בשנת תשמ"ד. הפיתרון למשבר הוא בסיסמה „ישראל ערבים זה לזה.” עתה, ביובל הכפול, החליט תאומי להזמין לביתו את כל צופי שתי הצגותיו, שבעיקבותיהן השתנו אורחות־חייהם, או שתרגילי הטלפתיה שלו עזרו להם.

■ יושב־ראש הנהלת הסוכנות **אריה דולצ'ין** אירח שלושה מוזמנים לארוחת־צהריים ב־מלון בתל־אביב. הוא ניגש עימם למיזנון, שבו הונחו המנות הראשונות, ועיקם את פניו. המלצר שבא אליו במהירות, שאל מה קרה, ודולצ'ין ענה: „איך אפשר

בעל חגורה שחורה בקראטה. המדובר **בגד פניני**, המועמד מטעם הרשימה העל־מיפלגתית למען רמת־השרון. הוא רואה־חשבון, כלכלן, מומחה בין־לאומי לעבירות־מחשבים, מנכ"ל חברה לביקורת מחשבים ובערבים הוא מוצא זמן לעיסוקו הספורטיבי.

■ כמינהג התקופה הציג המנחה **מני פאר**, בתוכניתו השבוע הזה, דולר אמריקאי אחד למכירה פומבית. זכה בו אחד הצופים, שהיה מוכן לשלם עבורו 700 שקל. כשעלה לבימה לקחת את השטר הירקרק, הוא נשאל אם לא הגזים. „חכו חכו, בעוד זמן מה תיראו שקניתי אותו בזול,” ענה הקונה האלמוני, לקול צחוקו של הקהל.

■ השחקן הוותיק **שימעון פינקל** גילה שהוא שונא שלושה דברים: שיטחיות, **זיגמונד פרויד** ומדיטציה. מושא שינאתו האחרון עורר מבוכה רבה: פינקל השתתף ברב־שיח שאירגן **אלכס קוטאי**, השחקן לשעבר, איש־יחסי־ציבור בהווה. הדיון הוקדש לעבודת השחקן,

מנהל הבימה **שמואל עומר** והמנהל האומנותי של התיאטרון **דויד לוין**, שהוזמנו אישית, אמר פינקל: „שחקן לא צריך להיות חכם כדי לשחק. הנה, עובדה — השחקן שגילם את

פינחס איילון בן ה־74. למרות פער־הגילים, הם מוצאים שפה משותפת. אחרי שהם מסיימים את שיחותיהם בענייני העבודה, הם מצאו את עצמם משוחחים, לא אחת, על תצוגות־אופנה.

אנשים

■ אחת החוויות התיאטרליות המעניינות הזכורה לשחקנית **עדנה פלידל** היא תקופת הופעתה בתיאטרון המיסחרי בתפקיד עליזה מיזרחי. אך לטענתה, למרות שהיא הופיעה במאות הצגות, הקהל לא זיהה אותה כי אם את מלבישתה **ויקטוריה**. בתום כל הצגה היתה ויקטוריה ממהרת לצאת החוצה. הקהל שהמתין לפלידל כדי לקבל ממנה חתימות, היה בטוח שוויקטוריה היא־היא עליזה מיזרחי. ויקטוריה היתה נענית ברצון וחותמת. כאשר היתה יוצא פלידל, איש כבר לא היה ממתין לה.

דן מרידור מזכיר הממשלה מצביע על סגן ראש עיריית תל־אביב, אריה קרמר, ומציע שיצלמו אותו. מרידור, שבא לחתונת קופמן, עמד בסמוך לכניסה, שם התגודדו רבים סביב עזר וייצמן, שבא לחתונה בלווית אשתו, ראומה. וייצמן לא ישב לרגע ודיבר כל הזמן עם האורחים שפנו אליו והציפו אותו בשאלות כמו מתי ישוב לפוליטיקה ואיך מצליחים עסקיו.

■ בחג סוכות ערכו ח"כ חרות, **מאיר שיטרית**, ראש המועצה המקומית יבנה ואשתו **רותי** מסיבת פרידה לשכן שלהם, **יעקב** („ג'קי") **אבן**, אלוף (מיל') היוצא לשנתיים ללוס־אנג'לס, שם יכהן כקונ־סול ישראל במקום. אבן, ש־תפקידו הצבאי האחרון היה מפקד המיכללה לביטחון לאומי של צה"ל, שוכנע בעבר על־ידי שיטרית לבוא ולגור ביבנה. במסיבה העניק הח"כ לאלוף, שבאותו בוקר פשט את מדיו, מתנה מקורית — צילום־אוויר של יבנה, בו ניראה גם ביתו של אבן. ביתו של אבן ניצב מצידו האחד של בית שיטרית. מצידו השני מתגורר קצין רפואה ראשי, הד"ר **משה רווח**, שאף הוא בא למסיבה.

■ כל אחד והבעיות שלו. **גיורא מיכאלי**, בנה של השד־רית והשחקנית, **ריבקה מיכ־אלי**, הוא אחראי על מודיעין טייס בשדה־דב. בתוקף עבודתו הוא בא במגע עם מאות אנשים וחברות. הוא זוכר יותר מ־1000 מיספרי טלפון בעל־פה, ולדבריו הוא עושה מאמץ לא לזכור יותר, מפני שזה מקשה על עבודתו. מיותר לציין שמיכאלי לא מש־תמש בספר־הטלפונים שנמצא בחדרו.

■ לא די בכך שהשחקנית **דינה דורון** מעלה הצגת־יחיד שנכתבה על־ידי המחזאי ה־איטלקי דריו פו ואשתו, מיטה

מיטבח – מיטה מיטבח. היא גם הפכה שגרירה שלו מאונס, בארץ. השבוע קיבלה דורון מיכתב מעמיתתה בארצות־הברית **אסטל פרסונס**. ה־שתיים כיכבו בברודווי כאשר דורון הופיעה שם במחזה חייה של אנה פרנק. כיום משחקת פרסונס את הגירסה האמריקאית של מחזהו של פו. לבכורה הוזמנו בני־הזוג פו, אך הם לא הגיעו, שכן, בנמל התעופה של ניו־יורק לא התירו להם להיכנס בשל עברם בתנועות רדיקאליות באיטליה. פרסונס סיפרה במיכ־תבה, שהפרשה הסעירה את עולם התיאטרון האמריקאי.

פסוקי השבוע

● **הרב מנחם הכהן, חבר קבוצת התישעה:** „הממשלה שתוצג לא תהיה רק ממשלה צרה. זו תהיה צרה צרורה."

● **הנ"ל:** „לראשונה בתול־דות הקואליציה תקום ממשלה בלי המפד"ל אך עם (יוסף) בורג ו(זבולון) המר."

● **המחזאי יהושע סו־בול:** „מה בין התנחלות עמנואל לסרט עמנואל? — שתיהן מוכיחות את האימרה ‚פורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה'."

● **העיתונאי שלום רו־זנפלד:** „מקובל בדמוקרטיות, שדוברים ממשלתיים נהנים מדרגה סבירה של חוסר־אמון מצד האזרחים. הבעיה מתעוררת כאשר הציבור חדל לתת אמון גם בשקריהם של הדוברים."

● **האמן יגאל תומר־קין:** „אם יש אהבה גדולה, אהבת־אמת לנצח — זאת אהבת עמוס עוז אל עמוס עוז."

● **המשורר יב"י**, על המשבר הכלכלי: „ממילחמה ו־פיתות חיינו פוחתים."

● **בעל דוכן בשוק** מחנה־יהודה, שהרגיש קשי־שה אשר דאגה כי הרוחק מסביב לאריאל שרון, אשר סייר בשוק, יכול לשמש הזדמנות להניח מיטען חבלה: „אל תדאגי, אין יותר ערבים. אריק חיסל את כולם!"

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

שלמה להט הוגה

מדני ועד סמי

כל אנשי מרידור

אז חזר יעקב מרידור לחיים הפוליטיים, ערב הבחירות של 19[?], נקשר שמו לטיפוסים פוקפקים ומוזרים לא פחות ממנו.
הפרשה הראשונה, שבה התגלה צופו האמיתי, היתה ההמצאה הפקת האנרגיה, שעליה הכריז בקול עש אדיר שלושה ימים לפני בחירות. כאשר התברר, באביב 1982, עומר מאחרי ההמצאה (העולם זה, ה־17 במרץ 1982) היה ברור טיפוסים כמו דני ברמן יתוו את ביוון במישרד הכלכלה.
נקודה חיובית אחת היתה בפרשה. אומנם שר בממשלת־ישראל התבזה, פי ששום שר אחר לא התבזה לפניו, ך שיגעון הנורה שהיתה צריכה האיר את כל רמת־גן, לא עלה למשלם המיסים הישראלי אף פרוטה אחת. אך לא מסתבר כי לא היה בכך משום עיקרון.

הדמות המרכזית בפרשת הרובוטים הוא סמי פרידריך (32), בנו של שלמה פרידריך מוותיקי בית״ר וחרות, שישב שנים רבות בצרפת והקים שם את ברית צרפת־ישראל.

סמי ושני אחיו עלו לארץ מצרפת ב־1968. סמי למד מתמטיקה ופיסיקה באוניברסיטה העיברית בירושלים שירת בצה״ל ארבע שנים ואחר־כך למד מינהל־עסקים בהרווארד. בארץ עבד במשך תקופה קצרה כיועץ בנושאי אירגון.

אחרי פטירת אב־ו, שב סמי לצרפת. הוא עבד שלוש שנים בחברת הייעוץ הכלכלית המפורסמת מקנזי, שבדקה בשעתו את מיבנה אל־על, בתיכנון אסטרטגי של חברות. לפני שנתיים חזר לארץ, פתח מישרד לייעוץ והחל תורם את תרומתו למישרד־הכלכלה.

התרומה הראשונה היתה חוברת אפורה, המודפסת על נייר משובח בדרך לעצמאות כלכלית, תמונת מצב, מאי 82. הפרוייקט עמוס הטבלות, לעיתים חסרות פשר, מסתיים במילים אלה: ״המימצאים המוצגים בחוברת זו היוו בסיס לדיוני עבודה במישרד הכלכלה והתיאום הבינ־משרדי. הם אינם שלמים ללא דיברי הסבר המתלווים אליהם בעל־פה.״

הפרוייקט, שעלה למשלם־המיסים הישראלי, על־פי פרידריך ״בין 5000 ל־7000 דולר״ הקפיץ את הצעיר, נעים־ההליכות ובעל טון דיבור המרגיע, אל תפקיד ריק מתוכן במישרד ריק מתוכן.

כדי לתת תוכן לעבודתו הוא ערך תוכנית מקיפה להקמת שני מטות: המטה לתיאום בין־מישרדי והמטה לתיאום בין־מיגזרי. ״לקח לי עשרה חודשים להקים אותם. היה צריך לובאינג ממושך לשם כך, אצל פקידים באוצר ושרים כדי שיסכימו,״ אומר פרידריך.

עוד בלוף?

כשהוקם מישרדו של מרידור, חיברו אליו שלושה אגפים ״מתים״ של האוצר: המטה לייעול המשק הציבורי, הרשות לתיכנון כלכלי והאגף לפיקוח כללי, שעוקב אחר ביצוע המלצות מבקר־המדינה.

מרוע היה צורך באישור ממשלתי להקמת שני האגפים החדשים? לפרידריך הפיתרונים, והוא בטוח בצידקת דרכו.

מעודד מהחוברת המהודרת שהוציא רכב בן יותר משלוש שנים, תחרויות יזומות בישראל וביניהן תחרויות שש־בש, הצעות למיבצעי־פירסום להעמקת המודעות לחיסכון, למיתון הרגלי־הצריכה, להשקעה בבורסה באופן מחושב וכיוצא באלה.

אומר פרידריך על החוברת: ״מתוך 125 נושאים שבהם הם דנו, יעלו לתוכנית העבודה שלי רק עשרה.״

לטענת פרידריך זו שיטה טובה לאירגון עבודה, שבה נותנים דרור גם למחשבות הפרועות ביבותר.

הפרוייקט הבא, שעליו שוקד פרידריך ביחד עם שאר עובדי המישרד, הוא הוועידה הכלכלית, על־פי מרידור תיערך בחודש מאי הבא. אל הוועידה אמורים לבוא משקיעים מכל העולם, כדי להשקיע בישראל.

צירוף שמו של מרידור לרעיון מעלה חששות כבדים, שגם רעיון זה הוא בלוף.

מאז נכנס מרידור לתפקידו מלווה אותו, כמו צל, אחד מצעירי חרות, ראובן שלום, שאינו נוטש אותו לרגע וחוסם את העיתונות מלהתקרב לשר

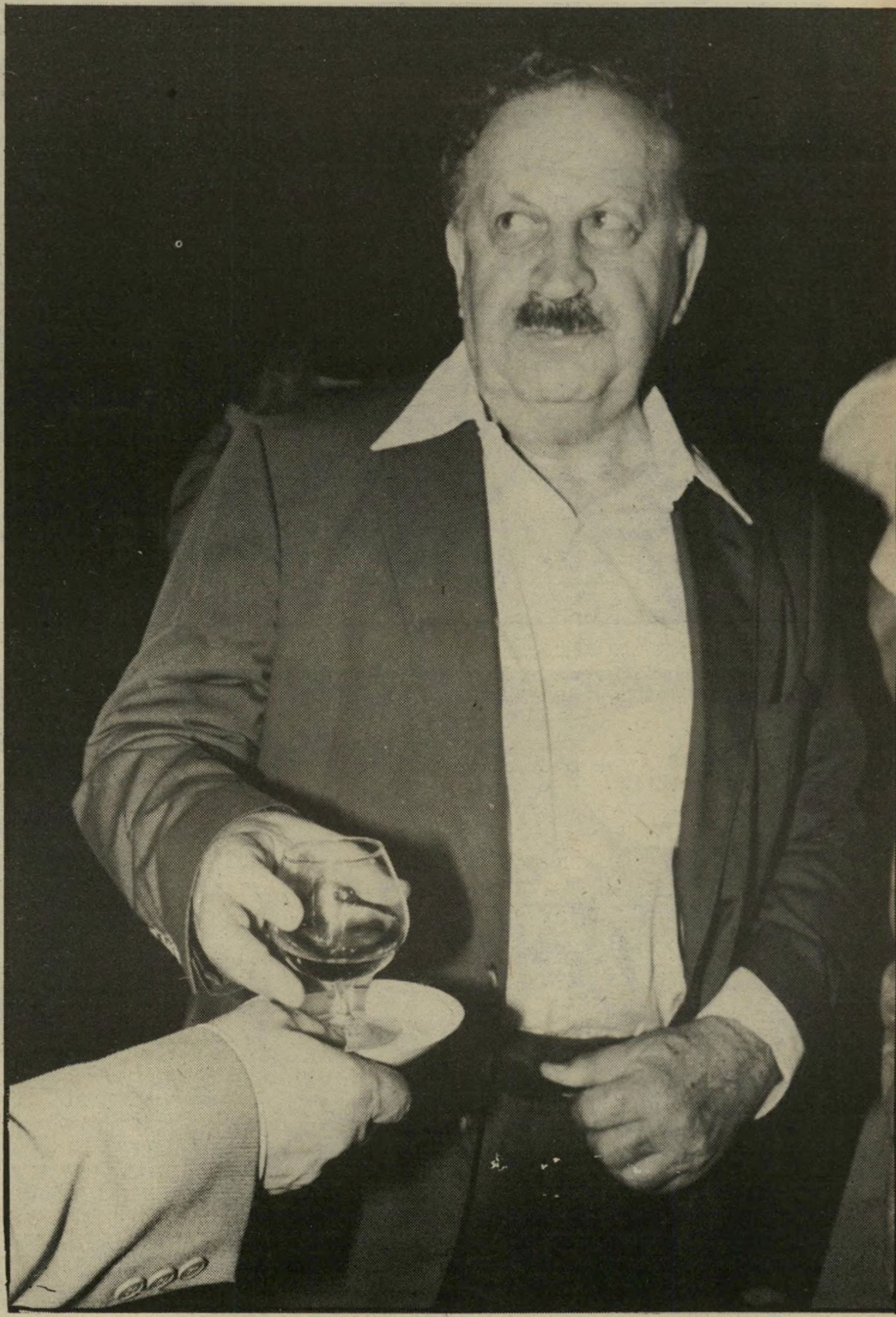

שר־על מרידור
מישרד מיותר

פרידריך קיבל 5000 דולר עבור עבודות־מחקר ומונה מנכ״ל כדי ליישם אותה

אריה גנגר נסע לחו״ל, להוציא כספים, אך לא הצליח להכנים אף דולר אחד

ראובן שלום שהה בחו״ל והגיש חשבונות אש״ל על נסיעות לירושלים, באותו זמן

לאור, החל פרידריך מזמין סקרים שונים. אחד מהם, המציע להקים חברת־סחר בינלאומית לישראל, חובר על־ידי החברה למחקר מדעי שימושי. אנשי כלכלה כבר טענו שרעיון זה, של חברה במימון ובמעורבות ממשלתית מכריעה, לא מתבצע בשום מדינה דמוקרטית בעולם. יתרונותיה הכלכליים אפסיים.

סקר אחר שהזמין פרידיך, ושעלה למשלם־המיסים הישראלי 5000 דולר, נקרא פרוייקט על הפרוייקטים. הוא הוזמן על־ידי פרידריך, משני מאסטרנ־טים באוניברסיטת חיפה. לפני שהם הדפיסו את יצירתם, הם קיבלו אישור למימצאים שלהם מפרידריך עצמו.

החוברת נקטלה בשל ״הצעה״ של הכותבים, שיש לשקול מחדש את הרעיון שהעליה חיונית לישראל.
רעיונות מהפכניים אחרים שהיו בחוברת, ושלא זכו, משום מה, לאיזכור בכלי־התיקשורת, היו: הטלת מס על בעל הרעיונות. הוא אפילו זכה לכינוי ״הממונה על השר.״

שלום, שבקרוב יועמד לדין בעוון עבירות מירמה, זיוף והפרת־אמונים כמבקר חברת איסת״א (העולם הזה, ה־10 באוגוסט 1983), מסתבך עתה בפרשה נוספת. מבקר המדינה בודק תלונה על כך ששלום הגיש חשבונות אש״ל על נסיעות לירושלים באותה תקופה, שבה הוא שהה עם מרידור בחו״ל. טענה אחרת שתיבדק היא שהוא קיבל מכונית ממשלתית לשירותו ובאותו זמן הוצאות על רכב פרטי, לפי הדירוג הגבוה.

שלום מתעב את פרידריך, שהוא צעיר בעל פתיחות אינטלקטואלית ובעל כישורים טובים.

מהנדס במחתרת

רק באחרונה נפטר משלם־המיסים הישראלי מהוצאה ששמה

מנכ"ל פרידריך
חוברות־עבודה

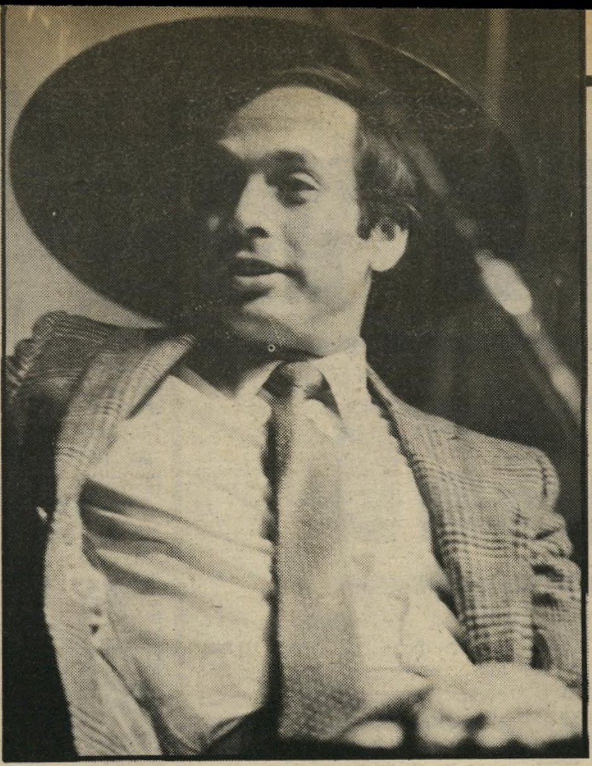

יועץ־בכיר גנגר
אפס תוצאות

עוזר־בכיר שלום
רכב צמוד

אריה גנגר, היורד שמעסיקו בארצות־הברית, משולם ריקליס, שידך אותו עם אריאל שרון, כשזה היה שר־הביטחון. הטענה היא שריקליס רצה להיפטר ממנו. שרון שהיה חייב הרבה לריקליס, לקח את ה„אוצר", אך עובדי מישרד־הביטחון לא הסכימו ל„רכישה." התוצאה — גנגר מצא את דרכו למישרדו של מרידור, בתפקיד לא מוגדר של יועץ בכיר.

במשך שנה וחצי נסע גנגר במכונית שכורה, קיבל נהג צמוד גם לשימושו הפרטי, מזכירה דו־לשונית שנשכרה בחברה פרטית סיפקה לו שירותי מישרד. הוא נסע פעמים אינספור לחו"ל, כדי לגייס הון. והתוצאה — אפס.

כל מה שהשאיר גנגר אחריו, היו הוצאות וחשבונות שממשיכים לזרום לחשב המישרד, על פרוייקטים שיזם. הבולט ביניהם הוא פרוייקט הקמת חברת השקעות, שבוצע על־ידי חברת איקורד – החברה הישראלית למחקר ולפיתוח בע"מ מרחוב אבן־גבירול 2 בתל־אביב. סך־כל הוצאות החברה עבור שירותיה מחודש יוני, שנה שעברה, הכוללים נסיעות לחו"ל, הגיעו לכ־58 אלף דולר! התוצאה המעשית — אפס.

מסיבות לא ברורות עזב גנגר את המישרד וחזר לארצות־הברית.

מישרדו המרתק של מרידור מעסיק עוד אנשים מפתיעים כמו חיים נוימן, גיסו של שר־המישפטים, בן־ציון זילברפרב, מרצה באוניברסיטת בר־אילן, המועסק במישרד־הכלכלה כמנהל הרשות לתיכנון כלכלי במישרד. זילברפרב נוסע במכונית עם נהג צמוד בשימוש פרטי. כאשר הוא מרצה באוניברסיטה הדתית ממתין לו הנהג בכניסה.

דמות אחרת שהסתובבה במישרד־הכלכלה היא המהנדס יוסף דוריאל. במחציתו האחת של השבוע הוא עוזרו של השר ובמחצית השניה הוא עובד,ללא־שכר, כראש המטה לייעול המשק הציבורי.

ממישרדו, ששכן ברחוב קלישר בתל־אביב, הספיק דוריאל להרגיז הרבה אנשים, עד שכנראה עבר חתול שחור גם בינו ובין מרידור. הוא הודיע שהוא פורש מהמטה. בעיקבות כך שותקה לחלוטין פעילות המטה, אך דוריאל נשאר עדיין בתפקיד לא מוגדר כעוזר לשר.

דוריאל, חבר מרכז חרות, הוא בעל דיעות יוצאות־דופן בתחומי מינהל ומשק שונים. הוא איש מוזר. באחרונה „ירד למחתרת" ואינו מוכן להגיב על מרבית האירועים שהתחוללו במישרד שבו היה קשור. „את שלי עשיתי, ומאז שפרשתי אין לי מה להוסיף," הסכים דוריאל לומר.

שמו של דוריאל נקשר גם בשתי פרשיות מרכזיות במטה לייעול המשק.

הנדון: חשבונות עבור שרותי יעוץ לתקופה יוני-יולי 82 -
<u>בהתאם להסכם יעוץ מיום 6 ביוני 1982</u>

מפורטים להלן חשבונות "איקורד" לתקופה יוני-יולי 1982 בהתאם להתקשרות בינינו מיום 6.6.82 .

1. חשבונות חב' "אוניברס" (מצורפים) עבור נסיעות של זאב צ'צ'יק ואהרון קידר לארה"ב — $7,739.00
סכום זה כולל כרטיסי טיסה, הוצאות בארה"ב ואשל לשלוש נסיעות.
אבקשך לשלם חשבון זה ישירות לחב' "אוניברס".

2. עבור 15 ימי שהות והוצאות של מר א. כספי בארה"ב כולל החזר הוצאות למר ג. ארנולד - יועץ — $4,748.00

3. עבור שרותי יעוץ של חב' "איקורד" לחדשים יוני-יולי 82 — $38,900.00
סכום זה קטן ב--.19,800 $ מהמפורט בהסכם מאחר ועדיין לא נכנסנו לפעילות מלאה ולפיכך הוצאותינו קטנות בהתאם.

4. סה"כ — $ 43,648.00
מע"מ 15% — $ 6,547.00
סה"כ לתשלום לחב' "איקורד" — $ 50,195.00

5. נא להעביר את הסכום הנ"ל בשקלים לפי השער ביום התשלום לחשבוננו מס. 126200; סניף 510 בנק הפועלים, אבן גבירול 2, תל אביב 64077.
חשבונית מס כחוק תשלח לכם עם התשלום.

57,934 דולר **העתק המיכתב ששלחה חברת** איקורד – החברה הישראלית למחקר ופיתוח בע"מ, **לאריה גנגר, לשעבר יועץ בכיר לשר־הכלכלה. במיכתב מפרטים בעלי החברה את הסכום שאותו הם מבקשים עבור תקופת ההתקשרות ביניהם ובין המישרד, שיצר גנגר לחודשים יוני ויולי 1982. הסכום הענק, המתקרב ל־35 מיליון לירות, כולל הוצאות נסיעה של זאב ציציק ואהרון קידר – מהחברה הפרטית, לארצות־הברית, שהייה שם, תשלום עבור 15 ימי שהייה והוצאות של איש חברה אחר, אלקנה כספי, ותשלום עבור חודשיים של יעוץ. הסכום קטן ב־19,800 דולר, מפני שבאותה תקופה חברת** איקורד **לא נכנסה עדיין לפעילות מלאה.**

האחרת — חשיפת ההתקשרות בין מישרד התיקשורת וחברת סימנס לצורך רכישת מרכזות טלפון. הסכום שהיה אמור להיות משולם עבור ציוד בלבד (ללא ידע), של מיכשור, שלא הוכיח את עצמו עדיין, הגיע לחצי מיליארד דולר. העיסקה התפוצצה והשר מרדכי („מוטקה") ציפורי הפך אוייבו של דוריאל.

רק בישראל

פרשה אחרת ביזבוזים בהשקעות בתחנות־כוח חדשות באשקלון. בפרשה זו לקחו חלק חברי הנהלת החברה.

השאלה המתבקשת היא, אם בכלל יש צורך במישרד־כלכלה. פרידריך טוען שזהו מישרד חיוני בכל ממשל מערבי. „רק בישראל זכה מישרד־האוצר לסמכויות כה נרחבות."

פרידריך חושש שעתה ינסו אנשי האוצר, שבהם הוא רואה את יריביו, לחסל את המישרד. הוא מדבר בהערצה כמעט גלויה על השר שלו.

אולי הוא לא מבין שגם אם ל־מישרד כזה יש הצדקה אובייקטיבית, הרי אישיות כמו מרידור, מונעים ממנו מייד כל יחס רציני.

הראייה לכך היא התנהגות הבכירים במישרד, אחרי גילויי העולם הזה בשבוע שעבר.

פירסום המיסמך הסודי של ההסכם שנחתם בין מרידור וחברת ג'נרל אלקטריק, הקפיץ את כל עובדיו.

המשימה הראשונה של פרידריך היתה לאתר את המדליף. מכיוון שלחוזה זה היו חמישה ניסוחים שונים, נערכה בדיקה מיידית מי ובאיזה שלב הדליף את למיסמך הסודי.

איש לא העלה על דעתו, שאולי זאת ההזדמנות לבטל חד־צדדית את החתימה הישראלית על החוזה השערורייתי. כולם ניסו לחבל תחבולות איך למנוע מהאמריקאים את האפשרות לבטל את חתימתם שלהם, אחרי שניתן למיסמך פומבי.

האיש שהרגיע את הנוכחים היה ראובן שלום. הצעיר, שמאז שהתייצב לצידו של מרידור הספיק לראות כמעט את כל העולם, נמצא אומנם עתה רישמית בחופשה, אך הוא פעיל בצורה מלאה במישרד.

מישרד סודי בהחלט

בעל ניסיון הוא הבין, שאין לנקוט בשום יוזמה מטעם המישרד אלא להתחפר. הוא הרגיע את השר ואת פרידריך, והסביר שכל צעד שבו ינקטו השניים ימנע את מימוש הפרוייקטים

איש לא העלה על דל שפתיו את ההצעה ההגיונית היחידה בנסיבות העניין: שמרידור יתפטר.

להיפך, אנשי המישרד פתחו בניסיונות שיכנוע, כדי להעמיד באור מחמיא יותר את הצטרפותו של אלי קרן לסיור ביפאן, שעליו דווח בהעולם הזה (5 באוקטובר) קרן, ראש פרוייקט תעלול האנרגיה של מרידור, הצטרף באופן תמוה ביותר לסיור הראשון של המישלחת לחקר הרובוטים.

פרידריך מתעקש, שבידיו מיסמכים המוכיחים כי קרן יצא בשליחות חסוייה של מישרד־הביטחון, אך המציאות טופחת על פניו.

העובדה שמלבד הגילויים של העולם הזה זכה המישרד גם בכותרות ובתחקירים בכלי־תיקשורת אחרים, הדליקה אצל מרידור אור אדום. יועציו החליטו שהמדובר במסע מאורגן, וה־שאלה שנשאלה במישרדו בשבוע שעבר היתה: „מי עומד מאחורי המזימה?"

מרידור הזועף כבר הכין רשימה של גורמים אפשריים בממשלה.

עתה, לאור הפירסומים, מתבצר הצוות הבכיר של המישרד, מסתגר בחדרים ומסרב לדבר ולהגיב.

בין ההתייעצויות הפוליטיות ומישחקי־הבלשים לאיתור שמו של האיש האחראי לכל הצרות שבאו על המישרד, שוקדים מרידור ועוזריו במלוא המרץ על פרוייקט הוועידה הכלכלית. הם אינם מרפים מהנושא. נציג שלהם כבר פנה לבנקים המיסחריים בארץ, כדי לעניין אותם בפרוייקט התמהוני הבא של שר־העל. הנציג עצמו גוייס בחו"ל, לצורכי מיבצע־הראווה, „כדי להשתלב בגלובליזציה של החברות הרב לאומיות," כדברי פרידריך.

פרוייקט אחר שמרידור שוקד עליו בימים אלה הוא קיבוצם של אנשי עסקים כדי שאלה יקבלו רישיון להקמת בנקים קטנים למימון ולפיתוח. פרידריך אף כלל את הרעיון במיסגרת הצגת יוזמות המישרד לחודשים הקרובים. יתרה מזו, מרידור כבר ביקש מכמה מועמדים שיפנו באופן רישמי וידרשו רישיון לבנק.

על רקע תעלוליו הקודמים של מרידור, צריך רעיון זה לעורר דאגה עמוקה במערכת הפיקוח על הבנקים ובמישרד־האוצר.

לקראת סוף השבוע היה פרידריך בטוח שהוא יודע איזה מבין חמשת הניסוחים של ההסכם עם האמריקאים הודלף ממישרדו. כעסו גבר במיוחד, אך לצערו הוא לא יכול היה לעשות דבר בנושא.

בכל זאת, כדי למנוע בעתיד שייוודע לציבור ולוא שמץ מהנעשה בכספו במישרדו של מרידור, ינהל השר מעתה ואילך את ענייני המישרד בסודיות מוחלטת, בפגישות חסויות ובשימוש רב יותר בכספות.

בן־ציון ציטרין ■

תמרורים

הוענק ♦ באוסלו, נורווגיה, פרס־נובל לשלום לשנת 1983, למנהיג הפועלים הפולני **לך ואלנסה** („הוא מייצג את הכמיהה הפעילה לשלום ולחירות"), שבוע אחד אחרי יום־הולדתו ה־40. ואלנסה, חשמלאי־מיספנות ובן־איכרים, אב לשבעה (ארבעה בנים שלוש בנות), ריכז סביבו, בימי השיא של סולידאריות, עשרה מיליון פועלים, הודיע כי יעביר את הפרס (192 אלף דולר) לכנסיה הקא־תולית, לשם סיוע לאיכרים במצוקה.

נבחר ♦ כחבר הישראלי של מועצת בוחרי־המועמדים לאולם־התהילה הבינלאומי של התעופה והטיסה בחלל, אשר בקליפורניה, **יוחנן גולדברג־בידון** (62), בעל חברת הפרסום גיתם (פיאט, טמפו, תה ויסוצקי), אשר זכה בשם החיבה בידון בשל כושרו כמאמן בכלי־נשק זה, עת שרת בצבא הבריטי ובצה"ל. גולדברג־בידון, המרבה לכתוב על נושאי ביטחון ותעופה, יצטרך להמליץ לאולם־התהילה, הקיים זה 20 שנה, ואשר בו מבקרים מדי שנה כחצי מיליון איש, על אישים נוספים, שיצטרפו ל־75 בחירי התעופה, ה־מאכלסים כיום את האולם והכוללים, בין השאר, חלוצי־תעופה כיהודי הצרפתי מרסל דאסו (המיראז'); ג'יימס דוליטל (שהפציץ את טוקיו); יורי גאגארין (איש החלל הסובייטי); איגור סיקורסקי (של המסוקים) ופרדיננד צפלין (של הצפלין).

נחוג ♦ יום הולדתה ה־49 של **בריז'יט בארדו**, כוכבת הקולנוע הצרפתית, בתו של יצרן גאזים נוזליים, שעלתה על המסך בגיל 17 והפכה שם־דבר בסרט אלוהים ברא את האישה (שבו הופיעה במערומיה במיטה, עם ז'אן לואי טרינטיניאן). הסרט היה לשובר־קופות עולמי (50 שבועות רצופים בניו־יורק), ובארדו התפרסמה באינסוף מאהביה, בכפר־הדייגים סן־טרופז בריביירה הצרפתית, שאותו הפכה למרכז חברת־הסילון, ובאחרונה, בחיבתה לחיות.

נחוג ♦ יום הולדתו ה־60 של המשורר (פרחי אש) **חיים גורי**, בוגר בית־הספר החקלאי כדורי, שהיה יצרן מפקדי הפלמ"ח (כיגאל אלון ויצחק רבין). גורי, מ"מ פלמ"ח ושליח־העפלה

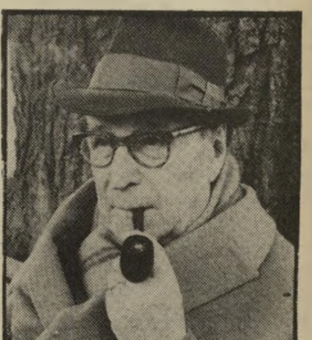

מחבר סימנון
10.000 נשים

של הגנה לאירופה, הוא בנו של ישראל גורי, מנהל־חשבונות בעיריית תל־אביב, שהיה לחבר־כנסת מטעם מפא"י, איש מצניע־לכת וצמחוני שהתפרסם בדוח ועדת גורי על שכר־העובדים בסקטור הציבורי („על העובדים להתאים את רמת־חייהם ליכולתה הדלה של המדינה!"). גורי־הבן מרבה בכתיבה עיתונאית, בחתימה חגי וחגור. התפרסם בסקירת מרד הגנרלים הצרפתיים באלג'יריה של 1958.

נחוג ♦ יום הולדתו ה־60 של השר (ללא־תיק) **מרדכי בן־פורת**, יליד בגדאד העיראקית, איש הגנה שנשלח מן הארץ לעיראק להשתתף במיבצע עזרא ונחמיה (העלאתם של יהודי עיראק), צמחוני ואב לשלוש בנות, שהיה במשך שנים רבות ראש מועצת אור־יהודה והלך בעיקבות דויד בן־גוריון לרפ"י ובעיקבות משה דיין לתלם, אחרי שכמעט נבחר לכנסת התשיעית ברשימה אישית.

נחוג ♦ יום הולדתו ה־63 של מי שהיה הרב הראשי הספרדי (הראשון לציון) **הרב עובדיה יוסף**, אב ל־11 (שש בנות וחמישה בנים), שעלה מבגדאד בגיל חמש, הוסמך לרבנות בגיל 20, הספיק לשמש כאב בית־הדין הרבני בקאהיר (שם הסביר לבלשים מצריים, אשר חיפשו נשק בביתו, בהצביעו על כרכי ספרייתו התורנית: „זה הנשק היחיד הנמצא ברשותי!") בפתח־תקווה ובירושלים ולאחר מכן להיות גם רב ראשי ספרדי לתל־אביב, טרם היבחרו לרב ראשי לישראל.

נחוג ♦ יום הולדתו ה־65 של **בנימין צביאלי**, יליד פולין ובוגר בית־מידרש ירושלמי למורים, מוסמך אוניברסיטת ניו־יורק (לתיקשורת),

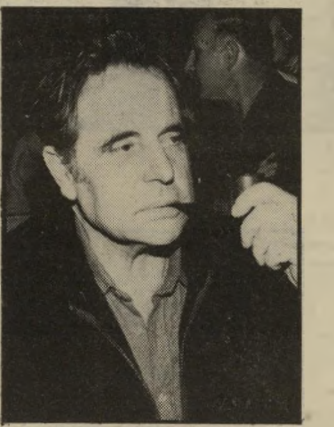

משורר גורי
גנרלים צורפתים

המשמש שנים רבות, אחרי היותו עורך הצופה לילדים, כמנהל מחלקת המסורת ברדיו ובטלוויזיה, ואשר הוציא־לאור ספרים רבים ואף תקליט אריך־נגן (באנגלית) על חגי ישראל.

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־65 של **עמוס מנור**, מנהל חברות אתא, ולודז'יה, יוצא רומניה, המקפיד לציין בביוגרפיה שלו בסיפרי מי ומי, כי היה פקיד בכיר במישרד־הביטחון. מנור היה למעשה, פקיד בכיר מאוד, ראש שירותי־הביטחון, בין יוסף הרמלין ואברהם אחיטוב.

נחוג ♦ יום הולדתה ה־74 של **ימימה טשרנוביץ (אבידר)**, מחברת הרב־מכר גן גני (12 מהדורות), גננת שכתבה את סיפור הילדים הראשון שלה בגיל 12, ואשר פורסם בעיתון־ילדים עברי (עדן) שהופיע בניו־יורק בראשית המאה. טשרנוביץ, בתו של סופר שנודע, בגלל כושרו האינטלקטואלי, בכינוי ספוג, כתבה גם את סיפור־הבלשים לצעירים הראשון בעברית, שמונה בעיקבות אחד והיא נשואה ליוסף אבידר, מראשוני האלופים בצה"ל ולשעבר שגריר־ישראל במוסקבה.

נחוג ♦ בלוזאן, שווייץ, יום הולדתו ה־80 של מחבר המותחנים **ג'ורג' סימנון** (המפקח מייגרה), בנו של פקיד חברת־ביטוח בלגי, שחיבר ב־50 השנים האחרונות 420 ספרי־מתח ואשר זיעזע לפני שש שנים את קהל מעריציו בווידוי טלוויזיוני, שבו גילה, כי שכב בימי חייו עם עשרת אלפים נשים, ביניהן 8000 פרוצות, הזמרת האמריקאית־כושית ג'וספין בייקר וגם בתו, שהתאבדה אחרי המעשה.

נפטר ♦ בגיל 76, במילאנו, איטליה, **רודולפו גוצ'י**, האופנאי שנתן משך 50 השנים האחרונות את הטון בבית־האופנה של המישפחה* (כארנק עם ידית הבמבוק; נעל ה־מוקסין עם השרשרת הקצרה מלפנים, דמויית רסן־סוס) ושהספיק, עוד לפני מותו, לראות בהצלחה הגדולה של האביזר החדש שהוציא לשוק בשנה האחרונה: חגורת־נשים רחבה ודו־צבעונית.

** את הסמל המיסחרי של בית גוצ'י המקשט את רוב מוצריו, בצורת האותיות הלטיניות ג'י ג'י, קבעו בני גוצ'י לזכר מייסד השושלת, האב גוצ'ו גוצ'י, שיסד את הבית ב־1904.*

מילחמת הניצבים

מזה 20 שנה, מאז שהייתי סטודנטית למישפטים, אני מבקרת מדי פעם בבתי־סוהר. התחושה המשתלטת עלי בכל פעם, כאשר אני נכנסת למיתקן כזה, היא תחושה עמוקה של בושה. בושה על כך שאני חלק מאותה חברה המכניסה בני־אדם לכלובים, ומביאה אותם לחיי מצוקה שכאלה. הבושה חזקה כל־כך, שאינני יכולה להביט בעיניהם של האסירים הכלואים.

הידיעה כי חלק גדול מאסירים אלה עברו עבירות חמורות וביצעו פשעים המזיקים מאוד לחברה אינה מפיגה את הבושה. העונש של כליאה בכלובים המוקפים סורגים ושומרים מזויינים מדכא אותי.

בגלל תחושה זו נמנעתי במשך שנים אחדות מכל ביקור נוסף בבית־סוהר. אולם כאשר ראיתי לפני כמה שנים את סידרת הטלוויזיה, שהביאה לכל בית את כלימת בתי־הסוהר, ידעתי שאי־אפשר להתעלם מהבעיה. סיפר לי עורך־דין נודע, כי כאשר נעצר אשר ידלין, באה גרושתו אל עורך־הדין והתלוננה בפניו על התנאים האיומים בבית־המעצר. „כל אחד יכול להגיע לשם, בגלל תאונת־דרכים או עבירה של צווארון לבן," הוא אמר, „אבל נזכרים בתנאים האיומים רק כאשר בן מישפחה קרוב מגיע לשם בעצמו. חברה נמדדת לפי התנאים בבתי־הסוהר שלה."

שחיתות או עבודת־קודש?

לפני כשנה, הוזמנתי לבקר בבית־הסוהר החדש בכפר־יונה ובכלא דמון. זה היה סיור לעיתונאים, שערך נציב שירות בתי־הסוהר, ד"ר מרדכי ורטהיימר. כלא כפר־יונה, המשופץ והחדיש, לא היה מדכא במיוחד. החצרות היו רחבות והתאים נקיים ומרווחים. לפתע, נראה כאילו יש בכל זאת תיקווה לבית־סוהר ממין אחר בישראל.

אבל אחר־כך הובלנו לבית־סוהר דמון, שעל הר־הכרמל. הנוף הפראי מסביב רק הגביר את תחושת ההסגר שבכלא. בחוץ היה יום חורף נעים מאוד, אבל חלק מהתאים היו טחובים ולחים ואחרים נראו כמו מערות שנחצבו בסלע על־ידי האדם הקדמון. הרגשת הבושה והאשמה שבה אלי והתעצמה.

אכלנו ארוחת־צהריים בבית־הסוהר, כשאנשי הסגל ומנהל־הכלא מסבירים לנו, כי זוהי אותה הארוחה שמקבלים האסירים. השולחן היה עמוס כל טוב. עשרות צלחות פלסטיק מלאות סלאטים מגוונים הוגשו אל השולחן. הוגשו כמה סוגים של בשר לבחירתנו והיה ברור כי הטבח התאמץ מאוד ועשה כמיטב יכולתו. מנה אחת של בשר מבושל בזיתים היתה גאוותו של הטבח, והוא טרח להגיש לכל אחד לחזור ולהציע עוד ועוד.

כאשר המשכנו בסיור, אחרי הארוחה, הגענו לחצר הפנימית ולחדרי הבידוד והצינוק. כמה מהאסירים בתאים ביקשו לדבר איתנו באופן חופשי, ואחד מהם צעק לעברנו: „אין מספיק אוכל, אנחנו רעבים." המילים הללו, גם אם נאמרו רק כדי להתלונן ולא היו אמת, גרמו לאותה ארוחת־צהריים להעיק עלי במשך שבועות ארוכים.

כאשר יצא הנציב הקודם של שירות בתי־הסוהר, חיים לוי, בשבוע שעבר, ברדיו, בהתקפה על הנציב הנוכחי ד"ר ורטהיימר, חשתי פיתוי גדול להצטרף לגינוי ולצעוק נגד בתי־הסוהר ומצבם. לוי אמר, כי ורטהיימר הודס את מערכת־המודיעין בכלא וכי הוא ממנה את אנשי שלומו לתפקידים בכירים בשירות.

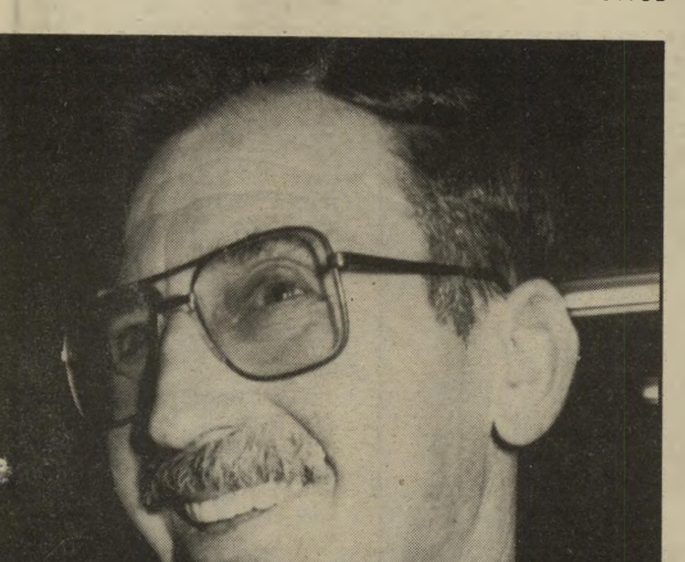

לוי וורטהיימר הוצנחו לשירות בתי־הסוהר מבחוץ. לשניהם רקע שונה לחלוטין ואישות שונה בתכלית. לוי, שהיה נציב שירות בתי־הסוהר במשך חמש שנים, הגיע לשם ממישמר־הגבול. הוא חקלאי, המגדל עצי פקאן ותפוזים. יש בו משהו מהחיספוס של פלאח ומהיושר שלו. הוא אומר את כל מה שהוא חושב, גם אם אין זה נעים ומחמיא לו. ורטהיימר הוא עורך־דין ועובד־סוציאלי. הוא איש דתי, הלבוש תמיד בחליפה אלגנטית ועניבה. צורת דיבורו תואמת את תילבושתו. העברית שלו צחה והוא יודע להתחמק ממלכודות בצורה אלגנטית.

נראה לי כי אין דוגמה טובה יותר לשוני שבין השניים, מאשר הצורה שבה ענו על שאלה באשר לשחיתות בשירות בתי־הסוהר. כאשר שאלתי את לוי אם יש יסוד לשמועות על השחיתות, השוחד והפרוטקציה בשירות בתי־הסוהר, ענה על כך בפשטות: „אני חייב להסכים לזה במידה מסויימת. נלחמתי בזה בכל כוחותי וגם למודיעין יש תפקיד נכבד במילחמה זו. אולי זו אחת הסיבות שלא רוצים מערכת מודיעין פנימית בשירות בתי־הסוהר."

כאשר הפניתי אותה השאלה עצמה לוורטהיימר, המכהן כבר כשנתיים בתפקיד הנציב, ענה: „אין בשירות בתי־הסוהר שחיתות יותר מאשר במנגנון אחר במדינה. זוהי הוצאת דיבה על אנשים העוסקים בעבודה קשה, עבודת־קודש."

אסירים משני סוגים

בשיחה טלפונית ארוכה שניהלתי עם ורטהיימר, הוא סיפר רק דברים שהאירו באופן חיובי מאוד את בתי־הסוהר ואת החידושים שהנהיג בהם. הוא לא התלונן על בעיות תקציב, להיפך — לדבריו, גדל תקציב השירות בשנתיים האחרונות בצורה ריאלית ב־8 אחוזים ותקציב הפיתוח ביותר מ־40 אחוז, בעוד שמישרדים אחרים נאלצו בתקופה זו לקצץ בתקציבם. הוא אמר, כי לכל אסיר יש היום מיטה ומיזרון וכי אין יותר אסירים הנאלצים לאכול על הריצפה, כפי שצויין בדוח ועדת־קנת. לדבריו, נסגרו חלק מהאגפים הנוראים בבית־סוהר

היועצים המישפטיים לממשלה בזמנו, כיצד לחפש סמים בגופם של אנשים, ולא מצאנו דרך חוקית. לכן החלטנו להתמודד עם זה על־ידי חוקן בידיעה שנגיע לבג"ץ." הוא מספר, כי היתה דרך אלטרנטיבית קלה הרבה יותר: „אפשר לגלות את הסמים בגוף בבדיקת רנטגן," אמר לוי, „אבל האתיקה של הרופאים אינה מרשה זאת. לאדם אסור להיחשף יותר מפעמיים בשנה לקרני רנטגן, ואם יהיה צורך לבדוק את האיש בגלל סיבות רפואיות, אחרי שעבר צילום בגלל סמים, הוא מסתכן." על כן פנה הנציב לשיטה של החוקן.

לוי מתקומם במיוחד, כאשר אומרים לו שהוא מואשם בגישה קפדנית ו׳מורה לאסירים. „אני התחלתי בכל החידושים האלה שוורטהיימר מתגאה בהם. אני שלחתי אסירים לעבודה בקיבוצים, הכנסתי מיפעלים לבתי־הסוהר, כדי להעסיק אסירים בעבודה יצרנית. אני הבאתי סטודנטים לכלא, שיעשו עבודות לתואר שני ושלישי ובכך יעזרו לנו. אני פתחתי את מוסד הגמילה למתמכרים לסמים. ואני הכנסתי את אמצעי־התיקשורת לכלא."

ללא שפיכות־דמים

לעיתונאי אין כל דרך לבדוק את הנעשה בכלא כיום. חוץ מסיורים מודרכים, כמו זה שסיפרתי עליו

חים, עבודות־חוץ כמעט לכל האס
ואפילו כלא של סוף־שבוע כ
אולם הצעות אלה נגנזו ואיש לא
עליהן מאז. כאשר שאלתי על כן
ד"ר ורטהיימר, הוא סיפר כי הו
ועדה חדשה, בראשותו
הקרימינולוג פרופסור שלמה ש
שנתבקשה לישם את המלצות ו
כהן.

ועדה נוספת, העוסקת בבתי־ה
היא ועדת־קנת, שבה חברים הי
לשעבר, מקס קנת, פרופסור
ליבאי ופרופסור רינה שפירא. וע
כונסה בינואר 1979, וב־1981 הו
דוח ראשון ובו המלצות. הוועדה ע
מתכנסת ועובדת על השלמת ו
הסופי.

האיש שיזם את ועדת־קנת היה
לוי. הוא ראה את המצב האיום
המיתקנים, את חוסר התקציב ו
שיתוף־הפעולה מצד השר בורג, ות
כי כאשר יפרוש יהפכו אותו ש
לעזאזל. כדי למנוע זאת ביקש כי
של ועדה. הוועדה התכנסה סמוך ל
לבריחה הגדולה מבית־הסוהר ברמ

מימצאי הוועדה מצביעים על
כי לוי עשה ככל יכולתו לקדם
בתי־הסוהר, והם מרעיפים
שבחים. אולם כאשר הם מנתחים
מצבו של כלא־רמלה לפרטים,
ממליצים על שינויים דראסטיים
סגירת אגפים שלמים, שאינם רא
למגורי אדם. במרד שהיה השנה ב
רמלה, התלוננו האסירים על התנ
וביקשו את תיקונם. ד"ר ורטה
הראה אומץ־לב ונכנס בע

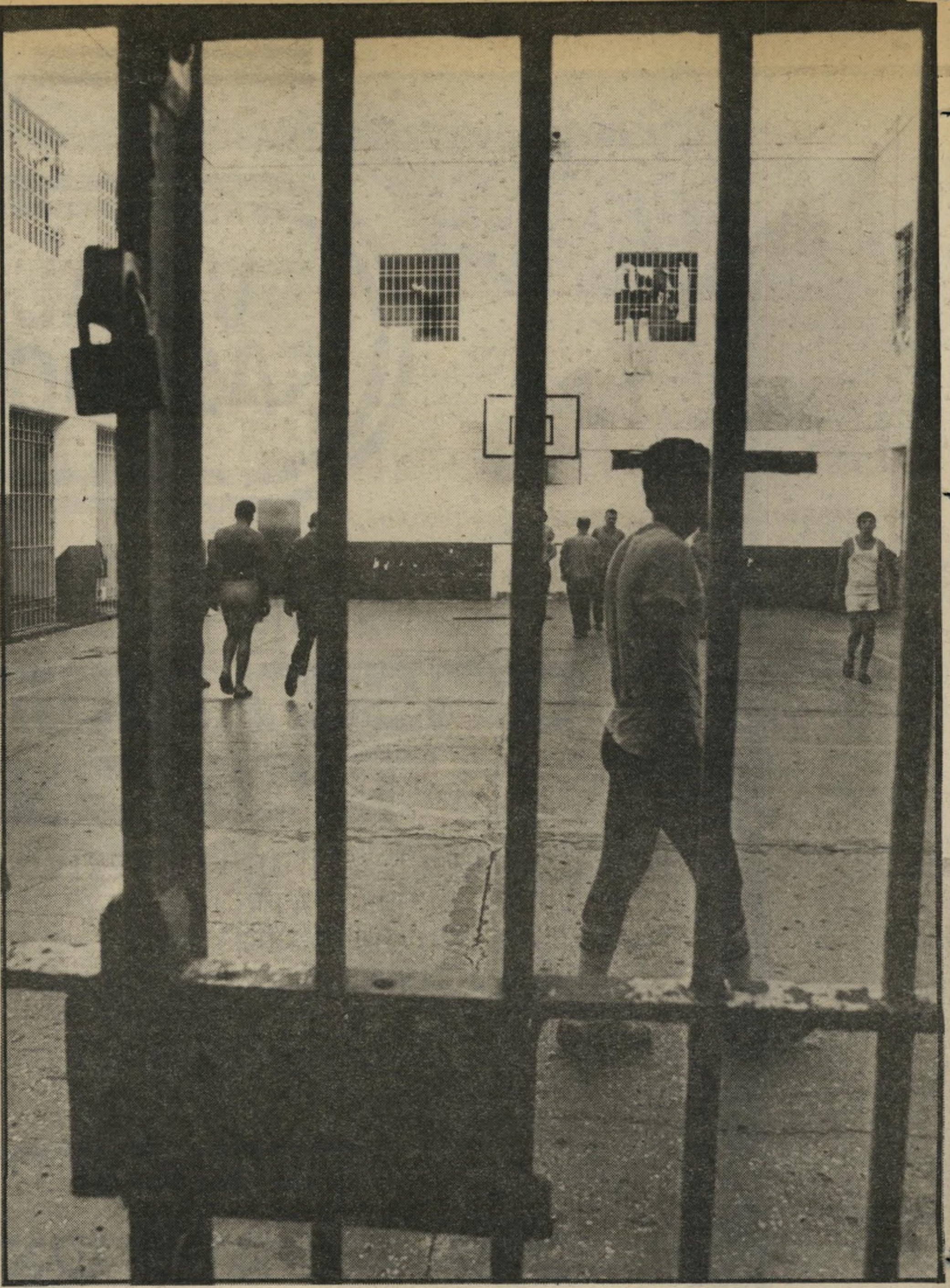

הנציב הקודם של בתי־הסוהר, חיים לוי (מימין) האשים את הנציב הנוכחי, מרדכי ורטהיימר (משמאל) בהריסת מערכת המודיעין ובפרוטקציוניזם. זה משיב מילחמה שערה

רמלה, שבהם התגוררו 20 אסירים בחדר מצחין ודחוס. לדבריו, בונים מיבנים חדשים עבור רבע מאוכלוסיית הכלא, והם יהיו מוכנים כבר בסוף שנה זו. הוא אמר, כי הוא עובד בשיתוף־פעולה מלא עם השר, יוסף בורג, ונפגש איתו לשיחות עבודה קבועות אחת לשבוע.

הוא סיפר על שיפור בתנאי התעסוקה בכלא, ואמר כי בגלל הכנסת פסי־ייצור חדשים, יעבדו השנה בייצור יותר מ־1500 אסירים, לעומת 400 לפני שנתיים. הוא סיפר על פתיחת שבעה מרכזי חינוך חדשים בכל בתי־הסוהר, שבהם ילמדו חיילות את האסירים במתכונת הנהוגה בצה"ל. יהיו אלה לימודי יסוד, מפני שהתברר בסקר שנעשה, כי 40 אחוז מאוכלוסיית בתי־הסוהר הם אנאלפביתים. באשר למערכת־המודיעין בכלא, אמר ורטהיימר, כי לא שינה בה מאומה לרעה.

ד"ר ורטהיימר הדגיש את האידיאולוגיה שלו. כי בית־סוהר נועד אומנם, כדי לבצע את העונשים שמטיל בית־המישפט, אך גם כדי לטפל באסיר ולתת לו כלים טובים יותר להתמודדות עם בעיותיו לכשישתחרר. לדבריו, לפני בואו, שלטה בכלא השיטה הדוגלת בבידוד האסיר וראייתו כעבריין, ואילו הנושא הטיפולי הועלה אז יותר כמס־שפתיים.

חיים לוי אינו משתמש במילים כמו מס־שפתיים. הוא מספר בפשטות כי בתקופתו, שאליה רומז ורטהיימר, נתן לאמצעי־התיקשורת גישה חופשית לכלא. כמעט כל עיתונאי שביקש, זכה להיכנס לכלא ולשוחח עם אסירים. לוי הכניס את הטלוויזיה אל התאים הנוראים ביותר, כדי לזעזע את המדינה ולהביא את הנושא לתודעת הציבור. לוי אומר כי הוא מחלק את האסירים לשני סוגים: אחד שמקומו כלל לא בבית־הסוהר. לנמנים עם סוג זה ייעד את המחנות הפתוחים שבנה במעשיהו. והשני, שאסור לו לצאת מהכלא. את הנמנים על הסוג השני, שהם עבריינים נוקשים מעורים בעולם־התחתון, יש לכלוא „ואפילו אלוהים לא יעזור להם".

השבוע נפתח מישפטם של הנאשמים ברצח רוני ניצן. במישפט זה עומדות, כנראה, להתגלות עובדות רבות על אופן ניהול הכלא ועל התעללות באסירים. לוי אינו מנסה להתעלם מכך. „רוני ניצן היה הפתעת חיי. ביקרתי אצלו לפחות פעמיים בחודש, דיברתי עם האסירים והסתובבתי בכלא. איש לא הביא לידיעתי שום דבר על התעללות או על התנהגות חריגה. יתכן שהיה לו פיצול אישיות."

לוי מצהיר, כי הוא נתן גיבוי מלא לניצן בעניין החוקן. „התייעצתי עם

בראשית הכתבה. כיום, אין מתירים לעיתונאים לראיין אסירים בכלא. כאשר ביקשה כתבת העולם הזה לראיין אסיר שנידון למאסר עולם על רצח והטוען כי הוא חף־מפשע, היתה תשובת שירות בתי־הסוהר חד משמעית, עיתונאים אינם יכולים לבקר בכלא כדי לראיין אסירים. „מדוע הוא אינו מתיר ביקורי עתונאים?" שואל לוי, „יש לו, כנראה, מה להסתיר."

היבול היחיד של בתי־הסוהר עד היום, הוא דוחות של ועדות. על מרוכת הכלא ישבה ועדה בראשותו של השופט חיים כהן, בראשית שנות ה־70. היא חקרה את המצב והמליצה לשנות את השיטה ולנסות את השיטה הסקנדינווית. כלומר, בתי־סוהר פתו־

לגוב־האריות. הוא שוחח עם האסי
וסיים את המרד ללא שפיכות־דמי

חברי ועדת־קנת, שביקרו בר
אחרי המרד ובדקו את תל
האסירים, השתכנעו כי אלה צוו
בדרישותיהם, וכי בעצם כי
האסירים רק את הדברים שעי
הצביעה גם הוועדה בדוח שלה.

לוי אומר, כי החליט לפתוח
סגור ליבו דווקא כעת, יותר משנ
אחרי שפרש, מפני ששמע תל
רבות על כך שוורטהיימר הורס
שירות בתי־הסוהר. על פי הנ
הישראלי, תתמנה אולי עוד ועדה
לחקור בנושא ותקבור גם היא
מסקנותיה בהר של מסמכים ודוח

אילנה אלו

VIDAL SASSOON

וידאל ששון מציג:

ארוע השנה לספרים ומעצבי שיער

צוות האקדמיה של וידאל ששון מלונדון ידגים את מבחר התסרוקות והחידושים האפנתיים האחרונים בעיצוב השיער.
הארוע יתקיים ביום ב׳ 24.10.83 בשעה 18.00 במלון פאלס (שרתון הישן) רח׳ הירקון 277 כרטיסים להשיג אצל סיטונאי המספרות.
ארגון הערב: דיפלומט בע״מ 03-721087

וידאל ששון
יופי של ראש ביופי של ערב

הופיע זה עתה

״הו, איזה גן עדן״

ספרו החדש של ג׳ון צ׳יבר

אמן הפרוזה האמריקאי המשרטט ברגישות ובחן־רב, את סיפורו של גבר בגיל־העמידה, המתאהב באשה צעירה ממנו ואת מלחמתו העיקשת בחברת ענק תעשייתית, המזהמת את האגם האהוב עליו.

ספר שכולו חגיגה לעיניים והנאה בלב.

״אסור להחמיץ,״ קבע ה״ניו־יורק טיימס״.

״ספר נפלא ומרגש,״ דיווח ה״שיקגו טריביון״.

הוצאת ״כדים״ ♦ הפצה: אופק

סטודיו B
ארלוזורוב 82, ת״א 237026
בהנהלת אבי פאנק

ישׁ לנו מה להציע לך!

★ כושר גופני וחיזוק שרירים
★ שמירה על גיזרה
★ יציבה נכונה
★ גמישות

בסטודיו B — אולמות ממוזגים
מורים מוסמכים
ג׳אז, אירובי, מתיחות
יוגה, סטפס, התעמלות

מדוע הם מטומטמים?

מדוע הם מטומטמים?

הייתי לא־פעם בוושינגטון. פגשתי שם באנשי מישרד־החוץ, המועצה לביטחון לאומי, צוות הבית הלבן ועוד. רבים מהם אינטליגנטיים מאוד, ואחדים מהם מפתיעים ברוחב ידיעותיהם. אין הם נופלים מן הצמרת הפוליטית בכל בירה אחרת.

נכון, בסנאט ובבית־הנבחרים אתה נדהם, לפעמים, מן הבורות של הפרלמנטרים, אך זה נכון לגבי כל פרלמנט. ומי אנחנו שנלין?

השאלה היא: איך מסוגלים אנשים אינטליגנטיים כה רבים לנהל מדיניות כה מטופשת, ולהגיע אף לשיאים שכימעט לא־ייאמנו?

הנה, למשל, פרשת הנחתים בביירות. כאשר הוכנסו לשם, לא ידע איש מהי מטרתם, מהי המשימה המוטלת עליהם, אילו סיכונים עומדים לפניהם. עכשיו הם יושבים שם. אין הם יכולים לצאת, מבלי לגרום בושה לנשיאם. אסור להם ליהרג, כי האמריקאים רגישים מאוד לחללים מקרב חיל־הנחתים. כפי שאומר החרוז העממי: American boys are not like others, American boys have mothers.

כאשר ירו בהם, השיבו אש מבלי לדעת מי היורה, ומרוע. נושאת מטוסים הובאה כדי להגן עליהם ולאיים על אויביהם — מבלי לדעת בבירור מי הם — ולאחר מכן הובאו יחידות־ענק ימיות נוספות.

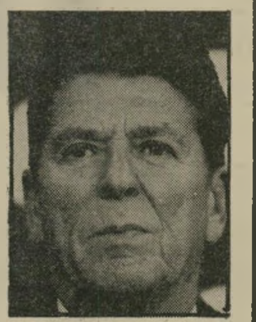

רגן

בקונגרס התפתח קרב־איתנים על המשמעות המישפטית של שיגור הכוח, אך הכל הסכימו שעליו להישאר שם עוד שנה וחצי. למה? ככה. ביגלל הבושה.

כיום משמשים הנחתים בביירות כבני־ערובה לסורים. עצם חייהם, ועצם יוקרת הנשיא רונלד רגן, תלויים בחסדי הסורים ובעלי־בריתם, הדרוזים ואנשי אבו־מוסה. ירצו, יגרמו למשבר בינלאומי. ירצו, יהרגו כמה בחורים אמריקאיים ויסעירו את ארצות־הברית. כדי למנוע את כל אלה, נאלץ הנשיא לפייס את הסורים בלבנון. והרי זה ההיפך ממטרתו המקורית, אם היתה כזאת.

בסך הכל — תרגיל של איוולת, שגם הפלישה הישראלית ללבנון מחווירה לעומתו. והרי פלישה זו תיכנס להיסטוריה כאנדרטה לטימטום מדיני וצבאי.

איך זה קורה? שאלתי את גידעון סאמט, שחזר משהות ממושכת בוושינגטון ככתב הארץ. לדעתו, טמון המפתח לתעלומה בנטייה האמריקאית לספציאליזציה, להתמחות קיצונית בתחום צר ביותר. הרצון להגיע לכושר־ביצוע מעולה בשטח מצומצם אחד אינו מאפשר חשיבה פוריה משותפת. תריסר אנשים אינטליגנטיים, שכל אחד מהם מומחה לתחום קטן אחד, יושבים יחד והופכים באותו רגע קבוצת־כסילים.

אפשר להרחיב תיאוריה זו. החלטה אינטליגנטית מחייבת תפיסה כוללת. אך המומחים־לתחום־צר שונאים תפיסות כוללות, וחושדים בהן. אין הם חשים בנוח בעולם של תפיסות כוללות, פיתרונות כוללים. הם מרגישים בעולם זה כמו דג שהוצא מן האקוואריום.

מכאן הנטייה להתרחק מכל ראייה כוללת של בעיות המרחב שלנו (או כל מרחב אחר), לשאוף ל„הסדרים חלקיים", לטפל בכל משבר כאשר הוא צץ, „לעבור את הגשר כשנגיע אליו". אבל כל פיתרון חלקי, שאינו נובע מראייה רחבה יותר ושאינו שואף לפיתרון כולל, הוא מטופש מטיבעו. אם אתה רוצה להגיע ברכבת מתל־אביב לירושלים, אין זה צעד נבון לנסוע תחילה לנתניה, כ„פיתרון חלקי".

מי שזוהי גישתו, אינו יכול להגיע רחוק. לכל היותר לפרברי ביירות.

לשקר למען המולדת (השלמה)

אני מוכרח להגן על יצחק מודעי מפני גאולה כהן. אחרי הכל, אי־אפשר לעמוד מנגד כאשר תוקפים לעיניך אדם על לא עוול בכפו.

מודעי היה בלונדון. הוא נפגש עם עיתונאים. אלה המטירו עליו שאלות. הוא השיב.

הוא אמר שממשלת־ישראל מוכנה לנהל משא־ומתן עם סוריה בלי תנאים מוקדמים על הכל. גם על רמת־הגולן? בהחלט. גם על רמת־הגולן. ומה בדבר חוק רמת־הגולן? היא הנותנת. ממשלת־ישראל הרי לא החילה על רמת־הגולן את הריבונות הישראלית, אלא רק את החוק והמישפט של ישראל.

האנגלים התמימים פירסמו זאת. שר ישראלי אמר.

באה גאולה כהן ותקפה את מודעי. אם זוהי דעתו, אמרה, עליו לפרוש מייד מן הממשלה, שהרי היא קיבלה את חוק־רמת־הגולן. אם דעתו אינה נוחה מסיפוח הגולן לישראל, אין לו מקום בממשלה זו.

על מה ההתרגשות? הרי השר מודעי לא עשה אלא את אשר עושים כל שרי ישראל ועסקניה בבואם לחו"ל. הוא שיקר.

הוא שיקר לגבי העובדות, והוא שיקר לגבי עמדתו שלו.

ממשלת־ישראל אינה מוכנה להחזיר את רמת־הגולן או כל חלק ממנה, גם במיסגרת חוזה־שלום חתום כרת וכדין עם סוריה. הדבר כלל אינו עולה על דעתה. וגם לא על דעת השר יצחק מודעי.

אי־אפשר להחיל על הגולן, את „הריבונות" של ישראל מפני שאין חוק לגבי החלת „ריבונות". לישראל, כידוע, אין גבולות. דויד בן־גוריון החליט, בראשית ימי המדינה, שלא כדאי לקבוע בחוק את גבולות־המדינה, כי מדינת־ישראל דומה למסטיק. היא מתרחבת ומצטמקת לפי הצורך. אין מחילים אצלנו „ריבונות", אלא דווקא את „החוק והמישפט". כך נעשה בירושלים, וכך נעשה בגולן.

מדוע שיקר מודעי? מפני שפשוט אי־אפשר לנציגי הממשלה להופיע כיום בחו"ל ולהגיד את האמת על העמדות של ממשלת־ישראל. אילו עשו זאת, היו מוציאים את עצמם מתחום האנושות ההגונה והמוסכמות של עמי־התרבות. מוכרחים לשקר.

וכדי שגאולה כהן לא תתקומם נגד קביעה זו: חבריה עושים בדיוק את אותו הדבר. פגשתי אותם במקומות רבים בעולם, והם משקרים בכל לב ובמלוא הגרון.

לא מכבר השתתפתי בגרמניה בסימפוזיון, לצד נציג מובהק של גוש־אמונים. לאחר מכן ניגש אלי מרצה אוניברסיטאי, אדם אינטליגנטי בהחלט, ושאל: „תגיד לי, הר אבנרי, מהו בעצם ההבדל בין דיעותיך ובין דיעות הארון...? הרי אמרתם את אותו הדבר!"

אז מה רוצים ממודעי המיסכן?

יותר יפאני מיפאני

אני מסתכן במבטי־בוז מעיני כל מבקרי־הקולנוע. אני שותף להרגשתו של הילד שהעז לאמר שהמלך ערום.

המלך הוא הבימאי היפאני נגישה אושימה.

אורי אבנרי

יומן אישי

אני סבור שהוא לוקה בהפרעה נפשית חמורה, ושמופרעות זו היא התוכן הבילעדי של סרטיו.

הלכתי לראות את סרטו אימפרית החושים שנאסר על־ידי הצנזורה. אמרו לי שזהו סרט אמנותי מעולה, אולי גאוני. אמנם יש בו סצנות מיניות גלויות־לב וגלוי־אבר, כך אמרו לי, אבל הן משרתות רק את המטרה האמנותית. זוהי אמנות טהורה.

הסרט התחיל במישגל. הוא נמשך ממישגל למישגל.

נכון שאין בו מישגלים בילבד. בין מישגל למישגל היו בו, לא פעם, הפסקות של שתיים־שלוש שניות.

זה התחיל בסידרת מישגלים „נורמליים", בכל התנוחות האפשריות והבלתי־אפשריות, ועבר משם לכל הסטיות האפשריות. כשזה הגיע לסאדיזם, נטשתי את המערכה. איני אוהב סאדיזם.

הרושם המובהק שלי הוא שהסרט כולו לא נועד אלא לבטא את הנטיות הסאדיסטיות של מר אושימה. אולי מוטב שיתעלל בקורבנותיו על הבד, תחת לעשות זאת בחיים — אך אין אני חייב להיות שותף לכך.

אני משוכנע שאילו היה זה סרט דובר גרמנית או אנגלית, היו מבקרי־הקולנוע רואים אותו כפי שהוא: סרט סאדיסטי, חסר כל ערך אמנותי (אם מתעלמים מטיב הצילום של המישגלים) או חברתי. אך מכיוון שהוא מדבר יפאנית, הוא מוכרח להיות אמנותי. אולנו למדנו לראות קשר אוטומטי בין סרטים אמנותיים והשפה היפאנית.

(אין פירוש הדבר שאני מצדיק את החלטת הצנזורה, שאסרה את הסרט. לדעתי, בחברה דמוקרטית זכאי כל אדם לראות סרטי־מין בכלל, וגם סרטי־סאדיזם בפרט, אם זהו טעמו — כל עוד לא הוכרע אם זה גורם לליבוי הסאדיזם בפועל או משמש לו כפורקן).

לא הייתי הולך לסרט חג שמח, מיסטר לורנס, בבימויו של אושימה, אלמלא אמרו לי מבקרי־קולנוע מכובדים שזהו סרט אמנותי מעולה, ושאינו דומה כלל למישגלון ההוא. הלכתי, ראיתי וקיללתי את המבקרים.

בימי מילחמת־העולם, ומייד אחריה, ראינו סרטים רבים על מחנות־שבויים יפאניים, שבהם הופיעו הדמויות הסטראוטיפיות של המפקד הסאדיסטי, השבוי הבריטי או האמריקאי הגיבור (במיקרה זה הזמר דויד בואי) וכן הלאה. אבל ידענו שזוהי תעמולה (גם אם המציאות לא היתה שונה בהרבה), ולא ראינו בכך „אמנות".

עכשיו בא אושימה וביים את העלילה הנדושה הזאת מחדש. הוא תיאר את הסאדיזם בתאווה ובתשוקה. ברור לגמרי שהוא נהנה מן הזוועות והעינויים לא פחות, ואולי יותר, מבני־עמו שביצעו אותן לפני דור במציאות. כמו שאומרים: יותר יפא[ני] מיפאני.

נוספו לכך רמזים הומו־סכסואליים ועלילה רדודה, שהולב[שה] עליה יומרה פסיכולוגית־אמנותית. השבויים במחנה בוודאי [היו] אומרים על כך, בשפתם: „בולשיט".

מכל הבחינות אין השוואה בין סרט זה ובין הגשר על נ[הר] קוואי, למשל, שטיפל באותו הנושא. מי שאוהב סאדי[זם,] הוצאות־להורג, זוועות ועינויים מכל הסוגים, בוודאי ימצא בס[רט] סיפוק. לכל האחרים, עצתי היא להדיר את רגליהם ממנו.

טראגדיה בלתי־מאויישת

הערתי לא־מכבר שיש משהו מן הטראגיות הספרותית בגורל של מנחם בגין. האיש נמוג, כמו גיבור של אגדה. בשעתו א[מר] שיאסר ערפאת הוא חיה דו־רגלית, וקרא לו „האיש עם השער על הפנים". עכשיו אין בגין מתגלח, ואילו ערפאת התהלך כשה[וא] מגולח למשעי (גם הוא התחיל לגדל את זקנו מחדש).

דיברתי על כך עם יצחק ליבני. הוא לא הסכים איתי. אמנ[ם] הודה, יש כאן כל היסודות של טראגדיה. אבל טראגדיה זקוק[ה] לגיבור טראגי. ואילו הממדים של מנחם בגין אינם מגיעי[ם] לשיעור־קומתו של גיבור.

יתכן שזוהי גם בעייתו של שימעון פרס. לכאורה, יש גם כ[אן] כל היסודות של טראגדיה אמיתית. השוויתי אותו פעם לסיסיפו[ס,] אחת הדמויות במיתולוגיה היוונית העתיקה, אשר אל־המו[ות] תאנאטוס, גזר עליו עינוי נורא. היה עליו לגלגל אבן כבדה א[ל] ראש ההר. ובכל פעם, בהתקרבו לפיסגה, נשמטה האבן מיד[ו] והידרדרה שוב למטה. כל זה מפני שסיסיפוס היה נוכל ושקר[ן.]

אפשר להשוות את פרס גם לגיבור טראגי אחר, המל[ך] טאנטאלוס, שהאלים האכזריים הענישוהו על מעשי בגיד[ה] ויוהרה. הם גזרו עליו להתענות ברעב ובצמא, בעוד שמית[ב] הפירות היו בהישג ידו, והמים הגיעו עד צווארו. בכל פעם שביק[ש] לשתות ולאכול, חמקו הפירות ונסוגו המים. ואילו סלע אימת[ני] היה תלוי מעל לראשו.

כמה פעמים הגיע פרס עד לסף ההצלחה? כמה פעמים נשמט[ה] ההצלחה מידיו ברגע המכריע?

עכשיו זה קרה לו שוב.

זה יכול היה להיות חומר לטראגדיה אמיתית, אילו היה פר[ס] גיבור טראגי. אבל גם הוא אינו עשוי מן החומר שממנו קור[צים] גיבורים.

נדמה שהארץ מלאה בטראגדיות בלתי־מאויישות. טראגדיו[ת] יש בשפע. חסרים להן הגיבורים.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI

ועוד טרגדיה בלי גיבור: משה דיין.

במלאת שנתיים למותו נערכה אזכרה ליד קיברו בנהלל. הופיעו שישים איש. ביניהם רק שר אחד: נושא־כליו מרדכ[י] בן־פורת, שמישקלו הפוליטי הוא אפס, ושאין מאחריו מאו[מה] בוחרים. וגם גיסו־לשעבר, עזר וייצמן.

שני בניו לא באו.

זהו האיש שמאות מיליונים סגדו לו.

מסביב לעולם היה שם־דבר, סמל ישראל, סגל גברי ביכלל שועל־המידבר. רומל הישראלי. הפיראט המורדני. יורש המכבים בארץ — המונים העריצוהו כאליל. כל מישפט קלוקל שיצ[א] מפיו התקבל כדבר־אלוהים־חיים. נשים נכנסו לאכסטאזה מיני[ת] כחושבן עליו, גברים התמוגג[ו] למראהו. הוגי־דיעות ואנשי־רוח באו לשמוע את מוצא־פיו, כתב[ו] עליו ספרים מלומדים, הנציחו כ[ל] פרט בדרך־חייו. פורסמו עלי[ו] אלבומים. במשך שנים היה ד[י] בהודעה סתומה של „מקורביו" שהוא שוקל פרישה מן הממשלה כדי להרעיד את אמות הסיפים. דויד בן־גוריון הישווה אותו לדוי[ד] המלך, אנשי־עסקים ספרותיי[ם] התעשרו על חשבונו, הוא עצמ[ו] גבה עשרת אלפים דולאר עבו[ר] ראיון קצר עימו.

דיין

כאשר התקפתי אותו בכנס[ת] על עסקיו, מעשיו ודבריו, הוטבע דבריי במבול של דברי זעם וגנאי מפי חברי־כנסת נזעמים, שהי[ו] מסוגלים להתנפל עלי גופנית מרוב התרגשות. כאשר שבועון ז[ה] מתח עליו ביקורת, הביא על עצמו את שינאת הרבים, שלא חלפ[ה] עד היום.

והנה, אותם שהעלו אותו על כן־האנדרטה, שברו את הפסל כפ[י] שאברהם אבינו ניתץ את הפסילים. עוד בחייו הפך שבר־כלי. א[ו] אכן לקה בסרטן מפני ש„אכל את עצמו", פשוטו כמשמעו, הר[י] מעריציו־לשעבר הם שרצחוהו.

מעולם לא התגמד אדם במהירות כזאת. כשהוא מופיע עתה ע[ל] המירקע, הוא נראה כפי שהיה באמת — אדם מוגבל מאו[ד,] מתחכם ולא חכם, נער שלא התבגר, הרפתקן רדוד. בני הדו[ר] החדש אינם מסוגלים כלל להבין מדוע העריצוהו אבותיה[ם] והאבות המבויישים אינם מסוגלים עוד להסביר.

מה גם שהם מעריצים בינתיים מישהו אחר.

הקבלן שלי נותן שני מפתחות!

אחד לבית

ואחד לאוטו

ירושלים הולכת צפונה
5 דקות מהגבעה הצרפתית ורמת אשכול ואתה בפסגת זאב!

הרבה נסיון וידע הצטבר במהלך הקמתן של השכונות החדשות בירושלים. בפסגת זאב, מיישמים את הלקחים הללו ולכן תהיה השכונה הזאת "סופר מתוכננת", ותכלול: מערכות כבישים, מרכז מסחרי, חנויות, בתי ספר, גנים ופעוטונים, בריכת שחיה, מגרשי טניס, "מדרחובים", פארק ארכיאולוגי, גינות ומדשאות. וכל זאת בטווח קפיצה מהאוניברסיטה העברית וקרית הממשלה החדשה.

סיפור אהבה ירושלמי
זה טבעי שאם בונים שכונה חדשה בירושלים, מוצאים בשטח את הקבלן מתי ליפשיץ. גם בפסגת זאב ממשיכה חברת מתיתיהו ליפשיץ בע"מ מסורת ארוכה של בניית־איכות – למגורים, בירושלים.

מחירים, הלוואות ותנאי תשלום:
המחירים בפיקוח משרד הבינוי והשיכון, המשרד גם נותן סיוע מיוחד, לתקופה מוגבלת, במטרה לעודד את הרוכשים המעוניינים להגיע לבית משלהם באמצעים שברשותם.
תכניות הדירות, מחירים ותנאי ההלוואות המגיעות, אפשר לקבל במשרדינו.

ביום ראשון, הרשמה
ההרשמה לרכישת הדירות של מתי ליפשיץ בפסגת זאב, תחל ביום ראשון 9.10.83, בשעה 08.30 בבוקר במשרדי המכירות של החברה בירושלים, רחוב המלך ג'ורג' 41.
ההרשמה תמשך 5 ימים.
בחודש הראשון תהיה מכירת הדירות חפשית לכל דורש. אם יהיה יותר מנרשם אחד לדירה אחת, תערך הגרלה בין הנרשמים. בהגרלה תנתן עדיפות ראשונה לזכאי משרד הבינוי והשיכון.

מה להביא להרשמה?
א. תעודת זהות. ב. תעודת זכאות (לזכאים).
ג. דמי הרשמה בסך – 10,000 שקל.

ומה עם האוטו?
2 מכוניות **פיאט אונו, מודל 84**, תוגרלנה בין כל מי שירכשו דירות של מתי ליפשיץ במהלך החודש הראשון, המתחיל ביום א' 9.10.83. ההגרלה בנוכחות רואה החשבון של החברה. תקנון ההגרלה אפשר לקבל במשרדינו.

פסגת זאב
חיים של זהב

משרד מכירות:
שקלים בע"מ המלך ג'ורג' 41, ירושלים, טל: 02-246146.

הקבלן שלי בונה בפסגת זאב

מ. ליפשיץ בע"מ
מתתיהו ליפשיץ בע"מ. פיתוח, השקעות ובניה

סגן יו"ר הסתדרות הסטודנטים לשעבר, שזוכה במישפט, מגלה פרטים מזעזעים על טרור ושחיתות

„אנחנו יזמנו

פרובוקציות!

סגן־יו"ר טיירו
חצי מישרה

בקאמפוס הירושלמי סערו הרוחות. סיסמות בערבית, שנכ־תבו באישון־לילה על הקירות, היו בוטות במיוחד: „חברון ערבית — מוות ליהודים."

במעונות ניהלו סטודנטים מהימין קרבות סכינים ואגרופים עם סטודנטים ערבים.

במיכתב נאצה מגואל בדם, שהגיע לרקטור האוניברסיטה, נאמר: „נעשה לך מה שעשו ליהודים במחנות, ציוני ארור!"

אנשי אקדמיה ותיקים העריכו שהאוניברסיטה העיברית עומדת לעלות באש.

ראשי קבוצת הסטודנטים הימנית קסט"ל, (קבוצת סטודנטים לאומיים) צחי הנגבי, ישראל כץ ואחרים, הודיעו שהתנהגות הערבים בקאמפוס בלתי־נסבלת ושיש לעצור את „ההסתה האש"פיסטית".

האומנם היו אלה קיצונים ערבים, או שאולי יד סטודנטים יהודים בחשה בקדירה?

אילולא נאמרו הדברים על־ידי סגן יושב־ראש אגודת הסטודנטים בתל־אביב, חיים טיירו, שאחר־כך היה סגן יושב־ראש ההתאחדות הארצית, איש לא היה מעלה בדעתו, שהדובר מדבר אמת.

אומר טיירו: „אנחנו יזמנו את הפרובוקציות ויש גם הוכחות על כך!"

בסוף חודש ספטמבר נגולה אבן מליבו של טיירו. הצעיר בן ה־29 שהועמד לדין ביחד עם אלי קראוס, יושב־ראש אגודת־הסטודנטים התל־אביבית, בעוון מעשי תיווך, שוחד וגניבות, בסך כולל של 35 אלף שקל, יצא זכאי מכל חמשת הסעיפים שבהם הואשם.

טיירו נעצר ב־25 בחודש נובמבר, בשנה שעברה. הוא היה עצור 40 יום, עד שהשופט המחוזי, דויד וולך, הורה לשחררו ולא לעצרו עד תום ההליכים. עתה הוא החליט לפתוח את פיו, וכפי שמסתבר, יש לו הרבה מה לומר.

טיירו, תושב קריית־מלאכי, הגיע לאוניברסיטת תל־אביב בשנת 1979. הצעיר, שעבר כמה שנים כטרק־טוריסט היה „ירוק" לחלוטין גם בענייני פוליטיקה וגם בענייני שחיתות סטודנטיאלית.

על כניסתו לקלחת הוא מספר: „מישהו הכיר לי את אלי האובן, שהיה אז יושב־ראש האגודה. הם הציעו לי לרוץ לבחירות כמועמד האגודה מטעם גוש הימין. אני למדתי בחוג להיס־טוריה של ארץ־ישראל, ומכיוון שלא ראיתי שום סיבה לסרב, הרהרתי והודעתי שאני מסכים."

טיירו — שכל יריביו וחוקריו במישטרה מודים שהוא ערמומי כשועל ובעל כושר הישרדות מופלא — זהיר בדבריו, אך גם מהמעט שהוא אומר, רועדות אמות־הסיפים של אגודות־הסטודנטים.

כאשר החל עוסק בפוליטיקה, הוא התחיל לנהל רישום מדוייק של כל מעשיו, שיחותיו והתרשמויותיו. הפינ־קסים השחורים שלו, שהפכו מאגר אינסופי של אינפורמציה, מאפשרים לו לשלוט היטב בחומר.

טיירו אכן נבחר מטעם הגוש. אחרי שנה, ב־1980, כבר נבחר כחבר ועדת־התרבות ומאוחר יותר, ב־1981 נבחר לסגן יושב־ראש האגודה בתל־אביב, לצידו של אלי דלל.

בחירות אלה היו פארסה. „המערך החרים אז את הבחירות. כתוצאה מכך כל הגוש השמאלי לא השתתף בבחירות. דלל נבחר ללא כל קושי, וגם לא היה צורך לזייף את הבחירות, כפי שנעשה בתקופתו של אלי האובן, שנתיים קודם לכן. עניין זה נדון בבית־המישפט, כאשר עורך־הדין של קראוס, ד"ר יעקב ויינרוט, חקר חקירה נגדית את האובן שהעיד נגד קראוס."

מישהו טיפטף דם

בשלב זה נפתחה בפניו של טיירו הדרך לתפקידים בכירים אחרים, ואילולא המעצר יתכן שהיה מגיע הרבה יותר רחוק.

„אני לא נרשמתי כחבר בתנועת החרות, בניגוד למה שחושבים. לעומת זאת, הייתי פעיל בצעירי חרות," הוא אמר.

כנראה זה עזר לו כאשר הוא נבחר לסגן יושב־ראש ההתאחדות הארצית, אחרי שצחי הנגבי פרש מתפקיד היושב־ראש. במקומו של הנגבי נבחר ישראל כץ ועל בחירה זו מספר טיירו:

„אחרי שצחי פרש, היה צריך על־פי הסדר, להיות מועמד מתל־אביב. כי יש שם רוטאציה כזאת. לי היו סיכויים רבים. כץ ראה את עצמו כמחליפו של הנגבי. אולי גם משום שהוא קינא בו על הצלחתו. הוא בא אלי ואל דלל, והתחנגן שתל־אביב תוותר לירושלים ושהוא יהיה זה שיחליף את הנגבי.

„סיכמנו שאני אהיה הסגן. התקיימו בחירות במועצת ההתאחדות הארצית, ובתמיכתינו נבחר כץ. הנשיאות בחרה בי ובמריו לתפקידי סגנים."

העובדה שטיירו התגורר בתל־אביב הפחיתה את מידת מעורבותו בפעילות ההתאחדות, לכן הוא יכול היה להשקיף על המתרחש מהצד. בנוסף, כך טוען טיירו, הפך כץ יושב־ראש שריכז בידיו את מרבית הסמכויות. „כל הזמן עמד לו מול העיניים חברו צחי. הוא רצה להתפרסם כמוהו, בלי שותפים. לי זה לא הפריע, כי אני לא חיפשתי כותרות. רציתי לעשות את עבודתי הרחק מהזרקורים. חוץ מזה הסתפקתי במשכורת שקיבלתי."

כאשר היה טיירו סגן בתל־אביב, הוא קיבל רק משכורת. כאשר הוא נבחר לסגן בהתאחדות הארצית, הוא כבר קיבל מלבד משכורת, גם אחזקת רכב. „אבל קיבלתי רק על חצי מישרה, 6000 אלפים שקל בחודש."

כאשר נעצר טיירו, התנער ממנו כץ. יתכן שמסיבה זו הוא מרחיב עליו את הדיבור.

„הכרתי את כץ כשהיה סגן של הנגבי בירושלים, וכמובן שההיכרות בינינו התהדקה בהמשך. הופתעתי מהתנהגותו הבלתי־מקובלת. אומנם לא הייתי הרבה בירושלים, אבל המידע שהגיע אלי על מעשי קסט"ל שם הפחיד אותי. התברר לי שאנו[...] כלומר אנשי קסט"ל בירושלים, י[...] מעשים נגד הסטודנטים הער[...] מישהו שילם כסף לערבים שיכ[...] סיסמות בערבית על הקירות. נתנו [...] זה לערבים, כי אף אחד בקסט"ל [...] לא ידע ערבית. בירינים הו[...] משכונות מצוקה ירושלמיות להפג[...] אלימות בקאמפוס.

„אני בעצמי ראיתי איך הביאו א[...] שכונות ואיך ניצלו את מצוקתם, [...] להתפרסם. האנשים האלה לא [...] בכלל סטודנטים, והציגו אותם ככא[...]

„מה שבאמת הפחיד אותי, היה ש[...]

יו"ר־לשעבר הנגבי
הפגנות פרועות

יו"ר־לשעבר ב"ץ (משמאל)
תפיסה סמכותית

אחד בא אלי פעיל ירושלמי ואמר שהוא נכח בחדר היושב־ראש. מיש[...] הביא מיכתב לא־חתום, שהיו צרי[...] לשלוח לרקטור ושבו איימו על ח[...] אז דקר אחד הנוכחים את ע[...] וטיפטף טיפות־דם על המיכ[...] אחר־כך הדביקו את המעטפה ושי[...] את המיכתב האנונימי.

„עד אז באמת האמנתי שהער[...] עושים את כל הדברים שבהם האש[...] אותם, שהם מלבים את האוו[...] בקאמפוס. רק אחרי המיקרה [...] הבנתי שאנחנו עושים את זה, ונ[...] עסקנים מנסים בדרך זו לתפוס כות[...] בעיתונים.

„כך נודע לי שיהודים חיללו מזו[...] במעונות, ואחר־כך האשימו [...] הערבים. כמו כן נודע לי שכ[...] בחירות שימשו לתשלומים לא[...] שכונות, שהפכו להיות מפגי[...] מיקצועיים בקאמפוס.

„בשלב מסויים הבנתי לאן הול[...] האגודות ובעיקר הארצית, ואז החל[...] לצמצם את פעילותי, מבלי להודיע[...] כך לאף אחד."

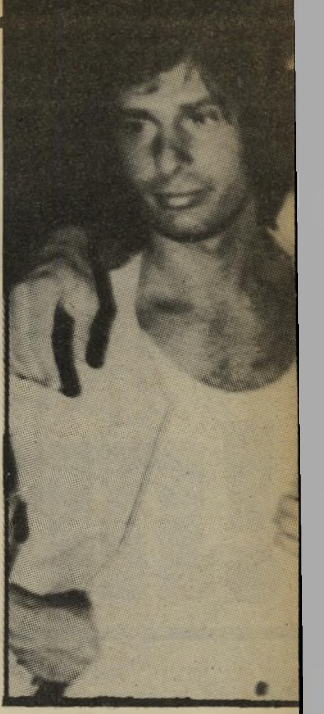

עד ישי
עיסקי מניות

(המשך מעמוד 31)

לדעת טיירו, ההקצנה היא שהביאה מפלת הימין בקאמפוסים השונים שנה שחלפה.

הצעיר, בן עיירת הפיתוח, שבתוך שנה הגיע לתפקידים מרכזיים באגודה התל־אביבית, החל נושם פוליטיקה 24 שעות ביום. „הייתי מבקר במצודה, כמו חברים אחרים. בעיקר בימים של כינוסים כמו מרכז או אסיפות גדולות. משום שלא הייתי חבר מרכז לא הייתי בסוד כל העניינים, אבל האחרים, העסקנים שהיו רשומים בתנועה, מצאו בקשר מתמיד עם המצודה. אני לא יכול לומר שענייני האגודה התל־אביבית התנהלו מקומה זו או אחרת בבית ז'בוטינסקי, אך הקשרים היו הדוקים."

כחבר ועדת־תרבות, וכמי שממונה על הפעילות התרבותי בימי שישי, פגש טיירו בצעיר אחר, עמיר („החתול במגפיים") ישי שמו. כינויו נולד משום שנהג לנעול, גם בימי הקיץ הלוהטים, מגפיים גבוהים.

מספר עליו טיירו: „את האיש הזה קיבלתי בירושה. לא היכרתי אותו. הוא ניהל את המיזנון שקיבל מהאובן. למרות תדמיתו ואישיותו המפוקפקת, לא יכולתי להרחיקו מהאגודה. הוא היה ממש כמו עלוקה. הוא פעיל מאוד, עשה הרבה שירותים למען האגודה. תמיד אמרנו שהתנהגותו המוזרה ולבושו יביאו לנו צרות. חוץ מזה היתה לו השפעה גדולה על הרבה פעילים. אחר כך הבנתי למה."

בן־בית אצל בגין

ישי, דמות שכמעט אינה מוכרת לציבור הרחב, הועמד לדין מישמעתי באוניברסיטת תל־אביב ב־1978. בהכרעת הדין, שנתנה בחודש יוני באותה שנה, אמר הממונה על המישמעת, הד"ר גבריאל קלינג: „על יסוד הודעתו של התלמיד, הנני מוצא אותו אשם בעבירה בכך שלפני בחינות סמסטר א' תשל"ח, הגיעו לידיו טפסי שאלונים לבחינות בארבע מיקצועות, והתלמיד השתמש בשאלונים אלה לצורך הכנת התשובות לבחינות."

העונש היה חמור — הרחקה לצמיתות מן האוניברסיטה.

החתול במגפיים אומנם הורחק מן הלימודים, אך לא ממישרדי האגודה. „צריך להבין על מה מדובר," אומר טיירו, „התנהלה רשת מאורגנת של הברחת בחינות שהודפסו באוני־ברסיטה. מי שהיו מקורבים לאגודה, קיבלו את טפסי הבחינות לפני הבחינות. היו אלה גם עסקנים וגם בחורות. מה הן נתנו תמורת הבחינות, כל אחד יכול לנחש.

„אחרי המישפט של ישי הוא כבר לא יכול היה לעשות יותר דברים כאלה, אך העסקנים שיגעו אותי בסיפורים על גניבות של בחינות ודברים אחרים. אני באופן אישי לא ראיתי דברים כאלה, וכמובן לא לקחתי חלק בעבירות מסוג זה. אבל אני חושב שאין עשן בלי אש."

ישי מסמל תקופה מרתקת בחיי הקאמפוס התל־אביבי. במישפטו של קראוס הוא הוזמן כעד תביעה, והציג את עצמו כברוקר פרטי. ישי, שהגן

טיירו נעצר שבועיים אחרי שקראוס נפל בפח שטמנו לו אנשי מחלקתו של בנימין זיגל. קראוס תבע שלמונים מהאובן, וזה מיהר לדווח על הסחיטה למישטרה. טיירו הוזמן לחקירה שיגרתית ובעיקבותיה נעצר. „בהתחלה ישבתי עם סוחרי־סמים ברמת־גן. אחר־כך הועברתי לבית־המעצר המחוזי באבו־כביר. היחס כלפי

מדוע הג'בה האוניברסיטה כה מאוחר על השתוללות אגודת־הסטודנטים?

במהלך עדותו על האובן, האיש שהעיד נגד קראוס, עבד באותו זמן בחברת דנור, שמישרדיה שכנו בדיזנגוף סנטר.

שותפו למישרד היה יוסי שטרוזמן, שאחותו, ריבקה, עבדה במיפעל השיכפול באוניברסיטה, אצל האובן. שטרוזמן נעצר לא מכבר כחשוד בהטמנת רימון במכוניתו של מוניה שפירא ושוחרר אחרי 48 שעות.

ישי מנהל אורח־חיים פזרני גם כיום, למרות הנפילות הגדולות בבורסה. הוא עובד היום במישרד־השקעות חדש בתל־אביב בשם רום.

אלי קראוס היה זה שזרק את ישי מהמיזנון של אגודת־הסטודנטים והכניס במקומו את מיקי אבי־סרור.

היה הוגן. בסוף כל חקירה היו נותנים לי קפה ועיתון, כי ידעו שאני מת על עיתונים.

„גם קראוס, על־פי מיטב ידיעתי, קיבל יחס הוגן. אותי האשימו בקבלת משכורת פיקטיבית. אחר־כך התברר שקיבלתי שכר בתל־אביב עבור תקופה שבה עבדתי."

אז החלו צרותיו של טיירו מכיוון אחר. „כץ לא הסכים לשלם לי את המשכורת האחרונה שהייתי צריך לקבל כסגנו. את הצ'ק המוכן עבורי, הוא קרע לגזרים. הצ'ק הגיע לי על תקופה ארוכה שלפני המעצר. הוא בטח חשש שאם הוא יתן לי את הצ'ק יחקרו גם אותו."

המישפט העסיק אותו במשך שנה. הוא היה מובטל מאונס. את הבקרים

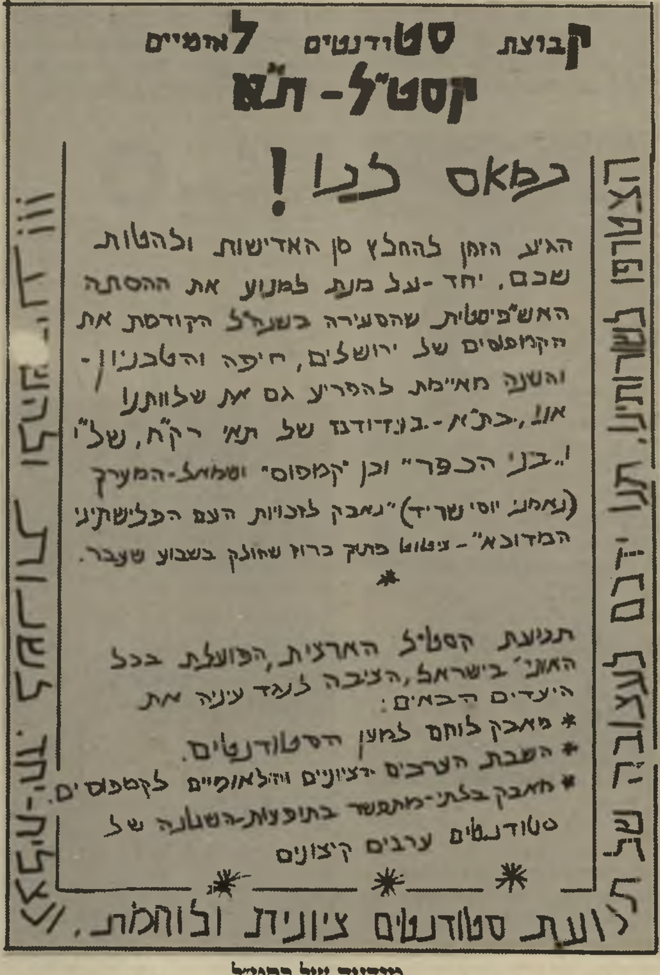

מודעה של קסט"ל
מי הסית את מי

כדי להשלים את התמונה, האובן, כחברו ישי, גם הוא קשור לחברה להשקעות. על פי מידע מעודכן ממסוף מישרד־המישפטים, האובן ועסקן סטודנטים אחר ברימוס, אריה טננבאום, הקימו יחדיו את שונית, חברה להשקעות בע"מ, שבה שניהם בעלי המניות.

אומר טיירו: „ישי היה מקורב למישפחת בגין. הוא אפילו בילה עם בתו של מנחם בגין, לאה. הוא היה בן־בית בביתו של בגין. אני זוכר שפעם התקיים בירושלים נשף של התאחדות־הסטודנטים הארצית. אני אפילו זוכר את התאריך. זה היה ב־24 בנובמבר 1982. אז הוא החזיק בכיס המון שטרות של דולרים. הוא התפאר שהוא סוחר מט"ח. איך יכולתי לזרוק איש כזה מהאגודה?"

בילה כהרגלו בקאמפוס התל־אביבי, אך את רוב זמנו הקדיש להכנת חומר שיוכל לעזור לו להביא לזיכויו.

טיירו מסרב להודות בכך, מטעמי זהירות, אך במשך השנה הזו גם הוא וגם בני מישפחתו של קראוס, שניסו לעזור לו בכל כוחם, אספו חומר רב על מה שהתרחש באגודת־הסטודנטים של אוניברסיטת תל־אביב ובהתאחדות הארצית. חלק מהחומר מצוי במיסמכים חלק בהקלטות. רק מיעוט ממידע רב זה בא לידי מיצוי במהלך המישפט.

מימצאים כאובים

סיפוריו של טיירו מחזקים את הטענות שהשמיע העולם הזה

(המשך בעמוד 64)

במדינה

חיפה
האיכפתניקית

היא לא מתפשרת, עומדת על שלה ורוצה להיות ראש־עירייה.

השם יהודית נאות אינו אומר הרבה למי שמתגורר מחוץ לחיפה. אך בעיר־הנמל הצפונית מוכרת הפרופסור (לתורת החיסון ברפואה) הצעירה (39) היטב. שמה הפך שם־נרדף למילחמה בשחיתות ובחוסר טוהר־המידות שבו לוקים נבחרים חיפאים אחרים. עתה היא רצה לראשות־העירייה מטעם תנועת שינוי, אחרי שבקאדנציה הקודמת היא היתה חברת מועצה.

את פעילותה הציבורית החלה אחרי שהיא לוקחת על עצמה, אם תקדיש את עצמה לחיים הציבוריים. „קארנציה אחת תפגע בקאריירה האקדמאית (פרופסור־חבר בטכניון). מעל זה, פירוש הדבר הפסקת הקאריירה." נאות החליטה לרוץ לבחירות אחרי שערכה הצבעה בבית וקיבלה את בירכת הבעל (אורי, מהנדס אלקטרוניקה ואבי שלושת ילדיהם). „לא הייתי מוכנה לשבור את חיי המישפחה כדי לרוץ לעיריית חיפה."

ביקור בתל־אביב. הפרופסור הצעירה מבלה עתה יום יום במקומות ציבוריים. „איכפת לי מזכויות אזרח ובעיות פנים. אני רוצה לשבור את המוסכמה שדבקה בעסקני חיפה שהם יכולים לעשות בעיר כל מה שהם רוצים, כי לחיפאים לא איכפת."

במאבק־כוח שהיה בחג הסוכות בין

מועמדת נאות עם בעלה אורי
מאה אחוז הפעם, או בפעם הבאה

מילחמת יום־כיפורים. „התחלתי בהפגנות־הזדהות עם מוטי אשכנזי, ואז הייתי ברשימת ר"ץ. לשינוי עברתי כאשר היא הוקמה בשנת 1975. בחיפה לא היה הבדל בין תומכי שתי התנועות."

הצבעה בבית. בבחירות האחרונות למועצת־העיריה, לפני חמש שנים, נכנסה רק נאות. „הייתי אחת מתוך 27 (חברי המועצה), אך לא נתתי להם מנוחה." היא אומנם שירתה רק שליש קאדנציה („נהגנו רוטאציה בתנועה"), אך כשלא היתה במועצה היא עקבה אחר המתרחש.

שמה נקשר לפרשת בית־הלוחם: „לא יכולתי להעלות על דעתי שאם האדריכל דויד ינאי מתלונן על שחיתויות, תפטר אותו העירייה."

מה היא רוצה להשיג?

„איכפת לי הנעשה בחיפה," היא אומרת, „יש בה נסיגה מוחלטת בכל התחומים. היא מצטיינת בזיהום אוויר, מקום ראשון בארץ, באבטלה ובפרשיית מישפטיות, המעידות על חוסר מינהל תקין, במיקרה הטוב. יש בה ניהול בלתי תקין, ביזבוז כספי ציבור. אין היכן לבלות בעיר. ראש־העירייה הנוכחי, אריה גוראל, אינו שולט במצב. מועצת פועלי־חיפה היא השולטת בו, במועמדי המערך לעירייה ובעיר.

„הליכוד רוצה להחליף את מקבלי המשכורות של המערך במקבלי משכורות שלו. זה כל השינוי שהם מציעים."

נאות מודעת לסיכון המיקצועי דתיים וחילוניים על פתיחת גלריה שש ורבע בעיר בשבתות וחגים התייצבה נאות בראש קבוצת החילונים. „אני איאבק בכל כוחי לעצור בעיר את הכפייה הדתית. אני לא מוכנה שילדי ייעזבו את חיפה ואני איאלץ לצאת לתל־אביב כדי לבקר את נכדי."

נאות, הלא־מתפשרת וכזו היודעת לעמוד על שלה, לא בטוחה במאה אחוז שהיא תהיה ראש־העיריה בקאדנציה הזאת. אך אם לא עכשיו, בוודאי בעוד חמש שנים.

מישפט
פנים לא־חדשות

בעירעור בוטל פסק־הדין, מכיוון שהשופטת הביעה את דעתה על עברו של הנאשם.

גדי (שם בדוי, הנאשם הוא קטין אשר שמו אסור לפירסום) הועמד לדין לפני שופטת־הנוער סביונה רוטלוי בחדרה, על עבירה של התפרצות. הנאשם לא היה מיוצג, והתביעה לא הביאה את ראיותיה בישיבה הראשונה. השופטת החליטה לתת לתביעה עוד הזדמנות וכך כתבה בהחלטתה: „אילו היה מדובר בקטין המופיע לראשונה בבית־המשפט, לא הייתי מהססת לזכות את הקטין בהיעדר ראיות מטעם התביעה. אולם מאחר שמדובר בפשע... ובנער שאינו פנים חדשות בבית־מישפט זה, אני נותנת לתביעה הזדמנות נוספת."

כומר פולני אנטי־שמי טוען:

סטאלין היה יהודי ספרדי!

סטאלין עם לנין
המתחרה על הירושה היה בבית־הבראה

„הם יושבים במישרדי־החוץ, הם יושבים בבנקים ובמוסדות־המימון, הם יושבים בסוכנויות־ הידיעות והם יושבים במערכות העיתונים הגדולים... אבל אין להם כל עניין במישרות־ייצוג מחוסרות־מישקל, כמו נשיאי־מדינה או מלכים, והם מעדיפים להיות שרים ופקידים בכירים."

מי הם אלה, השולטים שילטון של־ממש בעולם ומלוא היהודים, כמובן. כך, לפחות, סבור הכומר הפולני מיכאל פוראדובסקי. והוא לא סתם כומר פולני, אלא כומר פולני היושב בוואתיקן, והמפרסם את דיעותיו בריבעון דוספאסטרש פולסקי זאגראניקה (הכומר הפולני בחו"ל).

לרגל יום מותו ה־100 של קארל מארכס פירסם פוראדובסקי, בגיליון האחרון של הריבעון, כתבה ארוכה המגלה, מנתחת ומתארת את קשר המאה: היהודים נגד העולם כולו.

וזה הולך כך: התלמידים האמיתיים של מארכס הם הטרוצקיסטים, שהם, כולם, גם יהודים וגם בני הבורגנות העשירה (לדעת הכומר, בדיוק כמו קארל מארכס עצמו, שאותו הפך לאב עשיר, ונשוי לבת של איל־ממון מוול סטריט).

המרצע מן השק

אך הטרוצקיסטים־היהודים לא הסתפקו בכך, כרתו ברית, עם „בני השטן, הבונים החופשיים, וחוגי ההון הגדול," וכך הם מנסים להגשים את חלומו של מארכס, להקים קומוניזם, שבו יהיה הכל — מלבד היהודים עצמם — בבעלות היהודים.

„בדיוק כפי שהיה בימי שילט[...] יוסף בן־יעקב במצריים," מוסיף הכומ[...] המאיר אירועים היסטוריים מזוו[...] חדשה לגמרי.

אחרי פגז כזה לא נשאר עוד הר[...] לומר, אבל פוראדובסקי אומר את ז[...]

הלא בכל זאת, היה מי שני[...] להילחם בטרוצקיסטים. היה זה יו[...] סטאלין. אבל, רגע, רגע.

„האמת היא שסטאלין לא ה[...] אנטישמי, הוא רק שנא טרוצקיסטים[...]

וזה לגמרי לא פשוט, כפי שמגל[...] הכומר הפולני, העלול, עם פרס[...] דבריו, להפוך מפורסם כמעט כמו כו[...] פולני אחר ברומא, האפיפיור יוח[...] פאולוס השני.

ומדוע שנא סטלין את הטרו[...] קיסטים? לאוו דווקא מפני שהם מנס[...] להשתלט על העולם. סטלין שנ[...] אותם, כי הוא שנא את טרוצקי. ומדו[...] הוא שנא את טרוצקי? כי טרוצקי הי[...] יהודי אשכנזי.

ועתה יוצא המרצע מן השק: האמ[...] היא, מגלה מיכאל פוראדובסקי, שג[...] סטאלין היה יהודי. אלא מה, הוא הי[...] יהודי־ספרדי, וכאשר ליהודי־ספרדי י[...] עסק עם יהודי אשכנזי...

שני יהודים אשכנזים וגוי גמור אחד

שלוש הדמויות המרכזיות בכתבתו מוכת־הסירוף של הכומר הפולני הן טרוצקי, מארכס וסטאלין. הקשר בין העובדות ההיסטוריות לעובדות־כביכול שהעלה מיכאל פוראדובסקי מתמצה בשתי נקודות בלבד:

טרוצקי ומארכס אכן היו יהודים, ואפילו יהודים אשכנזיים. אבל בזה מסתיים כל דמיון בין העובדות ההיסטוריות וההזיות הפולניות.

ואלה הן העובדות:

● **טרוצקי, ליאון** (1879־1940) נולד כלייב דוידוביץ ברונשטיין, הוגלה על־ידי שילטונות הצאר בגיל 19 לסיביר, בעוון פעילות מהפכנית, נמלט לוינה האוסטרית וייסד בה את העיתון פראוודה (האמת).

הוא שב לרוסיה ערב מהפכת אוקטובר 1917 והיה הקומיסר לענייני־חוץ (שר־החוץ) בממשלת לנין הראשונה ולאחר מכן, שר־המילחמה, שהציל את רוסיה מפלישת אוייבי המהפכה.

הוא החמיץ את ירושת לנין (בעת מותו של לנין בילה טרצקי בבית־הבראה בהרי הקווקז) והודח על־ידי סטלין, שממנו ברח לתורכיה, לצרפת, לנורווגיה ולבסוף למכסיקו.

במכסיקו השיגה אותו ידו הארוכה של סטאלין, כאשר רוצח־שכיר, ידיד המישפחה כביכול, רצח אותו ברקר של קרח.

■ ■ ■

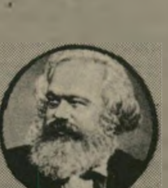

● **מארכס, קארל** (1818־1883) יליד גרמניה ובנו של רב. עיתונאי לפי מיקצועו, הגחשב, יחד עם פרידריך אנגלס, שעימו פרסם בגיל 29, את המאניפסט הקומוניסטי, אבי הקומוניזם.

מארכס, שהוציא לאור, 20 שנים יותר מאוחר, את ספר היסוד שלו, הקאפיטאל, היה נשוי לאשה אמידה, אך לא בתו של איל־הון כלשהו. הוא נדד רוב ימיו, עקב הלחצים שהופעלו עליו בשל פעילותו הפוליטית. הוא עבר מגרמניה לפאריס, ומשם לבריסל והתיישב לבסוף בלונדון, שבה נפטר ונקבר.

■ ■ ■

● **סטאלין, יוסף ויסריונוביץ** (1879־1953) נולד בטיפליס הגרוזינית כיוסף דז'ואשווילי. בנו של סנדלר ותלמיד הסמינר התיאולוגי לכמרים, שיצא מהר מאוד לתרבות רעה.

הוא הוגלה לסיביר בגיל 24 .לפני המהפכה נעצר שמונה פעמים הוגלה שבע פעמים ונמלט שש פעמים. הוא היה לעוזרו הקרוב של לנין, ואחרי המהפכה, שבה מילא תפקיד נכבד בהדיפת הפולשים האנטי־מהפכניים, מונה לראשונה למישרה ממלכתית כמבקר־המדינה. ממישרה זו עלה, עד מהרה, והיה לשליט הכל־יכול של ברית־המועצות, תוך טיהור הדמים של מתנגדיו בשנות ה־30 ונצחונו על הפולשים הגרמניים בשנות ה־40.

התביעה לא החמיצה את ההזדמנות הבאה, היא הביאה עדים והקטין הורשע על־ידי השופטת ונידון לשנתיים מאסר בפועל.

שאינו מכיר. עורך־הדין אורי בר־עוז עירער לבית־המישפט המחוזי בחיפה. הוא טען כי הנאשם הורשע בטעות ולחילופין, כי העונש חמור מדי. הסניגור טען בבית־המישפט כי השופטת דלמטא הביעה את דעתה, כאשר אמרה כי היתה מזכה כל נאשם אחר במצבו, אך בגלל עברו היא נותנת לתביעה הזדמנות נוספת. בכך ראה הסניגור הפליה לרעה של מרשהו.

בית־המישפט המחוזי קיבל את הטענה. כדי שיוכל גדי להינות מן הספק, הוחזר הדיון לבית־המישפט דלמטא, כדי שיישמע מחדש לפני שופט אחר, שאינו מכיר את הנאשם ואת עברו.

אליבי לטביעת־אצבע

העציר שוחרר מכיוון שהמישטרה לא רצתה לבדוק את האליבי שלו, בגלל טביעת־אצבע שנמצאה במקום הפשע.

„אני חושב שעורך־הדין דרור מקרין השתגע," אמר קצין־המישטרה, כששמע כי זה מערער על מעצרו של דויד אסולין. אסולין נעצר בחשד פריצה בדירה בבת־ים. בדירה נמצאה לפי דברי המישטרה טביעת־אצבע של החשוד. הוא בעל עבר פלילי כבד, ותלוי נגדו מאסר על תנאי.

בכל זאת, ערער עורך־הדין מקרין על מעצר של עשרה ימים שהוטל על החשוד, כיוון שזה טען כי מעולם לא היה בדירה, לא ביצע את ההתפרצות, ולא יתכן שטביעת אצבעו נמצאה שם. הוא גם מסר אליבי מלא לשעות שבהן נערכה הפריצה. אולם איש המישטרה צחק בפניו ואמר לו כי אל מול טביעת־אצבע אין כל טעם לבדוק אליבי, וכי כל עדי האליבי הם שקרנים.

עורך־הדין מקרין החליט לערער על המעצר. הוא סיפר לשופט אריה אבן־ארי, כי יתכן שקרתה טעות בזיהוי טביעת האצבע במחלקה לזיהוי פלילי של המישטרה. השופט ביקש מהמישטרה להראות לו את חוות־דעת המומחה, ואז הסתבר כי בתיק יש רק מיברק המודיע כי טביעת־האצבע הנדונה שייכת לחשוד, אולם חוות־הדעת טרם סופקה. מאחר שהמישטרה לא חקרה כלל את האליבי, החליט השופט לשחרר את העצור בערבות.

מכות בין רופאים

הרופא נזקק לטיפול רפואי, אחרי שהוכה בידי חמו, שגם הוא רופא.

למרות שהמיקרה היה פעוט מבחינה רפואית, טיפלו בו שלושה רופאים. ד"ר ולדימיר קריביאן, רופא צעיר העובד בקופת־חולים, התלונן על שבר בצלע, שנגרם לו, לדבריו, ממכות שקיבל מד"ר יפים בורטניק, רופא גם הוא, העובד בבית־החולים בפרדסיה.

לדברי כתב־האישום, שהגישה התובעת שרה דותן, התקוטטו שני הרופאים, ברחובות נתניה, בגלל סכסוך ממושך שהיה בין קריביאן ובית אשתו, סבטלנה, שהיא בתו של ד"ר בורטניק.

היחסים המעורערים בבית הזוג הצעיר הגיע למשבר, ואביה של סבטלנה, שהיתה בימים האחרונים להריונה, לא יכול לעצור בעצמו, וכאשר חשב כי הבעל פוגע באשתו — בתו, רדף אחריו ברחוב ולבסוף היכה אותו במנעול ההגה של המכונית וכך גרם לו לחבלות ושבר בצלע.

בבית־המישפט יעלו שני הרופאים את הפרשה הכאובה, שלא נמצאה לה תרופה.

חיות

איין, לייל?

צעירה ירושלמית מבקשת את כלבה הטוב שנעלם.

לפני כמה שבועות יצאה ארנה שנייצר בת ה־22, לטייל עם כלבה האהוב לייל. השעה היתה תשע בערב כאשר ארנה חזרה הביתה.

היא פתחה את הדלת והשאירה אותה פתוחה, כדי שהכלב ייכנס בעקבותיה. עברה רבע שעה והכלב איננו.

ארנה יצאה מביתה לחצר, שרקה לכלב, פנתה לשכנים ושאלה אם מישהו ראה אותו. איש לא ראה את הכלב. הוא פשוט נעלם.

ארנה הסתובבה ברחובות ירושלים עד אור הבוקר, ואז ניגשה לצער־בעלי־חיים בשועפא וגם בעטרות, אך לכלב לא היה זכר.

פרס 500 דולר. את לייל קיבלה ארנה לפני שלוש שנים, מחברה שהתגוררה בנווה־אילן, אשר בפרוזדור ירושלים, ליד אברגוש.

ארנה היתה אז במשבר וחברתה נתנה לה את הגור הקטן, שהיה אחד מעשרה גורים באותה המלטה, כדי לנחם אותה.

הכלבלב היה קטן וחלש מכולם. הוא הלך בקושי ואכל בישיבה במשך ארבעת החודשים הראשונים. ארנה טיפלה בכלב במסירות, לקחה אותו כל שבוע לרופא וטרינר, שממנו קיבל הכלב זריקות לחיזוק.

כאשר הבריא לייל, הפך לכלב יפה־תואר וחסון.

ארנה לקחה את הכלב איתה לכל מקום והוא היה חברה הנאמן ביותר.

עתה, משנעלם לייל, הסתובבה ארנה עם תמונתו, חילקה אותה לכל הרופאים הווטרינרים בירושלים, פירסמה מודעות בעיתונים וברדיו והדביקה מודעות עם תמונת הכלב בכל שכונות ירושלים.

היא הציעה פרס של 500 דולר לכ[...] מי שיחזיר את הכלב.

יותר מאהבת־גבר. ארנה ל[...] מצאה מנוחה לנפשה, המשיכ[...] בחיפושים קדחתנים בירושלי[...] ובסביבתה. באחד הערבים קיבל[...] טלפון אנונימי וקול גברי אמר לו[...] מעבר לקו. „מישהו שאת מכירה לק[...] את הכלב שלך בתוך מכונית ונס[...] איתו לתל־אביב, שם שיחרר אותו. חב[...] על הכסף שלך ועל כל המודעו[...] בירושלים. הכלב לא שם."

ארנה שאלה את האלמוני מניין הו[...] יודע כל זאת, והוא ענה שאינו יכו[...] לומר יותר, כי הוא עלול להיפגע וא[...] טרק את הטלפון.

למחרת נסעה ארנה לתל־אבי[...] והחלה בחיפושים ברחובות ובשפת הים. היא הסתובבה במשך שעור[...] חיפשה בצער־בעלי־חיים, מסר[...] מודעות בעיריית תל־אביב, ושוב — ללא תוצאות.

בתל־אביב פגשה בכתבת העולנ[...] הזה נעמי ארווה, כשהיא עצוב[...] ומיואשת, וגילתה שהיא אינה אוכל[...] ואינה ישנה מאז נעלם כלבה האהוב.

ארנה היא חובבת־חיות מושבעת[...] אחרי סיום שירותה בצה"ל, כמש"קי[...] סעד, היא נסעה לאנגליה ועבד[...] בחוות־סוסים. כשחזרה מאנגליה עבד[...] באילוף־כלבים במושב רזיאל. הי[...] התכוננה לנסוע לארצות־הברית, כד[...] ללמוד אילוף כלבים לעיוורים, אב[...]

(המשך בעמוד 38)

יותר משרתים

בחודשים האחרונים התחלתי לכתוב מחדש את סיפור חייה של **יהודית מזור־טאוברמן**.

מאגי מגריסו, האמא הפרטית של יהודית, נוסעת בימים אלה לבקר את הבת, הבן והנכדים. כבר מזה שנה לא ראתה את סניף ניו־יורק.

יהיו קצת נשיקות וחיבוקים, ואולי גם התפייסות. יהודית כועסת על אמא על שדיברה איתי ומסרה לי חומר. יהודית תצטרך לסלוח לא רק לנו. כל המדורים המתאימים בעולם מלאים ידיעות על מיסטר טאוברמן ועל רכישת סותבי.

הידיעות האחרונות מאשרות, שאומנם הצליח לקנות את החברה הגדולה בעולם למכירות הפומביות של אוצרות אמנות. העיתונים בעולם מתקנים את העולם הזה. אנחנו כתבנו שהוא בין 300 העשירים בארצות־הברית. האחרים טוענים שהוא בין ה־10. הבדל קטן!

מאגי טוענת שליהודית זה לא משנה הרבה. גם אצל בעלה הראשון לא נגעה במים. גם בנישואיה הראשונים העסיקה מטפלת, עוזרת־מבשלת ונהג, שניקה גם את הרצפות. עכשיו קצת יותר. בכל בית יש שמונה כאלה. אז מה?

בבורותי הרבה כתבתי שאחד מבתיהם נמצא במיאמי־ביץ'. עלבון לא־יתואר! הבית נמצא בפאלם־ביץ'. ההבדל הוא כמו בין גני־תיקווה ובין סביון. סליחה, יהודית.

מאגי לא תוכל להתגורר אצל בתה או אצל בנה **בועז**. ראשית, מאגי אוהבת בתי־מלון, ולא רוצה להיות לטורח. ביתם הניו־יורקי של יהודית ואלפרד טאוברמן, עדיין לא מוכן. עדיין חסרים כמה עתיקות וחפצי־אמנות על הקירות.

לבועז, אחיה של יהודית, דירה מפוארת ועשוייה בטעם, בת שלושה וחצי חדרים. וכבר נכתב עליה בעיתונים שם, בלוויית צילומים מתאימים, וחבל ללכלך.

לנכדים הביאה מאגי, בביקורים הקודמים, מזוזה ומגן־דויד לתלות על הצוואר. אך הנכד והנכדה לומדים בבתי־ספר לא־יהודיים, והמתנות של הסבתא נשארו במגירה.

אלפרד טאוברמן הוא יהודי טוב, אך לא דתי.

את אהבתו לישראל הנציח בזמנו בפארק הנקרא על שמו בירושלים. לאחרונה תרם מרכז תרבותי, ההולך ונבנה בארץ, והנושא את שמו.

שאלתי את האמא אם הם יבואו במטוס הפרטי שלהם לפתיחה. „אולי יבואו ליום־יומיים, אבל יותר מזה אין להם מה לעשות פה."

לא רע בשביל מישפחה שהיתה לה חנות קטנה ברחוב נחלת־בנימין בתל־אביב.

יהודית מזור
מבעל עשיר לבעל עשיר יותר

העץ גבוה, חווה!

קראתם בוודאי את הסיפור של **חווה ארליכמן**, מפרשת ידלין, ואחר־כך את סיפורו של **בצלאל גורלי**. איך נשואיהם הטריים עלו על שירטון! זה לא שירטון — זה אי בגודל בינוני. התנבא מי שהתנבא שהפרשה לא תרד מהכותרות. היא לא יורדת.

מסתבר שבצלאל מחזיר מילחמה שערה. ובשלב ראשון זכה הוא. הכניסה לדירה, שנרכשה בכספו, נאסרה עליה.

סצינת התעלפות וקילוגרמים רבים שאיבדה ממישקלה, מעידים שידו של בצלאל על העליונה — לפחות בינתיים.

אתם זוכרים בוודאי שתמורת 100 אלף דולר היתה מוכנה לוותר על התואר „גברת גורלי". עכשיו מספרים לי שהמחיר בירידה. היא כבר מסכימה ל־50 אלף דולר.

יתכן שחווה ניסתה הפעם לטפס על עץ גבוה מדי.

שיהיה להם בריאות

רומאנים בין הצעירים — זה לא חוכמה. אבל רומאן בין מי שעברו הרבה בחייהם — זה מעניין אותי.

רומאן השבוע שייך לאלמן **פסח בלקין** ראש מועצת רמת־השרון לשעבר, שהתאלמן מאשתו לפני שנה, אחרי שחלתה במחלה ממארת. הרומאן הוא עם **רחל הרמתי**. למי שלא זוכר — היא אחראית לתוכניות־הזמר ברדיו, גרושה מזה הרבה שנים, אם לשתי בנות, שהבכורה ביניהן סיימה לאחרונה שרות בצה"ל כקצינה. רחל ניהלה במשך שנתיים רומאן עם עובד אחד ברדיו, **מיכה פרודמן**, שהוא צעיר ממנה ב־10 שנים.

לזוג בזה אני בהחלט מאחלת הצלחה.

שמנמן ועליז

פגשתי השבוע את **איציק קול**. הבחור נראה בריא ומאושר. כל הסנטימטרים (אין הרבה) במקומם. וכל הקילוגרמים מונחים אחד־אחד בסדר הנכון והקבוע. כל זה כך שלא תחשדו שהוא ממשיך בדיאטה. הוא גם לא ממשיך עם **אילנה רובינא**.

„והאמריקאית שהכרת באוניה?"

„מה אתם רוצים ממני? אני גרוש שנה, אחרי עשרות שנים של נישואין, והיום נפגש עם כל מי שמוצאת חן בעיני."

? ?

„האשה שאליה אני קשור, והחברה הטובה

איציק קול
מנישואים לחיפושים

„מה קרה איציק?"

„שום דבר מיוחד, פשוט קצת יצאנו."

„הרי חיפשתם פנטהאוז?"

„נכון, אילנה עזרה לי לחפש דירה, אני רוצה לקנות דירה חדשה."

ביותר שלי, היא **נעמי** (אשתו לשעבר). היחסים בינינו מצויינים, ובשבת הקרובה נבלה כולנו יחד עם הבן שמגיע."

הבחור סימפאטי, אין מה לעשות. אי־אפשר לטפס עליו.

הפרופסור של קארין

ל**קארין דונסקי** היה רומן של שבע שנים עם **פרופסור** לעניינים שלנו, ידידותיי. רומן כן, אבל יותר לא הלך. הפרופסור היה חוזר בערב לחיק אשתו, וקארין לחיק עצמה. הסיפור הלך שם על חם־קר, חם־קר־קר.

לאחרונה עלה הפרופסור ברישתה של גברת אחרת. מספרים שנשאר בחיקה על קבוע. אם אתם רואים את קארין, אל תספרו לה, לא כדאי.

ומפרופסור לפרופסור „צריך פוד־פרוססור" (איך החרוז?) הפרופסור הנואף השני שבסיפור התחיל את הקאריירה עם לב של אבן.

זה הלך כך: בפקולטה־למישפטים יש **מרצה** חתיך־אגדה. יש באוניברסיטה כמה גברים נאים הראויים להישמע ולהראות, אבל כמה אפשר לאכול? אותו הן מתות לאכול.

הן, הסטודנטיות, היו באות להרצאות בבגדי־מילחמה. וכך גם הצבעים. הפשילו חצאיות. הראו בירכיים, עשו עיניים והתחנחנו. מה לא?

והוא? לב של אבן. לא שם. לא רואה ולא שומע. אחרי ההרצאה רץ הביתה לאשתו, אפשר להשתגע.

וכמו לכל מחלה — גם לזו יש רפואה. סוף־סוף החלה האבן מתרככת. אשת חמודות בת 25 עשתה זאת. הולך שם רומן ההולך ומתלהט, ובנות הפאקולטה מוריקות מקנאה. למה לא הן?

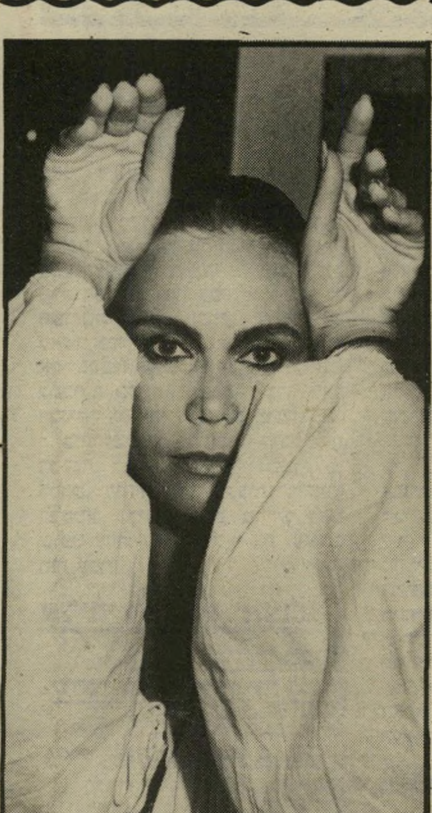

קארין דונסקי
מחיק לחיק

תסריט של פליני

בא לכם לצחוק? משהו בשבילכם!
חצי המי־ומי שלא נוסעים לחו"ל לרזות, נוסעים לאשקלון. שם מתקיים מזה שנים פנסיון הרזיה בהנהלתו של ד"ר **בנימין פרומר**, ומאז גירושיו, בהנהלתה של **בטי**, אשתו־לשעבר.

שנים רבות התנהל הפנסיון במלון דגון, וכשזה נמכר והד"ר עזב, עברה בטי למיבנים אחרים.

בשבוע שעבר, אחרי סעודת־הצהריים דשנה של מרק פטרוזיליה, או חצי תפוח וקצת תרד במיקרה הטוב, הלכו האורחות לחטוף תנומה ולהקל על העיכול.

באחד החדרים השתרעו על מיטותיהן שתי

דליה שפלן
טיבעונית

דליה הירש
בורחת

דליות — **דליה הירש**, גרושתו של **רמי הירש**, מבעלי הקוליסאום, ואחותו של **ארנון מילצ'ן**, וחברתה, **דליה שפלן**, מנהלת חברה לקוסמטיקה טיבעונית. כמו אצל יתר האורחות בשעות המנוחה, המלתחה המופגנת היתה מיני־מלית־מינוס. הפעילות היחידה: חלומות על סטייקים עסיסים וקדרות תפוחי־אדמה.

לפתע נשמעו צעקות והחלה מהומה. נשמעה צעקה של בטי לעזוב את החדרים ולברוח החוצה. כל האורחות, לבושות או לא, ובעיקר לא, התחילו לפרוץ החוצה מהחדרים.

בחוץ כיוונה בטי פרומר וחברה הקבוע את הנמלטים הרחק מהבניין, חלקם הוסעו לשפת־הים. כשלא נשמע פיצוץ ולא נראתה דלקה, והקרקע לא נשמטה מתחת לרגליהן, התחילו האורחות להיות מסוקרנות.

לקראת חשכה, כשהחלו להתגנב לחדריהן, התבררה סיבת המהומה. לבטי אין רשיון מטעם העיריה להחזקת הפנסיון. מודיע סודי מבין עובדי העירייה טילפן לפנסיון והודיע שפקחים באים לערוך ביקורת.

המישקל שהפסידו האורחות באותו יום!

מעוז בכיכר המדינה

לאחרונה נודע לי ש**ניצה מעוז** עוזבת את דירת־הפנטהאוז שלה במלון מיגדלי דניאל לטובת דירה חדשה בכיכר־המדינה, שאותה רכש עבורה בעלה־לשעבר, **דני מעוז**.

כשפגשתי בדני לאחרונה, לפני ארבעה חודשים, מיד אחרי הטרגדיה הנוראה שבה נהרגה בתו **אלינור** בתאונת־הדרכים המחרידה ליד אשדוד, הוא היה נרגש ולא יכול היה לסלוח לניצה, שהרשתה לבתם לנסוע ב־3 בבוקר לאילת עם בחור לא־מוכר. אך הנה חלפו ארבעה חודשים וחשבתי לתומי שהזמן עשה את שלו, ואולי...

פגשתי את דני בדירתו, כשהוא יושב בכורסה ומאחוריו פסל־עירום של **דפנה רסקין**, שהיתה ידידתו במשך שנה. מספר דני: „אני לא אחזור לניצה, אפילו אם היא תהיה האשה היחידה בעולם. רק אם היא תחזיר לי את אלינור! נתתי לה לגור בדירתי רק בגלל בתנו הקטנה, **לורן**.

„עם מותה של אלינור החלטתי שאני מקדיש את חיי לקטנה (בקרוב ימלאו לה 16). מאחר שיש לי בדירה רק חדר־שינה אחד, רכשתי את הדירה בכיכר־המדינה כדי לגור בה עם לורן. אבל לתמונה נכנסה ניצה.

אלינור היתה תמיד האינפוזיה שלה, ותמיד היא קיפחה את הקטנה. אבל אחרי מותה של אלינור, היא לא נפרדת מהקטנה, ומכיוון שניצה, כנראה, ביזבזה את הכספים שקיבלה ממני, נתתי לה לגור עם לורן בדירה.

„את הבחור שהרג את אלינור לא ראיתי מעולם. גם הבן של **גולדמן (איתן)** לא הגיע השנה לחופשת־הקיץ שלו לארץ. ב־25 בנוב[מבר] עמדו למלאת לאלינור 20 שנה, וזה יהיה יום־הזיכרון שלה.

„אני אוכל עם לורן כל יום בצהריים [...] אמי, וכשהיא נכנסת, לבושה בבגדים של אח[...] תמיד נדמה לי..."

אלינור דני ולורן מעוז
אמא טובה

שמור לי ואשמור לך

נגיד שאת זמרת נודעת ומפורסמת ברחבי המדינה. ונניח שיש סוד, שאת רוצה להטמין ולהסתיר מעיני המעריצים והסביבה. ואני יודעת שהסוד הוא שאת קצת עליזה.

ויתכן שאתה שחקן, או נגן, או מלחין, ושגם אתה עליז בעליזים, וגם אתה לא משתגע מהרעיון שיצביעו עליך באצבע או ירכלו עליך במדור.

מה עושים?

מנהלים רומאן לוהט וסוער לעיני הצבור, ובשקט ובמיסתרין פונים אשה לרעותה ואיש לרעהו. חפיף.

כולם הרוויחו

בדרך כלל, במקרה של גירושין, יש[...] שמרוויח ומי שמפסיד. הפעם הרוויחו ש[...] האחת שהתגרשה והאחת שהתחתנה. במשך [...] הסעיר הרומן של **ארנון צוקרמן**, לש[...] מנהל הטלוויזיה, עם **מירי הלוי**, מזכירתו [...] מסדרונות הטלוויזיה. מירי היפהפיה הבלונ[...] היתה בתחילת שנות ה־70 ידידתו הטובה [...] הזמר **יהורם גאון**. הרומן ביניהם נמשך ש[...]

אחרי רומן ממושך התגרש צוקרמן מאיל[נה] אשתו, ונשא לאשה את מירי. בימים אלה עו[...] מירי ללדת את ילדם.

ואילו אשתו לשעבר של צוקרמן, אי[...] זכתה השנה בפרס רשות־השידור על תוכ[...] הרדיו הטובה ביותר של השנה.

סוף־סוף יכלה אילנה להתפנות לעשות ע[...] מצויינת ברשות.

מירי הלוי
רומן ממושך

ואילו צוקרמן הקים, עם **דן שילון**, ד[...] פרטית בשם רימון, שצילמה לאחרונה [...] המופע של סיימון וגרפונקל, ומכינה תוכניו[ת ...] התנ"ך.

סוף טוב, הכול טוב.

המכרסמים עד העצם

כשאני רעבה — ומי לא? — תנו לי איזה סטייק עסיסי או דג בגריל או עשוי ברוטב, איזה מעדן סיני משגע, קצת פירות, ואם יש מוס בשטח, אהלאן וסהלאן, שיהיה לי לבריאות!

יש חברה האוהבים דליקטסים אחרים. קחו למשל ציפורניים. יש בין אניני־הטעם המוותרים על כל רזי המיטבח הצרפתי, פסטה זה לא בשבילם, ועוגות לא יעלו על שולחנם. הם כוססים ציפורניים.

תנו להם ציפורן או שתיים — ויש חגיגה.

נחום שליט השחקן אכל את שלו לתיאבון, ולאחרונה נגמל.

ציפי שביט, שעברה למעדנים אחרים מתהדרת רק לאחרונה בציפורניים עשויות למופת.

הגורמה בהא הידיעה של עולם־הכיסוס הוא בלי ספק הזמר **שלמה ארצי**. אצלו המצב גרוע, כי המלאי נגמר מזמן. הבחור הולך רעב כימעט קבוע. אילו היה יכול להגיע לאצבעות רגליו...

בחור סימפטי, כלב מי שלא מפרגן לו!

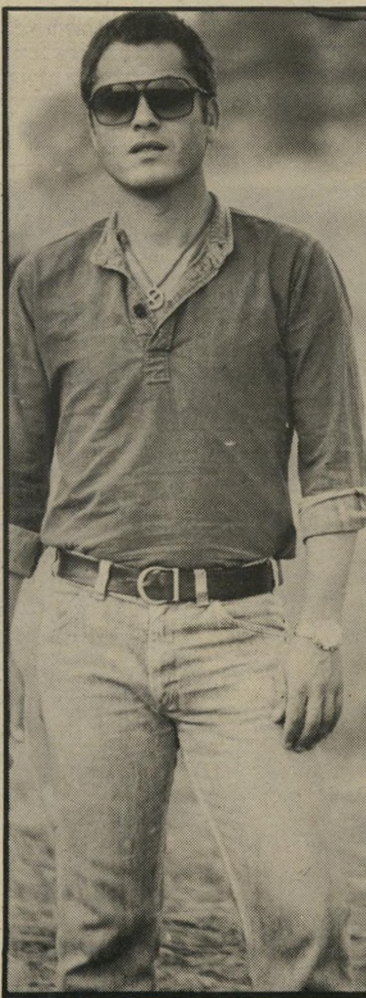

שלמה ארצי
אלוף

ספר־הצמרת
היהודי מתחתן ★
אופנאי־הצמרת חוגגים

הנשים של תמרה

גננת ולקוחות אלי ליאור, בעל חנות לאביזרים בתל־אביב, אוחז בבנו בן החצי שנה. הוא לקח את בנו לחדר־הילדים, שהיה בחנות, וניסה להרגיע את הילד שהיה נרגש.

היא אופנאית של קלאסה. היא מעידה על עצמה: „אני לא רוצה לחדש בשטח האופנה, אלא רוצה להלביש את הנשים בבגדים שיחניפו להן, שהן תיראנה רומנטיות, והבגד שהן תלבשנה יהיה אצלן בשימוש חוזר להרבה שנים.”

השבוע חנכה **תמרה יובל** את בית־האופנה שלה ביפו. תמרה היא מהוותיקות בשכונת האמנים של יפו. היא נשואה לאנגלי בשם **טים ג'ונס**, שגם הוא מעצב. לא, לא מעצב בגדים אלא מעצב רהיטים, והוא ציפה את בית־האופנה של תמרה בעץ.

לזוג יש ילדה קטנה, שגם עליה הם חשבו.

טים תיכנן בבית־האופנה חדר־ילדים. יש שם מיטה שעליה יושבות בובות, שאותן הלבישה תמרה בבגדים.

בזה לא נגמרת האחריות של תמרה. היא לא תתכנן בגדים רק למען נשים, אלא גם למען ילדות.

יובל מתכננת בגדים בשיטה מיוחדת. את האשה שבאה אליה לבית־האופנה שואלת תמרה: „מהן הפנטזיות שלך?” ורק אחר־כך מתכננת לה את בגדיה.

הסיפור של תמרה לא מתחיל ביפו ובנשות יפו־תל־אביב. לפני שלוש שנים, לפני שהתחתנה, שימשה תמרה יועצת אופנה לתעשית דיגמי־הפולקלור של גווטאמלה. היא נקראה לשם על־ידי **רות דיין**, לעצב דגמים.

היום תמרה מלבישה את הזמרות **ירדנה ארזי, אילנית, אילנה רובינא** ו**נורית גלרון**.

בבית האופנה שלה ביפו מתכוונת תמרה להלביש נשים, ילדות וכלות.

תינוק בהשאלה הדוגמנית תמי בן־עמי לקחה את התינוק מידי אמו, התכשיטאית עומר ליאור. תמי הקפידה לענוד את סיכת הבחירות של אייבי נתן.

טים, בעלה, יעשה רהיטים, וגם אותם היא תמכור. בנוסף לכך יהיו תלויים שם תכשיטים בעיצובה של **עומר ליאור**, תכשיטאית שגם היא גרה ביפו.

המתכננת „אני רוצה שה־מקום הזה כל הזמן יהיה בתהליכי שינוי,” אומרת תמרה, „וכל מי שיוצר דברים יפים, יוכל להביא אותם לכאן.” תמרה רכשה בית ביפו העתיקה ושיפצה אותו ביחד עם בעלה, טים, שהוא נגר במיקצועו.

מר ששון ושימחה בישראל

השבוע נחתו בישראל ספר־הצמרת אמיתי, **וידאל ששון**, וחברתו בת ה־28, **ג'נט ארפוד דיוויס**. השניים הגיעו לארץ הישר מלוס־אנג'לס, שם כבר הספיקו להודיע למכריהם: „אנחנו נוסעים לישראל, כדי להתחתן.”

אחרי יום אחד בישראל הסתבר לשניים כי אינם יכולים להתחתן, שכן, לפי דיני ישראל ג'נט אינה מגויירת כהלכה. כך נמנעה מעם־ישראל האפשרות לראות את ג'נט הנאה בשימלת־כלולות. השימלה הוחזרה למיזוודה.

מלבד החתונה מטרת הביקור גם תרומה שוידאל תורם, כמינהגו, לעם־ישראל.

לפני ארוחת־הערב שהיתה על טהרת האוכל הצימחוני, נסעו בני־הזוג יחד עם **ראומה וייצמן**, למוסדות של ילדים חרשים, שלמענם היה וידאל הנדבן אמור לתרום את הכסף.

אין זה ביקורו הראשון של ששון בארץ. הוא היה כאן לפני 36 שנה, התגייס לפלמ״ח, ואחרי שלא הלך לו כל־כך בארץ, חזר ללונדון עיר הולדתו, והפך ספר. את המוניטין הבינלאומי קנה ששון בשל סיגנונו המיוחד בתיספורות שהצטיין בקוים חדים.

במרוצת השנים הפך השם וידאל ששון מושג. יש לו סניפים בלונדון, בארצות־הברית ובפאריס. אבל וידאל, חדל לאחוז במיספריים כבר לפני 12 שנה. והיום הוא נותן עצות, שהוא מפרסם אותן בירחוני נשים, בנושאי דיאטות, קוסמטיקה, טיפול בשיער ועוד. על כל המוצרים המומלצים במדוריו מותבע שמו של וידאל ששון.

סיבה נוספת לביקורו בארץ היא, תצוגת התיספורות שתיערך בסוף החודש בתל־אביב. את התצוגה מארגן אמן התיספורות הישראלי, שחזר לא מכבר מלוס־אנג'לס, **סמי זלצר**. סמי שהה במשך שבוע בלונדון וקיבל הנחיות מיקצועיות מוידאל ששון.

אחרי שבירך וידאל את כל האורחים, שבאו לארוחת־הערב החגיגית במלון

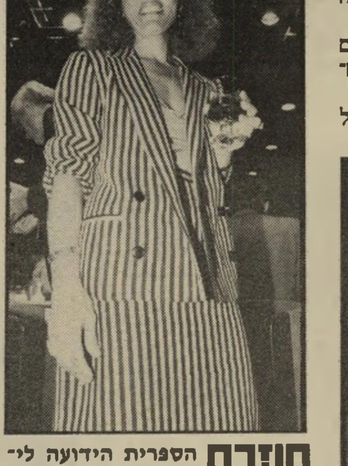

חוזרת הספרית הידועה לי־זה בביוף אבישר, ששהתה בפאריס, חזרה לארץ ופתחה מיספרה בתל־אביב.

צמד הספרים הספר סמי זלצר משיק כוסית יחד עם הספר וידאל ששון. זלצר פתח מיספרה בתל־אביב. נוסף לכך שהוא יעצב את שיערן של נשות ישראל, הוא גם מייצג את חברת וידאל ששון בישראל, בתצוגת תיספורות שתכלול גם יצירות של ספרים מלונדון.

בת 28 ג'נט ארפד דיוויס, אלמנה... באו לארץ כדי להתחתן, א... של ג'נט, והזוג דחה את החתונה. ג'נט

ג'רי המלביש עובר חנות

אפשר לדעת כי היא אשה מאוד עשירה או אחת שלא כל־כך עשירה, אבל שמה בוודאי מופיעה בירחון נשים, כמי שנמנית עם עשר הנשים היודעות להתלבש.

האופנאי ג'רי מליץ מלביש את הנשים מהשורה הראשונה, נשות שרים וחכ"ים, שחקניות, עיתונאיות וזמרות.

הדגמים של מליץ עשויים בדים משובחים וקווים קלאסיים. אין לראות אשה המתלבשת אצל מליץ במיני.

את דרכו החל מליץ, לפני 20 שנה, בבצלאל. אז חשב להיות אמן, אך הוא לא הרחיק לכת באמנות. אחרי סיום למודיו בבית־הספר לאמנות, התחיל לגזור בדים, וכך נולדו הדגמים הראשונים שלו. מאז עבר כיברת־דרך ארוכה והיום נמנות עם לקוחותיו, אופירה נבון, לאה רבין, לילי שרון, אילנה רובינא, סנינה

הגבידה מעצבת־האופנה הנודעת, פיני ליטסדורף, אחת מהראשונות שהלבישו את נשות החברה הגבוהה של ישראל, הופתעה להיווכח שזוהתה. אחר־כך הסתובבה בין האורחים.

הגיסות הפסנתרנית פנינה זלצמן הגיעה לפתיחת החנות של ג'רי מליץ יחד עם הזמרת אילנה רובינא. שתי הנשים, המתלבשות אצל מליץ, הקפידו לבוא בבגדים שהוא עיצב עבורן.

בדרך־כלל בוחר אופנאי לעצמו קו מסויים, שבו הוא מתכנן את הבדים, את העיצוב, ולאילו גילים הוא מיועד — לילדים ונוער, לנשים צעירות או לנשים מבוגרות. האופנאי מנסה גם לכוון את מוצריו לשיכבת אוכלוסיה מסויימת שתרכוש אותם, ומנסה להביא בחשבון את האפשרויות הכלכליות העומדות לרשותן של הקונות הפוטנציאליות שלו.

כך מתחלקים האופנאים לשניים — אלה העובדים לייצור המוני, ואלה המעצבים פריט אחד המיועד לקונה אחת. על הסוג השני נמנים אופנאי העילית, מה שהיה פעם התופרת הפרטית.

ג'רי מליץ הוא מה שנקרא אופנאי עלית. כשמישהי אומרת שאת השימלה שלה היא רכשה אצל מליץ,

על הדבש התמלילנית והמלחינה, נעמי שמר, ישבה מתחילת הערב, כשהיא צמודה למכשיר הווידיאו והביטה בתצוגת אופנה. הדגמים של ג'רי מליץ הלהיבו אותה מאוד.

הדיינת יעל דיין ערמה על צלחתה סלאטים וגבינות והתיישבה לאכול, על מעקה המידרכה. כשראתה את נעמי שמר, קראה לעברה, והשתיים נגשו לשבת ליד השולחן, כשהן מפטפטות.

זלצמן, רבקה מיכאלי, גילה אלמגור, יעל דיין, נעמי שמר, ועוד נשים בשנות השלושים לחייהן האומרות: „ג'רי מלביש גם צעירות."

השבוע פתח מליץ חנות בבית־מלון רמת־אביב. זאת לא סתם חנות רגילה, שבה באים רק למדוד, להציץ במראה ולקחת הביתה. זהו חלק מאוד רציני מאגפו התחתון של המלון.

אל החנות צמוד גם בית־המלאכה, והנשים שיבואו למדוד את הדגמים שמכין עבורן מליץ לפי הזמנה, יוכלו לראות במו עיניהן כיצד עומלות התופרות על בגדיהן.

בתוך החנות עומדות לרשות הלקוחות כורסות נוחות מאוד, שבהן אפשר להתרווח ולהנות מן הקפה והעוגיות, אגב שיחה עם האופנאי. הלקוחה מספרת למעצב גם עם מי היא צריכה להתחרות, כאשר היא לובשת את מעשה אמנותו. במהלך השיחה מתכנן האופנאי את הבגד.

מליץ עבר מכיכר־המדינה בתל־אביב, לרמת־אביב. גורלה של החנות בכיכר־המדינה, היא עדיין בחזקת הפתעה השמורה עם ג'רי. „אני לא יכול לגלות מה יהיה עם החנות, אבל אני מבטיח שיהיה שם משהו מאוד מקורי."

השרונית לילי שרון, הרו־כשת את דגמיה אצל ג'רי, באה לברכו בפתיחה.

המלביש ג'רי מליץ האופ־נאי וזוא הנזל־ביש הלאומי של נשות החברה.

רמאדה בתל־אביב, ואשר השביעו את רעבונם בהרבה על־חסה, הוא נפרד מבעלי־הפרפומריות ומנציגי חברת דיפלומט, שהיא הסוכנת של מוצריו בארץ.

וידאל וג'נט טסו הישר לאמריקה לערב התרמה, למען אוניברסיטה, שנמצאת כמובן בישראל, הלוא היא האוניברסיטה העברית בירושלים.

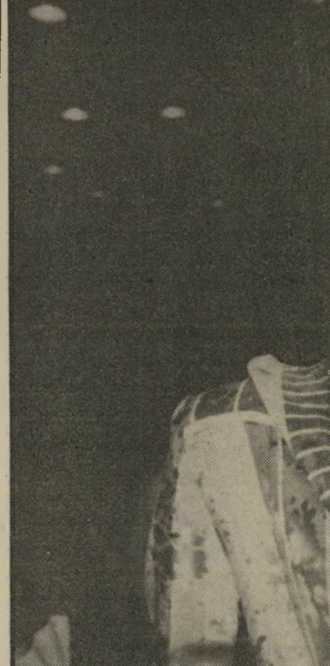

רתו מזה חצי שנה של וידאל. השניים הרבנים בישראל לא אישרו את גיורה ה נשואה למפיק סרטים אמריקאי.

ציפי מנשה

במדינה

(המשך מעמוד 33)

כשיו, עם היעלמו של לייל השתבשו ל תוכניותיה.

אומרת ארנה: „כמעט התייאשתי למצוא את לייל. לא האמנתי שאנשים מסוגלים למעשה כזה. נתתי כלב את כל האהבה שהיתה לי, אפילו

חובבת־חיות שנייצר
היא עצובה ומיואשת

גבר לא זכה לאהבה כה מסורה מצידי.

„השבועות מאז נעלם, הם יום ארוך ולא גמור בשבילי. לייל הלך איתי לכל מקום ורציתי אפילו לקחת אותו איתי לארצות־הברית. במישפחה שלי חושבים שאני מגזימה, אבל בשבילי הוא החבר הכי טוב שלי ואני ממש לא מסוגלת לחיות בלעדיו.

„אני מקווה בכל ליבי שמישהו שיקרא את העיתון ויראה את התמונה יחזיר לי אותו.

„הצעתי בזמנו פרס של 500 דולר. אבל אני מוכנה לתת כמה שידרשו ממני. העיקר שלייל יחזור אלי."

הטלפונים בירושלים. 02־537011 02־228401

או להתקשר לאיתורית 248117 ולבקש מנוי 1633 תל־אביב

חוק
הקץ לסעיף 351!

חוק דראקוני נגד הומו־סכסואלים אינו מופעל, אך מאיים.

ברומא העתיקה היתה זאת תופעה שכיחה. יוליוס קיסר אף היה גאה על כך שהוגדר כ„אשת כל הגברים." אם כי, למען היושר, יש להזכיר כי הוגדר גם כ„בעלן של כל הנשים."

ההומו־סכסואליות היתה נפוצה, קרוב לוודאי, כמו בימינו אנו (כאשר לפי הסטאטיסטיקה, אחד מכל עשרה גברים ואחת מכל 14 נשים, הם בעלי נטיות אלה), אם כי היתה מסוייגת. חוק רומי, למשל, אסר במפורש על קיום יחסי־מין בין ארון לעבדו.

היוונים ממש אהבו את העניין, ואפלטון אף הירבה לדרוש בו.

רק היהודים היו נוקשים. זאת תועבה המחייבת עונש־מוות בסקילה. לנשים, אמנם, היתה הקלה — מלקות כלבד.

הנוצרים לקחו מן היהודים: בזמן העתיק — עונש־מוות בשריפה (אחרי עינוי וסירוס); בימי הביניים — תלייה (באנגליה, למשל) ואפילו בעת החדשה — בגרמניה הנאצית, מחנות השמדה, כשהנאצים הקפידו על כך, שעד לפתרון הסופי, יענוד כל הומו־סכסואל טלאי ורוד.

לא קלון. אך מכיוון שימי־הביניים כבר מאחורינו, וגם תקופת הנאצים (אם כי דרום־אפריקה הגזענית נזכרה וחקקה חוק דראקוני נגד הומו־סכסואלים ב־1970) דרשו, מאז ומתמיד, אנשים שפויים בדעתם בישראל, לבטל את סעיף 351 לחוק העונשין הישראלי, הקובע עשר שנות מאסר על מישכב זכר (אין איסור בחוק על יחסים לסביים).

אומנם, בהוראת היועץ המישפטי, אין החוק מופעל נגד בוגרים, המקיימים יחסים תוך הסכמה הדדית והקפדה על צינעת הפרט, אבל עצם קיומו מהווה איום תלוי ועומד מעל ראשי אנשים ועילה לאפלייה. האם יפסוק בית־דין לעבודה לטובת עובד שפוטר עקב נטיותיו המיניות? האם יאושר חוזה להסדרת־רכוש בין שני הומו־סכסואלים החיים בצוותא?

אחרי ששופט בית־המישפט העליון, חיים כהן, פסק, עוד לפני 20 שנה: „מישכב אשה שלא כדרכה וכן מישכב זכר... אינם מעשים שיש בהם קלון ואין

כלב־חבר לייל
הוא פשוט נעלם

הם מעידים על עושיהם שהם פושעים הראויים לעונש," קמו שלושה שרי־מישפטים, בזה אחר זה (יעקב שמשון שפירא, חיים צדוק ושמואל תמיר) ותמכו בביטול החוק. אבל הדבר לא התגשם, בעיקר עקב התנגדות המיפלגות הדתיות.

לא פשע. עתה החליטו ההומו־סכסואלים לא להניח לעניין יותר, ויצאו במסע מחודש לביטול החוק. הם הזכירו כי אפילו צה"ל שוב אינו קובע פרופיל נמוך להומו־סכסואלים ואיננו מגביל אותם בתפקידים (להוציא שיקולי ביטחון־שדה, במקרים רגישים במיוחד).

הם הזכירו שוב כי מדינות נורמאליות ביטלו חוקים מעין סעיף 351 מזמן. הולנד לפני 160 שנה; שווייץ השמרנית לפני 40 שנה ואפילו בריטניה — אשר על בסיס חוקיה המנדטוריים בארץ־ישראל קיים סעיף 351 האימתני — ביטלה את החוק לפני 16 שנה.

ולמי שלא איכפת מה חושבים שרי־מישפטים, יועצים מישפטיים ושופט בית־המישפט העליון בישראל ומחוקקים במדינות נאורות, אולי יהיה איכפת מה שחזר ופסק לאחרונה פרופסור דונאל מק־נאמארה הניו־יורקי, המשמש השנה כפרופסור־אורח (לקרימינולוגיה) באוניברסיטת בר־אילן הדתית: „הומו־סכסואליות אינה פשע (או מחלה)!"

רונית יודקוביץ' היפהפייה, שהיא ה־דוגמנית החביבה על צלם־האופנה מולה. רונית התגלתה על־ידי העולם הזה והיא עושה חייל בשטח הדוגמנות. אם תזכה להיות הנערה היפה בעולם, בתחרות שתתקיים בהונולולו, היא עשוייה להפוך דוגמנית בינלאומית.

בשקט בשקט, בלי שאף אחד ידע על כך, מתקיימת בארץ תחרות לבחירת הנערה היפה ביותר. המאושרת שתיבחר תטוס ב־15 בינואר להוואי, ושם תתחרה על התואר המחייב של הנערה היפה ביותר בעולם.

על התחרות הישראלית אחראית סוכנת־השחקנים הנודעת, לביאה הון, והתחרות כלל אינה מתנהלת כתחרות. הון, שהיא בעלת קשרים חובקי עולם, היא הקובעת הבלעדית מי היא הנערה היפה ביותר בארץ.

במיסגרת עבודתה כסוכנת־שחקנים וכמנהלת ליהוק של סרטים רבים, הצליחה הון לרכוש לעצמה שם כבת־סמכא. כאשר במאי נודע זקוק לשחקנים לליהוק סירטו הוא יודע כי בישראל יושבת לביאה הון. זאת ידעו קוסטא גאבראס, שליהק ביחד עם הון את השחקנים הישראלים שהשתתפו בסירטו חנה ק. בכיכובה של ג'ייל קלייבורג, ג'ורג' רוי היל, המביים כעת במינכן את סרטו המתופפת הקטנה בכיכובה של דיאן קיטון והבמאי הנודע לי תומפסון, העומד להגיע ארצה כדי לביים כאן את הסרט השגריר.

לכן, כאשר חיפשה החברה האמריקאית, המארגנת את התחרות, מישהו שיהיה אחראי לבחירת הנערה היפה ביותר בישראל, היפנו אותה אנשים מ„הביזנס" ללביאה הון הישראלית. היא, מצידה, לא פירסמה את דבר התחרות. בעצמה, בעבודת נמלים, התחילה לתור אחר הבחורות היפות כשהיא מחפשת אותן בכל מקום: בדיסקוטקים, אצל צלמי האופנה, בבתי־הספר התיכוניים ואפילו באוניברסיטאות ובצה"ל.

הנערה היפה ביותר בארץ צריכה

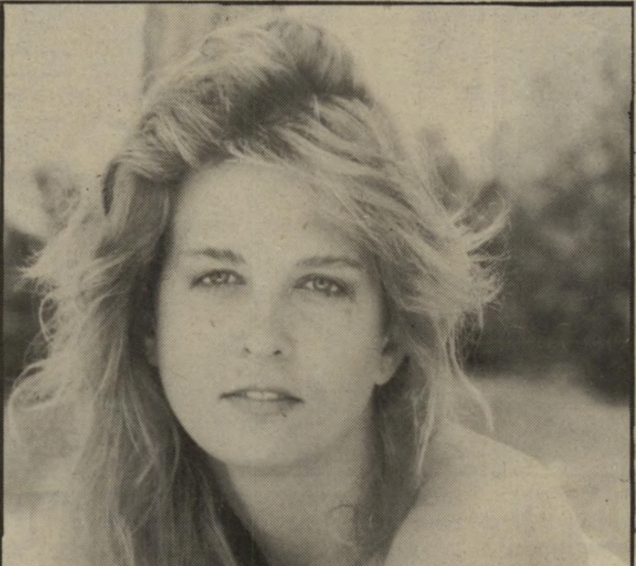

טלי נברון שחקנית במיקצועה, השוהה בחו"ל. סוכנת־השחקנים לביאה הון, שבחרה בה, אומרת כי היא נחונה ביופייה של קנדיס ברגן, בלונדית כמו שהאמריקאים אוהבים.

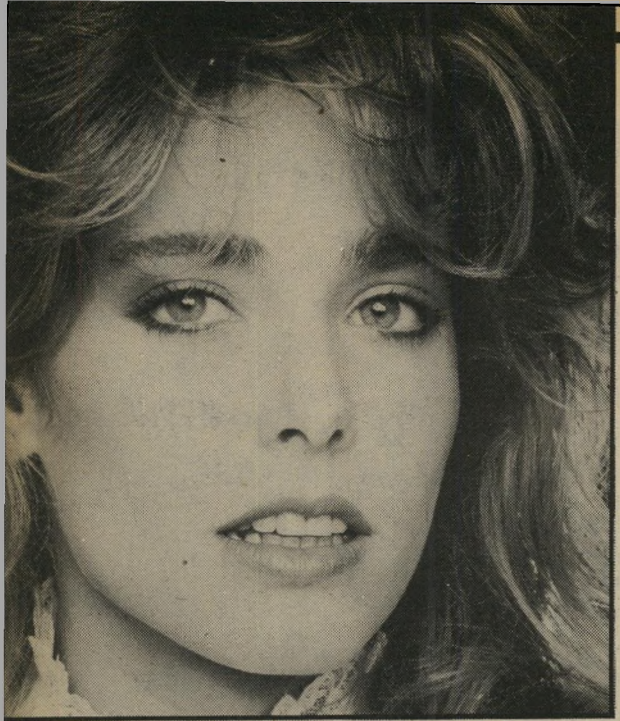

בהונולולו עומדת להיערך תחרות על תואר הנערה היפה ביותר בעולם, ובארץ מחפשים נציגה ישראלית

מי הכי יפה?

להיות בת 18 עד 30 וזה כבר חידוש לטובה, מכיון שברוב תחרויות היופי הגיל המקסימלי הוא 24.

המאושרת שתיבחר, תטוס להוואי ותיטול חלק במופע ובטקס בחירת הנערה היפה בעולם, שיימשך שעתיים ויועבר בשידור ישיר לכל רחבי ארצות־הברית באמצעות רשת הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי.

סימונה גוזמן אם תיבחר כנערה היפה ביותר בעולם, רבים סיכוייה להפוך שחקנית קולנוע, ואף לזכות בתפקידים, שכן רבים מסוכני־השחקנים של הוליווד מעורבים בתחרות.

הנערה היפה ביותר בעולם תצטרך להוכיח לחבר־השופטים, כי היא ענוגה, אמיצה, בעלת אישיות מעניינת וכמובן בעלת יופי נדיר. היא לא תיבחר על־ידי חבר־שופטים כמקובל, כי אם על־ידי צופי הטלוויזיה שיצפו בתחרות, יטלפנו ויצביעו על המועמדת שלהם.

לנבחרת הסופית יש סיכוי רב להפוך דוגמנית־צמרת, מפני שבתחרות מעורבים חמישה מצלמי־האופנה הידועים ביותר בארצות־הברית. נוסף לכך רבים סיכוייה לעבור מיבחני־בד, שכן באותה תחרות עצמה מעורבים סוכני שחקנים ידועים.

לביאה הון עדיין לא השלימה את חיפושיה אחר הנערה היפה ביותר בארץ, למרות שבידיה מיספר לא מועט של תמונות, היא עדיין מחפשת.

אנחנו, שנברנו בתוך ערימת התמונות, מצאנו שש יפהפיות שהן לדעתנו בעלות הסיכויים הרבים ביותר לזכות בתואר הנערה היפה ביותר בישראל.

נירה פרדר, בת ה־24, היא דוגמנית וסטודנטית למישפטים שנה שלישית.

ירדן לוינסון, בת 22, חברתו היפהפייה של רפי שאולי ודוגמנית במיקצועה.

ענת גרץ, גם היא דוגמנית.

סימונה גוזמן, בת 22, דוגמנית.

רונית יודקוביץ', תגליתה של כתבת־האופנה של העולם הזה, אורנה גלזן, וכיום הדוגמנית החביבה על צלם־האופנה הנודע מולה.

טלי נוברון, שחקנית במיקצועה, המזכירה את השחקנית האמריקאית קנדיס ברגן.

אחת משש נערות אלה, או אולי מישהי אחרת, תייצג את ישראל בתחרות הנערה היפה ביותר בעולם. ומי שתזכה שם עומדת, אולי, לשחק אותה בגדול.

ירדן לוינסון יפהפייה שהתפרסמה כחברתו של רפי שא... אם תזכה ירדן, ילידת ארצות־הברית, בת... הנערה היפה ביותר בעולם, תזכה בכסף ובפרסים בשווי של 50 אלף דו...

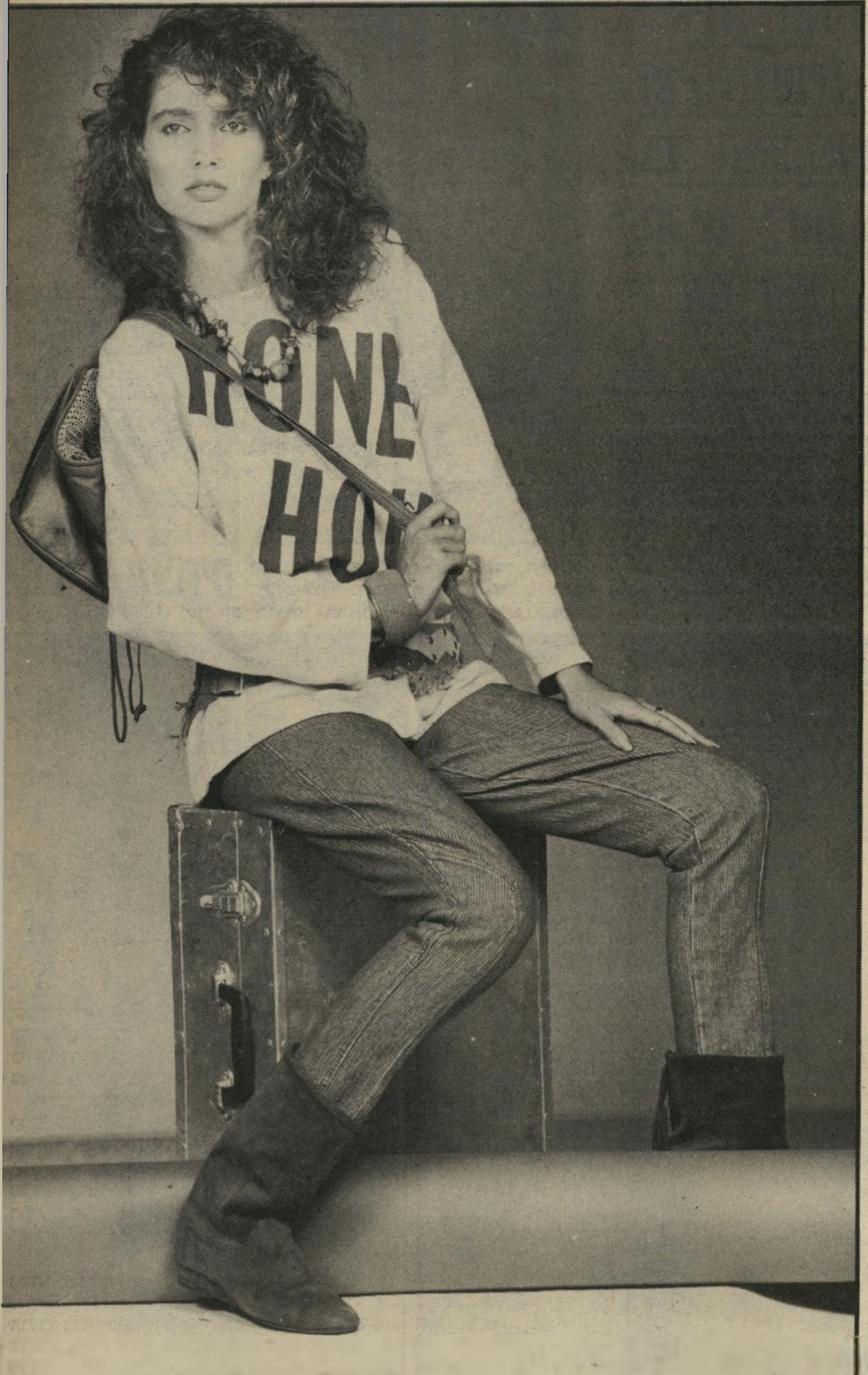

נירה פרדר דוגמנית מצליחה לוקחת את התחרות כספורט.

ענת גרץ לא לוקחת את התחרות ברצינות. מקסימום אזכה ב־חופשה בהוואי אם אבחר כנציגת ישראל, היא אומרת. אם תטוס להוואי תצולם במיסגרת התחרו... על־ידי רשת הטלוויזיה אן־בי־סי שתשדר א... התחרות בשידור חי לכל רחבי ארצות־הברי...

הנשים לובשות את המיכנסיים

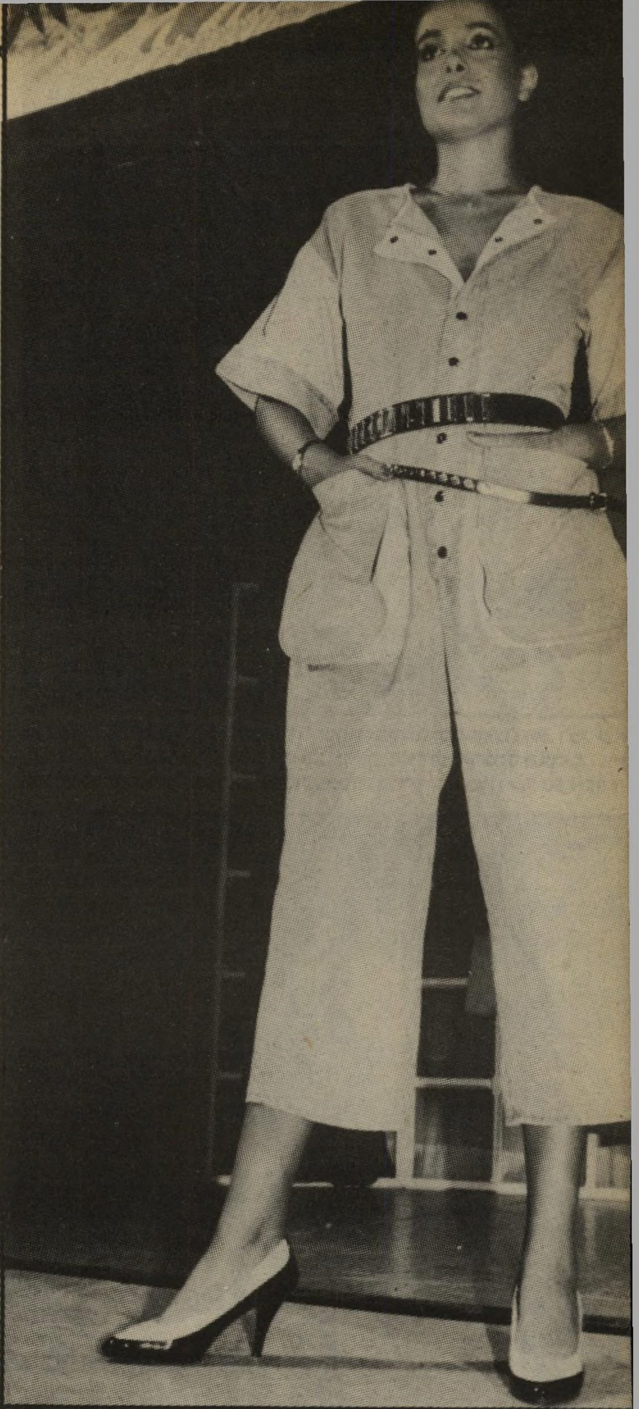

מי שאמר שהאשה לובשת את המיכנסיים צדק בהחלט, לפחות לגבי הסתיו והחורף הבאים עלינו לטובה.

השנה לא צריכות הנשים המלאות, שניסו ומנסות את כל סוגי הדיאטות וחוות־הבריאות בארץ ובעולם, לדאוג להופעתן. מעצבי־האופנה עשו זאת עבורן. המיכנסיים בחורף זה, הם לכל הדעות, הלהיט האופנתי החדשני והעדכני ביותר וגם, כמובן, המחמם ביותר.

הגיזרה הרחבה אינה יפה ואינה נשית, אבל האופנאים החליטו לשבור את הקו

העיצוב החדשני של מכנסיים הוא בסיגנון הקימונו היפאני. חגורת־קשירה רחבה נקשרת מסביב למותניים או קצת מתחת לקו המותניים. הצללית שנוצרת בלבוש זה גדולה ומזכירה את מכנסי הפיג'מה של פעם. מיכנסיים אלה רחבים למעלה וממשיכים בקו ישר עד מעל לקרסול.

לבעלות הגיזרה המלאה עושים מיכנסיים אלה שירות טוב בכך שהם מסתירים את עודפי השומן. לאלה רצוי לנעול נעלי־עקב גבוהות או מגפיים גבוהים המכסים את הקרסוליים.

קימונו יפני שרוול עטלף ומיכנס רחב. מדגימות קארין דונסקי ואילנה שושן. הרגליים נראות קצת מוזרות. הרזות כמו גפרורים והמלאות כמו עמודים; מגפיים המכסים את הקרסול, יכולים לפתור את הבעייה. למטה: כתונת־פסים ספורטיבית לאשה האלגנטית, בעיצובה של נורה פרידלנדר, בצבעים יפים של אפור־כחול.

אוברול מצחיק מדגימה יהודית נגר. זה האורך החדש של מיכנסי הסתיו־חורף 84. האופנאים יצרו את המכפלת, וכך הם רוצים שנראה – לא לפה ולא לשם.

הנשים הדקיקות שרגלי הגפרורים שלהן מבצבצות מתחת למיכנסיים הרחבים והמתנפנפים יכולות לנעול כל נעל, שטוחה או בעלת־עקב, מגף קצר או ארוך.

קשה להאשים את הנשים שתקבלנה את המראה החדשני הזה באי־רצון כולט או אפילו בסלידה, שכן, קצת קשה להתרגל למיכנסיים בגיזרה חדשנית ואקסטרווגנטית שכזאת, שהיא לא מאוד־נשית, לא מאוד־מחניפה אבל מאוד־אופנתית.

קשה גם להאשים את האופנאים, שכן אלה מוכרחים לשבור את הקו, לשנות, להמציא ולגרום לנו להראות שונות בכל עונה.

יש להניח שיקח לנשים כמה חודשים להתרגל למראה הרחב והמוזר הזה, ועד אז בוודאי תתפתנה ותקנֶנה זוג אחד כזה.

אומנם, כמה שיותר רחב יותר אופנתי, אבל עוד לא אבדה תקוותנו, שכן, כאמור החורף הקרב עדיין משופע במיכנסיים שונים ומגוונים.

האנטיתזה של המיכנסיים הרחבים הם המיכנסיים הצרים העשויים בדי ג'ינס בצבעי כחול, אדום או צהוב־חרדל, מבד חלק או מפוספס, או מבדים משופשפים, דהויים ומגורדים באורך 7/8, כלומר קצת מעל הקרסול.

סגנון זה משמר בדרכו את המראה הזרוק. זרוק אבל חתיכי, שכן מיכנסיים אלה מדגישים את חיטוכי הגוף. מי שרזה נראית בהם יותר רזה ומי שמלאה נראית בהם מהודקת. עבורה משמשים המיכנסיים גם כמחוך.

למיכנסיים הצרים מצאו חכמינו

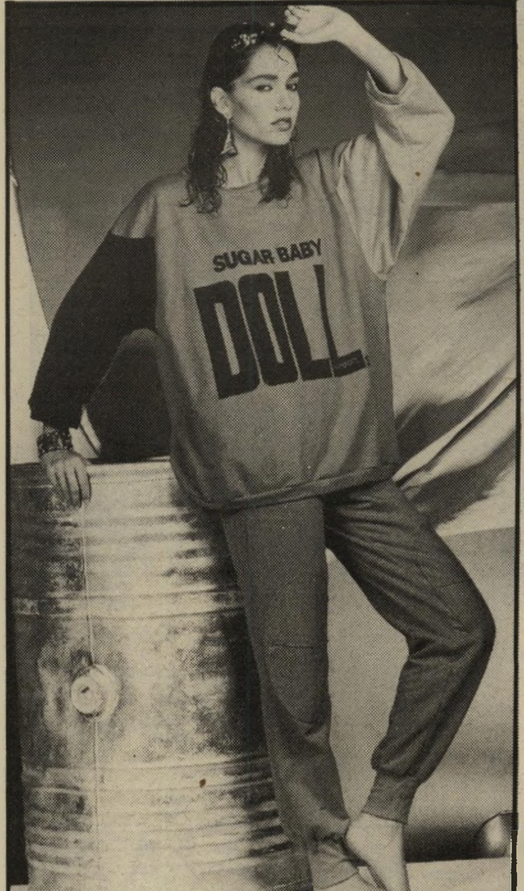

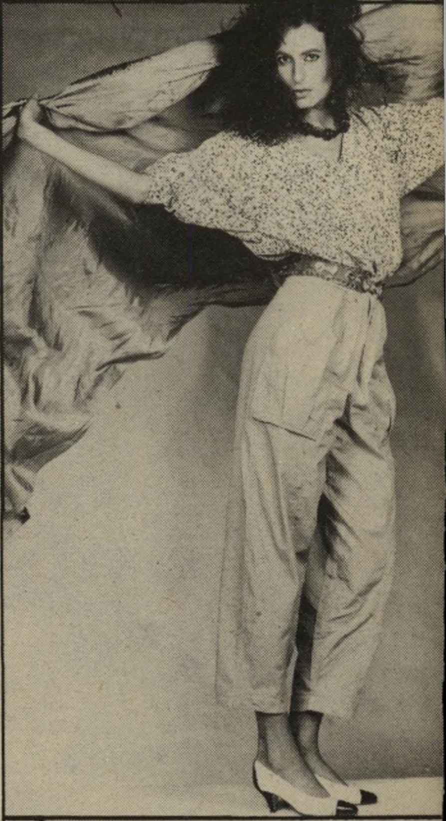

שמיניות הוא האורך החדש של ה־מיכנס עשוי בד כותנה.
ימין חליפת פוטר, שהוא בד המשמש לחליפות
פורט, כשאימרת המיכנס מזכירה ליצן.

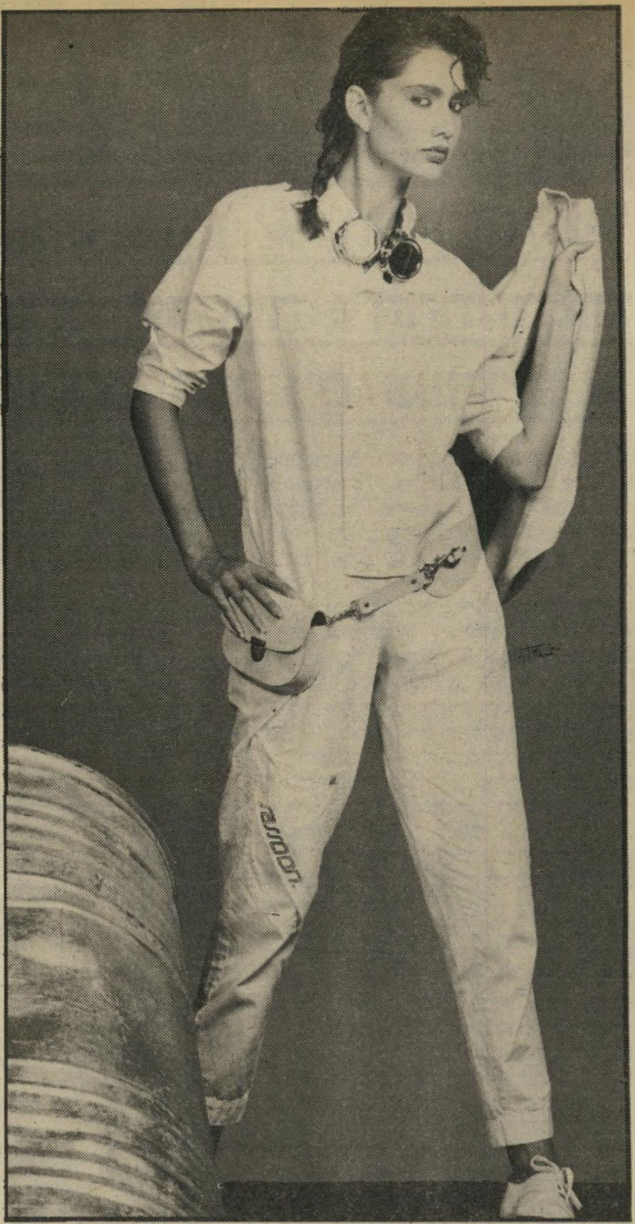

אוברול תחנות־הדלק

אופנתי ויפה גם לאלה שלא עובדות עדיין בתחנות־דלק. האופנאים מחפשים תמיד שינויים, הפתעות והזדהויות עם מחלקות־פועלים שונות. האוברול הזה אופנתי ופותר בעיות תכנון לבוש.

אוברול־הפיג'מה

במראה הקימונו היפאני הפירחוני, בצבעי אפור־כסף משולב באפור עכבר. האוברול מיובא מהמיזרח־הרחוק ועשוי בד סאטן בוה
משמאל: שני חלקים בסיגנון הרחב. השמוט והזרו
זוהי אופנה חדשנית, לנשים שמנות ולנשים בהריו

פתרון הולם, כדי שנוכל ללבשם בקלות — רוכסן הנמצא באימרת המיכנס, כך אפשר ללבשם ללא עזרת בני הבית. חידוש נוסף ברוכסני המיכנסיים הוא, במיקומו. אם עד היום לא ניתן למצוא רוכסן אלא בחזית המיכנסיים, הרי העונה חוזר הרוכסן ומוצא את מקומו בצד הבגד או באחוריו. אומנם צריך להתרגל לזה

אורנה גלזר
חלון ראווה

מחדש, להושיט את היד ולחפש מאחורנית, אבל נראה כי זוהי התשובה והמחווה של האופנאים לנשים הפמניסטיות.

המחירים, כמובן, עולים עם המדד. כל חודש, כל עונה — גבוה יותר, חזק יותר, כואב יותר בכיס. והעונה יהיו מחירי המיכנסים מ־2000 שקל ומעלה, ומחירי האוברולים מ־3000 שקל ומעלה.

אנטיתזה לרחב

הם מיכנסי הג'ינס הצמודים, העשויים בד ג'ינס משופשף, דהוי ומגורד בצבע אחיד או בפסים שחוזרים לאופנה של פעם. המיכנס צר ללבישה והפתרון, רוכסן באימרת המיכנסיים שעושה לאשה האופנתית חיים קלים.

נמר של נייר

ה„מציאות מדומה" של ניקולס בורן ★ השירים של סוצקובר ★ „יהודי הדממה" מול ערביי הדממה ★ ההתקדמות המפתיעה של יגאל גלאי ★ ספריית פועלים למשוררונים עשירים ★

תרגום

עיתונאי בתנופה

שמונה שנים מתנהלת מילחמת־אזרחים בלבנון. שמונה שנים נקטלים בני־אדם בחוצותיה. שמונה שנים בני־אדם חיים מול המוות.

אחת היצירות הספרותיות היחידות העוסקות במילחמת־לבנון היא סיפרו של **ניקולס בורן** מציאות מדומה *, שראה־אור באחרונה בתרגום לעברית. למהדורה העברית של מציאות מדומה קדמה גירסה קולנועית, שאותה ביים **פולקר שלנדורף** תחת הכותרת במעגל החונאה, גירסה שהוקרנה על מסכי הקולנוע בארץ.

מציאות מדומה הוא סיפורו של עיתונאי גרמני בשם **ג'ורג' לאשן**, הנשלח לביירות, במטרה לדווח על קרבות מילחמת־האזרחים. לאשן מוצא עצמו עד מהרה למעורב ריגשית, ונקלע לפרשיית אהבה עם אלמנה לבנונית.

סיפרו של בורן הוא רומן על ניכור. מילחמת־לבנון משמשת כרקע למצב האנושי והקיומי של בן חברת־השפע המערבית בימינו. לאשן, החי חיים שבעים ומנוונים עם אשתו גרטי, שמח במידת מה על נטישת אירופה ובואו לאיזור של סכנה, כאשר הוא במטוס הלוקח אותו לביירות ביחד עם הצלם **הופמן**.

הפרט המפתיע ביותר מהעמודים הראשונים של מציאות מדומה הוא התגלית, שהמחבר הגרמני — באמצעות גיבורו לאשן — יודע יותר על קונפליקט־העדות של לבנון מאשר גאוני המטכ"ל והמימשל, שהצעידו את צה"ל לאדמות לבנון.

לאשן מתמקם בחדרו, בקומה החמישית של אחד מבתי־המלון בביירות, כאשר ביכולתו לעקוב מחלונו אחרי חלק מהמאבקים המזויינים ברחובות בירת לבנון. ביירות מצטיירת כעיר־ללא־רחמים. בארוחה הראשונה בבית־המלון אומר הצלם הופמן: „בקארנטינה טובחים עתה הכלבים־הנוצרים בכלבים־המוסלמים." מהמלון מגיעים הכתב והצלם אל אחד הבארים: „בפרוזדור קידמה את פניהם בלונדית באהד בימים כמכרים ותיקים..."

ג'ורג' לאשן נמשך למתורגמנית השגרירות הגרמנית בביירות **אריאנה נאסר**, שהיא אלמנה, יותר מאשר למהלכים השונים של המילחמה הסובבת. **אריאנה** אינה כליל היופי: „את המחצית השמאלית של פניה חצתה צלקת, שנימתחה מזווית העין על־פני הלחי והגיעה עד אחד הנחיריים...." ברקע נמשע התיאור כיצד הפך כפר־הדייגים ג'וניה לבירת הנוצרים בלבנון. בדרכים פוגש לאשן טאנקים שעליהם הולחמו צלבים, סיפורים על גייסות (דני) **שמעון** שכרתו ברית־זמנית עם הכוח של **אבו־ארז**, עד לטבח הבא („במטהו של אבו־ארז הוא התרשם שהם מחקים את האס־אס...")

בהפסקות של התופת נודדים זיכרונותיו של לאשן לגרמניה, לאשתו, לילדים, והוא שב עד מהרה אל להבות התופת של ביירות. מציאות מדומה היא ספק רומן, ספק מסה מזועזעת על מצבו של האדם. מסה העוסקת בחוסר־התוחלת של חיים („על־פי חוקי ההסתברות וכללי המישחק בלתי־נמנע הוא כי לפגזים אחדים יהיו תוצאות קטלניות...") העיתונאי שבו מעורר דילמות כמו: „מה יכתוב, מה ירשום? על חוויות — על הפחד, על הרגשת אי־סגיעות, על מיקצב דם בתוך חלל רווי קולות־נפץ — על אלה לא יכול לכתוב, הרי התנסה בהן אישית, וכיוון שכך — נועדו להישאר כלואות בתוכו..."

במקביל נאבקת הרגישות האנושית של לאשן בציניות המקצועית־עיתונאית שלו: „תהא סלידתו מעבודתו אשר תהא, הוא היה תמיד מסוגל לספק מאמר חם מאוד..." ומאמרים כאלה הוא מספק למערכת השבועון המעסיק אותו.

באחד הבארים פוגש לאשן את **רודניק**, סרסור־מילחמה מזן לא מוגדר. בצעירותו הנאצית זכה לקבל את הלגיון קונדור, והוא מעין איש יחסי־ציבור של החילות הנוצריים: „אני מכיר את הדרכים, את כולן. ודבר אחד אני יכול לומר לך: הנוצרים הם אנשים כישרוניים, מי בכלל מתנגד לכישרון, וכאן, המוסלמים הם כולם חובבנים, אין להם הכשרה צבאית, הם סססססנים..." ועל הנצרות הלבנונית הוא מוסיף ואומר: „הנצרות שלהם היא ספוגת אליליות. הצלב נוקשה כדי לפצפץ את גולגלות הפלסתינאים ולטאטא אגב כך גם את המוסלמים..."

מול הנוקשות והקשיחות של מילחמת־האזרחים מוצא לאשן, כאמור, נוחם בין זרועותיה של אריאנה, שהסכנה והאימה הסובבים את לאשן כמו דורכים את גופו וחושיו לעברה, כמוצא האחרון, מול הניכור שלו מהעולם הרחוק שממנו יצא, ואליו הוא עשוי לשוב. בין הטבח התורן — שהרי מי זוכר בלבנון את הטבח של השבוע שעבר — והטבח הבא, מחדד לאשן את ריגשותיו. אחד משיאי התיעוד בספר זה מתמקד במיפגש של לאשן עם אחד מבניו של **פייר ג'מאיל**, שמביא בבשורתו דברים כמו:

עיתונאי בביירות
עיר ללא רחמים

„הפלסטינים שוללים את זכות קיומם של הישראלים בישראל, ובכך איבדו את זכות קיומם אצלנו... לערפאת נחתוך את אבר־המין. לא. זאת אל תכתוב..."

לחצים תת־הכרתיים דוחפים את לאשן לעברה של אריאנה. זו מעין אהבה של ילד לא מפותח, המלווה בריגוש שבהצצה, ובמחשבות המעלות אד של התפוררות בנפשו של לאשן. מימד הזמן כמעט שאינו קיים בביירות: „בסך הכל תישעה ימים, אך הם נראו לו כחודשים רבים..." מתוך כל הסיוטים והביעותים למיניהם מתפוצצת נישמתה של אריאנה, החפצה לאמץ תינוק, שאותו היא נוסעת לקחת ביחד עם לאשן מבעבדה. בהגיעם מספרת האחות על הילדה העומדת לאימוץ: „זו ילדה, אמרה, בת חמישה חודשים בקירוב, לפני שישה שבועות נמצאה ברובע אשראפיה. לידיעתכם: בלי כל ספק הילדה איננה מאשרפיה, אלא נטשו אותה שם."

מהרגע שבו מקבלת אריאנה את התינוקת חל תהליך התרחקותה מלאשן. הוא מתמיד בחיזוריו הבלתי־נילאים אחריה, בעוד שבהדרגה הוא הופך לפרו־פלסטיני — מה שמתקבל על הדעת, לאור תמונת־המצב הלבנונית, אחרי שהוא עוקב אחריה: „מוות בסיטונות, מיספרים, מחזות־אימים, מתורגמות לשפה הגרמנית, ובלבד שלא להניח לה, להכרה, שתתגבש; מוטב לכתוב בסיגנון הדיווח המהיר, המגלגל את הכל חיש־קל אל הקורא..."

הדילמות מצטופפות מסביב ללאשן: „מה קשר אותו כל־כך אל אריאנה — הוא שאל את עצמו תוך העמדת פני־תם — אם לא הסיכוי שיוכל להישאר לצידה, כמות שהיה באותה שעה מנותק מהנחות קדומות ומהיסטוריה קדומה, משוחרר מעורו העמום בכבדות, שבו הותירו כל הידע וכל נקיפות המצפון חריצים ועקבות, כמו בפיתולי המוח..." בתוך סימני השאלה שלו לכוד מוחו במיכתבי התפטרות לאשתו ולמו"ל השבועון שלו, כאשר התופת הלבנונית משמשת כזרז לעולם חוויותיו ושאלותיו הקיומיות. במיכתב אל אשתו כותב לאשן: „מה יהיה על ילדינו, אם נוסיף לסחוב ולהנציח את כל המזוייף בתור מחלה, אם לא נמחיש לעיניהם הכרעה ברורה ומכאיבה, שבה יוכלו להיזכר בכל ימי חייהם..." ולקראת סיום מיכתבו הוא מציע לאשתו פיתרון יוצא־דופן, לשם מחיקת הניכור שביניהם: „מנוי וגמור עמי שלא לנטוש אותך, אבל הבה נחייה בנפרד. יתכן שאז יהיה לנו יותר שיתחדש, מאשר כיום..."

כאשר נחלץ לאשן מתוך התופת ומגיע להמבורג, הוא חש שעליו להתחיל „לחיות בתוך הזמן הנכון". ובחדרו במערכת השבועון הוא מתקתק את מיכתב ההתפטרות שלו.

מציאות מדומה הוא ספר מעולה על המצב הלבנוני שהפך למצב ישראלי. זה ספר של

---

* *ניקולס בורן – **מציאות מדומה**; עברית: אברהם קדימה; הוצאת שוקן; 216 עמ' (כריכה קשה).*

החוויה הישראלית

אגדת אנטולי שרנסקי וסמי מוחמד זייד כילאני

שלום לך **אנטול שירנסקי**,

אני עוקב ככר כמה שנים אחרי מאבקך לצאת מברית־המועצות ולהגיע לישראל. לא ברורים לי כל אותם מניעים של שילטונות ברית־המועצות המונעים זאת ממך ומחבריך.

אנטול, ברור לי, שאינך כלוא־הרוח היחיד בעולם. גם בארץ שאליה אתה חותר להגיע חוזר על עצמו סיפור כליאת־הרוח.

באחרונה התנהל בבית־המישפט־הצבאי בשכם מישפט נגד **סאמי מוחמד זייד כילאני**. כילאני הוא יליד 1950, בוגר האוניברסיטה הירדנית במתימטיקה, מחבר שירים תובילות, שעשו לו בשנים האחרונות שם טוב בעולם הספרות הערבי.

קודם למעצרו הטיל עליו אלוף **אורי אור**, מפקד פיקוד המרכז, צו פיקוח מיוחד (מהסוג שהוטל על חברתך למאבק **אידה נודל**), צו שהגביל את חופש התנועה שלו.

בראשית השנה נעצר כילאני. אחת ההאשמות נגדו: אי־התייצבות במישרדו של רב־סרן **משה אלעד**, היועץ לענייני ערבים במימשל הצבאי, שהתפרסם בפנייתו אל הממונה עליו בשב"כ, בבקשת רשות „לקרוע את התחת" (אתה מכיר את הביטוי הרוסי המקביל, מקציני השב"כ הרוסי) לעורך־דין אחד מג'נין.

סעיפי־ההאשמה האחרים בהם מואשם כילאני: ברשותו נמצאו שני סיפרי שירה שאותם חיבר, ובהם שירים העוסקים בחופש, בניצחון ובמאבק

משורר פלסטיני כלוא
אלוף־פיקוד ממנה מבקר שירה

בשילטון זר. לפני בית־המישפט־הצבאי ניתח אותו רב־סרן משה אלעד את שיריו של כילאני (ניתוח מבריק לא פחות מתניתוחים שמפיקים מומחי־השירה של שירות־הביטחון הסובייטי).

אנטול שירנסקי — מאחר שאני יודע ששילטונות הכלא הסובייטים אינם מאפשרים לך לקרוא ספרות יהודית, אני שמח להביא במיכתבי זה אחד משיריו של כילאני, שעליהם הוא עומד לדין בבית־המישפט־הצבאי בג'נין. שם השיר הבטחה חדשה לעז א־דין אל־קאסם, וזה תוכנו:

„התעורר הנעימה שבפיך / וטעם של אלפי הישרים, / וטעם של נוטרי הנדיבות המאית / ושומרי הכבוד הערבי הנטוע במוט האוהל, / וטעם של מי שקראו בכל הגאוות / האדמה אדמת אלוהים, אם נבוז אדמה לא בוזנו כבוד, / תהילה לא בוזנו ודי אלפי שנים / מארץ הסינד ועד סין, / אל ייאוש עז אדין, / מן המולד ומוזמן הדה רה / לא ממך / ולא לך / ומימי עלי ידעתם — / היו המנצלחים בסוחרים אמוניים. / אך ראהו / זה הנאחז באדרתך / והחזיק באת ובמבצל אלפי שנים, / זה המשורש באלפי מילין / קרא: / עז אדין, הו, עז אדין, / ניתן לך הדגל דיגלנו, / נוציאו מידים, / נעצו בגב הסיגין / ועל כי מצפים אנו לשחר הקרב / על חוד הרומחים בידיהם / נעצו הסיגין בגב / ואמרנו: אמן. / ובאומרם: סימכו עלינו / אמרנו: אמן / אך נעצו בגב הסכין. / ועתה, / העד עז אדין, / לך נמסור הדגל ספוג דמנו ושמרך, / ספוג ירדן לקראת השחר / ולפאתי מיזרח. / לך נמסור הדגל שתיל טבק בפריחתו / עונת חיטה בעת תתן פריה. / ואנחנו מעתה / אחריך עז אדין.

(נוסח עיברי: ב"צ אבישלד)

לסיכום, שירנסקי היקר, אני מאחל לך שיחרור נעים מהכלא הסובייטי. ואם תחליט להגר לישראל, הייתי רוצה שתדע שגם בארץ הזאת כולאים על מילים ועל מחשבות. שתהגה בכך שגם בארץ הזאת מדכאים זכויות. הייתי רוצה שתדע, שאין יוצאים מן הכלל. בכל מקום שבו פוחדים משירים וממחשבות חופשיות, מעיד הדבר על ידיעה באי־צדק של המעשים שנעשים באותה הארץ.

אנטול שירנסקי, איני מקבל דבר משירו של כילאני. אבל זכותו לפרסם את שירו, ואוי לו לאלוף הפיקוד אורי אור, הממנה את רב־סרן משה אלעד, כ„מבקר־שירה". ארץ שאלופי־הפיקוד שלה ממנים את „מבקרי השירה" אינה ראוייה לך. אנטול, אני מאחל לך, שבבוא יום תמצא ארץ שבה אלופי־הפיקוד אינם ממנים צנזורים לדיברי ספרות.

בידידות,
דן עומר

מאזניים בין צביעויות השומן המערבי הנוטף, להרג־יתר של המיזרח־התיכון על כל אימתו. גם תרגומו הגרוע של **אברהם קדימה** לא היה בכוחו לפגום באותה חוויה שלימה, שהביאה נתח של חיים מהחוויה הלבנונית, נתח שהוא זר לחלוטין לסיפורת הישראלית.

שירה

כנפי שחם

בינות לסיפרי־השירה שראו־אור בעברית באחרונה בולט למדי קובץ שיריו המתורגמים של המשורר היידישי **אברהם סוצקובר**, שראה־אור תחת הכותרת כנפי שחם*, כאשר כותרת־המישנה היא שירים מן היומן ושירים אחרים. השירים המתורגמים לעברית בידי **יעקב אורלנד, בנימין הרושובסקי, דויד וינפלד** בצירוף מסה מאת המבקר **דן מירון** — הינם בבחינת חגיגה עצובה של שירה, מלשון שכמעט איננה עוד.

שירי אברהם סוצקובר הינם שירים של כאב. זכר שואת העם היהודי, אותה הכחדה של תרבות שלמה, עוברים בהם כחוט השני השירי. כבר בפתיחה הוא כותב: „עתה אשמע מה שמדבר הלילה מתוך שנת: / מישהו מגרגר, מתפתל בעוף חצי־נשחט. / מגרגר, מתחלחל, ובפלד החלק — מיבזק לוהט..."

והמשורר ממשיך בשירת כאבו: „מי ישאר, מה ישאר? אולי הרוח על הים, / וישאר העיוורון של העיוור שנעלם..." היצירה של סוצקובר היא גיבוש שירי מעולה לכאב העם היהודי, אותו פרולטריון של תרבות יידיש, שנעלם ואינו עוד.

משורר סוצקובר
יד שלישית

בניטפי דימעה שירית הוא כותב: „להסביר? איך להסביר? / השמש עוד אינה צוננת, / אבל דימעה היא לא תתיך — / רק הילדות לא מזדקנת..."

אילו אברהם סוצקובר היה משורר את שירתו באחת מהלשונות הגדולות, אין ספק שהיה נלמד בארץ במיסגרת תוכנית הלימודים לשירה של בתי־הספר־התיכוניים. אבל סוצקובר, המשורר של שפת שירה גוועת, הוא מיקרה אנאכרוניסטי של משורר הכותב בלשון שכבר גוועה ומתה. שירי סוצקובר הם מודרניים לחלוטין בצורתם. שורות כמו: „**היא שייכת לי היד הכרותה, אשר לפני שנים רבות / בגן מצאתי, בערוגת עגבניות. / ולפי שיד גבר היא ובעלים לה אין / שלי היא. יד שלישית. בלעדיה לא אכתוב אפילו אות...**"

שירה מרגשת שכזאת קשה למצוא על מדפי השירה הישראלית.

בשנים האחרונות חזרה תרבות היידיש הנכחדת למעמדה הנדיר בעולם. והמדובר לא רק בהענקת פרס־נובל ל**יצחק בשביס־זינגר** (הרחוק מלהיות הבולט שבסופרי היידיש לדורותיה). סימן נוסף למעמד זה היה בהזמנתו של סוצקובר למיפגש בינלאומי לשירה ברוטרדם, מיפגש שעליו הוא כותב באחד משיריו: „**בשקרא המשורר האינדונזי ספרדי דג־זקן/ דאמתו בלשונו השיתנית שיר גיטו / משלי, ליוותה אותנו יחד, דרך ההברות, / מוסיקה שילדית מן העולם ההוא שנתעוררה. // חשבתי: מיקרה אינו מיקרה, וגם בואי / לרוטרדם / תוכנן הייטב בידי רוחות: / לשוז אחת קיימת ביניהם לכל עמי עולם. / אלה שבחיים צריכים רק להזכיר שייכותם...**"

הכאב הנמשך לאורך כל שירי סוצקובר הוא כאב אותה איבחת חרב שקטלה, וכאשר הוא כותב: „**לא אוכל לשכוח, את הנשכח. / לא אוכל / אפילו לזכרו; על הפנים טלית — / גוסס נידרס, על מירצפת רחוב סטראשון נפל, / עד שמרחוב־ירח נעשה רחוב־של־שמש בדרך אוזילית...**" זה כאב השירה שאינה מסוגלת לסלוח את שהיה. ולא רק לסלוח — אלא שהיא ממשיכה ומזכירה. בשיר חיוך מידאנק: „**על ארובת־כיבשן במדינת פולין, / יחף / ושמוט־רגליים, / כבנוער, / עם ציד־דגים בנחל המלובלב — / ישב שכני...**"

חלק משירי מדור־הכותרת כנפי שחם עיסוקם בנוף החדש של סוצקובר — בישראל. בשירו מכוסה בחצי ירושלים הוא מתאר: „**מכוסה בחצי ירושלים עד / אפס נשימה, / מכוסה בבתי־אבן, בגוזזטראות תלויות, עד / אביב של אישון העין...**" והלאה אל „**ראיתי דג דיז על חוף אילת: / מלכותו זה הסגול בהה / בחול הלבן — ...** ועד לדימוי: „**כך ייראה על פני המאדים, או על כוכב אחר, / ראשון המשוררים היהודי.**" ושוב לירושלים, שבה הוא רואה, את היחס אדם־היסטוריה, וכותב: „**האדם בן מאה אלף השנים שבמוזיאון רוקפלר, / 'אדם־הכרמל', כפי שלעת זיקנה / כינוהו נכדיו הידענים, / האדם המתגורר במיבנה־זכוכית / כבן־זמננו בריר־ההזניה — / הוא נתן בי את עיניו ברוב רוגז...**"

שיריו של סוצקובר הינם השיר במיטבו, המומלץ ביותר לאוהבי השירה הישראלית.

* *אברהם סוצקובר – **כנפי שחם**; הוצאת עם עובד; 156 עמ' (כריכה רכה).*

מקור

דברים בגליה

לא ברור לי אם בנצח הסיפורת הישראלית ייזכר סיפרו החדש של **יגאל גלאי** דברים בגליה *, אבל אין לי ספק, שספר זה מצליח להציג ולחשוף את הישראלי הממוצע של ראשית שנות השמונים, עשרת מונים אמין וטוב יותר מאשר ספריו של **א"ב יהושע**, ששיכרונו מעצמו הופכו אטום לבני־האדם החיים ברחוב הישראלי.

יגאל גלאי כותב בלא יומרות פילוסופיות. דברים בגליה הוא סתם סיפור על אנשים,

סופר גלאי
קריא ואמין

שהועלה על הנייר בעין רגישה, באוזן המאזינה לשפה ובסרקאזם פוליטי לא מבוטל.

דברים בגליה הוא סיפורו של **אביתר**, איש שירותי־הביטחון, עולמו, ריקעו, בעיות התבגרותו, עולמו ה„מיקצועי" ובעיותיו המיניות — כאשר ברקע ניתן לחוש בשירטוטים מעולים של הרחוב והחברה הישראליים.

לשון הכתיבה של גלאי היא אמינה וקולחת, תוך שהוא מצליח לשרטט דמות תלת־מימדית של גיבורו, העובר אודיסיאה ישראלית עד להפיכתו לאיש המוסד.

* *יגאל גלאי – **דברים בגליה**; הוצאת תמוז; 175 עמ' (כריכה קשה).*

לאורך כל קריאת דברים בגליה נזכרתי בניסיון־הכשל של **חנוך ברטוב**, בסיפרו הבדאי, לחדור לדמותו ולעולמו של איש המוסד. ברטוב עשה זאת כליטראט מתוסכל, בעוד שגלאי עשה והצליח, דווקא בשיחרורו מתיסכולים ספרותיים למיניהם. גלאי פשוט כתב סיפור שעובר את העין ואת האוזן.

דברים בגליה אינו סיפור־ריגול, זה סיפור מערכת יחסיהם המורכבת של אביתר ו**גליה**, אשתו — התבגרותם הישראלית, חיפושיהם בחיים, איחודם הרומנטי (מדי לטעמי), נישואיהם, התפתחות בגידותיה של גליה, וההוצאה־להורג של אביתר את מאהבה, איש צבא הקבע הראוותני.

אין ספק שיגאל גלאי עשה בספר זה קפיצה נחשונית, מעל לספריו הקודמים, שהוכיחו כישרון שהסתתר בתוך בוסר. בספר זה התאמץ גלאי להתמודד עם הדמויות המתוארות, והוא יכול להן.

גלאי מצליח ליצור את התחפושת המיקצועית של סוכן המוסד באופן אמין לחלוטין. הוא אינו מגלה גם לגליה, אחרי נישואיו, את האופי האמיתי של עיסוקו, למרות שהוא מתגמד בעיניה בהדרגה, מול מריו של מאהבה. בין פירקי הפעולה והאהבה־קינאה מצויות להן מיני־מסות מתמשכות על נושא החרמנות בארץ־הקודש.

אחד הקטעים הטובים יותר בדברים בגליה הוא הקטע שבו נכנס אביתר לפעולה: „**עתה עליו להיכנס למאמץ אחרון. לפני החופשה ביקשו ממנו לאזור כוחות ולהתכונן לפעולה המכרעת: לפני חודשים אחדים הותקפה קבוצת תיירים ישראליים בבית־מלון מפואר בזנבה. ארבעה נהרגו. בקבוצת דיון הבטיח שר־הביטחון שידה הארוכה של ישראל תשיג את המרצחים בכל מקום...**" אביתר נועד להיות היד־הארוכה.

בעוד אביתר מתכונן לפעולה, מתפרפרת לה גליה עם מאהבה הציניקן לבוש מדי־הייצוג הצבאיים, המיצג בעיניה את היפוכה של תדמיתו ה„משתמטת" של אביתר.

ואביתר מבצע את הפעולה: „**היד ששלפה בזריזות את האקדח מתחת המיקטורן לא רעדה. אביתר קירב את האקדח לראשו של האיש שאף לא טרח לסובב את פניו ולראות את הניכנס. משתיק הקול הבליע שתי יריות.**" אין כאן הלבטים המזוייפים, שמועמסים על סוכנו־החשאי של חנוך ברטוב בהבדאי, ישנה המיקצוענות של הסוכן, המצליח להפריד בין עבודתו לעולמו הפרטי והביתי.

דברים בגליה אינו ספר ספרותי, אלא ספר פשוט וקולח, של מספר שהצליח להביא סיפור פשוט ואמין בלא יומרות. הקריאה היא קולחת, וזה מסוג אותם ספרים אמריקאים, שאתה יכול לקרוא אותם במהלך ערב אחד.

לקראת סיום, מבשילה בראשו של אביתר התוכנית לחסל את אותו אלוף־מישנה, המבלה בתקופות היעדרו בזרועות גליה. בין חיסול וחיסול הוא מתכנן את תוכניתו. ואז, אחרי החיסול האחרון, הוא נעלם, נעזר באחד מדרכוניו, מגיע ארצה בעילום שם, אורב ליד ביתו ל**גידי הדר**. כאשר הקצין־המאהב יוצא, שולף אביתר את אקדחו: „**ממתי אקדחים מפריעים לך? מה יש, קשה לך לנשום? עכשיו תקשיב טוב. אני חושב שאני הולך לעשות לך את זה. מחר בבוקר ימצאו אותך מת או אולי לא ימצאו אותך בכלל. תלוי כמה מאמץ ארצה להשקיע בך. אתה שווה מאמץ בכלל?**"

והלאה, בולע משתק־הקול חמש יריות, הנועלות את דברים בגליה.

ספר מומלץ לכל מי שחדל להאמין, שניתן לחבר בעברית ספר קל ופשוט, ספר קריאה בעל עלילה חסרת יומרות. החיסרונות הבולטים בקובץ הן האותיות הקטנות והכתיב הבלתי־אחיד.

מי מריבה

מו"(ה)לים

קשה להיות משורר עברי צעיר בישראל סוף שנת 1983. לא משנה אם אתה משורר מוכשר או משורר נטול כל כישרון. למשורר המוכשר ולאחיו נטול־הכישרון יש מכנה־משותף אחד, שהוא — עליהם להשיג יותר מ־90 אלף שקל לפחות, כדי לממן את הוצאת סיפרי־השירה שלהם.

את אופנת המו"לים, הגובים מהמשוררים אתנן עבור פירסום סיפריהם, פתחו בשנות החמישים שתי הוצאות ספרים פרטיות: הוצאת אלף והוצאת עקד. כיום מצויים בארץ כתריסר מו"לים פרטיים, הניזונים כעלוקות על גופם של משוררים צעירים, ומפרסמים את סיפרוניהם.

מאחר שהכלכלה בישראל היא כלכלה־קפיטליסטית לכל דבר, אי אפשר להתלונן על קיומם של ערפדי מו"לים שכלה למרות שהדברים שאותם הם מפרסמים בעבור חופן שקלים, אינם מגיעים לרמה מניחה את הדעת של איכויות שירה.

אלא שבדומה לכל מגיפה ו/או רעה חולה הגיע הנגע הזה לגוף הבריא של הספרות והשירה הישראליים. בשנות החמישים היתה ספריית פועלים פנינת־הכתר של המו"לות הישראלית. בבית הוצאה זה ראו־אור סיפרי השירה והפרוזה של בני הדור שהחל ליצור באותן שנים. העורך הראשי של ספריית פועלים באותן שנים היה המשורר והמתרגם **אברהם שלונסקי**, שעל פיו ועל פי דעתו היה רואה־אור ספר שירים של משורר צעיר או שאינו רואה־אור, כאשר השיקול הינו ספרותי טהור.

על כיסאו המיותם והריק של שלונסקי יושבים כיום **מרדכי רענן** ו**עמירה הגני**, ועדיין יש בכיסא הזה מקום לעוד שלושה ישבנים ברמתם.

למעט ספר מבולבל ובלתי־קריא, שאותו פירסם רענן על גוש אמונים, לא ברורים כישוריו הספרותיים לתפקיד שאותו הוא ממלא. עורכת ספריית השירה של ספריית פועלים היא הגני, חברת קיבוץ גן־שמואל, המחברת בזמנה הפנוי פיזמונים (קשה לקרוא לחרוזיה של הגני שירה לשמה).

ספרית פועלים
ספרית־פועלים
ספרים חדשים

סמל ספריית־פועלים
מחברי המחאות במקום משוררים

אלא שבניגוד לאברהם שלונסקי, שהשירה הצרופה היתה לנגד עיניו, הרי שלנגד עיניהם של הגני את רענן ניצבת הפרוטה הצרופה. מזה שלוש שנים מספרים לי משוררים צעירים (כל השמות שמורים במערכת — והם רבים) על התנאים שמציבים לפניהם קברניטי ספריית הפועלים. בשער השקל של היום (נכון לאוקטובר 1983), גובים הצמד הגני את רענן 90 אלף שקל מכל משורר צעיר, עבור הכבוד המפוקפק להדפיס ספרון כחוש תחת הכותרת ספריית פועלים (הסכומים עבור יצירות פרוזה מבוססים על מפתח מחירים אחר).

ב„קרדו" של ספריית פועלים, שאותו מצאתי בקטלוג ספרים ישן משנות החמישים, נאמר בין השאר: „במשך כל השנים שחלפו מאז ביקשה הוצאת־הספרים העברית־פועלית הראשונה לטפח את היצירה העברית לתחומיה השונים ולסייע בפעולת ההשכלה ברחבי העם. אחת ממגמותיה היתה עידודם של כישרונות צעירים בקרב הסופרים והמשוררים. ואכן רבים מהם — ביכורי־יצירתם הופיעו ב„ספריית פועלים"; עם אלו נימנים ס' יזהר, משה שמיר, חנוך ברטוב, נתן שחם ועוד..."

ספריית פועלים, שהיא מוסד בבעלות קיבוצי השומר הצעיר והקיבוץ הארצי, אינה מוצאת בין מפרסמי הספרים שלה את היזהרים, השמירים, הברטובים של הסופרים הצעירים בישראל. בין מחבריה ניתן למצוא מחברי המחאות בנק ע"ס 90 אלף שקל.

כל שנותר לי להעיר הוא, שמביש לא כמעט למצוא את ספריית פועלים כגורם כלכלי מנכר, בין הקיבוץ הארצי לתרבות־הערים בישראל, והייתי מציע לחברי קיבוצי תנועה זו להתחיל ולשאול שאלות בנוסח: מה מוסיפה הוצאת־ספרים שכזאת לתנועה קיבוצית, ששאר מיפעליה מכובדים ביותר?

ואם כבר להתחרות בשוק המו"לים הפרטי, אז לא להתחרות באלף ובעקד — אלא להתחרות לפחות בהוצאות מעולות נוסח זמורה ביתן. המצליחה להביא, בלא סיבסוד כלשהו, את מיטב הספרות העולמית, ספרות שבשנות הארבעים והחמישים היתה נחלת ספריית הפועלים, או להתחרות בהוצאת עם עובד, שאינה גובה את ליטרת השקלים מהמחברים המפרסמים אצלה.

וכפי שאמר משורר צעיר: מן הראוי להמיר את שם ההוצאה לספריית המו"הלים.

מאת דן עומר

פרסום

אהבה חדשה מהילוך ראשון
רנו 18 סטיישן — אידיאלית.

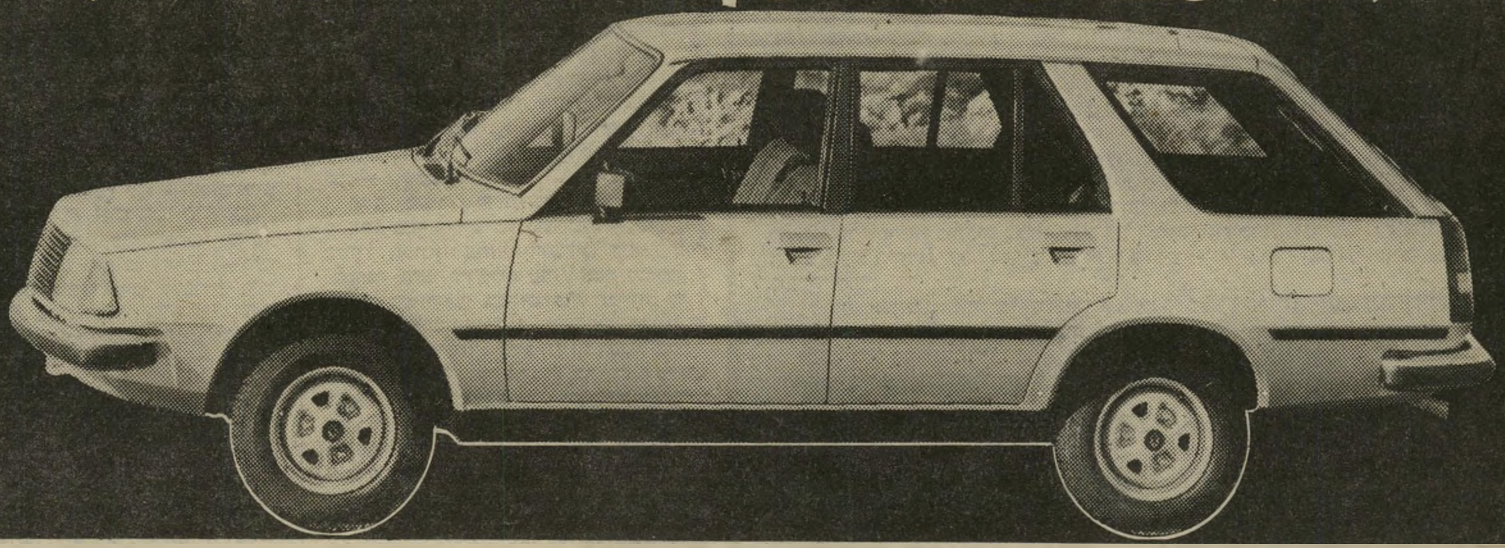

בני משה קרסו
ת"א טל. 627151
חיפה טל. 727204.
ירושלים טל. 226491
חיפה טל. 510296.
נתניה טל. 23037
באר-שבע טל. 70911.

רנו 18 סטיישן — דלת חמישית ענקית למטען, שפע אביזרי נוחות ובטיחות, עיצוב חדשני ומרהיב — עם מנועים 1400 סמ"ק או 1650 סמ"ק, תיבת הילוכים 5,4 הילוכים או אוטומטי, מספר דגמים עם **מזגן מקורי מביח"ר.**

אספקה מידית - מחירים מפתיעים.

העולם אוהב
RENAULT

קמרה אובסקורה
המרכז ללימודי צילום

- למודי בוקר, אחה"צ וערב למתחילים ולתלמידי שנה א' ושנה ב'.
- מערכת לימודים גמישה
- מסלול מיוחד לתלמידי שנה ג' (בת"א) בהדרכת פיל פרקים, מרצה בכיר במחלקה לצילום
- לכל הלומדים, קורסים נוספים ברישום, ציור, תולדות האמנות ועוד.
- הסדר מיוחד לחברי קבוצים.
- תחילת שנת הלימודים 9.10.1983
פרטים והרשמה 10.00 – 20.00

מספר המקומות מוגבל

ת"א, אלנבי 57, 298291, 298191
י-ם, בצלאל 6, 233502, 223573
חיפה, הנביאים 13, 662773

טלפן לקבלת חוברת הסבר

למד צילום בחברה טובה

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זיידמן
הוצאת רשפים

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD — ויזה — ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

תן טרמפ לחייל

אכלתי אותה ונהנתי
ארוחת בוקר של עשירים
בדיזנגוף 110

מוסיקה, מוסיקה, ילדים ותקליטים

פעמים לקחתי את הילדים שלי לפסטיבל שירי־ילדים. אני לא זוכרת איזה מיספר. הגדול היה בן 7 והקטן בן 4. הם ישבו והקשיבו ונהנו, ובסוף צעק הילד הקטן שלי בלהט „רק תיסלם, רק תיסלם!" הילד הגדול הסתכל עליו בבוז ואמר לו „שתוק יא פרימיטיבי!"

שאלתי אותו למה הוא מעליב את האח שלו ולמה תיסלם זה לא טוב, והוא ענה לי שתיסלם זה לא רע, אבל אחיו הקטן לא שמע מספיק מוסיקה בחייו, כדי לצעוק רק תיסלם.

הבנתי את הרמז ומאז הבית שלנו נראה כמו חנות־תקליטים ממוצעת. פחות או יותר כל תקליט שיוצא בארץ־ישראל מגיע אלינו. מדי פעם אני מניחה על הפטפון איזו מוסיקה קלאסית ובעוונותי אני מוכרחה להודות, שאחרי חמש דקות אני מקבלת הוראה ברורה להוריד את השיעמום. קצת צובט לי בלב תמיד, אבל אני מורידה. הדבר היחידי שהם היו מוכנים לשמוע היה פטר והזאב של פרוקופייב וקרנבל החיות של סן סאן שני התקליטים האלה מלווים בסיפור והסיפור הוא שמרכך את משבר השמיעה הראשון. מאוחר יותר, כשהסיפור כבר נעשה מוכר ואפילו משעמם, פיתאום הם מוצאים את עצמם אוהבים את המוסיקה.

מצא חן בעיני הרעיון ומאז אני בחיפוש מתמיד אחר תקליטים של מוסיקה קלאסית, המלווים בסיפור.

השבוע ראו אור שלושה תקליטים חדשים של חברת סי־בי־אס: היפיפיה הנרדמת, מפצח האגוזים ואגם הברבורים. את הסיפור קורא יוסי גרבר. אני לא יודעת אם הילדים שלי או שלכם יקנו כרטיסים לקונצרטים, כשיהיו גדולים, אבל צריך לתת להם אפשרות להכיר מוסיקה קלאסית ולהחליט.

חוץ מזה, מטעמים אגואיסטים גרידא, אני מאוד נהנית כשהם מבקשים לשמוע את מפצח האגוזים, כשהאפשרות השניה היא אתם יודעים מה.

גם פילוסופים הם אנשים עם שכל

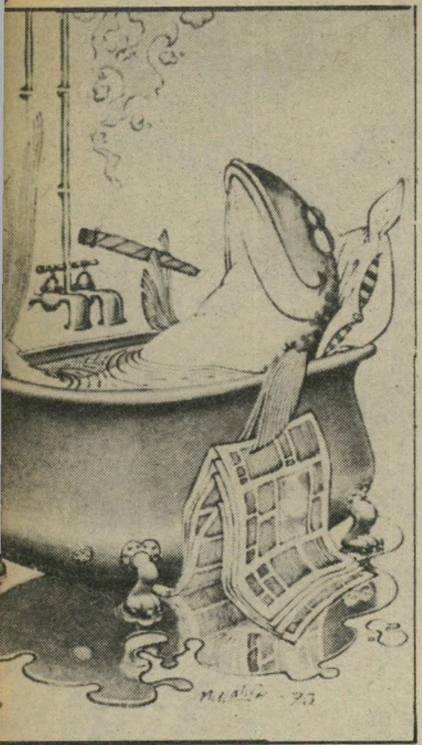

יש לי ידיד, מרצה לפילוסופיה באוניברסיטה. איזה רעיון מעשי כבר אפשר ללמוד אצל בן־אדם כזה? שום רעיון, כמובן. הוא יודע לתת הרצאות ארוכות ומאלפות על אסתטיקה של המדעים למשל או על מישנתו האכזיסטנציאליסטית של ז'אן פול סארטר. בעניין איך לעבור את הכביש בביטחון, עוד יש לי מה ללמד אותו. ככה זה כבר הרבה שנים. אבל, כנראה, אף פעם לא מאוחר, והנה השבוע גנבתי לו רעיון כל־כך מוצלח, שאני מוכרחה לשתף גם אתכם בו.

בוקר אחד ראיתי אותו יושב בבית־קפה וקורא עיתון בניחותא. מתוך ידיעה שבחופשות הוא מטפל בילדיו, שאלתי אותו איפה הילדים. הוא הצביע על שולחן אחר בפינה אחרת של בית־הקפה. שם ישבו הילדים שלו, אכלו, ליכלכו, צעקו ורבו.

כבר למחרת עשיתי את הניסיון הזה והוא הצליח מעל למשוער. אני ישבתי בפינה אחת של בית־הקפה עם כוס־קפה ועם עיתון ושני ילדי ישבו בקצה אחר, הזמינו מילק־שייק והתחילו במריבה קולנית יומיומית. איש אחד שישב בשולחן על ידי הסתכל עלי ואני עשיתי פרצוף מאוד מוטרד מהילדים האלה שיושבים בחוץ ועושים רעש. הוא אמר שהוא לא מבין איך אנשים שולחים ילדים קטנים לשבת לבד בבתי־קפה ואני אמרתי שגם אני לא מבינה, והמשכתי לקרוא עיתון. תודה לך, ד"ר ג.מ. למדתי ממך שאסור לזלזל בפילוסופים.

הנוסטלגיה זה לא מה שהיה פעם

בוקר אחד מצאנו את עצמנו, ענת צלמת העולם הזה ואני, ברחוב שינקין בתל־אביב. בטח סידורים. אלא מה, בילויים?

שינקין זה המקום היחידי בעיר, לפי מיטב ידיעתי, שיש בו תנובה. המקום נראה מבחוץ בדיוק כמו שנראו התנובות לפני 30 שנה ואנחנו שתינו, עם מבט נוסטלגי, נכנסנו לאכול איזו ארוחת־בוקר של שנות ה־50.

הריהוט במקום ישן מאוד, בעלי המקום ישנים מאוד וגם השרות לא שמע על שנות ה־80. אכלנו ביצה־עין שהיתה בסדר. סלט־ירקות שהיה בסדר, לחמניה וחמאה — בסדר וכוס־חלב בסדר.

ישבנו שם די מאוכזבות. הדבר היחידי שיכול היה להציל את הארוחה המאכזבת, היה אילו החשבון היה 23 גרוש, למשל. אבל החשבון היה 153 שקל לכל אחת מאיתנו.

תם עידן התנובות, רבותי. שינקין זה לא מה שהיה פעם. וגם אנחנו, כנראה, לא.

איך לאיים על מנהל הבנק

כמה פעמים בשנה החמצן של המדינה מחלק מתנות לילדים? איכשהו, השמועה תמיד עוברת מפה לאוזן, שבנק לאומי, למשל, מחלק

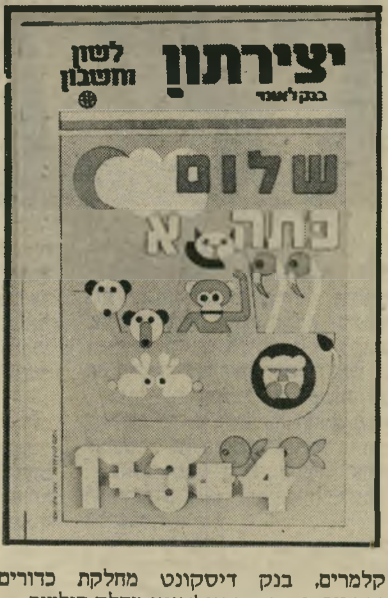

קלמרים, בנק דיסקונט מחלקת כדורים ומטקות, והבנק הבינלאומי מחלק חולצות.

אלא שהבנקים האלה כנראה קצת קמצנים, והם רוצים לתת את המתנות האלה רק לילדים שבאים לפתוח אצלם חשבון חדש. הילדים המיסכנים, שכבר חוסכים הרבה שנים, כשהם באים לבנק תמיד אומרים להם שהמתנות כבר נגמרו (זה מניסיון אישי של הילדים שלי).

את כל זה אני מספרת לכם, כי שמעתי שעכשיו בנק לאומי מחלק לילדים שלו מתנה יפה מאוד, ששמה יצירתון והיא מישחק חינוכי ויצירתי (שתי מילים אהובות עליי מאוד). אבל אם נתעלם מהשם, זהו מישחק של אותיות וספרות מגנט, שאפשר להשתמש בהן כדי להרכיב מילים ותרגילי־חשבון, על לוח מיוחד או על הפריז'ידר הביתי.

אין לי כוונות להמליץ לפני הילדים שלכם ללכת בדיוק עכשיו ולפתוח חשבון בבנק לאומי, לעומת זאת, אני בהחלט יכולה להציע לכם לומר למנהל הבנק שלכם, שאם הוא לא יתן לילד שלכם את המתנה היפה, אז אתם תסגרו את החשבון שלכם בבנק שלו. אולי זה יעזור.

דרך אגב, תזדרזו, כי על הפירסום של הבנק בקשר למישחק, כתוב באותיות קטנות שהן האותיות הכי חשובות, שהמישחק יחולק עד גמר המלאי.

נימוסים והליכות

איש אחד נחמד, בגיל בינוני, עם שערות שיבה, כזה מבית טוב, עם חינוך טוב ושפות זרות, הציע לי לעשות כתבת־תחקיר על הבעיה של מישלוח זרי־פרחים וסלסלות בתקופת החגים. הוא אמר לי: „תחשבי רגע. איזו הוכחה יש לבן־אדם ששלח פרחים לחברו, שהפרחים אמנם התקבלו?" לא כל־כך הבנתי את הבעיה שלו, כי הרי ההוכחה הטובה ביותר היא שמקבל הזר, כמובן, עוד באותו יום מטלפן ומודה עבור המישלוח. בדר־שיחי היה מופתע מאוד ואמר שהוא לא ידע על הנוהג הזה לטלפן ולהודות על הפרחים או על כל דבר אחר.

אם אתם יודעים על הנוהג הזה, תעברו לעמוד הבא. אם עד היום לא ידעתם שצריך להודות על מתנה — תתביישו!

נכון, טעות שלי

ליאורה בדנון, סטודנטית מתל־אביב, העירה לי שלפעמים אני שוכחת לציין את שם ההוצאה של ספר שאני ממליצה עליו. תודה על ההערה ולהבא אשתדל להקפיד על כך.

אגב, ליאורה, הספר שביקשת לדעת עליו, יצא בהוצאת כיוונים. יכול להיות שכתבתי עליו שבוע לפני שהוא הגיע לחנויות ולכן לא יכולת להשיג אותו. בינתיים אני יודעת שהוא ישנו בכל החנויות ונימכר כמו לחמניות טריות. אני מקווה שתהני ממנו, כי אני מאוד נהניתי. ועוד אגב אחד, לכל האנשים שכותבים לי מיכתבים: אנא ציינו את שמותיכם ואת כתובותיכם. אולי אני רוצה לענות לכם מיכתב אישי?

בב־אל־ווד, לנצח זכור נא שמותינו

לפני כמה שנים, כשנסענו לירושלים ועברנו בשער־הגיא, שאל בני מה המכוניות הישנות וההרוסות האלה עושות בצידי הכביש. סיפרנו לו על מילחמת־העצמאות ועל השיירות לירושלים ואפילו קצת שרנו את בב־אל־ווד.

הילד חשב שזו צורה יפה מאוד להזכיר לכל האנשים שנוסעים יום־יום לירושלים, מה קרה שם, על־ידי הנחת המשוריינים הישנים. פעם, סמוך ליום־העצמאות, כשעל המשוריינים הונחו זרי פרחים, עצרנו את האוטו (למרות שאסור) ירדנו ועמדנו על יד משוריין אחד כמה דקות.

איכשהו הירגשתי איך הילד חולק כבוד להיסטוריה שלו.

מאז, תמיד בדרך לירושלים, כשאנחנו עוברים את שער־הגיא, אנחנו מדברים על זה. השבוע נסענו שוב. מרחיבים שם את הכביש. לא יודעת מה יהיה אחרי שיגמרו להרחיב, אבל בינתיים המכוניות הישנות נזרקו לצד, חלקם הגדול שוכב על הגב והם נראים כמו ערמה של גרוטאות. הילד הסתכל על זה בעצב ואמר „תיראי איך שהם מעליבים את מילחמת־העצמאות". חיפשתי ניסוח יותר טוב מזה ולא מצאתי.

דניאלה שמי

הוא מומחה לנשים, לאיפור ולאופנה, ספורטאי, סופר, צייר, פוליטיקאי והיועץ של סגן ראש־הממשלה

אברמסון עם פנינה רוזנבלום
הוא קורא לה – „מעריצה שלי"

לדויד לוי יש יועץ

את חנן אברמסון, יועצו של דוד לוי לענייני הסברה, הכרתי בפתיחת אחת המיסעדות בתל־אביב. האיש שהציג אותו לפני, אמר שהוא ספורטאי, מומחה לענייני־אופנה, פוליטיקאי וצייר.

תוך כדי שיחה הבהיר לי אברמסון שהוא מתמחה גם בענייני יופי ואסתטיקה, והציע לי להשתמש בקרם־לחות מסויים. הוא הסביר לי כי עור פני מבריק יותר מדי. אברמסון אמר, כי לא יוכל להרחיב את הדיבור בנושא טיפוח ואסתטיקה והציע שיבוא אלי הביתה באחד הימים ויתן לי כמה עצות בענייני יופי. קבענו ליום שבת אחרי־הצהריים.

חנן אברמסון הגיע בשעה היעודה. הוא היה לבוש בחולצת טריקו אדומה, מיכנסיים אפורים ונעליים חומות שרכש יום קודם בהמשביר לצרכן. הוא התנצל לפני על כך שצבע הנעליים אינו תואם את הלבוש, הוא התקשה למצוא נעליים מתאימות מפני שמידת רגליו 46.

מתחת לבית־שחיו החזיק בסיפרו הפנטזיה התנכית שכתב ואייר בעצמו. את הספר נתן לי במתנה עם הקדשה.

חנן אמר לי שהוא תשוש, שכן הגיע אלי הישר מביקור אצל דויד לוי בבית־שאן, שם היה מוזמן לארוחת־צהרים.

שאלתי אותו איך הוא מצליח להראות כה מטופח.

חנן הסביר: תודעה של טיפוח ואסתטיקה והופעה נאה צריכה להיות באופיו של האדם. הקדשת זמן, דהינו פעולה ממשית כגון פיתוח ידע וטיפול בנושא כפי שמתבקש.

„אני קם בבוקר, מנקה את פני במי־ניקוי, לאחר מכן מורח על הפנים קרם יום ומסביב לעיניים מישחה מיוחדת."

„מדי חודש אני ניגש לקוסמטי־קאית לטיפול שיגרתי, שכולל מסאז' ומסכת־פנים. הטיפול היומי נמשך כ־15 דקות. תודעת היופי התפתחה אצלי לאחרונה, ואני מעביר קורסים לטיפוח־החן אצלי בבית. קארין רונסקי מעבירה את התיאוריה שמיועדת לנשים ולגברים כאחד."

אברמסון הסביר לי שתודעת־היופי מאפיינת את ילידי מזל גדי, והוסיף כי גם דויד לוי הוא בן אותו מזל.

שאלתי אותו כיצד הגיע לתפקידו הנוכחי, כיועץ לענייני תיקשורת של דויד לוי.

סיפר חנן:

נולדתי בפתח־תיקווה להורים ש־עלו כחלוצים והתיישבו בגדרה. הם חיו שם באוהל. אבי היה פועל בניין עד ליציאתו לפנסיה.

מגדרה עברו הורי לרמת־גן, שם נולדתי ב־1937. ליד ביתנו הוקם מיגרש כדור־סל. שיחקתי שם והייתי שחקן מכבי רמת־גן במשך שנים.

סיימתי את מיכללת וינגייט. הייתי מדריך בבית־ספר למד"סים ואחרי הצבא מורה לספורט בבית־ספר ברמת־גן.

לא הוצנחתי כגנרל

במשך כל זמן הפעילות הספור־טיבית המעשית, לא עסקתי בפוליטיקה,לא רציתי לערב פוליטיקה בספורט. לדעתי ספורט הוא דבר א־פוליטי, אבל מתוך המציאות של הספורט הישראלי הגעתי למסקנה שהספורט הישראלי הוא פוליטי מובהק, המורכב ממרכזים פוליטים, הכל מבוסס, בהתאם ליחסי־הכוחות ביניהם כבבואה לפוליטיקה המרכזית. הגעתי לנקודה שבה הבנתי, כי מיצ̇יתי הכל בעולם הספורט. הוצאתי אז ספר בנושא ספורטיבי, שאושר על־ידי מישרד־חינוך, כספר לימוד לבתי־ספר בארץ. הספר יצא בהוצאת אורט. בתחילת שנות ה־60 עזבתי את ההוראה ולמדתי שלוש שנים גראפיקה וציור בבצלאל.

באותה תקופה נתתי שעורי־ערב בספורט. כאשר סיימתי את הלימודים בבצלאל עבדתי כגרפיקאי בבית־דפוס. יותר מאוחר הקמתי עסק בתחום הגראפיקה, הפירסום וההוצאה־לאור. עסקתי גם ביחסי־ציבור.

באותה תקופה התחלתי לצייר.

התחתנתי ב־1964 עם אשתי, שממ־נה נפרדתי בינתיים, ויש לנו שני ילדים.

ב־1978 הופיע הספר הפנטזיה התנכית. ציירתי שם ציורים בנושא התנ"ך. בקרוב אני עומד להוציא לאור ספר על תולדות היישוב כפר־יונה. אני כותב שירה פילוסופית. למדתי פילוסופיה ותולדות האמנות באוניבר־סיטת תל־אביב.

אחרי מילחמת יום־הכיפורים התחילו תנועות־המחאה (מוטי אשכנזי וכו'). לקחתי אז חלק פעיל באירועים כסטאטיסט, מתוך הזדהות: באותה תקופה נרשמתי למיפלגת חרות, בסניף פתח־תיקווה.

עשיתי אז עבודה קהילתית בבתי־נוער ובמתנ"סים, דבר שקרב אותי לבעיות החברה. בתקופה זו הצטרפתי לתנועת חרות, כחבר מן השורה.

לא הוצנחתי כגנרל, כמו עזר וייצמן או מרדכי ציפורי, נכנסתי כאזרח רגיל. ב־1975, מתוך התנגדות לממשלה הקיימת ומתוך התעניינותי בנושאים חברתיים, הייתי בין היזמים והמקימים של חוג אזרחים שנקראו איכפת לנו. החוג היה קיים במשך כשנה וירד על ממשלת יצחק רבין. זו היתה פעם ראשונה שהייתי יוזם ומוביל. מתוך הפעילות הזאת נוצרה ההכרות שלי עם דויד לוי בתוך המיפלגה.

באותה תקופה, אחרי המהפך של 1977, נפלה לידי ההזדמנות לצאת מהאלמוניות בתוך המיפלגה ולתת קפיצה גדולה מאוד לכיוון של פופר־לאריות בצמרת המיפלגה.

זה היה כאשר קמה תנועת שלום עכשיו, באפריל 1978. הקמתי מייד תנועה נגדית גדולה. המטרה שלנו היתה לאפשר לממשלת בגין לנהל את המשא־ומתן עם סאדאת לפני קמפ־דיוויד ללא לחצים מבפנים ומצד שמאל, כדי ליצור תחושה בציבור כי לממשלה יש יותר תמיכה מאשר תמיכה בשמאל.

נושא זה הקפיץ אותי באמצעות כלי־התיקשורת להיות מוכר ופופו־לארי בתוך המיפלגה.

אז קיבלתי דחיפה ורציתי להתקדם מבחינה פוליטית.

בכנס מסויים ראו אותי חברי־כנסת שעמדו מאחרי־הקלעים. אחד מהם אמר: „אוי, קם לנו עוד מתחרה." עניתי להם שזה באמת רעיון טוב.

דויד לוי לדורות

בחול־המועד פסח באותה שנה, הוזמנתי לביתו של דויד לוי בבית שאן. נסעתי עם בני. התקבלנו על־ידי דויד לוי ומישפחתו באופן אנושי ובכבוד. אני זוכר שדויד ישב בבית, כשהוא לבוש בגופיה ובמכנסי־התעמלות. יש לו גוף אתלטי מאוד.

שוחחנו בחופשיות. הבנתי שקשה לחדור לדברים פרטיים בחייו. הבנתי שזה נובע מהטירדה הרבה הנובעת מנושאים מדיניים וממלכתיים. אין לו זמן לדברי הבל.

ישבתי שם כחצי יום, ובסוף הפגישה סיכמנו על הקמת מועצה חברתית־כלכלית במרכז תנועת חרות. זהו אותו מרכז שבחר עכשיו את המועמד לראשות־הממשלה.

היינו בקשר בלתי פוסק. אחד הרגעים החשובים ביותר ביחסים שבינינו היה במוצאי־שבת בינואר 1981, ביום שבו הליכוד עמד לקבוע את מועמדו לבחירות להסתדרות.

דויד לוי התלבט אז קשות אם להתיצב בראש המערכה הזאת, מפני שמצב הליכוד בציבור היה ירוד ביותר.

באותו מסע הייתי דוברו, ואחרי הבחירות ב־1981, הזמין אותי לעבוד בלישכתו.

בין דויד וביני קיימים יחסי חברות עם הערכה שלי כלפיו בהתאם לתפקידו.

גם בארבע עיניים לא מדבר דויד על נושאים חברתיים או עדתיים. הוא מדבר על מצוקה. את ביתו (שיכון עמידר) שיפץ דויד לוי במו־ידיו.

פעם, כאשר ישבנו ביחד בכינוס, במלון הילטון, הצביע דויד על קורת

אברמסון עם דויד לוי ומלכת־היופי לשעבר, תהילה סלע
„אני רציתי להתקדם מבחינה פוליטית!"

השרים, שיירצו בתפקיד, וברגע שלא נתנו לדויד לוי להיבחר עכשיו, השאירו לעצמם אופציה תיאורטית לפעם הבאה.

לחסום אותו עכשיו, זה שיקול אינטרסאנטי אישי של כל אחד ואחד מהשרים שבחרו בשמיר, כדי לא ליצור עובדה של דויד לוי לדורות.

עד כאן דברי אברמסון.

חנן מכין את עצמו לכניסה למקום ריאלי ברשימת הליכוד בכנסת הבאה. לדבריו, יש לו מה לתרום. הוא מבלה במשך שעות רבות במחיצת דויד לוי, ומתפעל מצניעותו של השר.

הוא מסביר כי לדויד לוי אין זמן לעסוק בקטנות. „יש לו מוסר ממלכתי ומישפחתי." עוד הוא מסביר, כי הופעה מטופחת חשובה מאוד ומתפעל מסיגנון הלבוש של לוי, שנראה תמיד מטופח. הוא מספר, כי את בגדיו מקבל לוי מאחיו בצרפת.

כפני גורילה

לעומת השר, קונה אברמסון את בגדיו בחנויות בכיכר־המדינה. „אני משתדל להראות מסודר תמיד. זה

לוי חשכו, כאשר התבונן בתמונה. נראו כפני גורילה. הוא הבין כי הש דויד עמר עשה כמיטב יכולתו וכי רצה לפגוע בו. היות שדויד יודע ש צייר, ביקש ממני לתקן את התמ אבל עם כל הרצון שהיה לי, הצלחתי. כשהגעתי ללישכה ב שלים, הסתרתי את התמונה בז המגירות.

„נסיעה ארוכה עם השר והרצ נחשבים כבילוי אצלי. אני נ למרתון של שיחה על כל נושא בעו אין לי שום קריטריונים. אני מת עם אדם ספיציפי אין שום הכללוה

„אני הולך הרבה ברגל, כך שומר על המישקל הקבוע שלי — ק"ג. אני אוכל בצורה מבוקרת, ל הפרזה. יש לי ידע רב בנושא המזו

אני שואלת את חנן על הקש הרומנטיים שלו, ואם יש מיק מיוחדת שאליה הוא קשור.

עד לרגע זה היה חנן אברמסון נ ושלו. לשמע השאלה קם ו מהתהלך בחדר. משחזר והתיישב ע „אני לא חרב להשכיר. יש ניסיון־חיים עשיר וקשה. אני מתי לנושא הרומנטי כאל משהו רצ ביותר. עברתי טראומה גדולה בנו בגלל שאני ניגש לנושא כל

בטון ואמר: „כאן, בקורה, ישנם ברזלים שכופפתי במו־ידי כטפסן."

אני עובד איתו, כי אני מאמין בו אישית, בדרכו ובהגשמתו את האידיאות שלו. לדעתי, יצא דויד לוי חזק יותר מאי־בחירתו לראש־ממשלה.

אישיים לטובת אינטרס ממלכתי וציבורי.

אחד הדברים שהוא מקריב, הוא הקשר שלו עם מישפחתו הגדולה. למרות שהוא נעדר הרבה מן הבית, הוא איש מישפחה מובהק ואדם חם. בכל

הוא התחיל בפעולה נגד „שלום עכשיו", ומשך את תשומת־ליבו של דויד לוי, „איש המקפיד על הופעתו"

הוא הוכיח שיש לו אחיזה איתנה יותר מלכל שר אחר. הוא גם הוכיח את עצמו, בתגובה שלו אחרי התוצאות.

הנאום שנשא חיזק אותו הרבה בציבור ובמיפלגה. זוהי בעצם גדולתו — היכולת שלו להתגבר על נושאים

לילה הוא משתדל להגיע הביתה, כדי שילדיו יראו אותו בבוקר.

בשבתות הולך דויד לבית־הכנסת ומבלה עם מישפחתו כל היום.

לדעתי, צריך דויד לוי להיות ראש־הממשלה. הוא המתאים ביותר ועשוי

אברמסון עם ידידות עדייה מיירצ'ק (בשמלה הלבנה) ודליה הוד, החיה באנגליה
„אני גבר משוחרר!"

אברמסון וידידה
„אני מתייחס ברצינות לרומנטיקה!"

להביא רוח שונה וחדשה.

הוא מייצג, כסימבול, את הגשמת החזון הציוני של קיבוץ גלויות בארץ־ישראל. הוא מנהיג בעל יכולת ניתוח וחשיבה, הוא איש שיודע לנהל עניינים. כל מי שהלך נגד דויד לוי מבין השרים ידע שאם דויד ייבחר, כל

חשוב וקובע. במשך כל החורף אני מתהלך עם עניבה ולימי הקיץ קניתי תריסר חולצות טריקו בכל הצבעים."

הבושם האהוב עליו הוא ארמיס 900. לפעמים הוא יוצא לאירועים חשובים עם דויד לוי.

אברסמון מספר כיצד גילה תושיה

דויד לוי מקבל את הבגדים שלו מאחיו בצרפת ואילו היועץ שלו קונה את בגדיו בכיכר־המדינה

האופציות סגורות מבחינתם לתקופה ארוכה.

שמיר אדם מבוגר, שמתקרב לגילו של בגין, והדעת נותנת שיפרוש בקרוב. כאשר תהיינה בחירות חדשות, ולא חשוב מתי, חייבת להיות התמודדות במיפלגה על התפקיד הראשון לראשות־הממשלה. אז, כנראה, יהיו מועמדים נוספים מבין

באירוע מסויים. חנן, התלווה אל השר לסיור ממלכתי בקריית־מלאכי, שם קיבל דויד לוי אזרחות כבוד. בערב נערכה לכבוד השר מסיבה באולם מקומי. בתום הנאומים והברכות קם שוטר מקומי בשם דויד עמר, והגיש לדויד לוי פורטרט שצייר לפי עטיפת ספר. דויד לוי לחץ את ידו של השוטר והודה לו. חנן מספר: „עיניו של דויד

ברצינות, יכול לקרות לי משהו שכ קרה לי.

„אני מוכן ליצור מערכת רצינ וחזקה עם הרבה מאוד זיקות. כמובן קארייריסטית, כדי שלא אהיה המוב ואגרור אחרי מתוסכלת.

„אין לי פחד מפני אשה שיש קאריירה עצמאית משלה, ואני מ לעודד דבר כזה ולא ארגיש עז נחות. יש לי מספיק משלי, כדי לה ממול.

„אם יש שני מסלולים מקביל שיש להם זיקות וכיוונים של תרב רגש, סקס, עסקים, אינטלי פוליטיקה וטיולים, זהו אידי שלדעתי ניתן להגשמה.

„כאשר נוצר קשה כזה, לא מס שינוע מעצמו, צריך לתדלק אותו הזמן במודעות. זהו האידיאל שלי ו אני לא מוכן להיכנס עם כל א למערכת רומנטית מיד.

„אני גבר משוחרר מבעיות נפש בנושא המיני. מי שטוען שלא י להתאפק, יש לו בעיה עם עצמו. מסוגל להיכנס עם החתיכה הכי גד בעולם למיטה, ואני אישן עם הפ לצד אחד והיא לצד השני."

נעמי אדווה

לב נתניה

עכשיו ללא מלוויים

ערבות בנקאית צמודה לכל דורש!

5 חדרים רק 73,000 $ (כולל פיתוח)

במקום 90,000$

אפשרות לקבל את דירתך הישנה בשיטת TRADE IN

דוגמה של דירת 5 חדרים בלב נתניה

אמנם נכון, חשבתם לרכוש דירת 4 חדרים והיום אנו מציעים לכם דירת 5 חדרים במחיר של 4 חדרים, אז למה לא לנצל את ההזדמנות.
רק $73,000 במקום $90:000. המחיר כולל הוצאות פיתוח ושפע של שכלולים כמו: מגרש טניס פרטי, טלוויזיה במעגל סגור, לובי מפואר ומתקני משחקים לילדים, חדר תרבות בכל בנין, 3 כיווני אויר, 2 מפלסים, 2 חדרי רחצה. ריצוף כהה בסלון, שטיחים מקיר לקיר בחדרי השינה ועוד שכלולים רבים כמיטב מסורת הבניה של אברהם גינדי.

תנאי רכישה:

- ★ בהרשמה ------------ $1,000.- במקום $10.000.-
- ★ בחתימת החוזה -------- $9,000.- במקום $40,000.-
- ★ הלוואות בנקאיות נוחות מכספי אברהם גינדי עד $50,000.- במקום $10,000.-
- ★ היתרה בתשלומים נוחים.

פתח-תקוה

ברח' חפץ חיים, 3½ חדרים
מחיר סופי — מחיר מבצע
$63,000.-

ברח' בן צבי, 4 חדרים
מחיר סופי — מחיר מבצע
$64,000.- ~~$75,000.-~~

ברח' עין-גנים, 4 חדרים, מסודרת
מחיר סופי — מחיר מבצע
$70,000.-

ברח' עין גנים, פינת כרמלי, 4½ חדרים
מחיר סופי — מחיר מבצע
$81,000.- ~~$91,000.-~~

תל-אביב

ברח' ארלוזורוב 166, בבנין מפואר בן 10 דירות בלבד, דירה בת 4 חדרים+גג+חדר

ברח' חתם הסופר, בצפון הסולידי בנין בן 8 דירות בלבד 4 חדרים
מחיר סופי — מחיר מבצע
$120,000 ~~$138,000.-~~

נתניה

ברח' בארי, 3 חדרים, מסודרת
מחיר סופי — מחיר מבצע
$45,000.-

במרכז נתניה, 3 חדרים, חזית
מחיר סופי — מחיר מבצע
$51,000.-

ברח' דיזינגוף 16-18 בבנין יוקרתי, דירה מפוארת בת 3 חדרים
מחיר סופי — מחיר מבצע
$60,000.- ~~$70,000.-~~

ב"לב-נתניה" —
4 חדרים
מחיר מבצע
$64,000.- ~~$75,000.-~~

ב"גני-ניצה" מול הים הפרוייקט היוקרתי ביותר הנבנה כיום בנתניה.
בריכת שחיה, מגרש טניס פרטי ועוד...
3 חדרים
מחיר מבצע
$74,000.- ~~$85,000.-~~

3 חדרים + גג + חדר
מחיר מבצע
$125,000.- ~~$138,000.-~~

ראשון-לציון

ב"גן-הברושים", פרוייקט היוקרה בפינת הרחובות קק"ל-טרכטנברג. דירות בנות 5 חדרים ב-2 מפלסים ו-7 דונמים גן ציבורי צמוד.

בשכונת היוקרה אברמוביץ, 3 חדרים, מסודרת ויפה
מחיר סופי — מחיר מבצע
$50,000.-

בגבעת לוינסון, 3 חדרים+חדר
מחיר סופי — מחיר מבצע
$53,000.-

במערב העיר, בנין מפואר בן 8 דירות בלבד, 4½ חדרים, יוקרתית
מחיר מבצע
$78,000.- ~~$90,000~~

שותפ!
באזור אקסקלוסיבי, דירת ענק יוקרתית ומהודרת עם תוספות לרוב.

קוטג'ים בגני-איתי
בראשון-לציון הירוקה, ברח' ירושלים — שכונת וילות יפהפיה.
קוטג'ים בני 5 חדרים + חדר טלוויזיה ב-3 חצאי מפלסים.
מחיר מבצע החל מ- **$101,000.-**

רמת-השרון

בפרויקט גני-שרון, בבנין בן 9 דירות בלבד, דירת 3 חדרים
מחיר סופי — מחיר מבצע
$70,000.-

רחובות

בבנין יוקרתי בן 6 דירות בלבד, 4 חדרים.
פרוייקט חדש!
מחיר מבצע
$68,000.- ~~$78,000~~

המחירים אינם כוללים מע"מ

פתוח במוצ"ש

לרגל המבצע יהיו משרדינו ב-ת"א, ראשל"צ, נתניה פ"ת פתוחים במוצ"ש החל מצאת השבת.

משרדנו בלונדון
Morley house 320 Regent st.
London W1 R-5AB Tel. 6361748

אברהם גינדי

תל־אביב — ככר המדינה ה' באייר 10
פתח־תקוה — חיים עוזר 28
רמת־השרון — סוקולוב 84
ראשון־לציון — הרצל 62 צמוד לתחנת הדלק סונול
נתניה — הרצל 18

1983

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

קולנוע

אנשים

במאי מקומי

איש לא ידע אם היה זה רק מזל, או שמישהו בעל תושיה, שהכיר את נושא הסרט, בחר בגיבור מקומי לפתוח את השבועיים המוקדשים לבימאים — אחת המיסגרות המתחרות על תשומת־הלב הממוקדת בתחרויות הנערכות במיסגרת פסטיבל קאן בחודש מאי השנה.

אחרי שכל הנוכחים גמרו את ההלל על הארמון החדש, שבעו את פילאי המודרניזציה הבוגדת ועייפו מן המושבים הגרועים וההקרנות הפגומות, נפתחה המיסגרת המישנית של הבימאים בארמון הישן. טוב היה לשוב אל הכורסות העמוקות ואל ההרגלים הישנים, לראות סרט שמתאים כל־כך למילחמה בין עולם חדש ועולם ישן, כשההיגיון אולי נוהה אחר יתרונותיו של העולם החדש, אך הלב והנשמה שבויים בקיסמו של העולם הישן.

אולי היה בכך כדי להגדיל את חיבת כולם לסרט קטן וחסר יוהרה, אך מלא חום ואהבת־אנוש. כך יצא הפסדו של ביל פורסיית בשכרו: הוא אמנם לא נכנס לתחרות הראשית, למרות שרבים היו סבורים שהדבר הגיע לו בהחלט, אבל אם לשפוט לפי האווירה, היה גיבור מקומי גיבור של כבוד ושל חיבה בפסטיבל כולו.

קהל מולדתי. למחרת בבוקר, בחדר המלון שלו, היה ביל פורסיית תכול־העין ונעים־ההליכות סמוק מאושר. אם היתה הצלחת סירטו נערתו של גרגורי העידוד להישאר בסקוטלנד,

בימאי ביל פורסיית (עם כובע) ומפיק דייוויד פאטנם
כמו אליל־רוק

ולא לחפש הצלחה בשדות זרים, כפי שעשו יוצרים סקוטיים מוכשרים אחרים, הרי פורסיית יכול היה להישאר בבית ולהמשיך לעבוד עם סוג האנשים שאהב.

הצעתו של דיוויד פאטנאם למימון הסרט פתחה עבורו אפשרויות חדשות לעבודה ב־סקוטלנד. „בסקוטלנד אין תרבות קולנוע," אומר פורסיית. „שם אין יושבים איתי כמו שאנו יושבים עכשיו ומדברים על אפשרויות העבודה והרעיונות שמפרים אותה. כשעיתונאי מראיין אותי בבית, הוא רוצה לדעת עם מי אני הולך למיטה, מה צבע החולצה החביב עלי ומה אני שותה. מתייחסים אלי כמו שמתייחסים לאליל רוק."

ואומנם, כך נראה המצב בבתי־הקולנוע בגלזגו. פורסיית מספר כי בסקוטלנד לא נהגו לראות בקולנוע אמנות או תרבות, אלא אמצעי־בידור בלבד. „אנשים הלכו לראות את אוקטופוסי, אבל מי היה מעלה בדעתו ללכת לסרט סקוטי, מה עוד שלא היה קולנוע סקוטי בעולם?" עכשיו, אומר פורסיית, כשגלזגו משתנה מכל הבחינות — היא כבר לא עיר תעשייה, שכן כל התעשיות בה נכחדו כשסרטים כמו גאנדי ואי־טי מחזירים קהל מסוג שונה לאולמות, קהל המחפש קצת יותר מאשר פעולה והצחקות, יש יותר סיכוי לקולנוע. אם נערתו של גרגורי זכה בהתעניינות דלה בלבד, „כי הסקוטים מעולם לא ראו בעיניהם סרט סקוטי," הרי עכשיו, מציין פורסיית בסיפוק, „אנשים בבית הולכים לראות את הסרט שלי, כי יש להם כבר הרגל חדש שלמדו אותו בשימחה. בשבילי זה נהדר, כי כך רכשתי לי קהל בארץ מולדתי. אם זה לא היה כך, לא הייתי רואה טעם להמשיך."

„בסקוטלנד זה קל". ביל פורסיית (37), רווק („אני חושב שזהו גיל מוקדם מדי בשבילי כדי להוליד ילדים") מודה שהשקפתו על חיי המישפחה היא השקפה מהפכנית לגבי סקוטלנד, אך גם דרכו המיקצועית היתה שונה מכל המקובל.

הוא החל יוצר קולנוע בסרטים תיעודיים ואחר־כך, תחת לעזוב את סקוטלנד ולחפש לו קידום בלונדון, החליט להישאר ויהיה מה. הוא החל מביים בתיאטרון של צעירים בגלזגו, משם שאב אחר־כך את כל כוכביו.

ואכן, אחד הדברים המציינים את עבודתו הוא הכישרון המבורך לגלות כוכבים חדשים ופנים בעלי ביטוי רענן ובלתי משופשף. „בסקוטלנד זה קל," מודה פורסיית בצניעות, „כי איש לא עשה שם סרטים אי־פעם. ישנם שם צעירים רבים שבארץ אחרת בוודאי היו מתגלים מזמן. אתה יכול לבחור לך כל אחד, למעשה. זו כנראה אחת המעלות של תעשיית סרטים חדשה בארץ קטנטונת."

במיקרה של גיבור מקומי, מאחר שהכיס לא לחץ, לראשונה בקאריירה שלו, יכול היה פורסיית להרשות לעצמו לקחת שחקני תיאטרון ופנטומימה מן השורה הראשונה בסקוטלנד. את הצעירים גילה בלהקת התיאטרון שלו, ואילו את פיטר קאפלדי על בימת הופעות רוק. „ראיתי שלבחור יש כישרון קומי יוצא מן הכלל, ובדרך־כלל כישרונות טבעיים כאלה, גם אם אינם מתבקשים להצחיק על הבד, מתקבלים היטב.

„אשר לברט לאנקסטר — הוא קרא את התסריט, ולמזלי אהב אותו מאוד, טען אפילו שזה התסריט הטוב ביותר שקרא מאז קיבל את אטלנטיק סיטי. למזלי — כי למעשה, מרגע שכתבתי את התסריט לא ראיתי בתפקיד פליקס האפר, מישהו אחר".

ארץ קטנה, תעשייה בה אין, אך אם יש כישרון אחד יבוא עוד אחד וזו, כך מקווה פורסיית, רק ההתחלה.

סימפוניה לעולם הישן

גיבור מקומי (סקוטלנד, לב 1, תל־אביב) – **סקוטלנד לא היתה מעולם ארץ עתירת קולנוע. אם ישנו אדם, האחראי להופעתה, זו הפעם השניה, בפסטיבלים בינלאומיים ואף על המסך הישראלי תוך פחות משנתיים, הרי זה הבימאי (37) ביל פורסיית.**

פורסיית, שצמח מן הקולנוע התיעודי, יצר את נערתו של גרגורי, **שהתקבלה על־ידי הקהל בחיבה רבה, בקולנוע פריז. הסרט תיאר סיפור־אהבה כן, חביב, וחסר אלימות לחלוטין (דבר המקובל היום בסירטי הצעירים). עתה יכול הקהל הישראלי להנות מסירטו העלילתי השלישי של פורסיית** גיבור מקומי.

מה שניכר מייד על הבד הוא השינוי, שחל באמצעיו הכל־כליים של פורסיית. את הרעיון לתסריט – שבמרכזו עיסקה בין חברת נפט אמריקאית וכפר סקוטי צפוני, נידח ועני – הגה המפיק דייוויד פאטנם, אחרי ההצלחה הבינלאומית האדירה של מרכבות האש **שלו. עם התסריט הציע פאטנם לפורסיית גם מיקדמה נדיבה. פורסיית השכיל להשתמש בכסף, מבלי לפגוע באותנטיות של הסיפור, ובמהימנות של הדמויות.**

התוצאה הקולנועית מהנה בכל רגע של הצפייה בסרט. זהו סרט עם השקפת עולם מגובשת, אהבת אדם, חיבה עצומה לנופים ולאיכות חיים, והבנה לצוורכי הגיבורים. אלה הם תושבים עניים בכפר־דייגים בצפון סקוטלנד, שאינם יכולים לעמוד בפיתוי – שיחדור מדאגות הקיום למשך זמן ארוך. כל

דניס לאוסון וג'ניפר בלק – כולם מוכשרים

ההצגה של שגרירי התעשייה המודרנית, הפולשים לשלוות העולם הישן ונופלים שבי בקיסמו. הסרט עשוי בכישרון רב, על פי תסריט, שנכתב גם הוא בידי פורסיית, ומצטיין ברגעים של הומור ופיכחון.

הופעתו של ברט לאנקסטר רעננה ומיקצועית להפליא, מול צוות של צעירים: פיטר רייגורט, פיטר קפלדי, גניפר בלק ודניס לאוסון – כולם מוכשרים.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: יול, מבט אחר, טוטסי.

ירושלים: אי־טי חבר מכוכב אחר, דודסקאדן.

חיפה: טוטסי, פראנסס, חוזה השרטט.

תל־אביב:

★★★ **מבט אחר** (גורדון, הונגריה): סיפור משנת 1934 על עיתונאית לסבית. הבימאי קארולי מאק מציג אותו בשני מישורים — האישי והחברתי. שתי השחקניות הפולניות מפליאות בהופעתן הכמעט־מהפכנית בארצות הגוש המיזרחי.

★★★★ **יול** (מוסיאון תל־אביב, תור־כיה): באמצעות שבוע של חופשה, שהוענק לחמישה אסירים, מצליח אילמז גוני לתאר תמונה מזעזעת של חברה כושלת. סרט בעל עוצמה חזותית ותוכנית לא רגילה.

ירושלים:

★★★★ **דודסקאדן** (בנייני האומה, האודיטוריום הקטן, יפאן): סרט בן 13 של הגאון היפאני אקירה קורוסאווה, שמצא את עצמו בין סירטי השנה הטובים ביותר. עלובי החיים, שחייהם בלתי־נסבלים מוצאים מיפלט בעולם הדימיון. קשה להחליט אם זהו סרט פסימי מאוד או אופטימי.

חיפה:

★★★★ **חוזה השרטט** (שביט, אנגליה): מותחן מן המאה ה־17 הופך מטעם קולנועי אסתטי וחכם להפליא.

דנים לאוסון וג'ניפר בלק — בסרטו של ביל פורסיית: „גיבור מקומי"
סקוטלנד משנה פניה

ג׳ודי פוסטר ונאסטסיה קינסקי: תקופה חדשה, סרט חדש, וחברה חדשה לכוכבת שצילו של רוצח ריחף על עברה

מרות שכל ילדות־הפלא קנאו בה בשעתה, ידעה ג׳ודי פוסטר את מחיר ה שעליה לשלם. היא היתה יפה, מוכשרת ורכה בשנים, כשהופיעה בבאגסי וזכתה בכינוי „שירלי טמפל באריזות ארוס". היה זה בדרך־כלל יחס ארסי וה את הנערה בת ה־14 בכל מיבחן־בימה שעשתה. „איך התינוקת הזאת להיות אשה!" לעגו לה. אבל היא הבחינה היטב במבטיהם של הגברים. רם שאמרו לה שלום או החלו משוחחים עימה, סרקו אותה מלמעלה למטה, טי מדידה. כל נסיונותיה להיות כמו כולם, מקובלת בחברה, עלו בתוהו. היא מיוחדת ומושכת מדי.

ומן שג׳ון הינקלי כיוון את רובהו אל הנשיא רונאלד רגן, זעזעה השחקנית תושבי ייל בהופעתה כאסירה במחזה לצאת החוצה. רק מאוחר יותר סיפרה ברה, שבחור מסויים נהג לצלצל אליה בקביעות. מאוחר יותר התפרסם אותו יר, וזה היה גם הסוף למאמציה של ג׳ודי להיות כמו כולם. האובססיה המוזרה הינקלי דחפה אותה אל הכותרות הראשיות, אך היא סירבה בתוקף לדבר על ידה בנהג מונית, שהיה כנראה המזון הרעיוני של המתנקש בנשיא. במסיבת נאים הכריזה אז: „אני רואה את עצמי שונה מאוד, מאשר אני מצטיירת בעיני ל."

ל אף איומים על חייה ומאסרו של מעריץ שרוף נוסף סיימה הכוכבת, המלווה מרי־ראש, את הצגת המחזה בייל בהצלחה, אך ההדרן הפך מישקע של ות. בראיונות גלויי־לב גילתה ג׳ודי, שהינקלי גרם לה למאוס בכל מי היר לפניה „אני אוהב אותך". אך למרות שדחתה את טענת אי־השפיות שלו, כתה לקורבן של רוצח מטורף, הבינה שהיא נועדה להישאר בחיים.

מונה זו דחפה אותה בחזרה אל העבודה. הפעם, ניסיון של אריה להרימה אל בהסרטת נאפוליאון וסאמנטה הביא אותה לבית־חולים, אך מלבד כמה ות, לא נגרם שום נזק והיא צללה בחזרה לעבודה. היא לקחה חופשות מן מודים, כדי להופיע בסרטים שונים ומשסיימה את לימודיה והיא פחות מבת אצה למונטריאול להסרטת מלון ניו־המפשייר של טוני ריצ׳ארדסון, צידה ידידה חדשה, שהכירה על בימת־הצילומים ושזוקפת לזכותה ת־חיים מרתקים לא פחות — נאסטסיה קינסקי היפהפיה, המחבקת אותה ונה למעלה.

יבודו של ריצ׳ארדסון לרב־המכר מאת ג׳ון אירווינג, קסם לג׳ודי בעיקר מפני יה לגלם דמות נשית מורכבת מאוד — מתוקה וגסה, עדינה וולגארית, ית ותמימה. נקווה שבקנדה לא יעירו את הנמר מתרדמת החורף שלו.

אנשים בעולם

צ׳ארלי, דוכס אלתרופ — כאב־הראש הנוסף של המלכה אליזבט השנייה

אח קטן, צרה גדולה. צ׳ארלי, דוכס אלתרופ, שאינו אלא אחיה הצעיר של ליידי די המקודשת, הוא רק בן 19, אבל כבר מטריד ברצינות את ארמון באקינגהאם. אמנם החצר כבר ידעה שערוריות, אך סאת יסוריה של המלכה הבריטית טרם נמלאה. מה שהשובב הזה מרשה לעצמו לעשות — זה כבר יותר מדי. קודם כל, הוא נדחף בלי הזמנה לדיסקוטק, כשהוא צועק: „תנו לי להיכנס, אני אחיה של הנסיכה דיאנה!" מובן שפתחו לפניו את הדלת. אפילו הגישו לו בקבוק שאמפניה, שהשובב רוקן אותו לבדו בין רגע. ואז, בלי בושה, דרש „עוד בקבוק!" בשתיים וחצי אחר חצות, אחרי שפלירטט כהוגן עם הנערה החמודה שבתמונה, אמריקאית בשם „קארי", הודיע בקולי קולות: „תודה על השאמפניה, אני לוקח את קארי!"

אחרי חמישה ימים הגיע דיווח מדיסקוטק אחר: הפעם איש לא הציע לו שאמפניה. הוא פקד להביא לו בקבוק, ומשהגישו לו את המשקה יחד עם החשבון עשה סקאנדל צעקני. „עשרים וחמישה סטרלינג — זו גניבה!"

גם בעבר לא היה צ׳ארלי ילד טוב. בקושי סיים את לימודיו ובקושי רב עוד יותר מצא לעצמו עבודות זמניות שהתחלפו בקצב מואץ. עכשיו מאיר לו המזל פנים: מפיקי קולנוע רואים בו מועמד רציני לתפקיד גי ברג׳ס, שהיה סופר, מרגל ותלמיד אחד הקולג׳ים היחסניים ביותר באוקספורד — איטון. אם יירגע צ׳ארלי, אולי יצליח להתמודד עם התפקיד ולהציל את הקאריירה שלו, אם לא את גאות המישפחה.

קללת הפנתר הוורוד ★ ב׳ב׳ בת 50 ★ העשירים ביותר באמריקה ★ העיטור של ריטה הייוורת

הזמן לא מפלה בין הכוכבים — במזל מאזנים חגגה ב׳ ב׳ את יום הולדתה ה־50, ג׳ולי אנדריוס את יום הולדתה ה־48 סוזאן סאראנדון את ה־37 וג׳ון אידסון, הצעירה האדמונית המתוקה (שלושת המוסקטרים הראשון) — בת 66 ●●● חשבו שהוא מטורף וייתכן כי אמת בדבר. שכן, שום מוח נורמלי בינוני לא היה מעלה בדעתו לפתוח בסין סניף של מקסים, חוץ מפייר קארדין, שהיה גם הראשון שהציג אופנה פאריסאית בסין. עד כמה הצליח לשנות את מושגי „העם", אפשר היה לראות בערב הפתיחה של המיסעדה. השוער הסיני קד קידה עמוקה ובירך את האופנאי במישפט הצרפתי, שלמד זה עתה: „בונסואר מאדאם" (ערב טוב, גברת) ●●● האמת על דאלאס וסביבותיה התפרסמה במאגאזין פורבס, שבו נימנו 400 האמריקאים העשירים ביותר. בפיסגה 15 מיליארדרים, 13 גברים ושתי נשים. ששה מהם גרים בטכסאס. ארבעה מהם ממישפחת האנט. בראש הפירמידה: גורדון פיטר גטי, מסן פרנציסקו, בנו של איל־הנפט ז׳אן פול גטי ששוייו מוערך בשניים ורבע מיליארד דולר ●●● בין העשירים של אמריקה גם עשירים מסוג חדש — הכוכב בוב הופ (200 מיליון דולר) ויוקו אונו (150 מיליון), יורשתו של ג׳ון לנון. ●●● הבימאי בלייק אדוארדס תבע את חברת מ־ג־מ בסך 180 מיליון דולר על נסיונה, לדבריו, להכשיל את סיכויי ההצלחה המיסחריים של סירטו החדש קיללת הפנתר הוורוד. בטיעוניו מסתמך אדוארדס על כך, שהחברה שמרה לו טינה על העדות המסייעת שהגיש לאחר ממנהליה בפועל, דיוויד בייגלמאן, בדיון בית־מישפט, לפני שזה פוטר מהחברה. אדוארדס, שעשה גם את הפנתרים האחרים, טוען שהחברה ייעדה את סירטו להקרנה בבתי־קולנוע לא מתאימים ובחוסר פירסומת נאותה לסרט. ●●● המנצח והמלחין הצרפתי, פייר בולז, חזר לרומא לראשונה מאז 15 שנה, כדי לנצח בקונצרט מיוחד על יצירותיו של המלחין הצרפתי, אדגר בולז: בולז, (58) היה מנצחה הקבוע, לשעבר, של התיזמורת הפילהרמונית מניו־יורק ומשמש בקביעות כמנהלו של אירקאם, בית־הספר הפאריסאי למוסיקה ניסיונית. ●●● ריטה הייוורת שהפכה קורבן למחלה הגורמת שיכחה וסניליות מוקדמת זכתה בכבוד מיוחד: היא תקבל עיטור־כבוד מיוחד של מרכז האמנויות באוניברסיטת ואלאהאלה בניו־יורק. השחקנית, בת ה־64, קיבלה את המדליה מידי בתה יאסמין עלי חאן, המשמשת כאפוטרופסית על אמה ועל רכושה, מאז חלתה השחקנית ב־1981.

פול סיימון: ללא מילים וללא צלילים

תמונה זו צולמה ראשית, כשפול סיימון לא היה בישראל; שנית כשפול סיימון לא היה מצונן; שלישית, כשפול סיימון לא היה מצוברח. ורביעית, כשפול סיימון לא בכה. יתרה מזאת. הוא הביט בעיניים טובות בפנים המוכרות לו מזה שנים רבות. רעייתו קאריי פישר, כשהיא מיישרת את כובע המיצחייה שלו.

המכשפות היפות של „דינאסטי" מאפילות על נבלי הנפט של דאלא

קחו את דאלאס, הפכו את הגברים לנשים, והנה המירשם החדש להצלחה, דינאסטי. אתמול בירדן, מחר אצל אם ג'ייאר נראה נבל, חכו עד שתראו את הג'ינג'ית הלוהטת, ג'ואן קולינס (מימין). ואם בדאלאס ישנה אלי הצדק הרי לראש שושלת דינאסטי יש שתיים — אותה מירשעת ג'ינג'ית שהיא אשת המיליונר לשעבר, השונאת את בעי קארינגטון (במקום ג'וק) ולינדה אבנס הבלונדית, אשתו הנוכחית, האוהבת אותו.

אבל זה עוד לא הכל. לבלייק קארינגטון יש גם בת מופרעת ומיליונרית, וכמובן יפהפיה, שבעלה היפהפה גם הו הוא אוייבו הגדול ביותר של האב. בינתיים ניצחה הצפיה בדינאסטי את דאלאס. אבל דאלאס מזהירה: זו לא המי האחרונה, נכונו לנו עוד הפתעות גדולות ונצורות, בגידות, גניבות ויבבות. רק שבו בשקט מול הקופסה.

הנרי מארשאל — הגיבור המקומי של סן־אנטוניו

על חולצת הטי של הנרי מארשאל מודפס תוארו הרם: אלוף־העולם בשכיבות־שמיכה. מי שחושב שהוא פחות מפורסם בשל כך מסגן־הנשיא ג'ורג' בוש, בן עירו, או מדולי פארטון, ציפור השיר של עירו — טועה. לאחרונה זכה מארשאל ב־100 דולר עבור הופעתו בקונצרט של הזמר פראנק זאפה. תפקידו של מארשאל: הופעה בשכיבות־שמיכה. אחרי ארבעה שיאים בספר גינס, הכוללים מיספרים מדהימים של כפיפות עם להטוטים שונים — כולל נשיאת בנו שעל הגב (בתמונה) — ביצע מארשאל 250 אלף שכיבות־שמיכה במשך 88 הופעות. הוא נשם ונשף וזאפה זימר ברקע.

טימותי האטון: הקו הדק שבין פחד וכעס

בעשרים דקות סיכמו השחקן (23) טימותי האטון (הבן באנשים פשוטים) וסידני לומט (בימאי פסק דין, והמשכונאי) את יעודו של האטון לתפקיד בנם של אתל ויוליוס רוזנברג בסרט דניאל. אותו הבן שראה את הוריו מגולחי־ראש בדרך אל הכיסא החשמלי.

ואמנם, על טימותי הצעיר היה לא רק לפחד מן האחריות שתפקיד זה מטיל עליו, כי אם גם מן העובדה שהיה עליו ללמוד להיות יהודי. הוא הסתגר בסיפריה והחל מבקר בבית־כנסת. מה שעורר בו פחד אמיתי היתה אחותו היידי, המבוגרת ממנו רק באחד־עשר חודשים (איתו בתמונה), שאמרה: „יש מיתוס המתהלך ואומר על שחקנים שהם אינם ככל השאר. אל תאמין בזה ואל תתן לענין לסחרר את ראשך."

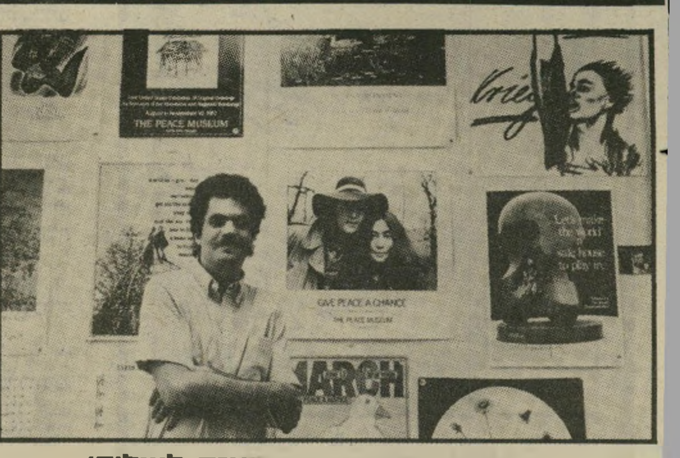

מארק רוגובין: תנו צ'אנס לשלום!

מי שמזדמן לשיקאגו, בין סוף ספטמבר שהיה וסוף ינואר שיהיה, יוכל לחזות בהחייאת שיריהם של ג'ון לנון, ושל אמנים רבים אחרים, יבדלו לחיים ארוכים במוסיאון השלום של שיקאגו. שם, ביוזמת האמן מארק רוגובין, ייערך מיצג ענקי של אמנות פלאסטית, מוסיקה, וידיאו ופופ, בנושא השלום. שליש מן הכסף שנדרש למיצג נתרם על־ידי יוקו אונו. בתמונה נראה רוגובין על רקע אחת התצוגות.

בריטניה: דיוקנו של מנהיג כאיש צעיר

בישראל היו מתייחסים אל מנהיגה החדש של מיפלגת הלייבור הבריטית, ניל קינוק (41), כאל תינוק פוליטי. לכל היותר היו ממנים אותו כיו״ר ועדה מיפלגתית לענייני נוער, או נותנים לו, סוף־סוף, תעודת מעבר בינונית מהמישמרת הצעירה לחטיבת דור־ההמשך. המורה לשעבר, איש השמאל המייצג מזה שנים רבות איזור בחירה פועלי בדרום־ווילס, נבחר ברוב עצום, חסר־תקדים כמעט, כדי לנסות לשקם את מיפלגת הלייבור, אחרי המפלה הכבדה בבחירות האחרונות שנערכו ביוני 1983.

הקאריקטורה שהופיעה למחרת הכתרתו של קינוק כמנהיג הלייבור, ביומון הלונדוני טיימס, שיקפה יותר מכל את יחסו של המימסד הליבראלי בכלי־התיקשורת למיפלגת האופוזיציה העיקרית בבריטניה. קינוק, כבר ביומו הראשון כמנהיג, מחליק על הבוץ החלקלק על חופה של עיר הקייט ברייטון, שבה נערכה ועידת המיפלגה.

השילטונית העצומה של השמרנים. הרוב בפרלמנט מעניק להם יד חופשית לבצע את מדיניותם עד תום, וכך, למשל, מתחיל עתה תהליך הצבת הטילים הגרעיניים האמריקאיים על אדמת בריטניה, חרף ההתנגדות הציבורית האדירה, והפגנות הענק הצפויות בסתיו בקרוב.

השילוב החלומי. ניל קינוק מתייצב בראש הלייבור עם אשראי בלתי־מבוטל. הוא זכה ב־71.3 אחוז מקולות חברי הוועידה, לעומת 19.3 אחוזים בלבד, שהוענקו ליריבו מהאגף הימני, רוי הטארסלי. לעומת זאת, הוא נאלץ לבלוע את הטארסלי כסגן, אחרי שזה ניצח בבחירות את נציג השמאל האידיאולוגי, מייקל מיצ׳ר.

אין ספק שלפני צירי ועידת הלייבור עמדו שיקולים פראגמטיים כבדי מישקל. באיגודים המיקצועיים, שעברו ב־20 השנים האחרונות תהליך היסטורי מרתק של השמאלה הדרגתית,

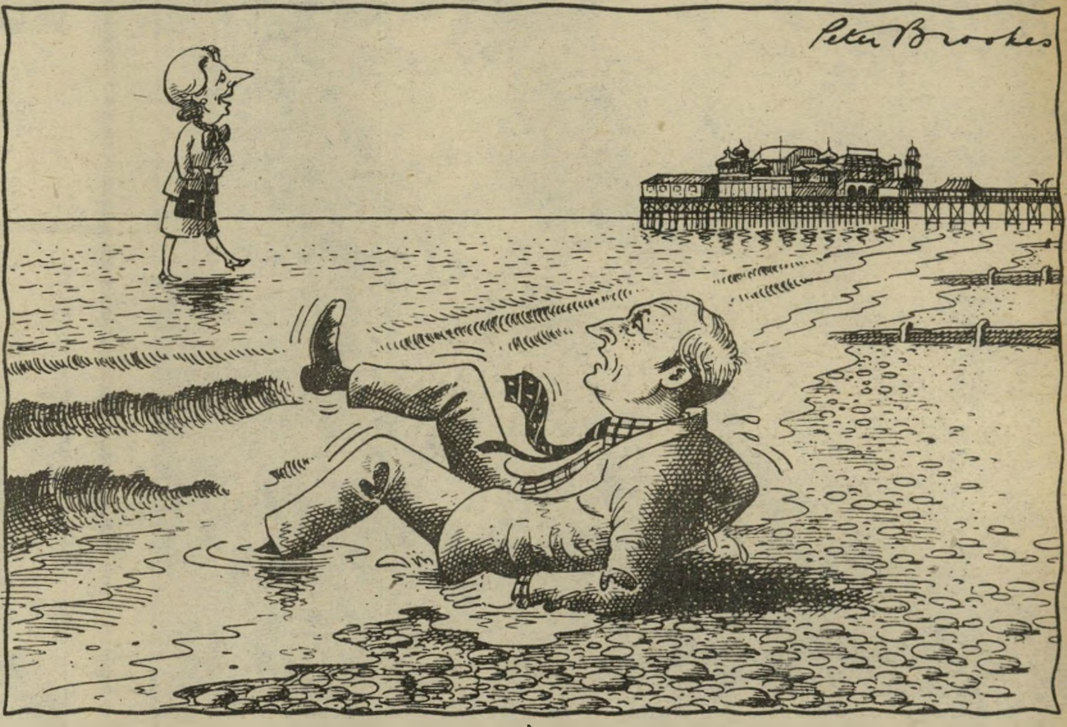

הקריקטורה ב„טיימס" למחרת הכתרת קינוק
הוא מחליק בבוץ, היא צועדת על פני המים

לעומתו צועדת ראש־הממשלה מארגראט תאצ׳ר בביטחה על פני המים. לצעידה כזו, יש כמובן, משמעות עמוקה במסורת הנוצרית. ישו הנוצרי, כך מסופר בברית־החדשה, צעד אף הוא על פני המים, בלי פגע. ואומנם, לפי שעה יש לתאצ׳ר יתרון עצום על פני יריבה החדש.

במישטר הקאבינט הנהוג בבריטניה היא מרכזת כוח אדיר, יכולה לפטר שרים, או להחליף ביניהם תפקידים, ממש על דעת עצמה, בלי שום נוהל של התייעצות או החלטה ממשלתית או מיפלגתית. היא נהנית מרוב עצום בפרלמנט, למרות העובדה

עולם קטן

שלא זכתה ברוב קולות הבוחרים, כתוצאה משיטת הבחירות האיזורית המעוותת, הנהוגה בארצה.

תאצ׳ר גם שולטת בתוך מיפלגתה השמרנית, ממש ללא עוררין. כל יריביה הודחו, מבקריה המתונים יותר הושתקו, או שומרים על שתיקה מתוך שיקולי קאריירה. הממשלה וכן הסיעה בפרלמנט, מאויישת בנאמניה של תאצ׳ר, וה„רטובים" (כך מכונים בבריטניה השמרנים המתונים, הליבראליים, אולי ה„זייגרמנים" של הסיעה) הובסו באורח כמעט מוחלט. השילוש הקדוש של תאצ׳ר (אינפלציה קטנה, אבטלה גדולה וניציות בזירה הבינלאומית) הוא כיום האסכולה השלטת בפוליטיקה הבריטית.

האופוזיציה בעם אומנם חזקה ועתירת־מסורת. תנועת השלום הענקית, תנועות הנשים, העובדה שרוב מכריע של השכירים מתנגד לשילטון השמרני, יכולים לעורר קינאה אצל כל ישראלי נאור.

למרבה הצער אין לעובדה הזאת כל השפעה על העוצמה

אך משמעותית, רווחה הנטייה לתמוך דווקא במיצ׳ר, אבל לבסוף הכריעה את הכף תפיסה, שגרסה את אחדות כל חלקי המיפלגה והכנתה לבחירות הבאות, כגורם החשוב ביותר בשיקול עבור מי להצביע.

העיתונות הכתירה את הבחירה בקינוק כמנהיג ובהטארסלי כסגנו, בתואר „השילוב החלומי". בכך באה לידי ביטוי ההשקפה, ששני אלה יצליחו לבנות מחדש את הלייבור, לחסל סופית את הסוציאל־דמוקראטים — שהתגלו כאשלייה המסייעת לתאצ׳ר להישאר בשילטון — ולהפוך שוב אלטרנטיבה אלקטוראלית ממשית.

האגף השמאלי בלייבור עלול להתאכזב מהיבטים מסויימים במדיניותו של המנהיג החדש. כבר בוועידת ברייטון, שנסתיימה בשבוע שעבר, ניסה קינוק למתן את הצעת ההחלטה של הוועידה המתמדת בנושא הנשק הגרעיני, ולהשמיט את המילים „פירוק נשק ללא תנאי", שהופיעו בנוסח המקורי.

דווקא המנהיג היוצא, מייקל פוט, נזכר עתה בגירסת נעוריו, והצביע עבור הצעת השמאל. קינוק, ומנהיג הימין בלייבור, דניס הילי, נשארו במיעוט של 11 מול 14. את המונחים „ימין" ו„שמאל" בהקשר הזה יש לראות בפרופורציות המתאימות. כל מנהיגי הלייבור, ובכללם הילי, נוקטים בעמדות מתקדמות ביותר, וחותרים לעיצוב אירופה נקייה מנשק גרעיני. עיקר חילוקי הדיעות הם על הדרך לבצע יעד זה.

אך אנשי השמאל מאשימים את יריביהם בצביעות, וטוענים שהם אינם חותרים ברצינות לטיהור אירופה מטילים גרעיניים. אנשי הימין, לעומת זאת, טוענים שעמדת השמאל היא דוקטרינארית ושאינה מביאה בחשבון את הצעדים שנוקטת ברית־המועצות. כדי לקרוא נכון את מפת האוריינטציה המדינית בלייבור, יש להבין שגם איש ה„ימין" הקיצוני ביותר במיפלגה זו, הוא „מאואיסט" אמיתי לעומת עמיתיו במיפלגת העבודה הישראלית.

קינוק יעניק תמיכה איתנה לאיגודים המיקצועיים, ויש לו מחוייבות ברורה להלאים מחדש מיפעלים, תעשיות ושירותים, שנמכרו ונמכרים ליזמים פרטיים על־ידי ממשלת תאצ׳ר. הוא יהיה מנהיג שמאל־מרכז שלא יסטה באורח רציני מדרכו של קודמו ומדריכו בשדה הפוליטיקה, מייקל פוט.

משקיפים סבורים שעיקר החידושים שינהיג קינוק יהיו סיגנוניים. הוא מופיע מצויין בטלוויזיה, שפתו קולחת ומודרנית, ויחס התיעוב המוחלט שלו כלפי השמרנים מוצא ביטוי סארקסטי, מלא־הומור.

המינוי הראשון שלו היה מעודד מאוד. פטרישיה יואיט (34), מזכ״לית האגודה לזכויות־האזרח, פעילה נמרצת בכל המאבקים הפמיניסטיים והאנטי־גזעניים ב־10 השנים האחרונות, תנהל את יחסי־הציבור של קינוק. יואיט היא שמאלנית מובהקת, וקינוק מקווה שהיא תחפה, במידת מה, על הפשרות הבלתי־נמנעות, שהוא יעשה עם האגף הימני במיפלגתו.

הפיליפינים: השקרים המגוחכים של מארקוס

בשנות העשרים התפרסם בבריטניה מיכתב זינובייב, איגרת מהבולשיביק המפורסם לתומכים ו„חתרנים" מקרב מיפלגת הלייבור הבריטית. העיתונות השמרנית עשתה מהמיכתב מטעמים, והוא תרם רבות לתבוסת הלייבור בבחירות.

מאוחר יותר התברר שהמיכתב לא היה אלא זיוף מוחלט.

בשנות השלושים שרפו הנאצים את הרייכסטאג, בניין הפרלמנט הגרמני. הם העלילו על הקומוניסטים שהם ביצעו את המעשה, והשתמשו בתקרית, כדי לדכא סופית את החירויות הפוליטיות בגרמניה. ב־1983 נוקט דרך זאת מנהיג אסיאני עריץ ומושחת, נשיא הפיליפינים, פרדיננד מארקוס.

בוז מוחלט. כיום יודע כל ילד קטן בפיליפינים, שהמישמר האישי של מארקוס ‚

רצח את מנהיג האופוזיציה, בנינו אקינו. ההפגנות הבלתי־פוסקות נגד מארקוס, גררו כמובן דיכוי מישטרתי, מעצרים של אנשי אופוזיציה, כמעט כולם דמוקראטים־ליבראלים. לא שמאליים.

השבוע נעצר איש־עסקים ידוע, סגן־נשיא חברת־ענק, וכן רומל קורו, עורך היומון היוקרתי מאנילה טיימס. שניהם הואשמו בהסתה. מעצרם עורר התמרמרות לא רק בקרב האופוזיציה, אלא גם בארצות־הברית, ותרם לביטול ביקורו של הנשיא רונאלד רגן, שהיה אמור להתקיים בנובמבר.

מארקוס, בתכסיס של יאוש, שעורר גיחוך בארצו, החליט להאשים ברצח אקינו את... הקומוניסטים! הממשלה טוענת שאקינו נרצח לפי הוראותיו של יו״ר הוועד המרכזי של המיפלגה הקומוניסטית בפיליפינים, רודולפו סאלאס. „ההוכחה" היתה מיפלצתית לא פחות מאשר העלילה עצמה. מארקוס טוען שרונאלדו גאלמן, האיש שנורה בשדה־התעופה מייד אחרי רצח אקינו, ותואר על־ידי הממשלה כרוצח, הוא חבר תנועת המחתרת השמאלית, הצבא העממי החדש.

יש להניח שעובדה זאת נכונה! לכל המשקיפים ברור שגאלמן הובא לשדה, כשהוא כבר מת, אחרי שעונה ונרצח בידי אנשי מרקוס. אחרי רצח אקינו. „הרגו" אותו השוטרים מחדש.

הסיפור הזה שובץ בכלי־התיקשורת הממשלתיים בשמו של סוכן מארקוס במישמר־הראש של אקינו, רוסנדו קאוויגאן. בני מישפחתו של אקינו דוחים את הסיפור על הרוצחים הקומוניסטים בבוז מוחלט. להם, כמו לכל בני עמם, ברורה זהותו של הרוצח האמיתי: הנשיא פרדיננד מארקוס.

העסקנים לפי צ׳רצ׳יל

המשא־ומתן הקואליציוני ונבואות השווא הבלתי־פוסקות של העסקנים מזכירים מסיבת־עיתונאים שערך סיר ווינסטון צ׳רצ׳יל, לכבוד יום הולדתו ה־75. צ׳רצ׳יל נשאל על־ידי עיתונאי צעיר מהן, לדעתו, התכונות החשובות ביותר לפוליטיקאי מצליח. הוא נעץ

צ׳רצ׳יל
להסביר, אחר־כך

בעיתונאים מבט ערמומי ואמר: „פוליטיקאי מצליח חייב להיות בעל היכולת לחזות מראש מה יקרה מחר, בעוד שבוע, בעוד שנה..."

הוא המתין בסבלנות עד שכל העיתונאים סיימו לרשום ואז הוסיף: „... ואחר־כך להסביר מדוע כל תחזיותיו נתבדו."

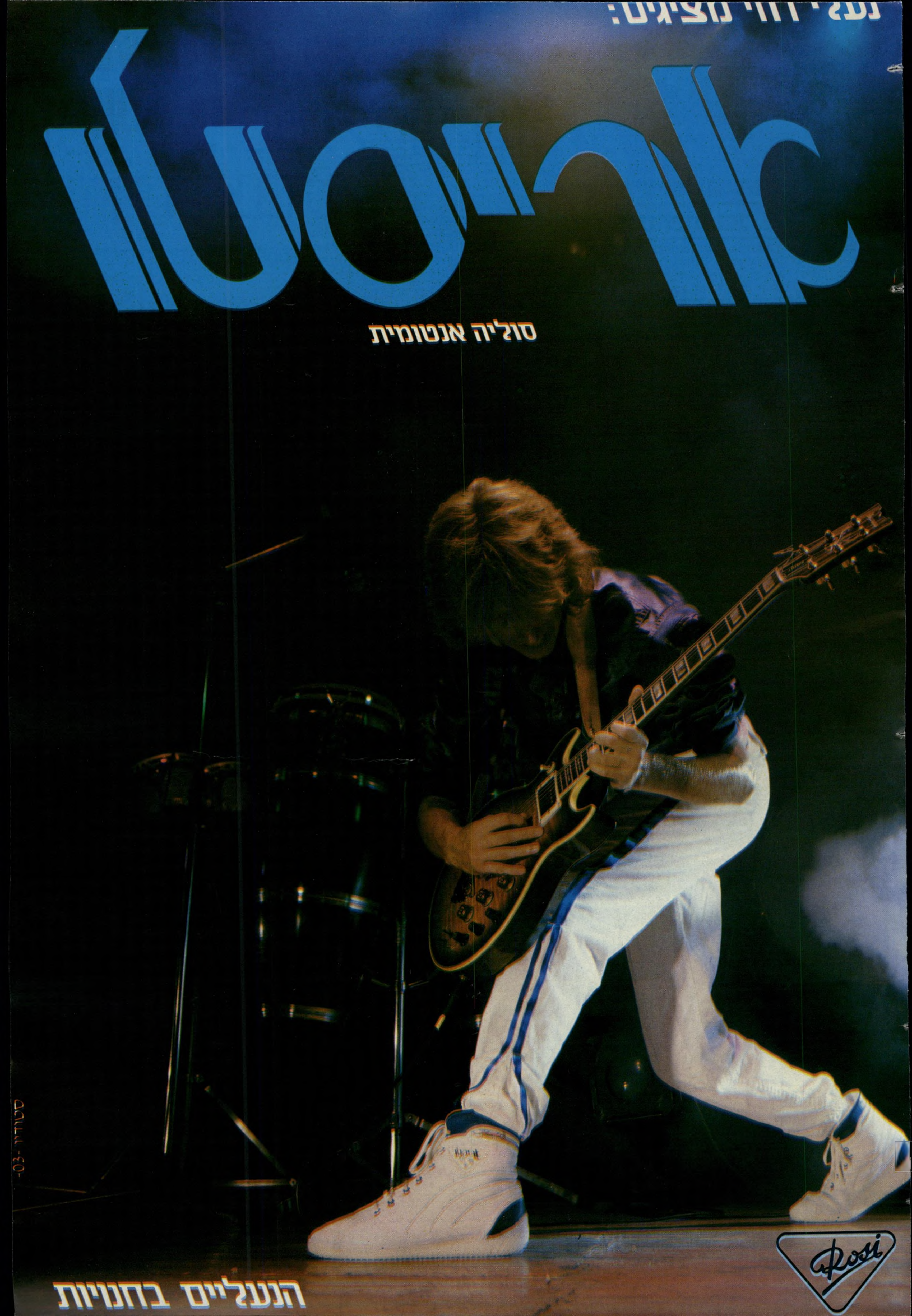
נעלי רוזי מציגים:
קריסטל
סוליה אנטומית
הנעלים בחנויות
Rosi
סטודיו -03-

צייר, לעצב, לאייר,
תכנן, לשרטט ולקשקש
רשום ולצבוע

בעי שמן, אקריליק, מים, גואש ופסטל
ומרי עזר ועוד.
יוצרים מחומרים בעלי איכות מעולה
בר למעלה מ-80 שנה.

אשר אתה יוצר עם "טלנס"
תה מצטרף לאלפי אמנים ידועי שם
רחבי העולם, ולמסורת בת שנים של
יכות ואמינות.

אם רצונך בכרטיס גוונים ומידע נוסף
אנא פנה ל **סוכנויות קופמן בע"מ**
מקבוצת כלל
ת.ד. 6031 תל אביב 61060

טלנס-איכות בכל צבע

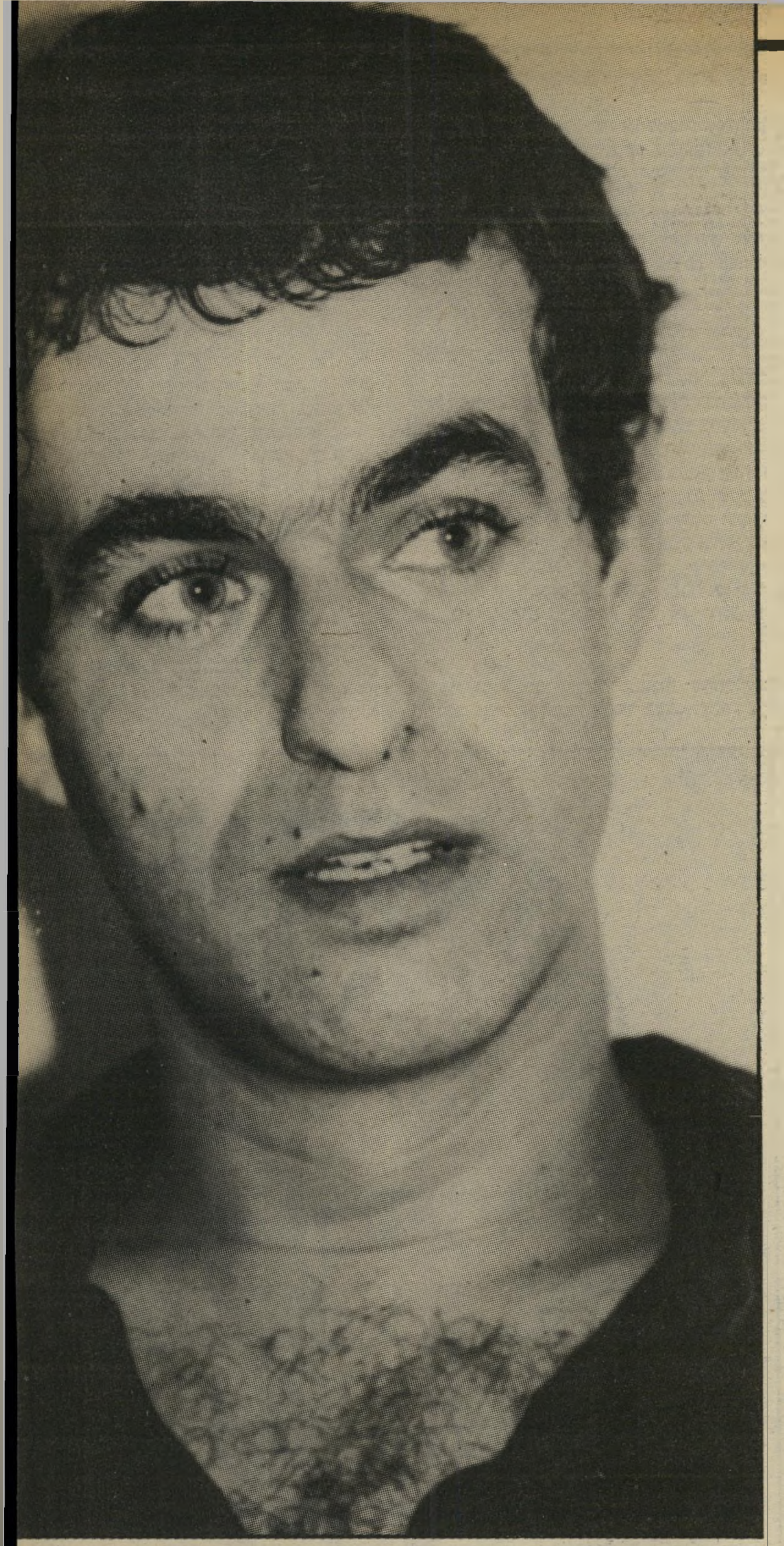

רמי גיבעוני, צנחן מכובשי צידון, הגיע למילחמה כשדיעותיו ימניות קיצוניות. המילחמה שינתה אותן מן הקצה אל הקצה, הוא מסרב לשרת במילואים ומכריו טוענים שהוא לקה בהלם־קרב

לפני שפגשתי את רמי גבעוני ידעתי כי הוא צנחן שבכיבוש צידון לקה בהלם־קרב. כששאלתי במה מתבטא ההלם, אמרו לי: „האיש היה יותר ימני משרון כשגוייס למילחמה, כעת הוא יותר שמאלי מגדי אלגזי.״ רמי, יליד רחובות, היה שותף עם אחיו במיפעל משגשג למוצרי־עור. אחרי המילחמה נסע לחו״ל. כשחזר, עזב את המיפעל המשגשג והחל כותב ומשמיע דיעות „מוזרות״.

מאת
שרית ישי

רמי מתגורר עם שותף בדירה שכורה ומטופחת מאוד בצפון תל־אביב. קשה לו להתבטא. לא אחת יש לכוון אותו, כדי להחזירו אל הנושא שממנו סטה.

שאלתי אותו אם לקה בהלם־קרב. הוא אמר לי שמעולם לא לקה בהלם־קרב, שלא נשלח לטפול ושלא אושפז.״ „יש כאלה,״ אמר, „שרואים בהתנהגותי העכשווית ובדיעותי העכשוויות – הלם.״ אינני רופאה־פסיכיאטרית ולא עלי לקבוע אם העובדה שגבעוני שינה דיעותיו ואת לפרסם את הראיון. לבסוף החלטתי לפרסם אותו, לא מפני שהמרואיין, שדיעותיו היו לאומניות קיצוניות מסרב, בעיקבות מילחמת הלבנון, לשרת בצה״ל כל עוד הצבא יושב בלבנון, אלא מפני שהמילחמה הזו עשתה שמות בנפשותיהם של אנשים רבים בארץ. נפשו של רמי גבעוני היא רק אחת מקורבנות המילחמה. מלבדו מסתובבים בארץ נפגעים רבים אחרים. הם לא אושפזו בבתי־החולים, הם גם לא נפלו בקרב. אולם הפגיעה בהם, שאינה נראית לעין, תיתן אותותיה, כפי שאומר גבעוני, בעתיד.

■ ■ ■

● **איפה תפסה אותך המילחמה?**

במושב בית־עובד. קיבלתי צו, יצאתי לבסיס ומשם לקחו אותנו לכיבוש הרחוב הראשי בצידון. בדרך התעכבנו בצור, אחרי שמחלקה שהגיעה לפנינו אכלה אותה חזק.

● **מתי ואיך, התחיל הסיפור שלך?**

במילחמה עצמה לא קרה דבר מסויים, שאני יכול לשים עליו את האצבע. מילחמה זה צפיפות של דברים. אם אני מתייחס לשינוי הכיוון שחל אצלי במישור הפוליטי, אני לא יכול להגיד שהשינוי בא כתוצאה מהלם.

● **מה, אם כך, גרם לשינוי?**

„אם אני משוגע, הנורמליים אינם מוצאים חן בעיני!״

אורחות חייו מהקצה אל הקצה היא תוצאה של הלם. כל מה שאני יודעת הוא, שהמילחמה הארורה הזו בלבנון השפיעה על אנשים בצורה קשה, וההשפעה באה לידי ביטוי בצורות שונות. אצל גבעוני זה מתבטא גם בחשדנות. הוא הקליט את כל שיחתנו, בלי ידיעתי, ודרש לראות את הראיון לפני פירסומו. בדרך־כלל אינני מסרבת לבקשה כזו, אך הפעם סירבתי מפני שחששתי שאם אראה לו את הראיון, אהיה עסוקה כל הלילה בתיקונים ובשיחות עם רמי גבעוני.

אחרי השיחה עם האיש, שקלתי רבות אם

ההיתקלות עם הפלסטינים, אנשים החיים את חיי היום־יום שלהם, כאלה שלקחו אותנו מדירה לדירה ואמרו — פה גר מחבל ושם גר מחבל. אנשים כמוני וכמוך שחיים שם, ושאני בטוח, שאילו היתה להם הברירה — להמשיך לחיות את חיי השיגרה שלהם, או להיקלע למילחמה הארורה, היו בוחרים בשיגרה.

● **המיפגש עם הפלסטינים גרם לך זעזוע?**

הדבר שגרם לי זעזוע, היה שאני מגיע ללבנון עם נשק, כשמי ששולח אותי לשם היה בעבר הרחוק שלו מפקד מחתרת, ואני בא ועושה במקום הרס במובנים הכי קשים, כאשר ביני ובין אותם אנשים שחיים שם, אין שינאה במובן הראשוני של אני שונא אותך ואתה שונא אותי.

● **באת אל המילחמה כאדם ימני בדיעותיו וכאדם ימני האמנת שהמילחמה נועדה להגן על גבולותיה של מדינת ישראל. מתי הפסקת להאמין בכך?**

כאדם ימני הגעתי למילחמה, כמי שמשוכנע ושמסוגל לשכנע בצידקת המילחמה. הולכתי שולל על־ידי אמצעי־התיקשורת ועל־ידי הסגנון של השילטון. הלכתי עם העדר. כך הגעתי למילחמה.

● **ומה קרה לך?**

אולי בצידון הבנתי שאילו הייתי גדל בצידון, הייתי נלחם באמונה מלאה נגד ישראל, ואי[...] גדלתי באווירת מחנה־הפליטים, הייתי ג[...] כמחבל. קשה לי להצביע ולומר — זה שינה [...] את הראש או משהו אחר שינה לי את הראש. א[...] יכול, באופן כללי להגיד שהמילחמה בכללו[...] או אולי אותה שיחה שבה הייתי נוכח — שי[...] בין אשה וחייל שלנו, היא ששינתה לי את הרא[...]

● **מה היה באותה שיחה?**

אשה מבוגרת ניגשה לאחד מהחבר׳ה ושא[...] בערבית אם הוא ראה את הבן שלה. החייל ש[...] אותה: „הבן שלך מחבל?״ האשה אמרה לו: „[...] אבל לא מחבל גדול, מחבל קטן.״ החייל צ[...] ושאל אותה מה זאת אומרת מחבל קטן, וה[...]

(משך מעמוד 55)

שיבה: "לא כמו חבש או ערפאת. אנחנו גרים פה בצידון. המוסלמים לא רוצים לתת עבודה, הנוצרים בוודאי שלא. בא שליח מאירגון־חבלה והציע לבן שלי — בוא תלמד במשך שבועיים להחזיק נשק, אחר־כך תשים אותו מתחת למיטה ואנחנו נשלח לך משכורת.

"יש לי 12 ילדים. אין לי איך לכלכל אותם, אז הבן שלי מצא דרך להביא פרנסה הביתה. אתה מבין, הבן שלי לא מחבל גדול, הוא מחבל קטן."

יתכן שאת החותמת הזאת — של "להשתנות". שנטבעה בי, אפשר לראות באותו שלב. כאשר איבטחנו במיגרש הכדורסל של בית־ספר נוצרי. אז הביאו גברים פלסטינים, ללא ידיעה ראשונית מי אזרח ומי מחבל. כשנכנסנו לאבטח, הם כבר ישבו במיגרש שלושה ימים בלי מים (היה יוני חם) ובלי אוכל. באותו ערב פרקו על הריצפה משאית עם לחם. הם קיבלו אותה במחיאות כפיים.

באותה מיסגרת התהלכו שמועות בין החבר'ה שהם הצביעו על איקס, כאחראי על הטבח במעלות וסימנו איקס על אחר, שהיה שותף לרצח בכביש־החוף. והיתה התעללות של ממש בכל מי שסומנו באיקסים.

● **למה אתה מתכוון כשאתה אומר סימנו. האם האנשים סומנו פיסית?**

לא, לא פיסית. רק הצביעו על זה או על אחר, וכל מי שהצביעו עליו, קיבל מכות איומות מחברים שלי, שיום קודם לכן הכרתי אותם כאנשים נעימי־הליכות ולא תיארתי לעצמי שהם מסוגלים לאלימות שכזו.

הם ישבו בצפיפות איומה, בלי יכולת להשתין אפילו, ונאלצו לעשות את צורכיהם בתוכם.

אני זוכר שאיזה נער, לא יותר מבן 14, התרומם כדי לחלץ עצמות, ומ"צ שעמד לידו הכניס לו בעיטה איומה בפרצוף. היית צריכה לשמוע איך נשמע אף שמתרסק. זה היה צליל איום ונורא. אני יכול לתאר עוד הרבה מיקרים כאלה, אבל זה בערך מה שעבד על הראש שלי.

● **איך הגבת כשהחברים שלך התנהגו כמו שהתנהגו?**

אני חושב שבאותו רגע חשבתי שמזלי שאני לא פלסטיני כמו אותם המצופפים במיגרש הכדורסל.

● **איך אתה מסביר את התנהגות החיילים?**

לא יודע, אולי בגלל שהיינו במצוקה. אם הם היו קמים עלינו, היינו בבעיה. הם היו המון ואנחנו היינו מעטים. יתכן שהמצוקה והפחד הם שגרמו להתנהגות הזו.

● **מדוע לא ניסית לעצור אותם?**

כשראיתי שהחבר'ה פשוט מאבדים רסן, ניגשתי לאחד מחברי הטובים ולמ"מ, ואמרתי שצריך להפסיק את ההשתוללות.

● **מה הם אמרו?**

שאני צודק, אבל בעצמם לא נעשה כלום.

● **הרגשת מנותק מחבריך?**

קשה לי לשחזר את מה שהרגשתי. מאוחר יותר, אחרי שהשתחררתי, בנסיעה במכונית שמעתי את אלכס אנסקי מצטט שני נורווגים, רופא וסייען לרופא, שהיו באותו מיגרש כדורסל ביחד עם הפלסטינים, והם טוענים שראו לפחות עשרה אנשים שמתו כתוצאה מהמכות שחטפו מהחיילים הישראליים, ואז אומר אלכס אנסקי שאנטישמיות תמיד היתה ושלא צריך להתייחס אל הדברים של השניים.

אני לא בא לשפוט את אנסקי. יתכן שכך הוא ראה את הדברים מהאולפן, אבל אני יודע, כי הייתי שם

אני יכול לצייר עוד תמונות מהמילחמה ודווקא מצור. אני יכול לתאר בסלנג צבאי. איך שטפנו את צור. אני יכול לתאר את הרעש הנורא של התותחים, של הנגמ"שים, ואיך במרחק שלושה קילומטר עומדים עשרות אלפי אנשים ורואים איך המכונה הזו שועטת לכיוון עירם, לכיוון בתיהם.

זוהי סיטואציה כבדה. אילו הייתי רואה אותה תוך כדי צפייה בטלוויזיה או שומע עליה, בוודאי הייתי חש אחרת, אבל אני הייתי שם. ראיתי, חשתי וכל זה עשה לי דברים. לא יכולתי להישאר אדיש.

■ ■ ■

● **איך הגיבו חבריך למה שקרה לך?**

זה לא קרה לי, זה קרה לנו. את אותות הדבר שקרה לנו, עדיין לא מרגישים. האותות יצופו, כך אני מאמין, מעל פני השטח, בקרוב.

● **כשאתה אומר "זה קרה לנו," למי אתה מתכוון, לחברים שלך או לכל הפלוגה שבה שירתת?**

אני לא יכול לדבר בשם כל הפלוגה, אלא בשם כמה מחברי.

● **מה קרה לכמה מחבריך?**

הדוגמה הקלאסית למה שקרה להם היא זו:

> "חבר שלי הצהיר שהוא הומו כדי לקבל פרופיל 24, ולא לשרת בלבנון. אחרים נסעו לחו"ל"

כשישבנו בצידון, אחרי השלב הראשון של המילחמה, ירדו שמועות שלוקחים את ביירות. אילו באותה שבת שבה יצאנו למילחמה, היו מתעוררים הוויכוחים וחילוקי־הדיעות באותה חריפות שבה התעוררו אצלנו כשדיברו על לקחת את ביירות, אז הפלוגה שלי בכלל לא היתה יוצאת למילחמה.

כשהשתחררנו, אחרי 17 יום, הגענו לבסיס־האם ואמרו לנו "חופשיים". לא עברה שנייה אחת, וכל טופסי הנסיעה לחו"ל נחטפו. זה מה שקרה לנו. רצינו לברוח וכמה שיותר רחוק. אני השתחררתי ביום ראשון וביום שלישי כבר טסתי לחו"ל. הייתי מוכרח. יום למחרת גייסו את החטיבה, כדי לרדת על ביירות, אבל אני כבר הייתי באמסטרדאם.

● **אילו היית בארץ היית מתגייס?**

החטיבה שלי היא החטיבה הסרבנית. כשגייסו אותה היו צריכים להביא את הרמטכ"ל כדי לשכנע את החבר'ה.

● **נסעת לחו"ל מתוך צורך לברוח?**

היתה לי תחושה שאני חייב מנוחה לראש.

● **מאז קיבלת בוודאי צווי־מילואים, איך הגבת להם?**

התעלמתי משני צווים. פשוט לא התייצבתי ביחידה. לא שלחתי שוברים. חיכיתי שהמישטרה הצבאית או היחידה יגיעו אלי.

● **והם הגיעו?**

לא נתנו לי מנוחה. אחרי המילואים הראשונים היתה מסיבת פרידה למ"פ בכפר־הירוק. החבר'ה שאלו לאן נעלמתי, למה לא באתי. אמרתי להם שהתעלמתי מהצווים ושאמשיך להתעלם מהם.

● **עד מתי?**

עד שהמישטרה תחפש אותי.

● **אתה רוצה שיחפשו אותך?**

אני עושה עם עצמי שיקול כזה — לשבת בכלא לחינם ולהיות הסרבן המאה ואחד, מבלי לעורר דעת־קהל ותגובה ציבורית שאני מאמין שחייבת לבוא, לא שווה לי. אני יכול להמשיך לשבת בבית רגוע ולחיות את חיי כשאף אחד לא מחפש אותי. במשך תקופה ארוכה לא עבדתי. כתבתי ספר. הייתי חייב להוציא את הדבר החוצה. החיים שלי כעת נסובים סביב הנושא. גם היום, אחרי תקופה ארוכה, לא השתחררתי מהמועקה. הצו האחרון הגיע בערך לפני חודשיים. גם ממנו התעלמתי.

● **למה, לדעתך, הצבא מתעלם ממך?**

יש לי הרגשה, גם משיחות עם חיילים בחטיבות אחרות, לאו דווקא צנחנים, שהלחץ מגיע לממדים של סיר־לחץ. והצבא לא יודע איך להתמודד איתו. מילואימניקים בלבנון מוותרים על חופשות מתוך פחד. אנשים נפגעים כל הזמן, ולא על כל הנפגעים מדווחים.

● **אמרת קודם שיש לך חברים מהפלוגה שגם הם מסרבים לשרת בלבנון, איך הם עושים זאת?**

חבר אחד שלי הצהיר שהוא הומו, כדי לקבל פרופיל 24. חלק נסעו לחו"ל לתקופות של חצי שנה ויותר, אחרים עזבו מקומות־עבודה. אני, אישית, לא מכיר אחד שחווה את המילחמה ממגע ראשון וחזר לשיגרת חייו.

■ ■ ■

● **מדוע אינך פועל במיסגרת תנועת "יש גבול," מדוע אתה פועל כדון קישוט?**

אני לא רוצה להיות שייך לתנועה. אני חושב שמה שעושה "יש גבול" הוא מועט, לא עם מספיק חזון, לא עם מספיק אנרגיה, כדי לשנות.

● **אתה חושב שאחד יכול לשנות מה שתנועה שלמה לא יכולה?**

אין לי צל של ספק שהתחושה הכבדה והאווירה שלחוץ ורע שאופפת אותנו היום, חזקה יותר מזו שאפפה את האנשים אחרי 73'. אני יכול להרגיש את עצמי כחלק מהמקום הזה, כבן המקום הזה, רק אם ארגיש שיש פה לפחות דבר אחד — אחריות לדברים שנעשים. והאחריות הזו תמרד בעיני, ביום שבו העם יצא לרחובות ויעזור לממשלה להחליט יתן לה אפילו את הטיעון לצאת, כמעט אמרתי, מוויאט־נאם.

● **הרי רק תנועה גדולה יכולה להשפיע על האנשים לצאת לרחובות.**

כשבאתי להפגנת ה־400 אלף, לא באתי בגלל המיפלגות שקראו להקמת יערת־חקירה. אני לא הייתי שם כמפגין נגד הרצח, וזה לא אומר שהרצח לא הפריע לי. אני הייתי שם, כמי שהמילחמה יצרה בו תחושות כל־כך חריפות, שהביאו אותו לכיכר מלכי־ישראל נגד המילחמה. אנשים לא באו להפגין בעד יערת־חקירה, הם באו אחד אחד, להפגין נגד המילחמה.

● **אם תתייצב בביתך מישטרה־צבאית, תלך לבית־הסוהר או למי־לואים?**

אני הולך לבית־סוהר. לא רק שלא אשרת בלבנון, אלא שאין לי נגיעה עם הצבא. אני לא משרת את הצבא הזה, כל עוד האנשים לא פועלים נגד ההישארות בלבנון, והאפשרות, בדרך־כלל, להגיד שאין לנו מה לעשות בלבנון, היא בהפגנות.

על הפוליטיקאים, אלה שמחליטים החלטות, להבין שהסרבנים אינם פושעים, אלא שהסרבנות היא דגל שמניפה המצוקה.

● **מה שקרה לך קרה כתוצאה מהלם־קרב?**

השאלה היא איך נמדד הלם־קרב. לא הייתי בטיפול, לא נלקחתי לטיפול.

● **אתה גם לא נשמע כל־כך מזועזע מהשאלה שלי.**

אצלנו גם לא היו פצועים או הרוגים, לא היתה לנו אפילו ההתמודדות עם המוות.

● **מדוע, אם כך, יש אנשים המכירים אותך מקרוב, שחושבים שלקית בהלם?**

לאנשים קשה להתמודד עם מי שהפגין בעבר דיעות ימניות לאומניות ועכשיו מחזיק בדיעות שלא הייתי מכנה אותן שמאלניות, אבל דיעות מנוגדות לדיעותיו בעבר. אני רגיל לזה שאנשים חושבים שלקיתי בהלם. קשה היה לסביבה הקרובה שלי להתרגל לכך, אחרי שבעבר הייתי בעמדה כלכלית יציבה וטובה, הייתי שותף במיפעל משגשג, כסף לא היה חסר לי וידעתי איך לעשות אותו. קשה לאותם אנשים להבין איך היום הכסף פשוט לא מעניין אותי, איך נתקתי את עצמי מהמיפעל, שהיה מיפעל מצליח, כשכל מי שחי סביבי התלהב מההצלחה. בשנתיים שהייתי שותף במיפעל הוא פרח. לפי ראות עיניהם של אלה, מי שמעסיק את עצמו בכתיבה ובפניה לעיתונות ובמחשבה בכלל, הוא בגדר של משוגע. יתכן שאני משוגע. אם כך, מאוד לא מוצאים חן בעיני כל הנורמלים. עם מי שאני לא מדבר, אני שומע שהמצב חרא, כך שיש בכל זאת אנשים שאני מוצא איתם שפה משותפת, אבל יש לי אמונה שהחרא הזה ייגמר בשלב הבא.

● **איך?**

מהפכות לאורך ההיסטוריה לא קרו כשהיה טוב, אלא כשהיה מאוד רע. אם נסתכל סביב, על כל הכדור — חוץ מאשר אולי בשווייץ וגם שם לא — המועקה והרע חוגגים.

● **הלכת לטיפול פסיכולוגי אחרי המילחמה?**

פעם אחת התלבשו עלי, כשהתחלתי לדבר על עזיבת העבודה, והציעו שאולי אפגש עם פסיכולוג. פגשתי אותו פעם אחת ולא עניין אותי לפגוש בו פעם שניה. נראה לי שגם הוא חשב שאני לא צריך פעם שניה.

> "אני הולך לבית־סוהר. לא רק שאני לא משרת בלבנון, אין לי נגיעה עם הצבא כל עוד הוא בלבנון"

● **אולי כדי לארגן את המחשבות?**

המחשבות שלי, למי שנותן לי את הזמן, מאוד מאורגנות. אנשים שאני חי בקירבתם והם בקירבתי, שמקיימים איתי שיחות של שעות, לא יאשימו אותי במחשבות לא־מעוצבות או מבולבלות.

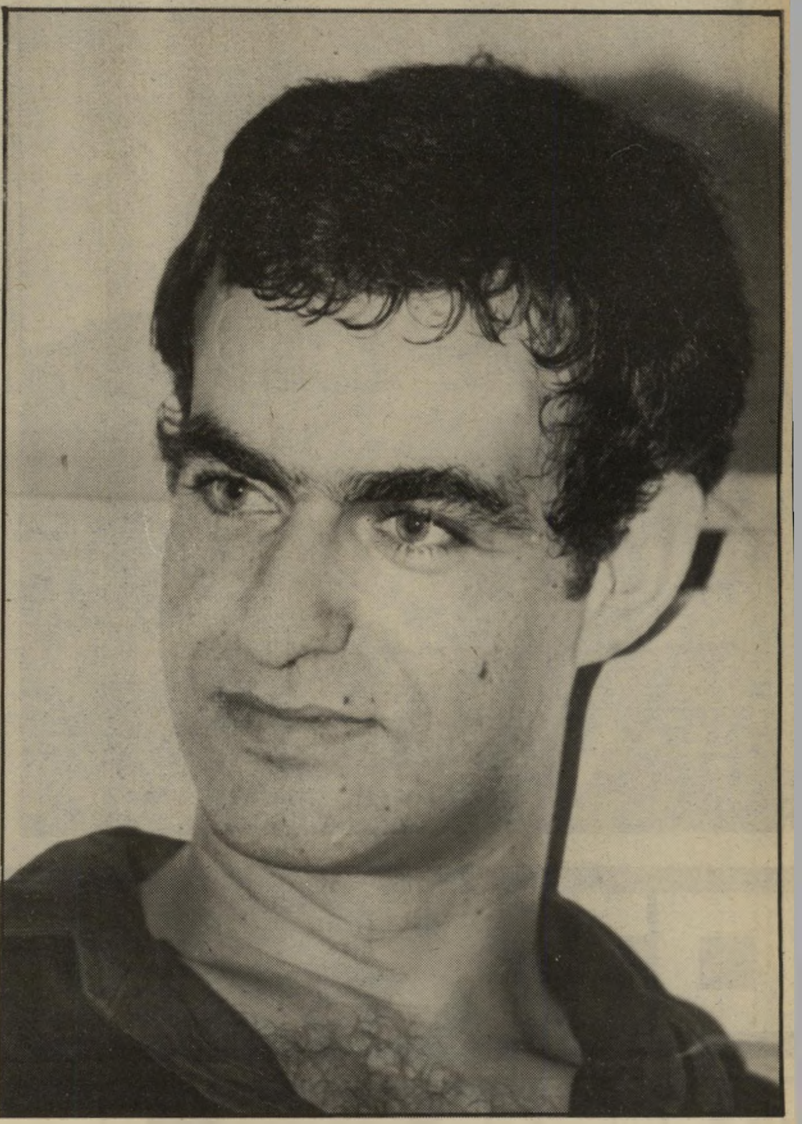

רמי גבעוני
"הלכתי עם העדר..."

10 סיבות לפחות מדוע להצביע חד"ש

לתל־אביב־יפו

1. כדי שישמע קול השכונות
2. כדי שישמע קול השלום
3. כדי לתת תנופה למאבק לבניית דירות בשכר חודשי ולזוגות צעירים, להפחתת המיסים על משפחות השכירים ולחידוש מפעל ההזנה.
4. כדי למנוע גזירות ומיסים חדשים.
5. כדי לבלום את הליכוד ולהט מלדאוג רק למיליונרים ולהזניח את שכונות הפועלים
6. כדי למנוע מהמערך מלהיות גרור הליכוד
7. כדי להבטיח שוויון לתושבים הערביים בעיר
8. כדי שלשמאל תהיה נציגות אמיתית
9. כדי לממש את הסיסמה: כסף לשכונות ולא להתנחלויות, כסף לפיתוח ולא למלחמה
10. כדי שאת ואתה תרגישו שהצבעתם נכון

תנו קולכם

לשולמית חינין

הצביעו ו'

חד"ש: החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

(המפלגה הקומוניסטית הישראלית,

הפנתרים השחורים ואישי ציבור יהודים וערבים)

ת. ד. 26205 ת"א

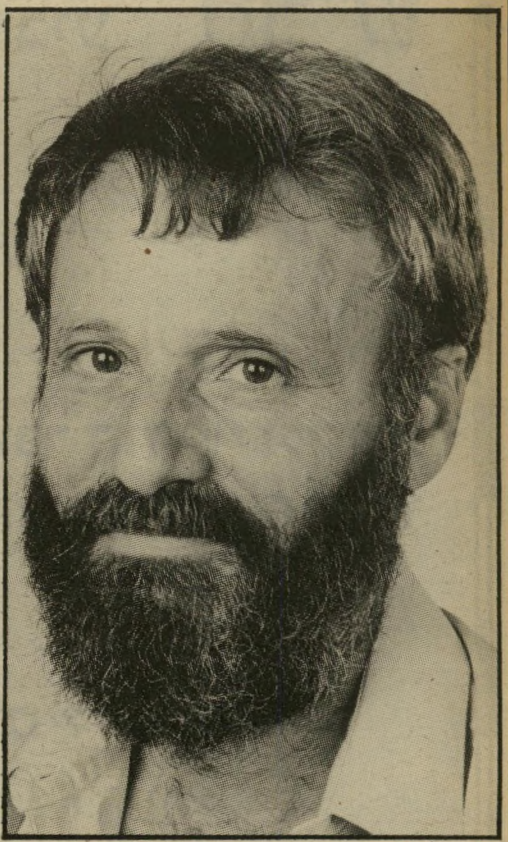

יורם טהר לב:

„אני פשוט בא למלא צורך של עצמי!"

אופנה חדשה של ערבים פרטיים פשטה בין האמנים. ערב של אבי טולדאנו על ילדותו בקזבלנקה, אהוד מנור וימי בנימינה שלו ועכשיו הצטרף לחשיפה המזומרת גם המשורר־פיזמונאי יורם טהר־לב בסיפורי קיבוץ יגור, בתוכנית הנושאת את השם שישאר בינינו. בפתיחת הערב אומר טהר־לב, שהוא החליט לעלות על הבימה, כדי להכיר את הקהל שלו, את אלה שהוא כותב עבורם כבר שנים רבות. אולם הקהל יושב בחושך ואילו יורם טהר־לב יושב על בימה מוארת ואין לו אפשרות להכיר את הקהל שלו. שאלתי אותו אם הצורך הזה לעלות על הבימה נובע מקינאה פשוטה במבצעים שלו, או שהוא סתם צריך להרוויח עוד קצת כסף.

זה נכון שפתאום אני זקוק לפיד־בק מהקהל. עכשיו, למשל, יש שיר שלי, שמושר ברדיו על־ידי יהורם גאון וזוכה בהצלחה. אני מקשיב לשיר ואומר לעצמי: „זה בגלל המוסיקה הנהדרת וזה בגלל קולו של יהורם גאון. רק לעיתים רחוקות מאוד אני חושב שהשיר הצליח בגלל המילים. ככה אתה נכנס לתיסכול, וצריך לברר לעצמך דברים.

● **אבל גם בערב הזה רבים מהשירים מושרים.**

אני לא יכול להתעלם מהצד המוסיקאלי של ערב שלם. אבל בין השירים המושרים, אני קורא הרבה שירים ואני מספר סיפורים. אני רואה את עצמי כבן־אדם כותב, שיש לו מה לומר ואני רוצה להגיע עם זה לקהל.

● **איך אתה, כמשורר שכותב בחדרי־חדרים, מרגיש על הבימה?**

אני מרגיש חרדה לפני כל הופעה. חשוב לי שצוחקים מהדברים המצחיקים, אבל דווקא מההקשבה לדברים הרציניים אני מאוד מתרגש. אני משתדל להיות ער כל הזמן לקהל, והרבה פעמים, תוך כדי הערב, אני משנה סדר של דברים, משמיט קטע או מוסיף.

● **לא יכולת לוותר לגמרי על הזמרים ולהחזיק במשך ערב שלם על הבימה בקריאת השירים? אתה חושב שהיה בא קהל, אולי קהל אחר?**

אני מניח שהיו באים 10 אחוז מהאנשים שבאים עכשיו. בסך־הכל זו תוכנית בידור. אני לא נושא שום שליחות של ילדותי, אני פשוט בא למלא צורך מסויים של עצמי.

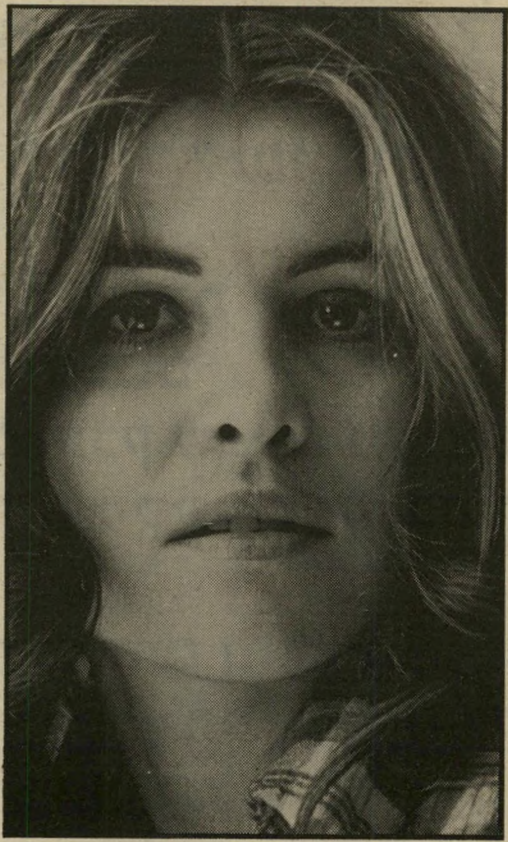

פנינה בריק:

„חיים פלטנר מבין בכלכלה יותר מארידור!"

אני מוכרחה להודות שכשכירה בהעולם הזה, הנפילות של הבורסה לא בדיוק מזיזות לי. תמיד אני אומרת שמי שיש לו עודפי כסף להשקיע בבורסה, כנראה יכול להרשות לעצמו גם להפסיד. אמרתי את זה השבוע גם לזמרת פנינה בריק, חברת להקת סקסטה לשעבר, והיא התפרצה עלי בקולות רמים מאוד. „ממתי את משקיעה בבורסה?" שאלתי אותה.

מאז שארידור הכריח אותי.

● **מה זאת אומרת הכריח אותך?**

אני לא שכירה. אין לי משכורת בכל 1 בחודש, שמספיקה לי עד ה־1 בחודש הבא. לפעמים אני עובדת הרבה ומרוויחה סכום גדול בבת־אחת. אחר־כך כמה חודשים אין עבודה ואני לא מרוויחה כלום. כלומר, אני צריכה שהסכום הגדול שהרווחתי, יספיק לי לכל החודשים שבהם אני לא מרוויחה. אז מה אני יכולה לעשות עם הכסף הזה, לשים אותו בעובר־ושב שיפסיד כל חודש 10 אחוז מערכו? אני גם לא יכולה לשים אותו בתוכניות בנקים, כי הרי אני חיה מהכסף הזה והוא צריך להיות נזיל.

● **וזה מה שעשית, שמת את הכסף שלך בבורסה?**

לא היתה לי ברירה.

● **והרווחת?**

הכוונה שלי היתה לשמור על ערך הכסף. בהתחלה אפילו הרווחתי קצת וכמובן שמחתי על כך. רק לא ידעתי שאחר־כך אפסיד בבת־אחת את כל חסכונותי.

● **כמה הפסדת?**

אני לא רוצה להגיד את הסכום, כדי שאמא שלי לא תתמוטט, אבל אני יכולה להגיד שהפסדתי את החלום שלי להגיע יום אחד לדירה קטנה משלי.

● **ועכשיו, כשנכווית מן הבורסה, מה תעשי שוב אם תקבלי סכום גדול, שצריך להספיק לך לכמה חודשים?**

אם חיים פלטנר יגיד בטלוויזיה שעם ישראל קונה דולרים, גם אני אקנה. מנסיון העבר הסתבר שחיים פלטנר מבין בכלכלה יותר טוב מארידור, כי הוא תמיד צודק וארידור לא כל־כך.

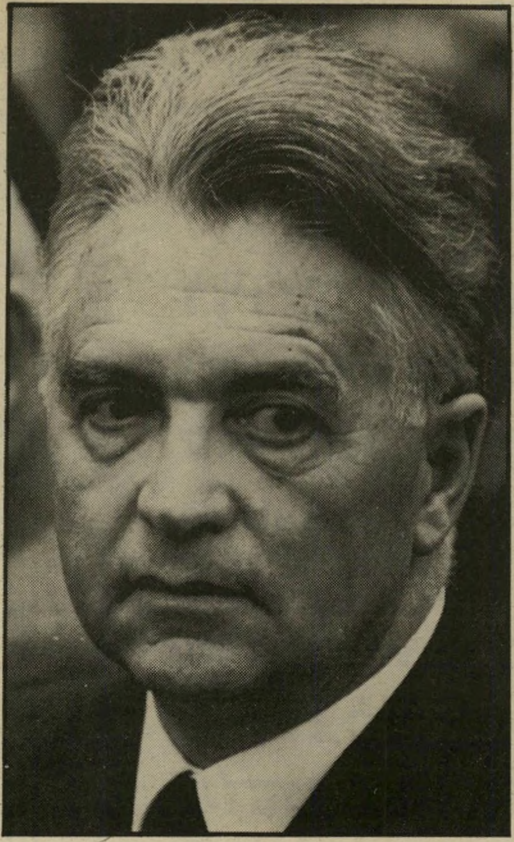

בנימין הלוי:

„לח"י והנאצים? אני לא יכול לענות עכשיו!"

עם הצבתו של יצחק שמיר בראש הליכוד התעוררו בציבור ויכוחים בקשר לניסיון של לח"י, במילחמת־העולם השניה, לכרות ברית עם הנאצים נגד הבריטים.

פניתי אל השופט לשעבר, ד"ר בנימין הלוי, מי שהיה השופט במישפט קסטנר והאיש שקבע שקסטנר „מכר את נישמתו לשטן" בגלל מגעים עם הנאצים.

כך התנהלה השיחה בינינו:

● **שלום ד"ר הלוי, מדברת דניאלה שמי מ„העולם הזה".**

מאיזה עיתון?

● **„העולם הזה".**

מה השאלה?

● **האם בחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, אפשר לכלול במונח „עוזריהם" גם גופים או אנשים שכרתו ברית או ניסו לכרות ברית עם הנאצים, כדי לפעול יחד עימם נגד בנות־הברית?**

את מתכוונת ללח"י?

● **כן.**

אני לא רוצה קשר עם העיתונות, ואני לא יכול לענות לך על השאלה הזאת עכשיו.

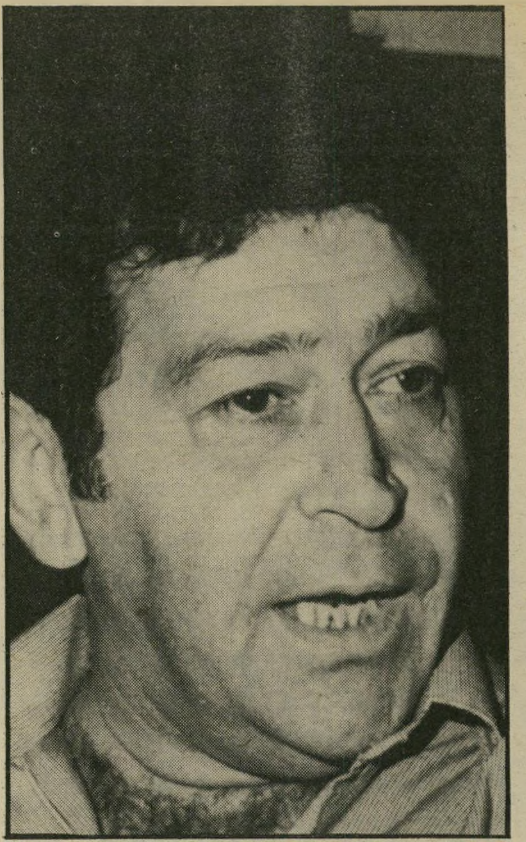

בנימין בן־אליעזר:

„קשה לתת תשובה מוחלטת: טוב או רע!"

16 חודש מלאו למילחמת לבנון, המילחמה, שפרצה, לפי דברי הממשלה, כדי לחסוך קורבנות בצפון, כדי להרוס את תשתית אש"ף, כדי לגרש אותם מלבנון וכדי לסלק את הטילים הסורים. כמו שהדברים נראים עכשיו, תשתית אש"ף הולכת ונבנית מחדש, הם חוזרים ללבנון. אתמול פורסם כי לטילים הסוריים, שמעולם לא הוזזו, נוספו טילים בעלי ראש גרעיני ועל הקורבנות שלא בדיוק נחסכו, כבר לא מדברים.

שאלתי את התת־אלוף בנימין בן־אליעזר, מי שהיה קצין הקישור עם ראשי הפלאנגות בביירות, מדוע מצבנו היום טוב יותר משהיה לפני 16 חודש.

היום הלכתי לטייל עם בני בן ה־14 וגם הוא שאל שאלות כאלה. אמרתי שלפני הכל, אסור לשכוח שני דברים הכי חשובים. שיש לנו מדינה וש־34 שנים בהיסטוריה של מדינה הם רק ההתחלה.

● **אבל גם לפני יוני '82 היתה לנו מדינה. אז מה השתנה?**

אין לי ויכוח על אינוונטר העובדות שציינת, מלבד אחת מהן, עניין אש"ף.

● **במה אתה לא מסכים איתי בעניין אש"ף?**

אני לא חושב שהתשתית שלהם הולכת ונבנית מחדש ואני לא חושב שהם הולכים להיכנס בחזרה לביירות. תשתית כמו שהיתה להם בונים במשך שנים. ובעניין הכניסה לביירות, אפילו לסורים אין עניין בזה, שלא לדבר על הלבנונים.

● **איזה כח יש ללבנונים למנוע את זה מאש"ף?**

הלבנונים לא לבד כעת. הרבה אומות מעורבות בעניין היום, ולכולם יש אינטרס אחד, שהם מסכימים עליו, וזה להיזהר מאוד ולא להכניס את אש"ף שוב למישחק. כל זה, כמובן, אם מחר בבוקר לא ירצחו את אמין ג'מייל והכל יזדעזע. במיקרה כזה, אינני יודע. אני לא נביא.

● **בוא נעזוב את המצב של אש"ף ונדבר על המצב שלנו. מדוע הוא יותר טוב היום, מאשר לפני המילחמה?**

אני אמרתי לך שהמצב יותר טוב?

● **הוא יותר גרוע?**

גם את זה לא אמרתי. האמת היא שקשה לי לתת לך תשובה מוחלטת אם המצב טוב או רע. ההשלכות המדיניות כתוצאה ממילחמה הן שאלה של זמן. יום אחד נסתכל אחורה ונדע אם טוב או רע.

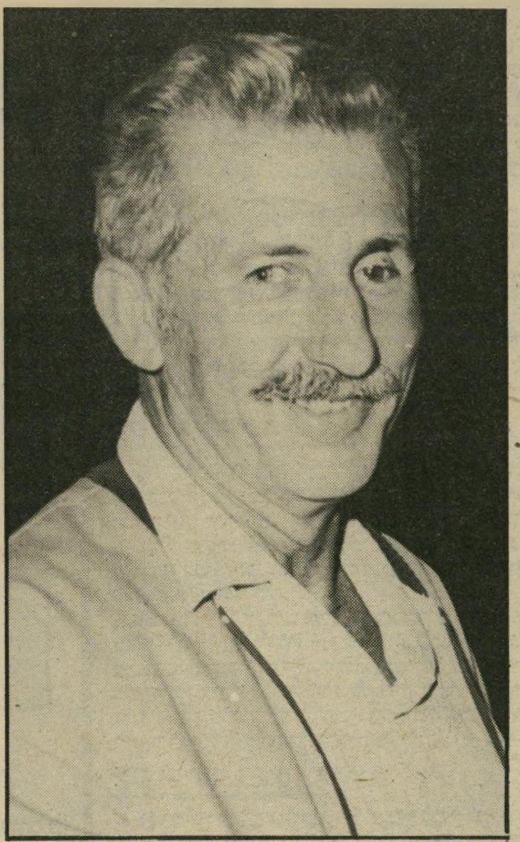

אריק נחמקין:

„תפיסת גרופר בעניייני חקלאות — עקומה!"

ועידת תנועת המושבים ננעלה מתוך מסקנות, שמצב המושבים בארץ קשה מאוד ושצריך לדאוג לתעש אותם. שאלתי את ח"כ אריק נחמקין, חבר המושב הוותיק ביותר בארץ, נהלל, האם המגמה של תיעוש המושבים תגמור את החקלאות בארץ.

הבעיה היא שיש יותר מדי חקלאות, לא פחות מדי וצריך להוסיף לזה תעשיה, כי מהחקלאות לבד יהיה בלתי־אפשרי לחיות.

● **דווקא כשיש יותר מדי חקלאות יהיה קשה להתקיים?**

כמובן. העודף של החקלאות הוא לא אמיתי. הוא תוצר של מדיניות לא נכונה. כ־50 אחוז מהתפוקה החקלאית בארץ מכוונת לייצוא ומכיוון שישראל, ברוב טיפשותה, עושה הכל כדי שאי־אפשר יהיה לייצא, נוצר עודף שאין מה לעשות איתו ואי־אפשר להרוויח עליו. כך נוצר מצב שהחקלאי לא יכול לחיות ממנה. עונות שלמות של ירקות, ולפעמים גם פירות, לא מחזירות לעצמן אפילו את הוצאות הייצור שלהן ואז החקלאים מחסלים גידולים ועוקרים עצים.

● **האם, לפי דעתך, המצב הזה נוצר על־ידי מדיניות מכוונת של הממשלה נגד המושבים?**

לא נכון. זה כתוצאה מהמדיניות הכללית של הליכוד, שמביאה אסון על הייצור ומתוך זה גם על הייצוא, ואז החקלאות נפגעת ראשונה. לדעתי, עד היום לא עשו את זה במכוון נגד המושבים.

● **מדוע אתה אומר „עד היום"?**

כי אני חושש מאוד מהעתיד. המועמד למישרת שר־החקלאות מעורר בי דאגה גדולה.

● **יותר משימחה ארליך ומאריאל שרון?**

כן. בפירוש יותר משניהם. אריק שרון ניסה לעשות דברים, אפילו רב עם חבריו לממשלה בעניין זה. ארליך פשוט לא עשה. גרופר, לעומת זאת, הוא פעיל מאוד, אבל הבעיה היא שתפישתו את הנושא עקומה, וזה מפחיד.

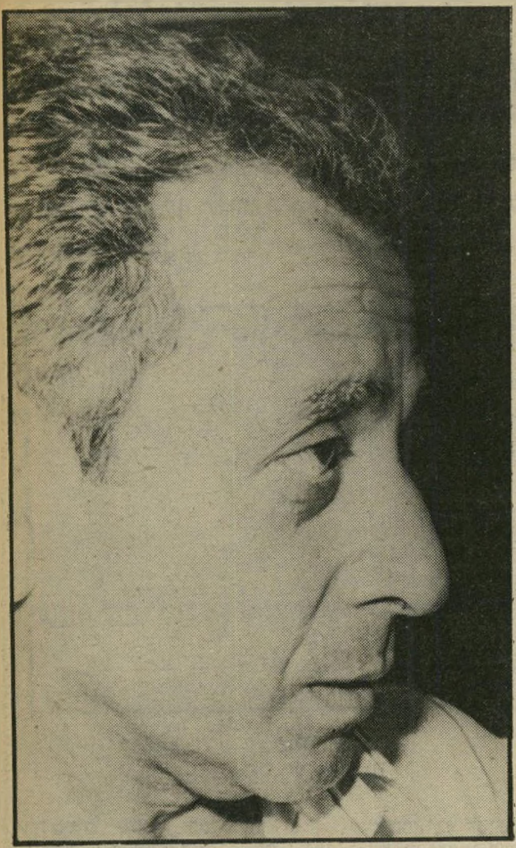

אליהו נאווי:

„לא אתן לבאר־שבע להיות ארץ גזירה!"

לפני שנים רבות שימשה אילת כעיר־מיקלט לפושעי הארץ מאיזור הצפון. עברו שנים, אילת רצתה להיות עיר ככל הערים והפושעים התפזרו להם בצורה שווה על פני כל הארץ. השבוע קראתי בעיתון שבית־המישפט המחוזי בתל אביב היגלה לבאר־שבע נאשם בהתאכזרות לאשתו. פניתי אל ראש עיריית באר־שבע, אליהו נאווי, ושאלתי אותו האם הגיע תורה של באר־שבע לשמש מקום גלות לפושעים.

מי אמר לך את זה?

● **קראתי בעיתון.**

אני לא מאמין!

● **מדוע?**

כי לפי החוק במדינת ישראל, אין לשום שופט הסמכות להוציא צו־הגליה.

● **אתה לא זוכר את אילת לפני שנים?**

כן, אני זוכר. באותה התקופה הייתי שופט באילת. נכון שהדברים נראו כאילו שולחים את הפושעים לאילת, אבל האמת היתה אחרת. הנאשמים, כדי לקבל עונש קל יותר, היו אומרים לשופט שהם יחפשו עבודה באילת או בתימנע, או אפילו שהם הולכים לגור עם קרובי־מישפחה באילת. השופט, מתוך כוונה להרחיק אותם מהעבר שלהם, או מסמים או מחברים מסויימים, היה מסכים לעיסקה, ומבקש שיבטיחו לו שישארו באילת לפחות לתקופת־מה. את מבינה שזה לא בדיוק כמו צו־הגליה.

● **אתה תברר מה קרה עם האיש שעליו אני מדברת, שנשלח השבוע לבאר־שבע?**

בוודאי שאברר. אני לא אתן שבאר־שבע תהיה סיביר או ארץ־גזירה.

דניאלה שמי

תוכניות מועדפות בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי

12.10

● **סרט קולנוע: חופשה קצרה (10.05 — מדבר איטלקית).** סירטו של ויטוריו

צוות אלגרו
יום חמישי, שעה 9.30

דה־סיקה. גיבורת הסרט היא פועלת במיפעל־מתכת, שבני מישפחתה מנצלים אותה ללא רחמים. רק כאשר היא נשלחת לבית־מרפא בהרי האלפים, היא זוכה במנוחה אמיתית, הראשונה שידעה מעודה.

יום חמישי

13.10

● **בידור: אלגרו (9.30 — מדבר עיברית).** שעשועון טלוויזיה מוסיקאלי, בהנחייתו של יצחק שמעוני ובהשתתפות תיזמורת ירושלים.

● **מותחן: שותפים לפשע (10.20 — מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה המבוססת על סיפוריה של אגאתה כריסטי, שם הפרק בית המוות האורב, ובו מסופר על הרעלת קיבה, שבה לקו שלושת דיירי הבית המבודד בחווה, הנראית כניסיון לרצח. בשוקולד שאכלו השלושה מצוי רעל קטלני.

● **בידור: שלושה בדירה אחת (11.10 — מדבר אנגלית).** הפרק האחרון בסידרה, קריסי שובי הביתה.

יום שישי

14.10

● **סרט ערבי: מלכת הבידור (5.32 — מדבר ערבית).** זכיה נישאת בחשאי למוחסן, בן למישפחה מיוחסת ועתירת נכסים. לרוע מזלה, הוא נפטר ביום שבו היא יולדת את בתם. היא פונה לבני מישפחתו, אך אביו של מוחסן מסרב להכיר בנישואיהם ומסלק אותה מביתם, ואף נוטל ממנה את בתה.

● **סרט קולנוע: שחור־לבן בצבעים (10.00 — מדבר צרפתית).** עלילת הסרט מתרחשת בימי מילחמת־העולם הראשונה. תושביה של מושבה צרפתית באפריקה ותושביה הגרמנים של מושבה גרמנית חיים בשקט ובאחווה, עד שהם מגלים את דבר קיומה של המילחמה בין מדינותיהם.

שבת

15.10

● **בידור: בנסון (8.30 — מדבר אנגלית).** בפרק ירח דבש, מתרחש חלום־בלהות שבמהלכו נושא בנסון את קראוס לאשה.

● **מותחן: מטרזתיו של אנדרוס (10.30 — מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה, העוסקת בכתב ניו־יורקי בכיר המתמחה בפלילים. הפרק אם אמות מספר על חבר של אנדרוס, שנהרג בהתפוצצות־

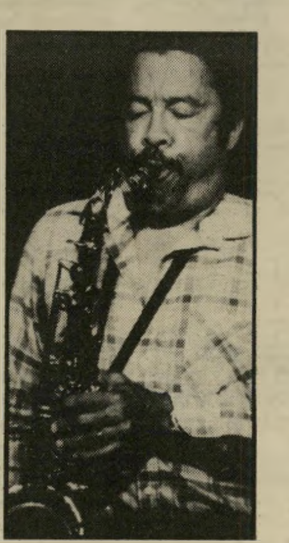

גריפין: עד סוף
יום רביעי, שעה 8.00

תופת של מכונית, כאשר הכוונה היתה לפגוע בכתב מדיני מוושינגטון.

יום ראשון

16.10

● **למישפחה: מה שבא (8.15 — מדבר עיברית).** תוכנית למישפחה בהפקת אסתר סופר. בתוכנית פינות שונות בנושאי חברה ומישפחה.

● **תיעוד: מילחמת האזרחים בספרד (9.40 — מדבר אנגלית).** פרק שלישי בסידרה המעולה, העוסקת במילחמת האזרחים בספרד, כאשר מתפתח נושא הבריגדות הבינלאומיות הנחלצות לעזרת ספרד. חיל־האוויר הורס את הכפר גרניקה. באמצעות פשעים נוספים עוברים העוצמה והכוח לידיו של הגנרל פרנקו.

יום שני

17.10

● **בידור: תהילה (8.03 — מדבר ומזמר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה המביא מהווי בית־ספר ניו־יורקי לאמנויות.

● **בידור: מונית (9.30 — מדבר אנגלית).** פרק נוסף באינפנטילון הטלוויזיוני, המספר מהווי נהגי מוניות בניו־יורק.

● **תוכנית אולפן: זה הזמן (10.10 — מדבר עיברית).** תוכנית ראיונות בהנחייתו של רם עברון.

● **סידרת דרמה חדשה: זרים (11.10 — מדבר אנגלית).** סידרת־מתח מתובלת בהומור, בכיכובו של דון אנדרסון, בתפקיד הסמל בולמן ששיטותיו הבלתי־מתפשרות הן סיפור הסידרה.

בלאנש ואנדרסון: זרים
יום שני, שעה 11.10

יום שלישי

18.10

● **תיעוד: מבט שני (9.30 — מדבר עיברית).** סרט המוקדש לבית־הנבחרים.

● **סידרה: רוחות מילחמה (10.10 — מדבר אנגלית).** סידרה המבוססת על סיפרו של הרמן ווק, בכיכובו של רוברט מיטשם. הסידרה היא ניסיון קלוש לתאר את מילחמת־העולם השניה, באמצעות כמה מגיבוריה.

ברק: מה שבא
יום ראשון, שעה 8.15

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 12.10.83

● **סידרה מרתקת: זה לא יאומן! (6.20 — ערוץ 3 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** תופעות מדהימות שלעתים קרובות יותר לדימיון מאשר לאמת, אך מתרחשות במציאות, מוצגות לפני קהל צופים באולפן טלוויזיה אמריקאי. הסידרה מוגשת על־ידי שלישיית כוכבי טלוויזיה: ג'ון דיווידסון, קתי לי קרוסבי ופראנק דרקרנטון.

● **סידרה מישטרתית דרמתית: היל סטריט בלוז (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות מדבר אנגלית).** סידרה מישטרתית אמריקאית, המתרכזת בחבורת שוטרים ברובע בעייתי של עיר גדולה במיזרח ארצות־הברית וקשריהם עם תושבי הרובע. מפקד תחנת המישטרה, פרנק פרלול, נקלע, עקב תפקידו, למצבים קשים ומותקף כל הזמן הן על־ידי הממונים עליו והן על־ידי הפוליטיקאים בעירו.

יום חמישי 13.10.83

● **חידון: חשוב וזכה (7.00 — ערוץ 3 — 60 דקות — מדבר ערבית).** הפקה עצמית של הטלוויזיה הירדנית, המגישה תוכנית בת שעה של תחרויות הנערכות בין עובדי מוסדות שונים, עם פרסים יקרי־ערך כגון מכשירי טלוויזיה, טיסות לחו"ל, מקררים מכונות תפירה ועוד.

● **סידרה קומית: מישהו מטפל בך (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** הסידרה המשעשעת שהוקרנה באחרונה בישראל, מוקרנת כעת בטלוויזיה הירדנית. עלילות הסידרה מתרחשות בכלבו גדול באנגליה, ומתמקדות ביחסים שבין מוכרים ולקוחות, ויחסי עובדים ומנהליהם.

יום שישי 14.10.83

● **סידרה משעשעת: המצלמה הנסתרת (1.10 — בשני הערוצים — 25 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת טלוויזיה אמריקאית פופולארית הבנויה על סיטואציות מפתיעות ומצחיקות, כאשר אנשים מתבקשים להביע את דעתם בנושא, כלשהו ונדהמים כאשר הם נוכחים שלמעשה צילמו אותם.

● **בידור: שבועון הטלוויזיה (10.10 — ערוץ 3 — 50 דקות — מדבר ערבית).** מגזין בשידור ישיר, המארח מפיקים, בימאים, אנשי טלוויזיה, תיאטרון וקולנוע, המספרים על עבודתם ומציגים קטעים מתוך התוכניות המתבשלות באולפנים ועל קרשי הבימה.

יום שבת 15.10.83

● **לילדים: קשת בענן (6.00 — ערוץ 3 — 20 דקות — מדבר ערבית).** סידרה לילדים בכיכובן של בובה ושחקנית, הדומה במתכונתה לתוכנית הילדים המפורסמת בטלוויזיה הישראלית בערבית סמי וסוסו, המספרת סיפורי־ילדים באמצעי המחשה שונים.

● **בידור: תכנית הבידור של מוצ"ש (9.30 — ערוץ 6 — 30 דקות — מזמר אנגלית).** זמרים ולהקות בתוכנית הבידור השבועית של הטלוויזיה הירדנית. הפעם שירים מפורסמים משנות השישים והשבעים.

יום ראשון 16.10.83

● **מלאכת־יד: (7.15 — ערוץ 3 — 15 דקות — מדבר ערבית).** תוכנית המיועדת לכל הגילים ומלמדת מלאכת־יד תוך שימוש בחומרים פשוטים המצויים בכל בית.

● **סידרת־מתח: מאגנום (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת־מתח אמריקאית בכיכובו של תום סלק, בעל ההופעה הספורטיבית הנאה, שהפך תוך זמן קצר סמל־מין בארצות־הברית. מאגנום הוא בלש פרטי, המעמיד את שירותיו המיוחדים תמורת מגורים מפוארים ואמצעי־מחיה מכובדים.

יום שני 17.10.83

● **מתח ופעולה: יחידת הצלה (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סיפור מתח ופעולה על חבורת אנשים, שנשלחו לבית־הסוהר על לא עוול בכפם. אחרי 10 שנים בכלא הצליחו להימלט וירדו למחתרת. הם עדיין מבוקשים על־ידי החוק אך בינתיים הם עוסקים במשימות קשות שלא ניתנות לפיתרון.

יום שלישי 18.10.83

● **מישדר דוקומנטרי: העולם בו אנו חיים (6.35 — ערוץ 3 — מדבר אנגלית).** סידרה המנתחת ומסבירה תופעות שונות על כדור־הארץ, אשר רבים מתקשים להבינן או לרדת לעומקן.

● **מתח וריגול: הצבא הסודי (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה חצי־דוקומנטרית הסוקרת את פעולתה של המחתרת הצרפתית בעת הכיבוש הנאצי.

שידור

צל"ג

פלטנר וממוניו

● לראש הדוכנה (דסק) הכלכלית, **חיים פלטנר**, ועורכי מבט, על הפיכתם את מהדורת מבט לכלי־הלקאה של שר־האוצר, **יורם ארידור**. האשמותיו הישירות של שר־האוצר בשידור־חי, שהיו מכוונות נגד פלטנר, נשארו ללא מענה, אף שהיו חסרות־שחר.

"מונית" לאן?

● למנהל הטלוויזיה **טוביה סער** ולמנהל מחלקת התוכניות שלה **צבי ("צביקה") שפירא**, על התיכנון־החדש של מישדרי־הטלוויזיה. בשבוע הראשון של מישדרי התיכנון החדש התבהר מעבר לכל ספק, שהטלוויזיה שינתה את פניה, והיא מיועדת למכנה המשותף הנמוך ביותר של האוכלוסיה. שיא מישדריהם של סער את שפירא הוא הסידרה מונית, האינפנטילית ביותר שהוקרנה במשך כל תולדות הטלוויזיה הישראלית.

צל"ש

שמורת מסך

● לעורך במבט שני **חיים יבין**, על האופי החדש של תוכנית ותיקה זו, שנועדה להעמיק את החדשות לרובד העמוק שלהם. המתכונת המגזינית של במבט שני המחודש עשוייה

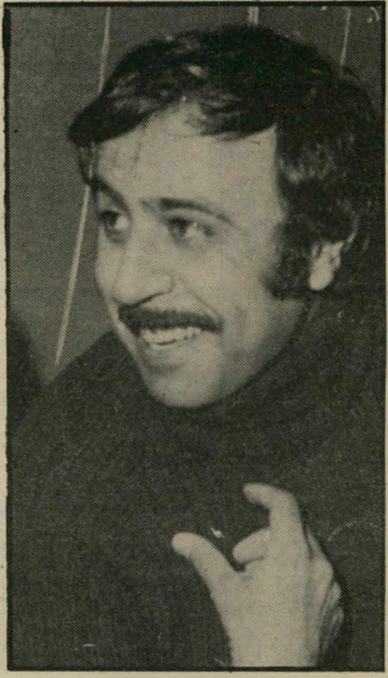

עורך־מישנה חלבי
עזרה לממונה־לשעבר

להפוך עד מהרה לשמורת מסך, בצד דעיכתה של מהדורת מבט היומית, והפיכתה לפוטורדיו. אומנם, כתבתו של כתב הבידור, **עמוס ארבל**, היתה מימית, ונמנעה מלקרוא דברים בשמם על העימות שבין בסיסי חיל־האוויר בנגב, ובין עיירות־הפיתוח שם. אך סביר להניח שכתבות־המשך של במבט שני, עשויות להזכיר לצופי־הטלוויזיה את ימיה הטובים של חטיבת־החדשות שלה.

מאחרי הקלעים

קיסוחי קרפין

אווירת השבוע האחרון במערכת מבט, היתה בנוסח של "קרפין לא איכזב את הציפיות שתלו בו." הכוונה היא למסרים הרבים שקיבלו כתבי מבט מחבריהם בקול ישראל, על אופי עבודתו של קרפין.

באחת מישיבות־הבוקר הבהיר קרפין לכתבי מבט ששני כתבים נמצאים על הכוונת שלו. קרפין, שהשתמש במילה "קאסח", הסביר ל־כתבים שאם שני אלה לא יתחילו לרצות אותו בעבודתם, יעבירם מתפקידיהם.

ראשון הכתבים המקוסחים הוא הכתב הוותיק **יצחק ארגז**. קרפין הגדיר את ארגז, בנוכחות שאר הכתבים, כ"מפספס סקופים...". קרפין התכוון לסידרת רשימות של מעריב על ה־מתרחש בשטח התיירות בישראל.

ארגז, שעבד בעבר תחת חצי תריסר עורכים של מבט, והנימנה עם הכתבים הממושמעים והשקטים של חטיבת־החדשות, לא היה מוכן לעבור על כך לסדר־היום. הוא אמר לקרפין: "אם תמשיך לדבר איתי כך, לא תקבל בכלל כתבות..."

קרפין: "ואם אתה תמשיך לפספס סיפורים, אתה תעוף מהעבודה..."

הכתב השני שעלה על הכוונת של קרפין הוא הכתב התל־אביבי **עופר טלר**. קרפין פתח ישיבת בוקר של מבט בקריאת מיכתב ששיגר אל טלר בתל־אביב. במיכתב ביקר קרפין את אי־סיקורו של מישפט־ריגול, שנערך בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. קרפין ציין שאם הדבר יישנה, ינקוט בצעדים כנגדו.

אחרי הישיבה העיר אחד מוותיקי מבט לכתב ותיק אחר: "קרפין גיבור גדול כאשר מדובר בסקופים על תיירות וריגול. נראה אותו לוחץ לחץ דומה לסקופים מדיניים וביטחוניים."

עימות על פלטנר

בישיבת־הבוקר של מערכת מבט, אחרי העימות ארידור־פלטנר, התנהל דיון בקורתי. **חיים פלטנר** הזכיר כל מיני אילוצים טכניים, שהביאו אותו לערוך ראיון מאולתר כזה, שהביא לעימות. **חיים יבין** צידד בהתנהגותו של פלטנר. יחד עם זאת ציין שיורם ארידור הוא שהפיל בפח את פלטנר.

דיעה שונה לחלוטין הביע עורך השבוע־יומן אירועים **מיכה לימור**, שהטיח בפלטנר מילים קשות: "זו לא עיתונות, זו אינה טלוויזיה, והסקופ אינו סקופ!"

כיסויים מוסיקליים

הציפייה בקרב עובדי חטיבת־החדשות להודעותיו של עורך מבט, **מיכאל קרפין**, על שינוי עמדות הכתבים בחטיבה, והרחייה במועד הפגישה, הבהירו לכתבים שההר יילד עכבר.

השינוי היחידי שערך קרפין במבט, היה העברתו של **ירון קימור** למישרת כתב לענייני־חינוך, במקומו של **איתן אורן** (אגב, לאורן, המשרת בימים אלה במילואים, נודע על העברתו מתפקידו רק אחרי שקרפין הודיע עליה בישיבת־השינויים). קימור יסקר גם את ערביי־ישראל (מבלי לדעת ערבית), עד שייכנס לתפקיד, בעוד כמה חודשים, **אורי ניר**, שאותו הביא **אהוד יערי** לתפקיד המיועד מיחידת־ המילואים שבה הוא משרת.

איתן אורן, המודח ממבט, יהיה כתב של השבוע – יומן אירועים.

את מקומו של קימור ככתב לענייני תחבורה, תיקשורת ותעופה ימלא **רמי וייץ**, מי שהיה כתב לענייני מישטרה ובתי־מישפט.

מנהל־חדשות שטרן
כתבה של דקה וחצי

מינוינוסף של קרפין: **בני לים** יהיה מס' 2 ברוכנה לענייני־ביטחון.

מורג את חלבי

קול נשי חדש, שנשמע השבוע במהדורות מבט, מבשר את כניסתה לתפקיד של כתבת חדשה.

הכתבת היא **תמר מורג**, שהיתה בעבר הלא־רחוק, האחראית על **מיכאל קרפין** בעריכת־המישנה של מבט, שנבעטה בידי הת"פ"א שלה מעריכה לכתבות.

כתבותיה של מורג, ששודרו בינתיים בלא "קרדיט", נעשו בעזרתו של **רפיק חלבי**, שנשלח בידי קרפין להדריך בשטח את הממונה עליו לשעבר.

בציפיה

ל"ו בינואר

ניסיונו של **מיכאל קרפין** לערוך שינויים בדסק המדיני נרחקו לקרן זווית, לפי דרישתו של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, ומנהל הטל־וויזיה, **טוביה סער**.

היה זה לפיד שהצליח לדחות את רוע־הגזירה עד ל"ו בינואר.

שינויי האחד בינואר יהיו כדלקמן: **מנשה רז** יהיה לכתב לענייני־מיפלגות, במקומו של **ניסים מישעל**. מישעל יעבור לעריכת מוקד, במקומו של **יעקב אחימאיר**. אחימאיר יהיה לכתב מדיני, במקומו של **יורם**

עורך־"מבט" קרפין
מי זזו

רונן. רונן יעבור לסיקור מליאת־הכנסת, במקומו של **חיים יבין**, שייאלץ להסתפק בעריכת במבט שני ובהגשת מהדורות מבט.

השטרנוויזיה האמריקאית

עם שובו של מנהל חטיבת־החדשות, **יאיר שטרן**, מבילוי חופשה בארצות־הברית, הוא לא מנע מחבריו לעבודה את רשמיו המיקצועיים מאופן סיקור־החדשות ברשתות הטלוויזיה ה־אמריקאית.

באחת מישיבות־הבוקר סיפר שטרן כיצד ביקר באולפני מערכת־חדשות של אחת מרשתות הטלוויזיה, שם ראה כיצד הוכנה לשידור כתבה בת דקה וחצי על המירקע משלושה קטעים נפרדים, שהגיעו בלוויין משלוש נקודות צילום שונות. סיפר שטרן: "זה לקח שלוש שעות, מרגע הוראת המערכת להכין את הכתבה, ועד לרגע שידורה!"

אחד הכתבים הצעירים במבט, שהגיע רק באחרונה מגלי צה"ל, מילמל לשכנו: "טוב, הטלוויזיה בארצות־הברית אינה יכולה להרשות לעצמה אגר־טריפ של כתבים, בדומה לטלוויזיה הישראלית!"

פסקול

ה"באסטות" הטלוויזיוניות

בימים אלה מתארגנים צופי־הטלוויזיה כדי להקים תנועת־מחאה ציבורית על כוונתו המתוכננת של מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, להוריד מהמירקע לנצח את סידרת דאלאס. בין המארגנים יש המתכננים סירוב ציבורי לשלם את אגרת־הטלוויזיה ●● עובדי וכתבי מבט קיבלו ברוח קלה את המילה החדשה של האקדמיה ללשון העברית למילה דסק. כמה מהכתבים התחילו להחליף את המילה "דוכנה" בתחליף העממי שלה, "באסטה", דוכן בשוק ●● מכבש־לחצים עצום עומד להיות מופעל בקרוב מלישכתו של שר־החינוך־והתרבות, **זבולון המר**, על מנכ"ל הטלוויזיה, **יוסף לפיד**, כדי למנוע את אישור מינויו של **צבי ("צביקה") שפירא**, בתום שנת הניסיון שלו, בתפקיד מנהל מחלקת־התוכניות. בלישכת שר־החינוך היו רוצים לראות בתפקיד זה את מנהל הטל־וויזיה־הלימודית, **יעקב לורברבוים**. בכוונת לישכת־השר להבהיר ללפיד שאי־כניסתו של לורברבוים לתפקיד, במקומו של שפירא, עשוייה להביא לתמיכת השר, בעוד כמה חודשים, במינויו של יועץ ראש־הממשלה לענייני־תיקשורת, **אורי פורת**, לתפקיד המנכ"ל הבא של רשות־השידור.

הווי

מסעות הצלב

בנהריה, עצר לפני חודשים אחדים יבואן לבנוני, שבא ארצה לקנות סחורות, לצעירה מקומית, אשר ביקשה הסעה, התאהב בה בראייה ראשונה, גילה לה שהוא יהודי, המתחזה, מטעמי ביטחון, לנוצרי, נשא אותה לאישה, לקח אותה לביירות, וכאשר החמירו שם הקרבות, העביר אותה לקפריסין, שממנה החזיר אותה, עם הכרזת הפסקת־האש לביירות. אז החליטו שניהם לעלות ארצה, לנהריה, שבה ניסו את מזלם ימים אחדים, עד שנימנו וגמרו, לבסוף, להגר לקנדה.

* * *

ירוק בעיניים!

בלוד, עבר תייר אמריקאי במסלול הירוק ("אין מה להצהיר") בבדיקת־המכס בנמל־התעופה, נעצר לביקורת פתע, ונאלץ לרוקן את מזוודותיו, שבהן נתגלו 90 שעונים, 48 מעילי־עור ו־22 משקפי־שמש.

* * *

לכסף אין ריח

בתל־אביב, נכנס אדם לבית שימוש ציבורי, גילה יד נרחפת לעומתו מתחת לדלת התא, דרך על היד, הותקף על־ידי בעל היד, שהתפרץ לתא, נשך בפעולת־תגמול את ידו של האדם שישב בתא, תפש במיכנסיו המופשלים שלף מהם 10 אלפים שקל ונמלט עם הכסף.

* * *

חד וחלק

בתל־אביב, עקבו שני שוטרים סמויים אחרי חשודים בהברחת סמים, לא הקפידו על תחפושתם, נאלצו לחדול ממשימתם, כאשר, עקב הלחות הגבוהה באותו יום, נשר לשוטר האחד השפם המלאכותי ולשוטר השני — הזקן ה־מלאכותי.

* * *

לחימה בשטח בנוי

בבת־ים התלוננה אשת חייל, שחזר הלום־קרב משירות בלבנון, כי בעלה כלא אותה במשך שבוע ימים בבית, לא הניח לה לישון, ביצע בה מעשים מגונים, היכה אותה באכזריות, חרך את גופה בסכין מלובנת ואיים שאם תיפנה למישטרה, יטגן את גופה ויטיל רימון על בני מישפחתה.

* * *

הסם הלבן, זכרונו לברכה

בעכו, הביע קצין מישטרה את דעתו, כי מאז פרוץ מילחמת לבנון הוברחו משם ארצה יותר מ־15000 קילו חשיש, מהם נתפשו 392 קילו בלבד, ואלה התגלו, בין השאר, ברצפות כפולות של מכוניות, במיכלי דלק, באפודי־מגן, בסוליות נעליים ולאחרונה גם בציפוי ללוח שנשא פסוקי תפילת־אשכבה מן הקוראן.

* * *

איזה ילד מתוק

בנתניה, חטף אדם, המצוי בהליכי גירושין מאשתו, את בנם הפעוט בן השנה וחצי, כלא אותה בכיתת בית־ספר, שבה הוא משמש שומר־לילה, האכיל את הילד תבשיל עשוי עשבים, הטביל אותו באמבטיה מלאת סוכר, יצא לרחוב והכריז קבל־עם: "כשיש לי את הילד הזה, אני לא צריך את האישה!"

* * *

אין קמח, אין תורה

בנווה־תירצה, סרבו האסירות הבטחוניות להמשיך לבשל את הארוחות עבור הסוהרות, הוענשו בכליאה בחדריהן במשך 23 מתוך 24 שעות היממה, בהחרמת ספריהן, בביטול חלוקת העיתונים ובאיסור האזנה לרדיו וצפייה בט־לוויזיה.

* * *

תייר אחד או 100 זוגות מכנסיים

בירושלים, חישבו כלכלני משרד־התיירות כי התייר הממוצע, שביקר בשנה האחרונה בארץ, הכניס למשק כ־1000 דולר, אשר כדי להרוויחם מייצוא, יש לייצא 140 בגדי־ים, ועוד 140 תיבות פרי־הדר ועוד 100 חולצות ועוד 100 זוגות מיכנסיים.

חקירה מיוחדת

בנו של השר גרופר הביא את הטרקטור של אבא למוסך — והמושב של עוזר השר, שנעצר בחשד של רמאויות וזיופים, חוייב בסכום של 28 אלף שקל עבור התיקון בטרקטור של המישפחה

המושב שילם עבור הטרקטור של השר

האדם שנכנס בבוקר ה־13 במאי השנה אל בניין המשביר המרכזי בחיפה, נראה כמי שממהר מאוד. הבניין נמצא ליד שער פלמר של נמל חיפה, והוא בן חמש קומות. האיש ניגש במהירות אל המחלקה האחראית על המוסך של המשביר המרכזי. הוא ידע את מי לחפש שם.

„אני רוצה לשלם עבור החשבון שמיספרו 900721," אמר האיש.

החשבון נשלף מתוך התיקיה. זה היה חשבון, שהוציא המוסך של המשביר המרכזי. המוסך נמצא במיפרץ חיפה. החשבון הוצא על שם מושב אחיהוד שבצפון הארץ. שם נוסף שהופיע על החשבון, היה שמו של „הלקוח המיועד" פסח גרופר.

„החשבון כבר שולם!" אמר הפקיד.

„אני יודע. אבל אני רוצה שתבטל אותו. אני רוצה לשלם עכשיו שוב, ולזכות את אחיהוד," אמר האיש.

על־פי הרשום בחשבון, שילם מושב אחיהוד סכום של 28 אלף, 705 שקלים, ו־38 אגורות, תמורת תיקון הטרקטור של פסח גרופר. החשבון הוצא כמה שבועות קודם לכן, ב־27 באפריל, 1983.

עכשיו ביקש האיש לשלם אותו הסכום בדיוק מכיסו, כדי לזכות את חשבונו של מושב אחיהוד. הוא הוציא את הכסף — כל הסכום היה במזומן — ומנה אותו לידי איש המשביר המרכזי. הוא קבל חשבון שמיספרו 904062.

עכשיו כתב הפקיד מיכתב, על־פי בקשתו של האיש ששילם את הכסף. המיכתב הוצא על נייר של המשביר המרכזי. הוא נשא עליו את החותמת „פנימי", והיה מיועד להנהלת החשבונות של המשביר המרכזי.

במיכתב נאמר, כי ביחס לחשבון שמיספרו 900721, מיום ה־27 באפריל '83 על־סך 28,705.38, נא (כאן מחוקה המילה „לבטל") „לזכות את מושב אחיהוד בסך 28,705.38 שקל ולבטל את חשבוננו הנ"ל. ראה חשבון מזומן מס' 904062 מיום 13.5.83."

האיש ששילם נשם עכשיו לרווחה. נדמה היה לו שבכך מסתיימת ונמחקת פרשת הטרקטור.

על מה היתה הבהילות? מדוע היה צריך לשלם את הסכום במהירות רבה כל־כך?

התאריך והשמות מסבירים את הכל.

יום שישי, ה־13 בחודש מאי השנה, היה היום שבו פורסם דבר מעצרו של עוזר שר־החקלאות, נחום דמתי. הוא נעצר יום אחד קודם לכן. דמתי, נוסף על תפקידו במישרד־החקלאות, הוא גם יו"ר הוועד של מושב אחיהוד שליד עכו.

ברור שלמישהו היה חשוב מאוד לשלם במהירות רבה את החשבון עבור תיקון הטרקטור של מישפחת גרופר. התיקון בוצע, למעשה, על־חשבון מושב אחיהוד — על־פי הוראתו של נחום דמתי!

מה בעצם קרה כאן?

חקירת העולם הזה העלתה את המימצאים הבאים:

ב־11 בחודש אפריל השנה נכנס נחום דמתי, יו"ר הוועד של מושב אחיהוד, אל חדרו של בנימין בן־דוד, ממלא־מקומו של מנהל אירגון הקניות של מושבי העובדים בצפון. שאליו מסונף גם מושב אחיהוד. לדמתי היתה בקשה פשוטה. הוא ביקש לחייב את השבונו של מושב אחיהוד באירגון־הקניות בסכום משוער של 30 אלף שקל, כדי שהוא יוכל להכניס לתיקון במוסך של המשביר המרכזי טרקטור שמיספרו 81־166־79. מיספר ההזמנה היה 1321.

למעשה, על־פי הזמנה זו — 1321 — לא תוקן הטרקטור של נחום דמתי, או טקרטור של מושב אחיהוד. על סמך מיספר הזמנה זה, המופיע גם על החשבון, תוקן הטרקטור של מישפחת גרופר!

ואכן, בחשבונות של מושב אחיהוד המופיעים בסיפרי החשבונות של אירגון הצפון, מופיע חיוב־חשבון של מושב אחיהוד, על סכום של יותר מ־28 אלפי שקלים, בדיוק על־פי המפורט בחשבון. ואילו בחשבונות של חודש מאי באירגון־הקניות, אכן מזוכה חשבונו של מושב אחיהוד על אותו סכום בדיוק — אחרי שמישהו שילם את חשבונו של פסח גרופר ב מ ק ו ם מושב אחיהוד.

העולם הזה פנה אל פסח גרופר, כדי לקבל את תגובתו לפרשה זאת. אי־אפשר היה לקבל את תגובתו של גרופר. תחת זאת, קיבל על עצמו דובר מישרד־החקלאות, נפתלי יניב, להשיב בשמו של סגן השר, שהיום הוא כבר שר־החקלאות.

צירוף מקרים מוזר

בפיו של **יניב** לא היה כל סיפור חדש. תגובתו הראשונה היתה צחוק גדול. הוא טען שהוא מכיר היטב את הפרשה, ושהיא כבר פורסמה ביומון מעריב, „לפני חודשיים בערך, או יותר." הוא אמר שהוא זוכר שהגיב על הפרשה לכתב מעריב בכרמיאל, שאת שמו לא זכר. הוא היה מוכן לתת אותה תשובה בדיוק להעולם הזה ואכן נתן אותה.

גירסתו של נפתלי יניב — שהיא גירסתו של פסח גרופר — רק מסבכת את פרשת הטרקטור ומטילה עליה צל כבד.

הטרקטור שייך, לדברי יניב, ליוני גרופר, בנו של שר־החקלאות, המטפל במשק המישפחתי במושבה עתלית. יוני גרופר הכניס את הטרקטור שלו לתיקון, בחודש אפריל השנה, למוסך המיפרץ של המשביר המרכזי. והנה, ביום ה־27 באפריל השנה, נסעו יוני גרופר ונחום דמתי צפונה. כשהגיעו לחיפה, אמר יוני לנחום דמתי: „אתה יודע מה, תעשה לי טובה ותקפיץ אותי למוסך, אולי כבר גמרו לתקן את הטרקטור שלי." דמתי הקפיץ את יוני למוסך, ואכן כבר גמרו לתקן את הטרקטור. אבל לא רצו לתת אותו ליוני, מפני שבמיקרה לא היה עימו כסף. מכיוון שכך אמר לו דמתי: „אתה יודע מה? אני אדאג לזה. יחייבו את

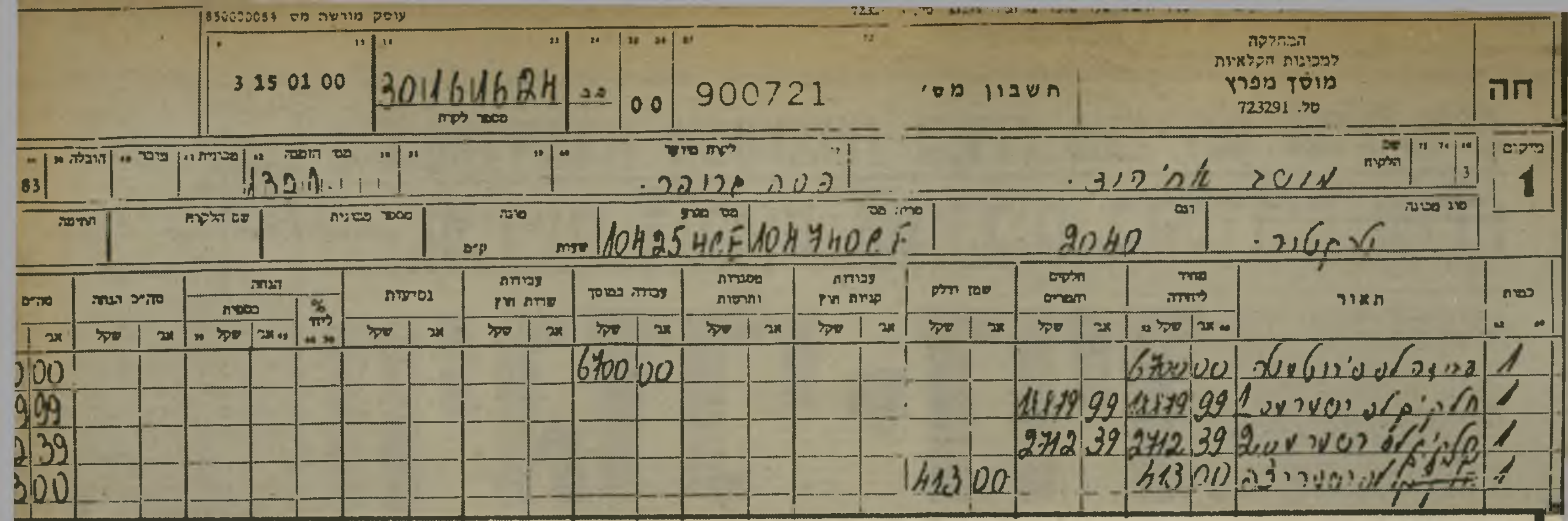

עוסק מורשה מס 850000054

המחלקה למכונות חקלאיות מוסך מפרץ טל. 723291

חה

חשבון מס' 900721 | 00 | 3016461624 מספר לקוח | 3 15 01 00

מיקום 1 | שם הלקוח: מושב אחיהוד | לקוח מיועד: פסח גרופר | מס' הזמנה: 1324 | 83

סוג מכונה: טרקטור | דגם: 2040 | מס' מנוע: 10425HCF | מס' שלדה: 10474OCF

כמות	תאור	מחיר ליחידה שקל	אג'	חלקים וחמרים שקל	אג'	שמן ודלק שקל	אג'	עבודה במוסך שקל	אג'	סה"כ
1	[illegible]	6700	00					6700	00	00
1	[illegible]	11819	99	11819	99					99
1	[illegible]	2712	39	2712	39					39
1	[illegible]	413	00			413	00			00

ההוכחות

חשבון מס' 900721 של המחלקה למכונות חקלאיות, מוסך המיפרץ, המשביר המרכזי – חיפה. שם הלקוח: מושב אחיהוד. לקוח מיועד: פסח גרופר. סוג מכונה: טרקטור. סך הכל לתשלום עבור התיקונים והחלפת חלקים במוסך: 28705.38 שקלים. התאריך: 27 באפריל 83. על סמך חשבון זה שילם אירגון הקניות של מושבי־העובדים עבור תיקון הטרקטור של השר פסח גרופר, מכספי החקלאים ממושב אחיהוד שליד עכו. ב־13 במאי, יומים אחרי מעצרו של נחום דמתי, עוזרו הראשי של השר ויו"ר מושב אחיהוד, התבקש המשביר המרכזי לבטל את החשבונית הקודמת, שכבר שולמה ולזכות את חשבון המושב בסכום התיקון, ותחת זאת שילם את מלוא הסכום במזומן

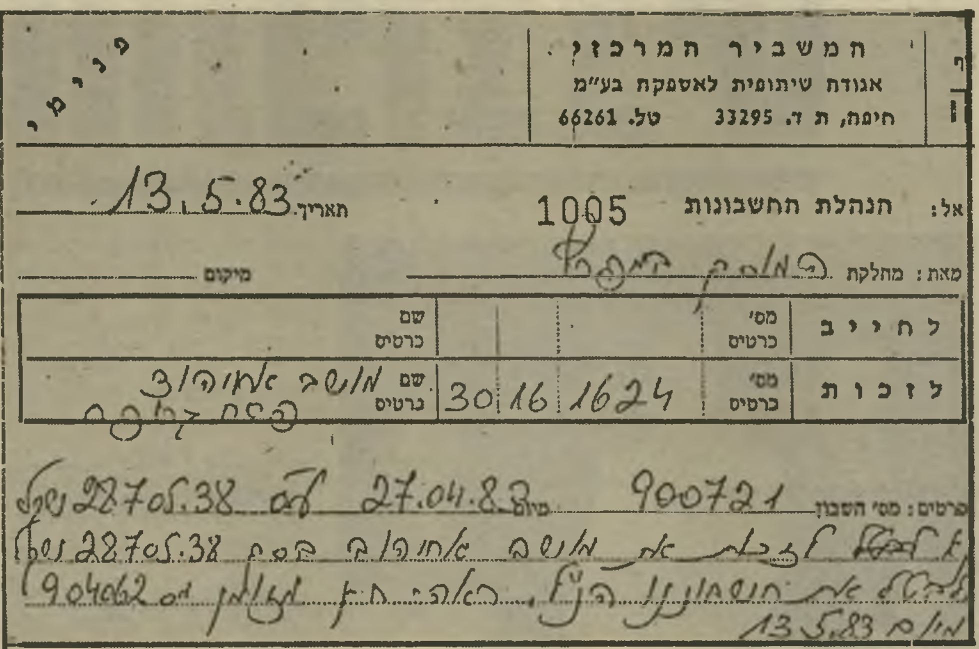

המשביר המרכזי
אגודת שיתופית לאספקת בע"מ
חיפה, ת ד. 33295 טל. 66261

אל: הנהלת החשבונות 1005 תאריך 13.5.83

מאת: מחלקת מוסך חיפה מיקום

	מס' כרטיס		שם כרטיס
לחייב			
לזכות		30 16 1624	מושב אחיהוד פסח גרופר

פרטים: מס' החשבון 900721 מיום 27.04.83 על 28705.38 שקל

13.5.83

אחיהוד באירגון־הקניות, ואחר־כך אתה תחזיר." וזה לדברי יניב, מה שהיה. "הכל היה חוקי לגמרי, מותר לדמתי לעשות דבר כזה, והמישטרה כבר חקרה בפרשה, ומעריב כבר פירסם, והכל בסדר."

כתב העולם הזה הוסיף ושאל את יניב מדוע מופיע שמו של פסח גרופר על טופס חשבונות תיקון הטרקטור, למרות שבנו הוא אשר טיפל בעניין?

"זה לא מפתיע," השיב יניב, "אם היית בנו של מנחם בגין והיית מטפל בטרקטור, גם שמו של אביך היה מופיע בטופס, כמו שהופיע שמו של פסח גרופר."

גירסתו של נפתלי יניב מעלה שורה ארוכה של שאלות ותמיהות.

● יוני והשר פסח גרופר אינם חברים באירגון־הקניות של הצפון, המסונף להסתדרות. עתלית אינה רשאית לקבל שרותים באשראי במוסך של המשביר המרכזי במיפרץ חיפה. האם אין מוסכים סמוכים יותר לעתלית, הנמצאת במרחק של יותר מ־30 קילומטרים ממוסך זה? מדוע הכניס יוני גרופר את הטרקטור למוסך הזה דווקא?

● סביר להניח כי יוני גרופר ידע שעליו להוציא את הטרקטור, כאשר נסע לחיפה ביחד עם חברו נחום דמתי, שהוא גם עוזרו האישי של פסח גרופר. מדוע לא לקח עימו מזומנים או לפחות פינקס המחאות, כדי לשלם תמורת התיקון?

● כיצד אפשר להסביר, כי בבקשה מיספר 1321, שהגיש נחום דמתי לאירגון־הקניות, נקוב סכום של 30 אלף שקל, וגם בחשבון שניתן שבועיים וחצי אחר־כך נקוב סכום קרוב מאוד לזה — יותר מ־28 אלפי שקלים? האם כבר בהגישו את הבקשה בשם מושב אחיהוד, ידע דמתי שהוא עומד לשלם בשם המושב גם את חשבון התיקון של הטרקטור של מישפחת גרופר?

● מדוע הופיע שמו של פסח גרופר על החשבון, שהוסב לתשלום על־ידי מושב אחיהוד, כאילו היה גרופר חבר במושב זה?

● אם אומנם רצה יוני גרופר לשלם תמורת תיקון הטרקטור ו"במקרה" לא היה לו כסף באותו יום, מדוע לא שילם למחרת, או בהקדם. מדוע שולם החשבון רק שבועיים וחצי מאוחר יותר, יום אחרי מעצרו של נחום דמתי?

מאת
מרסל זוהר ושלמה פרנקל

תשובתו של הדובר נפתלי יניב, מעוררת תמיהות חמורות גם בתחום אחר.

יניב אמר בביטחון מלא, כי הפרשה התפרסמה ביומון מעריב "לפני חודשיים או יותר."

לא היו דברים מעולם.

כתב מעריב בצפון, יהודה גורן, אכן ניסה לחקור בפרשה. הוא ביקש תגובה מנפתלי יניב, וזה אכן נתן תגובה דומה לזו שנתן להעולם הזה. אך הפרשה מעולם לא נחקרה עד תום, ולא פורסמה עליה אפילו מילה אחת במעריב.

האם ביקש נפתלי יניב להטעות את העולם הזה, ולמנוע בדרך זו את פירסום הפרשה?

יניב גם אמר, כי הפרשה נחקרה על ידי מישטרת ישראל, וכי נמצא שהכ[ל] כשורה.

האומנם?

שלב ראשון בכל חקירה כזאת, הי[ה] צריך להתבצע במחלקות החשבונו[ת] של ארגון־הקניות של מושבי העובדי[ם] בצפון, ובסיפרי החשבונות של המשביר המרכזי. לפי עדותם ש[ל] בנימין בן־דוד ושל דוד שמעוני, שהו[א] מנהל המחלקה האחראית על המוסך לא חקרה המישטרה בפרשה זאת.

מדוע?

במישטרה אין מוכנים להגיב ע[ל] הפרשה ולומר אם היא נחקרה.

לכאורה, יש כר נרחב לחקיר[ה] מישטרתית. ברור לגמרי, שלא יונ[י] גרופר ולא פסח גרופר, שילמו תמורת תיקון הטרקטור שלהם ב־27 באפריל.

ברור לגמרי שמושב אחיהוד — שלמישפחת גרופר אין שום שייכו[ת] אליו — שילם תמורת התיקון היקר. ברור גם כי הדבר נעשה בלי שחברי המושב התמימים ידעו מה נעשה בשמם, על־פי הוראותיו של נחו[ם] דמתי.

עוד ברור, כי יום אחד אחרי מעצרו של דמתי על־ידי המישטרה, בחשד שביצע עבירות חמורות ביותר, מיהר מישהו לשלם את החשבון מכיסו, כדי לנסות לטשטש את הפרשה.

דובר יניב
בנו של בגין

העוזר שנעצר: מי זה נחום דמתי

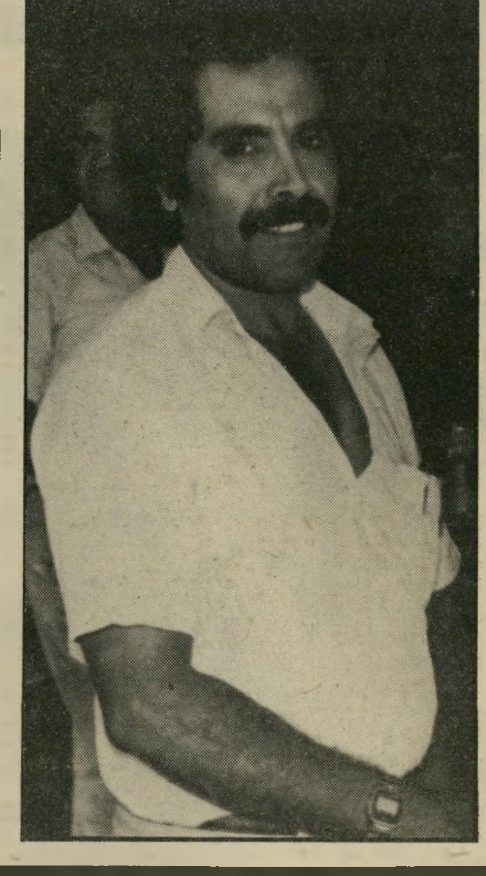

נחום דמתי נעצר ב־12 במאי השנה, לשישה ימים, בחשד שביצע עבירות שכולן קשורות במושב אחיהוד. דמתי נחשד, בכך שבהיותו מזכיר וגיזבר של המושב, הוא העסיק קבלן, אמר לחברי המושב שהוא עצמו שילם לקבלן מכיסו, וקיבל כסף מקופת המושב. אחר־כך נודע שהקבלן קיבל כסף מקופת המושב. דמתי טען בפרשה זאת, כי הוא טעה בתום־לב.

פרשה שניה קשורה לתידלוק ריכבו הפרטי של דמתי בתחנת־דלק. דמתי נחשד בכך שאילץ את המושב לשלם תמורת הדלק, כאילו הוא נועד לרכב המשמש את הפרדס של אחיהוד.

לדברי קצין־מישטרה, אישר דמתי את הפרטים, אבל אמר כי עשה מעשה זה, כדי לרמות את שילטונות־המס.

בפרשה שלישית לפי החשד, חייב דמתי את קופת אחיהוד בתשלום עבור מירצפות לביתו שלו. בכל המיקרים האלה, כמו גם בפרשת הטרקטור, מופיעה, לפי החשד אותה שיטה: מושב אחיהוד נדרש לשלם תמורת עבודות שלא בוצעו עבורו, לפי הוראתו של נחום דמתי, עוזרו האישי של השר פסח גרופר ויו"ר הוועד של מושב אחיהוד.

(משך מעמוד 32)

שנים האחרונות על השחיתויות, פשטו באגודות הימניות, באיסת"א התאחדות הארצית, ועל כך שקיים בוי יותר מסביר שאנשים אלה גרמו ת התסיסה בין יהודים וערבים קאמפוסים השונים.

השאלה הנשאלת היא — מדוע לא שתה האוניברסיטה דבר, כדי להפסיק ת ההשתוללות, אלא בשלב כל־כך אוחר?

התשובה המתקבלת על הדעת, היא הנהלות האוניברסיטות השונות לא ־עו מה באמת מתרחש באגודות ימניות, אך תשובה זו אינה עומדת מיבחן המציאות.

חתימה על ׳קים והעברות נקאיות ושא כאוב!"

ב־22 באוקטובר 1979 הזמינה חנה איש־הורביץ, מבקרת אוניברסיטת תל־אביב, דו"ח ביקורת על המתרחש באגודה.

הדו"ח הוזמן אצל דב כרמלי מרמות – רשות אוניברסיטאית למחקר שימושי ופיתוח תעשייתי בע"מ. מיסמך זה מגלה שרשויות אוניברסיטת תל־אביב נתנו ידם למתרחש באגודה: הסיבות אינן ברורות, אך המימצאים חד־משמעיים.

במבוא מסביר כרמלי שביקורת זו התכוונה לחזור על מימצאי הביקורת שהוגשו שנתיים לפני כן, כלומר בקיץ 1978 ונדונו בישיבה שבה נכחו נציגי האוניברסיטה ויושב־ראש אגודת הסטודנטים דאז.

מימצאי הביקורת חולקו לנושאי החקירה. תחת הכותרת "פרוטוקולים בישיבות" הוועד אומר כרמלי: "מכיוון שמוסד הוועד אינו מוגדר בצורה מוחלטת בתקנון, גם את הישיבות וההחלטות קשה להגדירם כמתחייב, ולא ברור אם החלטות מסויימות הן מכוחו של הוועד או שהן מהוות חריגה מסמכות. כך גם אמור לגבי חברי הוועד, אשר ממנים עצמם ואחרים לפעול במקום מישהו אחר. נושא כאוב אחר הוא זכויות החתימה, ביחוד לאשר, לאישור הוצאות והוצאות תשלומים, כלומר חתימה על שקים והעברות בנקאיות."

בפרק על פינקסי החשבונות של האגודה אומר הדוח: "לא הוצא עדיין מאזן האגודה לשנה שנסתיימה ביום 30/10/78! מובן שלא הוחל בביקורת השנה שנסתיימה ב־30/10/79. האגודה החליפה את רואה־החשבון שלה, אך הדבר לא הביא לייעול הטיפול בנושא זה. מכיוון שלא עיינתי במאזנים, איני יכול להתייחס למימצאים.

"רוב הוצאות האגודה הם לשכר־עובדים. כפי שצויין בדוח הקודם, אין הסכמי־שכר עם העובדים החל בנבחרים וכלה במכרזים.

"על הוראת תשלום לבנק מופיע הנטו לתשלום, אך אין מקפידים על שתי חתימות.

"חלק מהעובדים הנמצאים ברשימת מקבלי השכר אינם כוללים מיספרי־חשבון ולא ברור באם קיבלו את השכר בחשבון־הבנק שלהם.

"הפעולות האמורות הן לפי הוראות הממונים, יושב־ראש או אחרים, שסמכותם לגבי החלטות כאלה או אחרות לא ברורה לי.

"שולמו כספים על חשבון פיצויים לחברי הוועד!"

הדו"ח נשלח לרשויות האוני־ברסיטה זמן קצר אחרי שטיירו נבחר כחבר באגודה.

הדברים שעליהם סיפר התרחשו אחרי שהדוח היה מצוי על שולחנה של מבקרת האוניברסיטה. עובדה זו הופכת את האוניברסיטה עצמה שותפה חלקית בשערוריות שנחשפו.

2 נשות־חברה מפורסמות נפרדו מבני־זוגן המיליונרים — ומיליוני דולרים מעורבים בהסדרים שלהן

מיגדלי־דויד מתפוצצים

מאת

רחל המרחלת

באחת השכונות היוקרתיות בתל־אביב נפל דבר. השכנים מתלחשים על כך במעלית, ליד פחי־האשפה, בחנייה. הם פשוט לא יכולים להתאפק. אפילו העשירים במיגדלי דויד אוהבים לרכל.

השכנה באחד הפנטהאוזים מתגר־שת. שכנה אחרת, הגרה בקומה נמוכה יותר, נפרדה גם היא מאביר־נעוריה.

מלכה־תירס בחוף־הים

כשפוקה הירש היה מלך ההוללים של תל־אביב, הם היו הנסיכים. אחרי שנפטר, ירשו מלכה ואמנון רוזנשטיין את מקומו.

עכשיו עומד הזוג המלכותי לחלק את הממלכה. כן, אמנון ביקש ממלכה להתגרש.

קצת קשה להאמין, אבל זו עובדה. הם פתחו בהליכי גירושין. הסיבה: מורה צעירה בת 28, שיש האומרים כי היא המורה של בתם הצעירה של בני הזוג.

בראותה שאמנון נחוש בדעתו, נסעה מלכה לנוח קצת בחו"ל, לתכנן את צעדיה הבאים. מי שמכיר אותה אומר, שהתיכנונים האלה יעלו לאמנון הרבה כסף.

מלכ׳לה לא התחילה את דרכה באפיריון זהב, כפי שיש סיכוי שתמשיך מעתה ועד עולם. הכינוי "מלכה־תירס" דבק בה כל חייה, משום שסייעה לאביה במכירת תירס חם בחופי תל־אביב הקטנה. הסנובה של תל־אביב לא יכלה להעלים עין מ"כתם" כזה בעברה.

תירס־שמירס, מלכה עוררה קינאה בלב כולם, שהיו שמחים להיות במקומה, אפילו עם ההתחלה "המבישה".

כבר בנערותה היא צדה את עיני כולם. יפה ותמירה עם חיוך לבבי, שברה הרבה לבבות.

מלכה רוזנשטיין עם יו"ר־הכנסת, מנחם סבידור, באירוע חברתי
מלכי הבילויים

הראשון שזכה בידה היה נהג אגד צעיר ממגדיאל. באותם הימים זרם מיטב הנוער בישראל לקואופרטיבים לתחבורה, וכך גם איציק גרושקביץ.

השניים נישאו ונולדה להם בת, רונית.

אך מגדיאל ואגד היו קטנים ממידותיה של מלכה. בתוך זמן קצר הסתיימה הפרשה בגירושין, לא בלי שחגגו כמה לשונות מלעיזות והולכות רכיל במגדיאל, ברמתיים ובכפר־סבא.

מלכה חזרה העירה עם בתה הקטנה, ועד מהרה נקלעה אל מתחת לחופה בחברתו של אמנון רוזנשטיין. אמנון, עורך־הדין הצעיר והמצליח, שעבד במישרדו של אביו, היווה תחליף נוצץ לנהג ממגדיאל.

עד מהרה נולדו לרוזנשטיינים עוד בנות. כיום נשואה רונית בפעם השניה והיא אם לשניים. טלי נשואה אף היא, וגרה בניו־יורק. גם לה שני ילדים. דנה השתחררה עתה מהצבא, ובכית נותרה הצעירה בבנות, הגדולה אך בשנה או שנתיים מהגדולה בנכדותיה של מלכה.

יופיה של מלכה והופעתו המרשימה של אמנון, כמו גם כספו הרב, פתחו לפניהם את הדרך לכל האירועים החברתיים בתל־אביב, ובמהרה עמדו במרכז חיי־הלילה של העיר.

אמנון הצליח בעבודתו, ורמת־

גילה לוי־בוכמן עם זיווה להט ויוסף לפיד באירוע חברתי
המרחק בין פרנקפורט ותל־אביב

מלכה רוזנשטיין כנערה, כאשת־חברה וכסבתא זוהרת
המורה ואבי־התלמידה

חייהם של השניים עוררה קינאה. לפני עשר שנים הקימו וילה מפוארת ומנקרת־עיניים בקיסריה, עם ברכת שחייה דמויית אגס. את סופי־השבוע בילו בקיסריה, ואת שאר ימי־השבוע בדירתם ברחוב שרת היוקרתי.

לפני כמה שנים החליפו את דירתם בפנטהאוז מהודר במיגדלי דויד.

כבר שנים שאין מניחים לשניים לנפשם. רכילויות שונות מהלכות על בני־הזוג, וגם אני לא טמנתי את ידי בכיס. מדי פעם סיפרתי במרומז או במפורש את עלילותיהם.

השכנים ברחוב שרת טענו כבר לפני שנים, שצריך להטמין מכשירי־הקלטה ליד קירות הדירה. למלכה יוחסו סיפורים מעניינים ומגוונים. נכון? לא נכון? מי יודע!

לדברי הרכלנים לא נותר אמנון חייב, וניהל רומנים על ימין ועל שמאל. נכון? לא נכון? מי יודע!

מה שבטוח: הסצינה שערכה מלכה לאילנה יצחקוב, אשת־החברה, במיספרה בצפון תל־אביב, הרטיטה לבבות של הרבה סקרנים. היה צורך להזעיק את המישטרה כדי להרגיע את הרוחות. הסתבר, שמלכה האשימה את אילנה בניהול רומן עם אמנון.

בני הזוג חזרו לכותרות כשנשדדו תכשיטיה של מלכ'לה. לילה אחד, כשחזרו בני־הזוג אחרי חצות מביקור

גילה לוי־בוכמן קיבלה סכום של מיליון וחצי דולר, דירה ותכשיטים

בהמועדון, הם גילו שתכשיטים יקרים נשדדו. אך אחרים תפסו מייד את מקומם, ומלכה מצויידת כראוי גם היום.

לפני שנתיים לקה אמנון בהתקף־לב, אך מאז התאושש. את הפנטהאוז במיגדלי דויד לא חיבב מהיום הראשון. אולי בגלל רכילות מרושעת הקשורה בתיכנון הדירה?

המרגל שלי במיגדלי דויד טוען, שלמלכה ישאר הפנטהאוז ואילו אמנון יגור בקיסריה.

ערימה של תכשיטים

מלכה בוודאי תערוך השוואה עם חברתה הטובה, גילה לוי־בוכמן, המתגוררת אף היא במיגדלים.

הימים הנוראים, שרק עתה חלפו, היו נוראים גם לגילה. חייה המשותפים עם יוס'לה בוכמן מפרנקפורט הגיעו אף הם לקיצם.

יוס'לה בא ארצה לחגים, וכפי שהתנבאתי לפני חודש, החל מייד בחיסול הקשרים עם גילה. כפי שנודע במיגדלי דויד והסביבה, חיסול קשרים אצל יוס'לה נעשה ביד רחבה ונדיבה. הבן־אדם אינו קמצן.

כבר חודשים שמרננים, שבעוד גילה מבלה את זמנה בארץ, נראה יוס'לה בחברת רוגמנית חטובה ברחבי אירופה. עתה, אחרי 18 שנות חיים משותפים פחות או יותר, הניח הגבר מיליון וחצי דולר על השולחן, דירה מפוארת בבניין־הדירות היקר ביותר בתל־אביב, ועוד ערימות של תכשיטים כמתנת פרידה. לא רע.

יוס'לה התחיל את דרכו כנער שניצול ממחנות־ההשמדה. כשנערים בני גילו אורגנו לעלות ארצה, הוא ראה שהשליח נותר מאחור, והחליט להשאר בגרמניה גם הוא.

הבחור לא בחל באמצעים, ותוך שנים תפח ארנקו, עד שהחל מקים בפרנקפורט מיגדלי־מישרדים מודרניים. כבר לפני שנים העריכו את הונו במאה מיליון דולר.

גם בארץ פיזר כמה פרוטות, ורכש את מלון ולידור בהרצליה, שהוחכר לבנק הפועלים, את מלון בן־עמי ואת המיגרש של מועדון פרדריקה שנשרף. פעם אף ניסה לרכוש את הילטון, אך משך לבסוף את ידו מהעיסקה.

גילה לוי, כמו מלכה רוזנשטיין, גדלה בתל־אביב כנערה יפהפיה. בנערותה ירדו הוריה לגרמניה. בהולנד סיימה את לימודיה התיכוניים, שם הכירה את יוס'לה. היתה תקופת־מה שהיא עבדה כמזכירתו, ואחר־כך התפתח רומן ארוך וסוער.

אפילו לי לא ברור מדוע השניים לא נישאו כדת משה וישראל. שמעתי סברה אחת או שתיים, אבל הן ישארו סודם וסודי.

גילה העדיפה תמיד את החיים בישראל, וגררה את יוס'לה ארצה. אך עסקיו וקשריו נותרו בגרמניה. כך נוצר לאט־לאט ריחוק בין בני־הזוג.

ב־1975 רעשה הארץ. תכשיטיה של גילה נשדדו ברחוב בהרצליה־פיתוח, אחרי שהוציאה אותן מהכספת לפני טיסה לגרמניה. מחיר התכשיטים הוערך אז בעשרה מיליון לירות, שהיו

מיליון דולר. הועלו אז כל מיני חשדו
שהופרכו. נעצרו חשודים, ששוחרו
עד היום לא נמצאו התכשיטים, למרו
הפרס הגדול שהובטח לכל המבי
ידיעה שתאתר אותם או את השודדי

כשיוס'לה היה עסוק בגרמני
הזכירו בארץ שמות של כל מיני גברי
בקשר לגילה. נכון? לא נכון? מי יוד

השנים שחלפו השאירו כמה עקבו
בחתיכה המפוצצת של פעם. וכשצ
חתיכה משגעת בסביבה הקרובה ש
יוס'לה, הדובר עד היום גרמנית מהול
ביידיש, הוא לא נשאר אדיש. והו
איננו!

במשך השנים, נוסף על הוויל
המשגעת שלו בפרנקפורט, על נה
מיין, בפרבר הכי יקר בעיר, רכ
יוס'לה גם וילה בסביון, עם בריכ
שחיה. כל זה, כמובן, בנוסף לדיר
במיגדלי דויד שקנה לגילה. הדירו
כאמור, נותרה לגילה, ואת הוויל
הותיר לעצמו.

גילה נסעה לפני כמה ימים ספורי
לפרנקפורט, לכמה שיחות סיכונ
מסתבר שהיחסים בין השניים נשאר
גם היום ידידותיים וטובים.

כשיחזרו גילה ומלכה לבתיה
בבניין־הדירות היקר ביותר בתל־אבינ
הן יוכלו לנהל כמה שיחות־שכנים
להשוות הישגים וכישלונות ולעוד
האחת את השניה בדרכן החדשה.

מלכה ואמנון רוזנשטיין
סבא וסבתא וארבעה נכדים

גילה ויוסף בוכמן
18 שנה ביחד

גילה לוי־בוכמן ערב השוד
מה עם החופה?

מלכה רוזנשטיין בחתונת בתה רוני
עורך־דין במקום נהג "אגד"

מלכה רוזנשטין במסיבה
אטרקציה

הווילה של מישפחת רוזנשטיין בקיסריה
בריכה בצורת אגס

מרים בנימיני

מזל החודש: מאזניים

דבר והיפוכו בחפיפה אחת

בית הנישואין מיוצב באסטרולוגיה על־ידי מזל מאזנים, ואולי דווקא מסיבה זו מתקשים בני המזל למצוא להם בני זוג כלבבם. הם שואפים למצוא להם בן־זוג מושלם שלא יפר את האיזון העדין שלהם. בגלל הצורך שלהם באיזון קשה להם להגיע אליו ואינם מוצאים את עצמם בנקל. דבר והיפוכו בחפיפה אחת. דווקא מאזנים, שהוא המזל השולט על ההרמוניה, מתקשה למצוא לו בן זוג שעימו יחיה בשקט ובשלווה, כפי שזה מצטייר בדמיונו.

בכף־היד קיים קו הנקרא קו הלב – קו זה מראה את היכולת של האדם ליצור קשר ריגשי. קו־לב בריא וטוב מונע סיבוכים ומקל על בעליו למצוא לו שותף לחיים, ואילו קו־לב בעייתי מורה על אדם מסובך שבקושי רב, אם בכלל, יכול למצוא לעצמו בן־זוג לחיים.

1. קו־לב קצר וחלוש מגלה יכולת מוגבלת לתת ולקבל אהבה.

2. קו־לב חזק וארוך, היוצא מקו הראש מגלה שליטת בעליו בראשו.

3. קיומה של תהום בין בסיס האצבעות לבין קו־הלב שתחילתו בגיבעת יופיטר – סימן לחמימות, רכש וסכס אפיל רב. כשאדם זה מאוהב, הוא רוצה שכל העולם ידע על כך. הלה נהנה מהתעלסות באהבים ויכול למצוא אושר מתמיד עם בן־זוג לוהט ומלא רגש, המפגין אהבה כמותו.

4. קו־לב ישר מופיע אצל זה המגלה חזות קרירה ושמרנית, יסוד החישוב כופה עליו ריסון רגשותיו. אין הוא מרשה למעשי התלהבות ושגעון, או התאהבות שגעונית לשלוט בו.

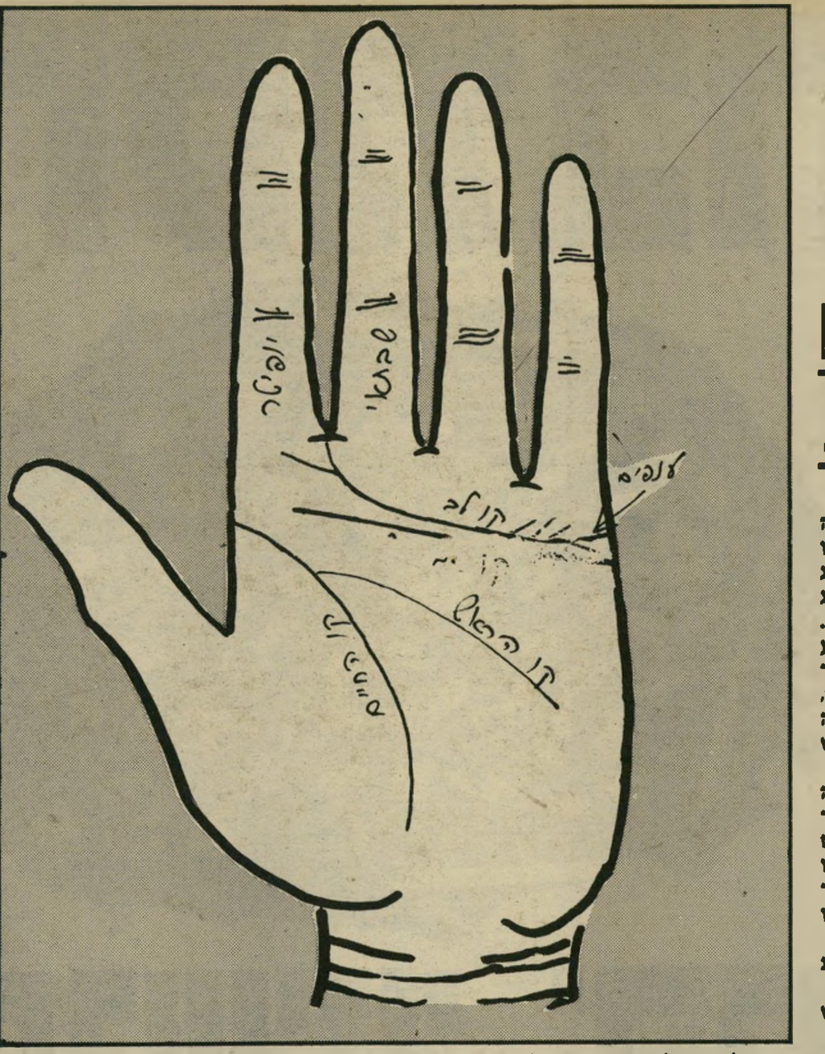

נקודות מוצא לקו הלב

כשקו־הלב מתחיל באמצע גיבעת יופיטר בבסיס האצבע הראשונה, אזי ניתן לשער שגאווה ואמביציה ישחקו תפקיד נכבד בתקוותיו הרומנטיות וחלומותיו של בעל הקו. השאיפה „להתחתן טוב" חזקה מאוד באדם זה. הוא מבקש לעצמו בן־זוג שבו יוכל להתגאות ושיהיה לו לנכס. עובדה זו גורמת לו להיות קפדן ובררן לגבי בחירת בן־הזוג, וכן מגבילה את אפשרויות נישואיו. ואולם אם בחר – הוא אוהב מסור, וניתן לסמוך עליו שלשם הצלת נישואיו יעמול ויעבוד ללא אנוכיות ואף יקריב קורבנות.

במיקרה שחרוט צלב על גיבעת יופיטר.

הם יכולים להיות קרים ואדישים או מלאי תאווה ורכושנים

זהו סימן לנישואים זוהרים ולשידוך טוב.

לעתים אפשר למצוא קו־לב, המתחיל במזלג בעל שתי שיניים בגיבעת יופיטר. זה סימן טוב להרמוניה ולאושר בחיי הנישואין ובאהבה. אנשים עם קו כזה, הם סובלנים מבינים ונאמנים. קל לאהוב אותם ולהסתדר עימם והם מקבלים את הקל והקשה בשימחה. הם אינם מצפים מאיש שיהיה מושלם.

סימן חיובי אחר הוא קו־הלב המתחיל במזלג רחב, ששינו האחת על גיבעת יופיטר והשניה יוצאת מבין האצבע הראשונה והשניה. הדבר מלמד על חמימות ליבו של בעל הקו, ליבו הנדיב ואהבת הבית. זהו גם הסימן שבעליו יזכה באהבה והוקרה מהצד השני.

(המשך בעמוד 68)

השבוע תיאלצו להיפרד לזמן מה מאנשים עימם אתם קשורים. קחו זאת בקלות עד כמה שאפשר – תוך שבועיים תמרצו על כך. במקום העבודה עומ־דים להציע הצעה מושכת ומקדמת. כדאי לשקול זאת בזהירות ולא למהר לתת תשו־בה. יתכן שמאוחר יותר יקשה עליכם לעמוד בכל ההתחייבויות שא־תם לוקחים על עצמכם בהתלהבות של רגע. ידידים, שעימם לא נפגשתם זמן רב, עומדים להגיע לביקור.

* * *

עבודה מעניינת מצפה לכם השבוע, אל תדחו את ביצועה. מצבכם הבריאותי אינו טוב במיוחד, וזה עלול לגרום לעיכוב בביצוע משימות חשובות. חשוב שלא תזניחו את עצמכם וגשו להיבדק אצל רופא. מיכתב או שיחת־טלפון מחוץ־לארץ יביאו אי־תם מעט אור. מאחר שאתם עומדים לקבל מתנה קטנה, אבל מאוד משמחת. בענייני כספים מצבכם אינו מעודד ביותר. עליכם לחסוך עד כמה שאפשר, ולהימנע מהוצאות מיותרות.

* * *

הורים מבוגרים עלולים להעסיק אתכם ולגזול מזמנכם השבוע. שימו לב למצבם והקפידו להסדיר את העניינים הכספיים עבורם. אורחים מחוץ־לארץ עומדים להגיע בקרוב. תתבשרו על כך על־ידי שיחת טלפון. קחו בחשבון שגם לכם מצפה נסיעה קצרה בק־רוב. בשטח הרומנטי המצב די מבלבל. לפתע חוזרות אליכם אהבות ישנות, ופגישות מיקריות עם ידידים שקיו־מם כמעט נשכח, גורמת לכם התרגשות.

אלה מביניכם שעומדים לבצע נסיעות רבות השבוע, חייבים להיות מאוד זהירים ודרו־כים. נטיה חזקה להס־תבכות בתאונות נראית במפה. רוגז של רגע עלול לגרום לכם צרות, שמהן לא קל יהיה להשתחרר עוד זמן ממושך. לכן, אם אפשר הישארו בבית ואם אתם חייבים לנוע בדרכים, נסו להיות רגועים ושקטים. בני הזוג ידרשו יותר תשומת־לב בתחילת השבוע. רצוי לקנות להם מתנה כלשהי.

* * *

שימו לב למצב חשבונכם בבנק. קרוב לוו־דאי שאינכם מודעים למה שקורה באמת, ואתם מוציאים כספים באופטימיות מופרזת. יהיה עליכם לחסוך יותר ולהוציא פחות. קניה גדולה שביצעתם לא מזמן תגזול יותר כספים ממה שאתם משערים. בשטח לימו־דים חדש אתם עשויים להצליח. אל תהססו להירשם. צפויה לכם הצלחה אמיתית, ואין כל סיבה לחשוש. קרובי מישפחה עלולים להטריד אתכם.

* * *

השבוע יהיה מאוד רומנטי ובמיוחד אהבות ממבט ראשון עשויות להביא אתכם להתנהגות אימפולסי־בית שאינה אופיינית לכם. אל תחליטו החל־טות נמהרות. התקופה מאוד נלהבת, אך כאשר הרגשות ישלטו פחות, הכל ייראה שונה. בקצת שיקול־דעת תוכלו לה־גיע ליצירת יחסים קבועים ובטוחים. מב־חינה כספית צפוייה התקדמות ניכרת, ואולי אפילו העלאה במשכורת, זאת לאו דווקא הודות ליוזמתכם.

יתכן שתיאלצו להישאר בבית יותר מכפי שתכננתם. מצב הבריאות שלכם או של אחד הילדים במישפחה יג־רום עיכובים בתוכניות. רצוי לדחות שיחות בענייני עבודה לפחות בשבוע. ברגע זה לא תצליחו להשיג את מה שאתם מבקשים. מ־אוחר יותר, יש סיכוי להגיע לעמק השווה. בשטח הרומנטי יהיה עליכם להסתיר ולא לשוחח עם אף אחד על מה שקורה. שיחת־טלפון תביא לפגישה חשובה ביותר.

* * *

מצב־הרוח די ירוד באחרונה. אינכם מגלים סבלנות רבה לאלה שחיים אתכם, ואתם חשים עייפות עצומה וחוסר חשק לבצע את מה שמוטל עליכם. אל תילחמו בעצמכם. תנו לזמן לעבור – תוך שבועיים, בערך, המצב יהיה יותר קל. בתקופה זו חשוב לנוח ולהיות רגועים, מכיוון שאתם נוטים לחלות במהירות. בענייני כספים עליכם להיות עירניים. מה שנראה מאוד מוצלח יתברר מאוחר יותר ככישלון בעל משמעות.

* * *

השבוע תמצאו את עצמכם עסוקים מאוד בעניינים ציבוריים. יתכן שיפנו אליכם למלא תפקידים חד־שים, או לארגן פרוייק־טים מסובכים. אל תסרבו, אתם עשויים להצליח וזה עשוי לקדם אתכם. הוצאות כס־פיות פיתאומיות עלו־לות לדלדל את התק־ציב, אך לא תהיה ברירה ותהיו חייבים לוותר על סכום כסף שהועדתם למשהו אחר. ידידים שעימם לא נפגשתם זמן ממושך עשויים להגיע לביקור.

אחרי העייפות ומצב־הרוח הכבד שהיה לכם בשבוע שעבר, השבוע יהיה הרבה יותר קל ועליז. בשורות טובות בענייני כספים יגרמו להרגשת הקלה ומייד ישפיעו עליכם לטובה. בשטח הקארייר־ה אתם עומדים לפני מיפנה. הקפידו לשמור על יח־סים טובים עם הממו־נים עליכם או עם עמיתים לעבודה. הת־בטאויות חריפות וחוסר סובלנות עלולים לקלקל לכם ברגע האחרון. בשטח האהבה צפוייה הפתעה נעימה.

* * *

בעבודה אתם מגלים יוזמה ומקוריות וראיה חדה ומהירה. זה עשוי לקדם אתכם, גם אם לא בדרך המקובלת ואפילו בצורה מאוד מוזרה. מבחינה בריאו־תית מצבכם משתפר זמנית והאנרגיה שוב עולה. נסו לעסוק יותר בפעילות ספורטיבית, אך אל תפריזו במא־מצים. כדאי שתעסקו בכך בצורה מבוקרת. בשטח הכספי צפוי שיפור. ברגע זה המצב אינו מעודד ביותר, אולם אל תחמיצו הזדמנויות בעתיד.

* * *

לאחרונה אינכם מרוצים ביותר. כל מה שאתם מתכננים מתעכב, ואנשים אינם מוכנים לבוא לקראת־כם. אל תשקעו בדיכאון ובפסימיות, והמשיכו לתכנן מאחרי הקלעים. תוך זמן קצר תוכלו לב־צע כל מה שתרצו אך ברגע זה אינכם קשורים לאנשים המתאימים. יו־תר מאוחר יימצאו אלה שעתידים לעזור לכם ולקדם אתכם. בשטח הרומנטי עדיין המצב לא כפי שחשבתם שיהיה, אולם אתם מושכים תשומת־לב.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 67)

קו־הלב המתחיל במזלג בן שלוש שיניים בגיבעת יופיטר, הוא סימן למזל טוב ועתיד טוב באהבה ובנישואין.

אין זה סימן כה אהוד, שקו־הלב מתחיל במזלג ששינו האחת בגיבעת יופיטר והשניה על גיבעת שבתאי בבסיס האצבע השניה. אושר אמיתי לעתים מתחמק מאותם אנשים ובמידה מסויימת האשם הוא במיזגם, אשר ניתן לשינוי. אי־אפשר לעולם לדעת מהיום למחר מה יהיה מצב רוחם או תגובתם, הם יכולים להיות קרים ואדישים או מלאי תאווה ורכושנים.

לעתים הם רחבי־לב ונדיבים ולפעמים מופנמים. רגע אחד הם זקוקים לחברה ולהתרגשות ובשני רוצים להיות לבדם. כל זאת עושה אותם קשים להבנה ויש צורך בסבלנות ברזל, כדי להסתדר אתם או לחיות במחיצתם בהרמוניה.

קו־לב המתחיל ללא מזלג בגיבעת שבתאי (מתחת לאצבע השניה) מגלה טיפוס חושני, אך עם סוג קו כזה חסרה האהבה המסירות. לאדם זה משיכה מעטה לחיי מישפחה עם כל האחריות הכרוכה בהם.

קו־לב, שענפים קטנים נובעים ממנו, מגלה אישיות מלאת חיים ודינמית. הענפים הם סימן לפוריות. אנשים אלה מעוררים תשומת־לב והערצה בכל אשר יפנו.

קו־לב משורשר, המתחיל מתחת לאצבע השניה, מגלה גישה של אדישות

חייהם הרגשיים גדושים ומרוכזים. כל ענף מסמל פרשיית אהבים (רומן) הענפים הפונים כלפי מעלה לכיוון האצבעות, מסמלים התקשרות מאושרת ומוצלחת, ואלה הנוטים כלפי מטה, הן פרשיות אהבה שנסתיימו באכזבה וצער.

קו לב דמוי שרשרת

אם במקום קו נקי ומוגדר, קו־הלב מורכב מלולאות קטנות, סימן הוא, שבעל הקו הוא טיפוס "מפלרטט" ומתפרפר מפרשת אהבים אחת לשניה. אדם עם סוג קו כזה חייב תמיד להיות מאוהב. אבל רגשותיו אינם חודרים לעומק, שכן הוא קל־דעת והפכפך מטיבעו. אם הקו משורשר מתחילתו ועד סופו זה סימן שאחרי שהוא נישא, הוא אינו טומן ידו בצלחת.

קו־הלב המשורשר המתחיל מתחת לאצבע השניה מגלה גישה של אדישות ואפילו של תיעוב לגבי המין השני.

הלב הקנאי

אם רואים קו־לב, שמיקומו קרוב לבסיס האצבעות והוא עמוק וארוך ומשתרע לכל רוחב היד, זהו סימן בטוח לכך שלאדם זה מזג רכושני ושתלטן. נשים וגברים בקטגוריה חסרת מזל זו, מענים את עצמם ואת זולתם האהוב, לעתים קרובות ללא סיבה, על־ידי קינאתם הבלתי־הגיונית. מבט חסר משמעות, שיחה מיקרית מתפרשים על ידם באופן מוטעה כבגידה וכאי־נאמנות. אהבתם אנוכית ומכלה. אילו יכלו, היו כולאים את אהובם ומונעים ממנו כליל גישה לעולם החיצון.

חסמבה

במשך שלושה ימים חיפשו קציני מישטרה את התכשיטים (מימין) באדמת הפרדסים, אחרי שאורית ארביב והרצל אביטן מסרו מידע על מקום הסתר

ותכשיטי "קרן אור"

חותמי ההסכם הפרקליטה פנינה דבורין והסניגור דויד יפתח טרחו בניסוח הסכם, שסיפק את אביטן ואשר הבטיח לאורית עזרה בעירעורה. בהסכם התחייבה הפרקליטות לא לתבוע את האדם שימצא את התכשיטים בשטח ולבטל האשמות נגד אחיו של אביטן. למרות ההסכם נאלצה המישטרה להעזר במכשירים לגילוי מתכות ובשיחות־טלפון רבות.

דויד אמנון דויד הסתתר בארץ במשך שנה עד שנעצר. גם הוא מואשם בשוד התכשיטים.

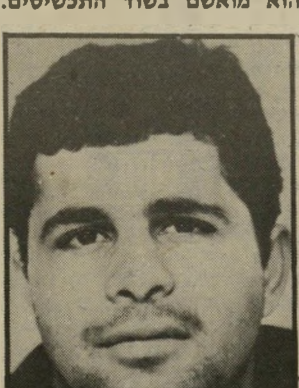

שמש יעקב שמש, עבריין נמלט. הוא מואשם בהשתתפות בשוד בקרן אור.

"אני שמח להציג לפניכם את קציני המישטרה, שימעון ישי ואשר הרפז. הם עוסקים בפיענוח שוד קרן־אור, ואנחנו נעזור להם למצוא את התכשיטים," אמר ירון, מפקד חסמבה, לחבריו.

שאגת שימחה והסכמה נשמעה במערה החשמלית של החברה. היתה זו משימה נאה, שהתאימה למטרותיה של חסמבה. ירון המשיך וסיפר לחבריו את הידוע למישטרה.

"שוד קרן־אור היה שוד אכזרי, שבמהלכו נהרג השומר, דויד אשורי, ונפצעו עוד שני אנשים. בינואר 1982, פרצו ארבעה שודדים חמושים ורעולי־פנים אל תוך מיפעל התכשיטים וציוו על העובדים לתת להם את כל תכשיטי הזהב והיהלומים שהיו בארונות התצוגה ובכספות. השומר, אשורי, ניסה לשלוף את אקדחו, אולם השודד שאחז בעוזי, פנה לעברו וירה בו צרור. הוא נפצע קשה ומת אחרי יומיים. עוד שני עובדים נפצעו גם הם מהיריות. שווי התכשיטים שנשדדו היה 620 אלף דולר, כלומר כ־40 מיליון שקל! רק חלק קטן מהם נתגלה עד כה," סיפר ירון.

"האם נתגלו השודדים?" שאל חיים הג'ינג'י. "כמובן!" ענה ירון. "המישטרה השקיעה הרבה מאמצים וגילתה את כל החשודים. מעד־מדינה בשם משה כהן, שנעצר בגלל מיקרה שוד אחר, התברר למישטרה כי שוד קרן אור נעשה במטרה להשיג כסף עבור הרצל אביטן, שהיה באותה עת עבריין שנמלט מבית־הסוהר. הוא היה זקוק לכסף, כדי להכין לעצמו זהות חדשה ולברוח מהארץ. אחרי השוד הוא אמנם נמלט לצרפת. שם חי בזהות חדשה עד שנתגלה והוסגר לישראל."

"מיהם מבצעי השוד?" חזר ושאל חיים הג'ינג'י. "המישטרה טוענת כי את השוד ביצעו הרצל אביטן עצמו, יחד עם חבריו, יעקב שמש, שגם הוא היה עבריין נמלט, ואמנון דויד. גם עד־המדינה משה כהן השתתף בשוד. בתכנון ובשלבי ההכנה השתתפה אורית ארביב, חברתו ואם בנו של הרצל אביטן. השודדים חשבו כי היא תוכל לבדוק את המיפעל בלי לעורר חשד. יומיים לפני השוד צלצלה אורית בפעמון המיפעל וביקשה לקנות

תכשיטים. הדלת החשמלית נפתחה עבורה, היא עלתה למעלה, הציצה בתכשיטים המוצגים לראווה ובדקה בינתיים את סידרי הבטיחות במיפעל ואת כיווני הכניסה והיציאה. היא קנתה תכשיט זהב קטן בצורת ,חי' ועזבה את המקום."

„מה קרה לאורית?" שאלה בהת־עניינות ניכרת תמר, סגנית המפקד. „אורית נעצרה על־ידי המישטרה בנמל־התעופה, בדרכה לפאריס. על פי המיסמכים שנמצאו ברשותה, הצליחה המישטרה לגלות את מקום מגוריו ואת שמו החדש של הרצל אביטן, והוא נעצר בצרפת. אורית כבר היתה בחודש השלישי להריונה כאשר נעצרה. מאז, ילדה את בנה בכלא ונידונה לשמונה שנות מאסר, על חלקה בפרשת קרן אור. הסניגור, דויד יפתח, עשה עיסקת טיעון עם התובעת פנינה דבורין, ואורית לא הואשמה בשיתוף־פעולה ברצח השומר. אלא רק על חלקה בשוד."

האישום נגד אחיו, אהרון אביטן, והוא מבקש חסינות לאיש שיגלה למישטרה היכן נמצאים התכשיטים," אמרו השוטרים. „זה נשמע לי סביר בהחלט," אמר ירון. חבורת חסמבה ערכה הצבעה דמוקרטית, והרוב הכריע כי אמנם ההסכם המתוקן הגיוני ורצוי.

חפש את האשה

אנשי המישטרה קבעו פגישה ל־3 במאי '83 במישרדם של עורכי־הדין דויד יפתח ושימחה זיו, כדי למצוא את המטמון. בשעה היעודה היו שם כל אנשי חסמבה יחד עם קציני המישטרה. הם נסעו אל פרדסי סביון.

המכוניות עצרו ליד שביל עפר, השוטרים הורידו את הרצל הכבול, ויחד עם עורך־הדין יפתח, שהודרך יום קודם לכן היכן נמצא המטמון, פנו לעבר אחד הפרדסים. יפתח מדד בעיניו את המרחקים. הציץ פה ושם,

האב, האם, השוטר והתינוק

הרצל אביטן, אביו של התינוק גורל־אדם, נאשם בשוד ורצח בקרן־אור. אמו של התינוק, אורית ארביב, הורשעה כבר על חלקה בשוד ועירעורה עומד להישמע בקרוב. חוקרי המישטרה וביניהם הקצין אשר הרפז (בתמונה עם התינוק), הצליחו להביא לכך שההורים יעזרו בגילוי חלקם בשלל בשוד. הרפז והקצין שימעון ישי היו אלו שעסקו בפיענוח השוד בתכשיטי קרן־אור, שוד שבמהלכו נהרג השומר דויד אשורי.

„אם כך, הרי אורית היא הנקודה החלשה, שעליה צריך ללחוץ!" אמרה תמר. „היא שפוטה למאסר ממושך ועומדת בפני העירעור. הבן שלה לא נמצא איתה והיא בטח מתגעגעת אליו נורא. הרצל, אהובה, גם הוא יושב בכלא וצפוי למאסר ממושך, אז אולי ננסה להפעיל עליה לחץ, כדי שתגלה לנו את מקום התכשיטים, ואז המישטרה תעזור לה בעירעור?"

ירון וגם קציני המישטרה התרשמו מדבריה של תמר. „אם חילקו את השלל בין ארבעת השודדים, הרי כל אחד מהם קיבל קצת יותר מ־150 אלף דולר שלל. אם הרצל יחזיר את חלקו, זה סכום גדול ונכבד," הירהר בקול הג'ינג'י.

ירון המפקד החל מכין נוסח הסכם בין הרצל אביטן ובין התביעה הכללית. „תמורת עזרה בהמצאת התכשיטים משלל קרן־אור לידי המישטרה; בסכום שלא יפחת מ־150 אלף דולר, תביא התביעה את המידע על כך לפני בית המישפט העליון בעת עירעורה של אורית ארביב, ותשקול הקלה בעונש," אנשי החבורה הביעו את התפעלותם מהנוסח.

קציני המישטרה נטלו את ההסכם שניסח ירון ומיהרו לבית־המעצר שבו ישב אביטן. הם חזרו למערה החשמלית אחרי שעתיים, ואמרו כי הרצל יהיה מוכן לעיסקה, אבל הוא דורש עוד כמה תנאים. „הוא דורש שיבטלו את כתב־

ואז פנה לעבר עץ שלידו היה ג'ריקן, ואמר כי שם יש לחפור.

אנשי המישטרה החלו חופרים סביב העץ, אולם חוץ מגושי־אדמה חומים וכמה שלשולים נרגזים, לא מצאו מאומה. ירון המפקד הציע לשוטרים: „אולי תזעיקו חבלן עם מגלה מתכות, ואז הכל יהיה יותר קל!" אנשי המישטרה מיהרו לקבל את ההצעה. חבלן־מישטרה ומכשיר מיוחד לגילוי מתכות אכן הגיעו לשטח. הם סרקו כל עץ לחוד, אולם אז התברר כי המכשיר מקולקל.

קציני המישטרה שוחחו עם אהרון אביטן. הוא טילפן לאדם מיסתורי, וחזר ואמר כי התכשיטים חייבים להיות שם, וכי יש להמשיך לחפש. הערב החל יורד, עורכי־הדין עזבו את המקום וחזרו למישרדם, ורק אנשי המישטרה וחברי חסמבה נותרו בפרדס.

ירון כינס את חבריו לישיבה, והם החליטו להודיע להרצל אביטן, כי אם לא יימצאו התכשיטים, ההסכם בטל. הרצל הבטיח כי למחרת, מייד עם זריחת השמש, ידריך אותם למקום, שבו נמצאים התכשיטים.

למחרת בבוקר חזרה כל החבורה למקום, מצויידת במכשיר משוכלל למציאת מתכות. הסיפור חזר על עצמו. השוטרים חפרו, אהרון אביטן טילפן לכמה אנשים מיסתוריים ושום דבר לא התגלה. אז הופיע במקום גם אילן אביטן, אחיהם הצעיר של הרצל

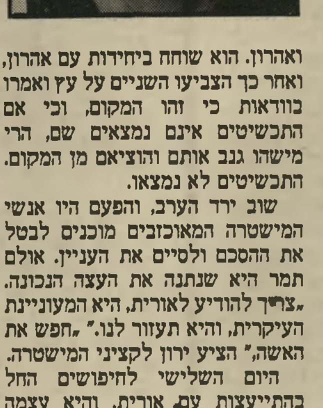

ואהרון. הוא שוחח ביחידות עם אהרון, ואחר כך הצביעו השניים על עץ ואמרו בוודאות כי זהו המקום, וכי אם התכשיטים אינם נמצאים שם, הרי מישהו גנב אותם והוציאם מן המקום. התכשיטים לא נמצאו.

שוב ירד הערב, והפעם היו אנשי המישטרה המאוכזבים מוכנים לבטל את ההסכם ולסיים את העניין. אולם תמר היא שנתנה את העצה הנכונה. „צריך להודיע לאורית, היא המעוניינת העיקרית, והיא תעזור לנו." „חפש את האשה," הציע ירון לקציני המישטרה.

היום השלישי לחיפושים החל בהתייעצות עם אורית, והיא עצמה הצטרפה למחפשים. בשלב מסויים

ביקשה להתקשר להרצל ולשוחח איתו ביחידות. גם אילן אביטן שהגיע למקום שוחח עם הרצל טלפונית. הפעם הצביעו השניים על עץ מסויים ואמרו כי ללא כל טעות מצאו את העץ.

בשלב זה נראה הפרדס כאילו עשו בו חריש עמוק והשוטרים היו זועפים ועצבניים. נדמה היה להם כי משטים בהם, והם כעסו גם על חברי חסמבה. „אתם והרעיונות שלכם," מילמל קצין בכיר.

אולם להפתעת הכל, העלה את־החפירה שק מתוך האדמה. „זהו זה!" אמרה אורית. השוטרים מיהרו לפתוח את השק ומצאו בתוכו דלי פלסטיק ירוק. בתוך הדלי היתה צינצנת זכוכית ובתוכה גרביים ועיתונים ישנים. בתוך הגרביים נמצאו תכשיטי קרן־אור. הם נצצו בשמש והצהילו את ליבם של ירון וחבורתו. לא קשה היה לזהות את התכשיטים, על כל תליון, טבעת וסיכה היה מוצמד עדיין התג המקורי של בית־החרושת, תג שציין את מיספרו הסידורי של הפריט ואת קוד המיפעל. בעיתון שנמצא בדלי, גילו השוטרים כתבה מיום ה־18 בינואר '82 על השוד בקרן־אור.

אנשי המישטרה ספרו את התכשיטים והביאו אותם למומחה שיקבע את ערכם. הפעם חיכתה למישטרה הפתעה משמחת. ערכם של התכשיטים היה גדול הרבה יותר

מחלקו של הרצל בשלל. היו שם תכשיטים בשווי של כ־220 אלף דולר ולא 150 אלף כפי שציפו. בין תכשיטי הזהב זיהתה אורית ארביב את תליון ה„חי". שקנתה, כאשר בדקה את הסדרים במיפעל. היא ביקשה אותו בחזרה.

תמר ביקשה מאנשי המישטרה כי ירשו לה לשוחח עם אורית. „אני העליתי את רעיון ההסכם, תנו לי גם לברר משהו שמציק לי. אני רוצה לדעת מדוע היו יותר תכשיטים בגרב של הרצל." השוטרים איפשרו לתמר לשוחח עם אורית, והיא חזרה מחייכת. „כעת אני יודעת הכל!" אמרה, „אורית היא שחילקה את התכשיטים אחרי השוד. על השולחן שמו ארבע גרביים ואת כל התכשיטים. אורית נטלה את התכשיטים ושמה אותם אחד אחד בתוך כל גרב. אולם אורית חכמה. היא סימנה לעצמה מראש את אחד הגרביים ולתוכו היתה משלשלת יותר מתכשיט אחד בכל פעם. כאשר הסתיימה החלוקה, נטל כל אחד גרב. אורית נטלה את הגרב המסומן, שבו היו יותר תכשיטים."

יגאל מוסינזון היה בוודאי כותב רומן על סמך עובדות אלה, אבל במציאות הוגשו השבוע התכשיטים, השק, הדלי והעיתון על־ידי התובעת פנינה דבורין, כמוצגים במישפט נגד הרצל אביטן, יעקב שמש ואמנון דויד.

■ אילנה אלון

ספורט

טניס

אתנחתה קלה

לשלמה גליקשטיין אין סיבה לא להרגיש מצויין. אחרי הזכייה באליפות־הארץ בטניס זו הפעם השביעית, עדיין לא נמאס לו, לאלוף הטניס הכמעט־ניצחי שלנו, להישאר משיכמו ומעלה. זה עתה הוא סיים את האליפות וכבר נרתם לתחרות הטניס הפתוחה המיקצוענית, המתקיימת השבוע במיגרשי־הטניס של רמת־השרון. רק יסיים את התחרות המיקצוענית וכבר מחכה לו תחרות נוספת בחו"ל. אחר־כך עוד תחרות, ועוד אחת.

בינתיים, בין תחרות אחת ושניה, חולם האשקלוני, בפעם הראשונה בחייו, על אתנחתה קלה. לשבת כאן בבית, בלי מתח של תחרות, ובעיקר בלי נסיעות לחו"ל, זוהי מישאלתו היחידה של האלוף ואותה יוכל להגשים רק לקראת תחילת השנה הבאה.

אחרי ארבע שנות גלות של מיקצוען נודד, גם גליקשטיין התעייף. „לאו דווקא עייפות פיסית," הוא ממהר להבהיר, „בעיקר עייפות מנטאלית." ואכן, קצת קשה לא להתעייף מן הקצב הפרוע של התחרויות הנערכות בעולם בין הטניסאים המיקצוענים.

בשנתיים הראשונות של הקאריירה המיקצוענית שלו הצליח גליקשטיין לעשות מה שאף ישראלי לא הצליח לעשות — לעלות מהמקום ה־300 בטבלת־הטניס העולמי הישר למקום ה־25. אך מאז נשאר יציב בין המקומות ה־35 וה־25.

„מובן, שהייתי רוצה להמשיך לעלות. אבל יכול מאוד להיות שמה שעוצר אותי לעלות, זוהי הצטברות העייפות של יותר מדי מישחקים ותחרויות. אני מאמין שאם אעשה הפסקה, אחזור למיגרש יותר רעב. עם שינויים במישחק שלי, אני מקווה שזה יאפשר לי לעלות מעבר למקום ה־25."

העובדה שביתו בישראל מהווה עבורו קושי נוסף. שחקן אירופאי או אמריקאי קופץ, בכל סידרת מישחקים, לסוף־שבוע הביתה, ואילו גליקשטיין נאלץ להישאר תקופות ארוכות יותר בחו"ל וכדי לא לבזבז זמן, הוא דחק ללוח סדר יומו מישחקים פי שניים יותר מכל טניסאי אחר: „ממוצע של שחקן בכל העולם הוא 15 עד 20 מישחקים בשנה. לי יצא לפעמים להגיע עד 30 מישחקים לשנה."

„תמיד אפשר להשתפר." באותם השבועות שבהם מתכנן גליקשטיין מנוחת־מולדת, יש לו תוכניות למכביר בנושא שיפור יכולת המישחק והטכניקה. הוא רוצה לשפר סוגים שונים של מכות, כדי לסגל לעצמו צורת מישחק יותר אגרסיבית.

האם אפשר לסגל אגרסיביות? מסתבר שכן, ושהדבר תלוי בכושר הגופני. „תמיד אפשר להשתפר," מסביר גליקשטיין. „ברגע שארגיש יותר חזק, עד כדי כך שאוכל לנוע לאורך כל המישחק במהירות מקסימאלית, זה ייצור יותר אגרסיביות ומהירות במישחק. ברגע שאני יותר איטי, אני לא מצליח להפעיל לחץ מספיק על היריב."

כל עשרת הטניסאים של צמרת טבלת־הטניס העולמית הם בעלי סיגנון כזה. כולם משחקים חזק, אגרסיבי וכולם חזקים גם מבחינה מנטאלית. כל אחד מהם בטוח בתחילת המישחק, שהוא הולך לנצח. עם הרגשה כזו יותר קל לנצח ואפילו להפסיד.

טניסאי גליקשטיין
עוד תחרות, עוד תחרות ועוד תחרות

כדורגל

מתי יגיעו שנות השמונים?

יחזקאל שופס (36), „הילד הרע", של אגודת הפועל, זעם וקצף השבוע מחדש. הפעם לא בגלל הכספים המעטים שהזרימה מועצת ההימורים (טוטו) לענף הכדורגל, שממנו היא מתקיימת למעשה ושדרכו מוזן רוב רובו של הספורט בארץ. כזכור היה זה שופס, חבר מזכירות הפועל ראשון־לציון, שעורר את הסערה סביב הוצאותיו העצומות של השעון האלקטרוני שהעניקה מועצת ההימורים לאיצטדיון־האתלטיקה המ־הודר שבהדר־יוסף, בעוד שבענף הכדורגל חסרים מיגרשי מישחק תיקניים.

הפעם הרגיזו את שופס דברים אחרים: התקנות של מנהליו, אנשי הקומה החמישית של ההסתדרות שברחוב ארלוזורוב בתל־אביב. בעשר השנים האחרונות לא התקיימו בחירות בסניפי הפועל בארץ. אנשים החליפו תפקידים לפי הוראה מהמרכז. עכשיו החליטו סוף סוף לקיים בחירות במרס 1984.

„זה טוב וגם יפה," אומר שופס כחול־העיניים. אלא שהתקנון של הבחירות אומר: מחצית הנבחרים ייבחרו בבחירות דמוקראטיות, והמחצית הנותרת תמונה על־ידי מועצות הפועלים. „איזה מין בלוף הוא זה," הוא תוהה בכעס, „אם מחצית המוסד הזה היא מראש לא־נבחרת, אלא ממונה, אז המוסד הזה הוא לא דמוקראטי. ואם כל מזכיר־מועצה יצליח לסנן אדם אחד או שניים משלו, אז יש להסתדרות מוסד שהיא שולטת בו שילטון מוחלט. אז בשביל מה צריך לעשות בחירות? שמזכיר מועצת־הפועלים ימנה את כל האנשים סביבו. בין כה וכה הוא לא נושא באחריות. הוא רק נושא בתוצאות החיוביות של הספורט, אם יש, כמובן."

המון כסף מסביב. שופס לא מבין איך בשנת 1983 מרשים לעצמם ראשי הספורט לעשות דבר כזה. הוא יכול להבין שמועצת־הפועלים דורשת איזושהי שותפות, איזה חמישה, עשרה אחוז לאנשיהם שלא ייבחרו בבחירות דמוקראטיות. אבל מחצית מהפורום הנבחר? זה כאילו שמתוך 120 חברי־הכנסת ימונו שישים מראש ורק השאר ייבחר באופן דמוקראטי.

אומר שופס: „אני חושב שזה ביזיון של הפועל."

הכותרות בעיתוני הספורט בישרו בחודש האחרון שחור על גבי לבן, על החובות הכבדים שנושאות על גבן אגודות הפועל השונות ברחבי הארץ למס־ההכנסה. איש לא שם לב אליהן. בטח לא האוהדים. להם חשוב כיצד אורי מלמיליאן הכניס את הגול, וכמה נקודות צברה הקבוצה, ולמה עודד מכנס לא שיחק ושאר רכילות ספורטיבית, ששובה את העין על המיגרש. כל השאר נסתר מעין הציבור.

אבל לספורט גם צד כלכלי. זה כבר לא סוד שהספורט של היום מרכז סביבו כמויות עצומות של כסף. מבחינה עיסקית, זה כמו חברה כלכלית רצינית, העוסקת בנושא ציבורי בעל רמת חשיבות דומה לזו של סעד, תרבות וחינוך. אך מה שמתגלה בביטנו ובקרביו של אותו גוף כלכלי, שאנשים לא מיקצועיים, הממונים באופן מיקרי, מנהלים אותו. זאת היתה הסיבה הראשונה לתבוסה שנחלו אגודות הפועל עם תום הליגה בעונה האחרונה.

הם רצים להצטלם. פוסק שופס: „אנחנו הגדולים ביותר והשולטים בהתאחדות לכדורגל, באיגוד הכדורסל והכדוריד ובשאר ענפי ספורט. לעומת זאת, איפה שיש זכיות, אליפויות וגביעים — זה לא הפועל. יש לנו מירב הספורטאים ומיספר האגודות ואין לנו מיספר הזכיות. יש פה משהו משובש.

„יכול להיות שהאידיאל הוא ספורט עממי. אז אי־אפשר לשים אותו ביחד עם הספורט התחרותי באותו הגל. ואז יש לפרוש מהליגות המי־קצועניות. נעשה ספורט למוסדות ולמיפעלים.

לדעת שופס, הכל מתחיל עם אחריותו של מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, נחום פסה, אשר הכריז הכרזות תבוסתניות, שלא צריך כדורגל ושזה דבר מיוחר. כמה ימים אחר־כך הוא רץ לגמר גביע המדינה בכדורגל, וכשהפועל ניצחה הוא הרגיש שזה הניצחון שלו. וכך קורה עם כל מזכירי המועצות של סניפי הפועל בארץ.

שופס סבור כי כולם יודעים מה העמדות והדיעות של מזכירי המועצות לענף הספורט. הם שונאים את הספורט ושונאים את הפועל. בכל פורום הם גם רצים ראשונים להצטלם, כשיש הישגים. אבל לעומת זאת, כשיש כישלונות או מחדלים, אין הם רוצים לשאת באחריות. אז העסקנים אשמים, לא הם.

הכל מתחיל מלמעלה. ההסתדרות מש־תמשת באותם כלים שהשתמשה בהם לפני 64 שנה. למעשה, היום כל מועצות־הפועלים הן חסרות כל תוכן, סמכות או תפקידים. היום הכל נעשה ברמה ארצית („אין איגוד האחיות של ראשון־לציון, יש איגוד־האחיות של כל האחיות בארץ.")

אך דוב בן־מאיר זוכה להערכה מצד שופס: „אולי מזכיר מועצת־הפועלים היחידי שהקדיש לספורט של הפועל תל־אביב והביא גם תוצאות יפות. בתקופתו עלתה הפועל־תל־אביב על הגל הנכון והביאה הישגים נאים. כל השאר היו אנשים פוליטיים שבראש מעיינם לא עומד הספורט."

עוד לא קרה בליגה הלאומית, שמתוך 16 קבוצות יהיו ארבע בלבד לאגודת הפועל .

בקיצור: האנשים במועצות־הפועלים הם לא האנשים הטובים לספורט המיקצועני. אלה לא אנשים שקיבלו הכשרה מיוחדת לעסוק בזה או שיש להם מוטיבציה גבוהה או עניין לקדם את זה.

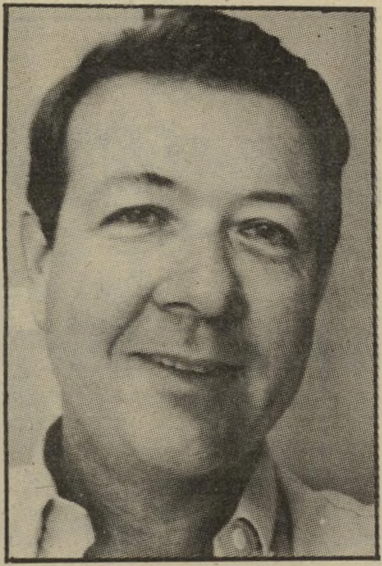

„הילד הרע" שופס
לא זכיות, לא אליפויות, לא גביעים

חלקם הגדול של מזכירי מועצות־הפועלים הם עובדי מנגנון וזה חלק מרוטציה של תפקידים שהם עושים, ולא חשוב מה העמדות שלהם ומה היכולת ומה כישוריהם וכישרונותיהם.

ולבסוף: „היום אני רוצה לשנות את הכל. אני כבר הצעתי לנחום פסה, שיפנה את מקומו למישהו אחר. הוא חייב לשאת באחריות, כי זה מתחיל מלמעלה. כשיש מחדל אי־אפשר לבוא לפקיד הקטן בטענות, כאשר יש לו הנחיות מלמעלה. יש להחליפו באדם שמוכן מראש לשאת באחריות ושיש לו דיעה חיובית וברורה על הספורט, ושיחשוב במושגי הספורט של שנות השמונים ולא של שנות הששים.

אין נסיעות פרטיות

הסיפור המטריד בימים אלה את התאחדות הכדורגל הישראלית, עם פתיחת מחזורי הליגה הראשונים, הוא היעדרם הבולט של כל אנשי הנהלת ההתאחדות בשבועות הראשונים. גם יושב־ראש ההתאחדות, חיים הברפלד, וגם חבריו, סגנו עזריאל מילצ'ן, ומנהל־ההתאחדות יעקב אראל, היו עסוקים בנסיעות לחו"ל במשך כמה שבועות.

הסיפור המוזר מכולם היה דווקא סיפורו של סגן היושב־ראש, הרחובותי עזריאל מילצ'ן. בעיתונות פירסם דובר ההתאחדות, שנסיעתו של מילצ'ן היתה פרטית לחלוטין. אולם עם שובו לארץ התברר שכרטיסיו של הסגן מומנו על־ידי מישרד־התיירות.

לא קשה לפענח את התעלומה. מילצ'ן מונה לאחרונה על־ידי ידידו הטוב, שר־התיירות אברהם שריר, להיות ליועצו של השר לענייני ספורט.

ג'יוס כדת וכדין

צה"ל החליט לגייס, בעתיד הקרוב, את הכדורסלנים האמריקאים שהתגיירו כדת וכדין בשנים האחרונות, אותם המשחקים כיום בליגה הישראלית כיהודים לכל דבר.

מדוע לא גוייסו עד היום הכדורסלנים־הזרים־הגרים, כאולסי פרי, שחקנה השחור של מכבי תל־אביב שהתגייר לפני חמש שנים? ההסבר של דובר צה"ל: לתת למתגיירים די זמן כדי שייקלטו בארץ, בעיקר מבחינה חברתית. אולסי פרי, למשל, כבר נחשב לנקלט כמו שצריך ואכן בקרוב יקבל צו־גיוס שיקרא לו לשרת שירות ביטחון, כחובת כל יהודי ישראלי כשר וכשיר.

האמת היא, כי גיוס המתגיירים של הכדורסל הישראלי לוט בערפל כבר כמה שנים. מדיניותו של צה"ל, במיקרה זה, אינה ברורה כלל: שחקן לשעבר, כמו ג'ימי בוטרייט, ערק מהארץ מייד עם היוודע לו עובדת גיוסו העתידי לצבא. גם סטיב מאלוביק, המגוייר של הפועל רמת־גן, נמלט לפני שנה על נפשו, כשפרצה מילחמת־ לבנון. מאלוביק חשש שיצטרך לשלם את חובו לצבא, ורק אחרי שהתבדה, חזר ארצה לשחק.

האם גיוסו של אולסי פרי לצה"ל לא יביא למבוכה רבתי וחשש מתקדים בקרב האמריקאים המתגיירים של הכדורסל הישראלי, הנהנים בינתיים מאיזשהו ספק בדבר גיוסם, בכל זאת? האם יש לצבא הסכמים סודיים לגביהם?

על שאלות אלה לא השיב דובר צה"ל.

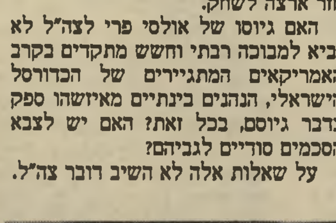

מתגייר פרי
כשר וכשיר

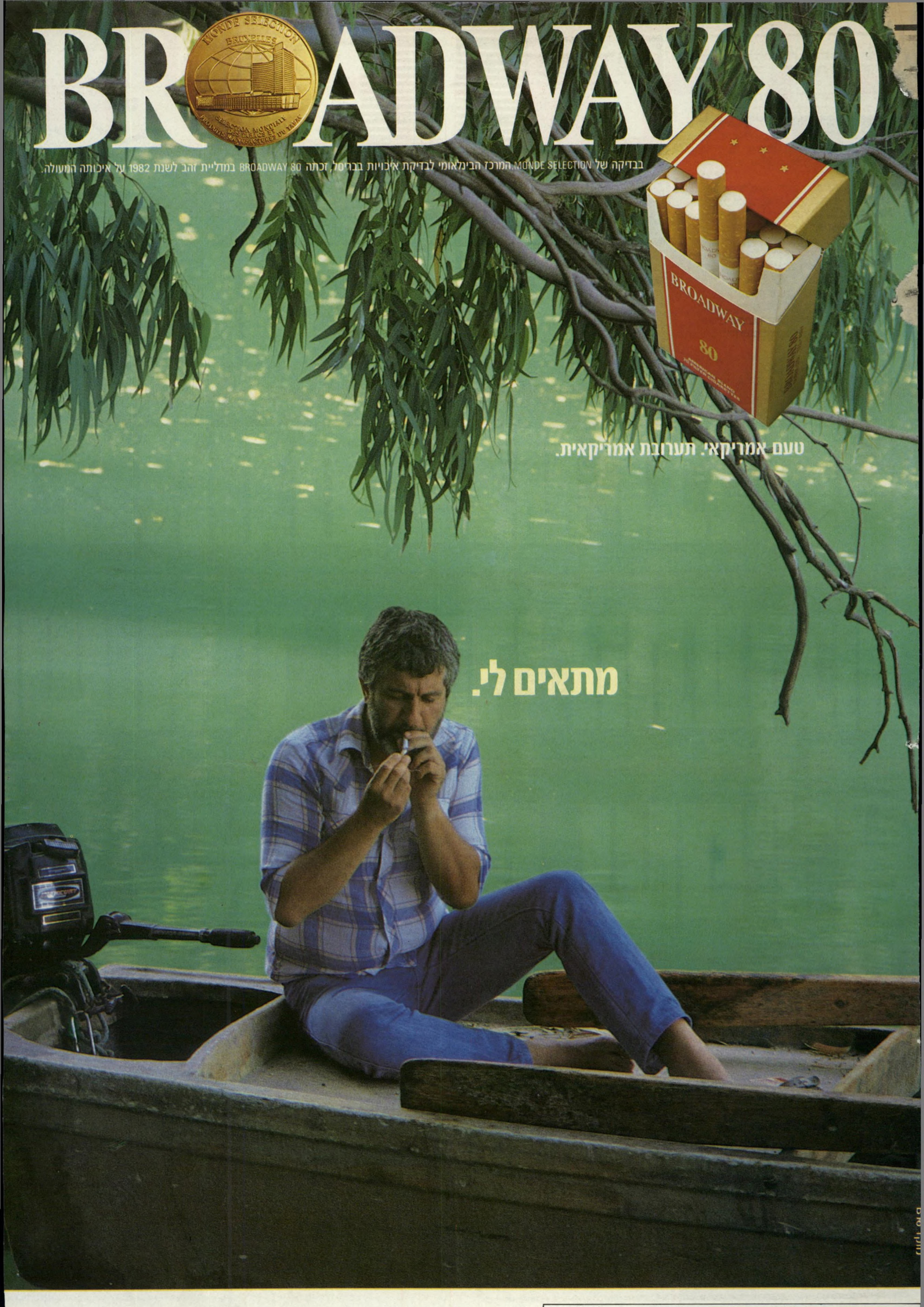

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

ז' חשון תשמ"ד, 12.10.83 מיספר 2406 72 עמודים שנה 48 המחיר 100 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

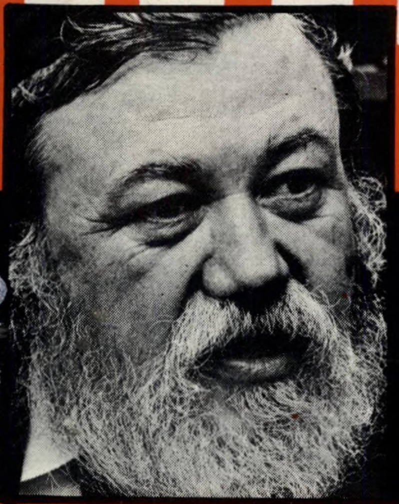

סקופ

נהג הרג ילדה בתאונת פגע וברח – שוחרר אחרי התערבות ח"כ אברהם שפירא

מלכה רוזנשטיין

רחל המרחלת מדווחת:

2 נשות־החברה נפרדו מבני־זוגם

גילה לוי־בוכמן